

JAARVERSLAG 2003

HET VLAAMS FONDS
VOOR SOCIALE INTEGRATIE VAN PERSONEN MET EEN HANDICAP

HOOFDSTUK 1 → VERSLAG VAN DE ORGANISATIE	11
1.1. DE BESTUURSORGANEN VAN HET VLAAMS FONDS	12
1.1.1. DE RAAD VAN BESTUUR	12
1.1.2. HET BUREAU	13
1.1.3. DE AD-HOCCOMMISSIES	13
1.1.3.1. Ad-hoccommissie 'Individuele Bijstand en Sociale Integratie'	14
1.1.3.2. Ad-hoccommissie 'Voorzieningen voor Opvang, Behandeling en Begeleiding'	14
1.1.3.3. Ad-hoccommissie 'Voorzieningen voor Professionele Integratie'	14
1.1.3.4. Ad-hoccommissie 'Programmatie en Erkenningsvoorwaarden'	15
1.1.3.5. Ad-hoccommissie 'Inschrijvingen en Evaluatie'	15
1.1.3.6. Stuurgroep 'Persoonlijke-assistentiebudget'	15
1.1.4. DE AD-HOCCOMMISSIE VOOR PREVENTIE VAN MISBRUIK EN GEWELD T.A.V. PERSONEN MET EEN HANDICAP	16
1.1.5. DE PROVINCIALE EVALUATIECOMMISSIES	16
1.1.5.1. Provinciale Evaluatiecommissie Antwerpen	16
1.1.5.2. Provinciale Evaluatiecommissie Limburg	17
1.1.5.3. Provinciale Evaluatiecommissie Oost-Vlaanderen	17
1.1.5.4. Provinciale Evaluatiecommissie Vlaams-Brabant	17
1.1.5.5. Provinciale Evaluatiecommissie West-Vlaanderen	17
1.1.6. DE ADVIESCOMMISSIE VOOR HEROVERWEGING	18
1.1.6.1. Adviescommissie – kamer 1	18
1.1.6.2. Adviescommissie – kamer 2	18
1.1.6.3. Adviescommissie – kamer 3	18
1.1.7. DE BIJZONDERE BIJSTANDSCOMMISSIE	18
1.1.8. DE PERSOONLIJKE-ASSISTENTIEBUDGET DESKUNDIGENCOMMISSIE	19
1.1.8.1. Kamer 1	19
1.1.8.2. Kamer 2	19
1.1.9. DE DIRECTIERAAD	19
1.2. ORGANOGRAM	21
HOOFDSTUK 2 → VERSLAG VAN DE INSCHRIJVINGSPROCEDURE	23
2.1. IN HET KORT	25
2.2. WAT VALT OP BINNEN DE INSCHRIJVINGSPROCEDURE VOOR HET WERKJAAR 2003?	25
HOOFDSTUK 3 → VERSLAG VAN DE BIJSTAND AAN INDIVIDUEN	33
3.1. ALGEMEEN	35
3.2. INDIVIDUELE MATERIËLE BIJSTAND	35
3.2.1. ONTWIKKELINGEN IN 2003	35
3.2.1.1. Hulpmiddelen en aanpassingen	35
3.2.1.1.1. Oplossing voor de geslotenheid van de refertelijst	35
3.2.1.1.2. Oplossing voor beperkende benamingen in de refertelijst	36
3.2.1.1.3. Invoeren van onderhouds- en herstellingskosten	36
3.2.1.1.4. Ontbrekende hulpmiddelen werden toegevoegd	37
3.2.1.1.5. Refertebedragen die aangepast werden aan de realiteit	37
3.2.1.2. Bijstand door een doventolk	37
3.2.2. KENNIS- EN ONDERSTEUNINGSCENTRUM: WWW.KOC.BE	38
3.2.2.1. Vlibank: Vlaamse databank over hulpmiddelen verder uitgebouwd	40
3.2.2.2. Vragen aan en antwoorden van het KOC	41
3.2.2.3. Methode voor (gespecialiseerde) persoonlijke adviesverlening	43
3.2.2.4. Experts	43
3.2.2.5. Refertelijst	44
3.2.2.5.1. Aanpassingen aan de huidige refertelijst	44
3.2.2.5.2. Nieuw concept	44
3.2.2.6. Gebruikersbetrokkenheid	44
3.2.2.7. Beleidsvoorbereidend werk	44

3.2.2.8.	Binnen- en buitenlandse samenwerking	44
3.2.2.9.	Publicaties	45
3.2.2.9.1.	Keuzewijzers	45
3.2.2.9.2.	Infovisie Magazine	45
3.2.2.9.3.	CommunicatieDrieluik	45
3.2.2.10.	Lezingen en voordrachten over hulpmiddelen	45
3.2.2.11.	Bekendmaking KOC	45
3.2.3.	OVERZICHT IN CIJFERS	46
3.3.	HULP BIJ OPLEIDING EN TEWERKSTELLING	48
3.3.1.	BEDRIJFSOPLEIDING EN GELIJKSTELLINGEN	48
3.3.2.	TEGEMOETKOMINGEN IN HET LOON: CAO 26 EN VLAAMSE INSCHAKELINGSPREMIE	48
3.3.3.	AANPASSINGEN VAN DE ARBEIDSPOST, ARBEIDSGEREEDSCHAP EN ARBEIDSKLEDIJ	50
3.3.4.	VERPLAATSINGSKOSTEN	50
3.3.5.	TEWERKSTELLING IN OPENBARE BESTUREN	50
3.4.	HET PERSOONLIJKE-ASSISTENTIEBUDGET	50
3.4.1.	AFREKENEN 2001	50
3.4.2.	OPVOLGEN PAB-GEBRUIKERS IN 2003	51
3.4.3.	TOEKENNINGEN 2003	52
HOOFDSTUK 4 →	VERSLAG VAN DE DIENST ZORG	55
4.1.	INLEIDING	57
4.2.	DE SECTOR ZORG	57
4.3.	ACTIVITEITEN INZAKE DE RESIDENTIËLE VOORZIENINGEN	57
4.3.1.	PROGRAMMATIE – VERGUNNINGEN – ERKENNINGEN – INVESTERINGEN	48
4.3.2.	SUBSIDIËRING ZORG	60
4.3.2.1.	Dagprijs	60
4.3.2.2.	Personeel	60
4.3.2.3.	Anciënniteiten	62
4.3.3.	CLIËNTENADMINISTRATIE	62
4.3.3.1.	Kostenstaten	62
4.3.3.2.	Vereffening	63
4.4.	ACTIVITEITEN INZAKE DE AMBULANTE DIENSTEN	64
4.4.1.	ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR THUISBEGELEIDING	64
4.4.2.	ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR BEGELEID WONEN	64
4.4.3.	ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR ZELFSTANDIG WONEN	64
4.4.4.	ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR BESCHERMD WONEN	64
4.4.5.	INVESTERINGSSUBSIDIES	65
4.5.	BEGELEID WERKEN	65
4.6.	ACTIVITEITEN INZAKE DE REVALIDATIECENTRA	66
4.6.1.	SITUERING	66
4.6.2.	ERKENNING EN SUBSIDIËRING	66
4.6.3.	INVESTERINGSTOELAGEN	67
4.7.	KWALITEITZORG IN DE VOORZIENINGEN	67
4.7.1.	HET NIEUWE KWALITEITSDECREET	67
4.7.2.	IMPLEMENTATIE VAN HET KWALITEITSDECREET IN DE VOORZIENINGEN	67
4.7.3.	SECTORALE OVERLEGGROEP	67
4.7.4.	ONDERSTEUNING VAN GEBRUIKERS EN VOORZIENINGEN	67
4.7.5.	PERSPECTIEVEN	67
HOOFDSTUK 5 →	VERSLAG VAN DE DIENST OPLEIDING EN TEWERKSTELLING	69
5.1.	ACTIVITEITEN INZAKE DE CENTRA OF DIENSTEN VOOR GESPECIALISEERDE VOORLICHTING BIJ BEROEPSKEUZE	71
5.1.1.	ALGEMEEN	71
5.1.2.	INVESTERINGSSUBSIDIES	71
5.2.	ACTIVITEITEN INZAKE DE CENTRA VOOR BEROEPSOPLEIDING	72
5.2.1.	ALGEMEEN	72
5.2.2.	INVESTERINGSSUBSIDIES	72

5.3. ACTIVITEITEN INZAKE DE BESCHUTTE WERKPLAATSEN	73
5.3.1. ERKENNINGEN	73
5.3.2. TOELAGEN EN TEGEMOETKOMINGEN	73
5.3.3. ONDERHOUDSTOELAGEN	73
5.3.4. TEGEMOETKOMINGEN IN DE LONEN EN DE SOCIALE LASTEN	74
5.3.5. ZWAKKE WERKNEMERS	74
5.3.6. INVESTERINGSSUBSIDIES	74
5.4. ARBEIDSTRAJECTBEGELEIDING	74
5.5. VZW VLAMAB	75
5.6. SAMENWERKING VLAAMS FONDS – VDAB	76
5.7. RONDETAFLCONFERENTIE EVENREDIGE PARTICIPATIE OP DE ARBEIDSMARKT	76
HOOFDSTUK 6 → INSPECTIE EN EUROPESE CEL	79
6.1. INSPECTIE	81
6.1.1. PERSONEELSKADER	81
6.1.2. ACTIVITEITEN	81
6.1.2.1. Kwaliteitsaudits	81
6.1.2.2. Overige inspectiebezoeken	81
6.1.2.3. Vertegenwoordiging	82
6.1.2.4. Vorming, training en opleiding	82
6.1.2.5. Beheer eigen kwaliteitsmanagementsysteem	82
6.2. EUROPESE CEL	83
6.2.1. OPVOLGING PROJECTEN VOOR PROFESSIONELE INTEGRATIE EN ATTESTERING EUROPESE PROJECTEN	83
6.2.1.1. Invulling van het personeelskader	83
6.2.1.2. Activiteiten inzake projectsubsiëring en Europese programma's	83
6.2.2. ACTIVITEITEN IN HET KADER VAN HET EUROPEES JAAR VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP	83
HOOFDSTUK 7 → VERSLAG VAN DE STAFDIENSTEN	85
7.1. DE VOORLICHTINGSDIENST	87
7.1.1. INFORMATIEVERSPREIDING	87
7.1.1.1. Informatievragen	87
7.1.1.2. Europees Jaar voor Personen met een Handicap	87
7.1.1.3. Informatieve voordrachten	88
7.1.1.4. Publicaties	88
7.1.1.5. Documentatiedienst	88
7.1.1.6. Website	88
7.1.2. DE OMBUDSDIENST	89
7.2. DE BEGROTING VAN HET VLAAMS FONDS	90
7.3. CENTRALE WACHTLIJSTWERKING (CWL)	93
7.3.1. ALGEMEEN	93
7.3.2. WERKING IN 2003	93
7.3.3. VOORUITBLIK	93
7.4. DE STUDIEOPDRACHTEN	94
7.4.1. OPGELEVERDE EINDRAPPORTEN IN 2003	95
7.4.2. OPGESTART ONDERZOEK IN 2003	95
7.4.3. DEELNAME AAN BIJEENKOMSTEN VAN EXTERNE STUURGROEPEN	95
7.4.4. NIEUWE STUDIEOPDRACHTEN	96
7.4.5. ACTIVITEITEN VAN DE STUDIECEL 2003	96
7.4.5.1. Domein Arbeid	96
7.4.5.2. Domein Zorg – PAB	97
7.4.5.3. Extern -bijdragen voor werkgroepen, conferenties en studiedagen	98
7.5. BIJZONDERE SUBSIDIES AAN VOORZIENINGEN	98
7.5.1. ZORGTRAJECTBEGELEIDING: ALGEMENE METHODIEK EN SPECIFIEKE WERKVORM	98
7.5.2. NIEUWE NGT-PROJECTEN IN 2003	99

7.6. VOORNAAMSTE REALISATIES INZAKE HET INCLUSIEF BELEID	100
7.6.1. HOOFDACCENTEN IN 2003	100
7.6.2. BUSVERVOER VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP	100
7.6.3. SAMEN BOUWEN AAN EEN TOEGANKELIJKER VLAANDEREN	101
7.6.4. BIJDRAGEN TOT EEN MEER INCLUSIEF ONDERWIJS IN VLAANDEREN	102
7.6.5. AANGEPASTE VRIJETIJD SBESTEDING VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP	103
7.6.6. SAMENWERKING TUSSEN DE SECTOREN WELZIJN EN SOCIALE HUISVESTING	103
7.6.7. NAAR EEN TOEGANKELIJKHEIDSLABEL VOOR DE TOERISTISCHE SECTOR	104
7.6.8. BESLUITEND	104
7.7. KINDERRECHTEN	104
7.8. INTERNATIONALE ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS FONDS	105
7.8.1. INLEIDING	105
7.8.2. ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS FONDS BINNEN DE EUROPESE UNIE	106
7.8.2.1. Eurecard project	106
7.8.2.2. Europees Jaar 2003	106
7.8.2.3. Activiteiten binnen de High Level Group (HLG)	106
7.8.3. ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS FONDS BINNEN DE RAAD VAN EUROPA	107
7.8.3.1. Situering van de activiteiten van het Vlaams Fonds	107
7.8.3.2. Activiteiten in het Directiecomité	107
7.8.3.3. Activiteiten van de comités van deskundigen	108
7.8.3.4. De interministeriële conferentie van Malaga (7 en 8 mei 2003)	108
7.8.4. ACTIVITEITEN BINNEN HET RAAM VAN DE ORGANISATIES VAN VERENIGDE NATIES	108
7.9. UITREIKING VAN DE ERETEKENS	109
7.10. VERSLAG OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE MEDISCHE CEL IN 2003	109
7.11. INTEGRALE JEUGDHULP	110
7.11.1. INLEIDING	110
7.11.2. UITWERKING	111
7.11.2.1. Integrale Jeugdhulp is momenteel nog steeds een beleidsvoorbereidingsproces	111
7.11.3. STAND VAN ZAKEN	111
7.11.3.1. Integrale Jeugdhulp	111
7.11.3.2. De rechtspositie van de minderjarige	114
7.11.4. INFORMATIE	115
7.12. HET STEUNPUNT EXPERTISENETWERKEN (SEN)	116
7.12.1. SITUERING	116
7.12.2. WERKING	116
7.12.3. FINANCIËEL	116
HOOFDSTUK 8 → VERSLAG OVER MIDDELEN EN MENSEN	119
8.1. PERSONEEL	121
8.1.1. PERSONEELSFORMATIE EN PERSONEELSBEWEGINGEN	121
8.1.2. PERSONEELSSTATUUT	121
8.1.3. VERSLAG VAN DE OPDRACHTHOUDER HUMAN RESOURCES MANAGEMENT EN VORMING	121
8.1.3.1. Human Resources Management (HRM)	121
8.1.3.2. Vorming	123
8.2. SOCIALE DIENST	123
8.2.1. BEHEERSCOMITÉ SOCIALE DIENST	123
8.2.2. ACTIVITEITEN	124
8.2.3. BUDGET VAN DE SOCIALE DIENST	124
8.3. DIENST LOGISTIEK	124
8.4. PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK / MILIEU	126
8.5. EMANCIPATIEAMBTENAAR	127
8.6. KWALITEITSCOÖRDINATOR	129

HOOFDSTUK 9 → VERSLAG VAN DE DIENST BOEKHOUDING	135
HOOFDSTUK 10 → VERSLAG VAN DE DIENST INFORMATICA	141
10.1. ALGEMEEN	143
10.2. DOELSTELLINGEN VOOR 2003 EN REALISATIES	143
10.2.1. CONTINUÏTEIT VAN DE BESTAANDE DIENSTVERLENING VERZEKEREN	143
10.2.2. ONTWIKKELING VAN EEN NIEUW, FLEXIBEL EN TOEKOMSTGERICHT INFORMATIESYSTEEM	143
10.2.3. UP TO DATE HOUDEN VAN DE ICT-INFRASTRUCTUUR	143
10.2.4. BELEIDS- EN MANAGEMENTONDERSTEUNING	144
10.2.5. AANDACHT VOOR DE NIET-INFORMATICA-ASPECTEN BIJ INFORMATISERING	144
10.3. INGEZETTE MIDDELEN	144
10.3.1. PERSONEEL	144
10.3.2. OPLEIDING	144
10.3.3. MATERIEEL	144
10.4. VISIE OP DE TOEKOMST	145
10.4.1. KORTE EN MIDDELLANGE TERMIJN	145
10.4.2. VERLOOP VAN HET BESLISSINGSPROCES	146
10.4.3. EXTERNE RELATIES	146
10.5. BESLUIT	146
HOOFDSTUK 11 → VERSLAG VAN DE JURIDISCHE DIENST	149
11.1. EVOLUTIE VAN DE WETGEVING	151
11.1.1. DE INSTELLING 'VLAAMS FONDS'	151
11.1.2. INDIVIDUGERICHTE REGELGEVING	151
11.1.3. COLLECTIEF GERICHTE REGELING	151
11.1.3.1. Integrale Jeugdhulp	151
11.1.3.2. Kwaliteit	152
11.1.3.3. Programmatie	152
11.1.3.4. Tewerkstelling	152
11.1.3.5. Vrijtijdsbesteding	153
11.1.3.6. Zorg	153
11.1.4. VARIA	153
11.1.5. KRUIJMELVORZIENINGEN	153
11.2. VERSLAG OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE JURIDISCHE CEL	154
11.2.1. DE ADVIESCOMMISSIE	154
11.2.2. DE ARBEIDSGERECHTEN	156
11.2.3. UITGAVEN VOOR GESCHILLEN	159
HOOFDSTUK 12 → HET VLAAMS FONDS FINANCIËEL BEKEKEN	161
12.1. VOORAF ENKELE TOELICHTINGEN M.B.T. DE REKENINGSTELSELS VAN HET VLAAMS FONDS	163
12.1.1. HET BEGROTINGSPLAN	163
12.1.2. HET ALGEMEEN BOEKHOUDPLAN	163
12.2. UITVOERING VAN DE BEGROTING 2003 VAN HET VLAAMS FONDS	163
12.2.1. ONTVANGSTEN IN 2003	163
12.2.2. UITGAVEN IN 2003	166
12.2.3. RESULTAAT VOOR 2003	169
12.3. THESAURIE	169
COLOFON	179
NUTTIGE ADRESSEN	181

In 2002 werd een debat gevoerd omtrent de groeiende wachtlijsten van personen met een handicap. Op 13 maart 2003 presenteerde het Vlaams Fonds in de Commissie Welzijn van het Vlaams Parlement een studie die de behoeftes aan bijkomende plaatsen in de zorgsector voor de volgende vijf jaar becijfert. Op basis van die cijfers werd het programmatievoorstel 2003-2007 uitgewerkt tot uitbreiding van de zorgsector. De krachtlijnen van dit vijfjarenplan zijn samengebond in concrete cijfers over bijkomende opvangplaatsen en noodzakelijke budgetten. Zo zijn er in de (semi) residentiële zorg 2.395 bijkomende plaatsen nodig. Om dit te kunnen realiseren is een bijkomende jaarlijkse investering van 67,5 miljoen euro noodzakelijk. In de ambulante sector spreekt men van 3.633 supplementaire opvangplaatsen waartegenover een verhoging van het jaarbudget met 23,1 miljoen euro staat. Tegen 2007 zouden tenslotte 2.200 bijkomende persoonlijke-assistentiebudgetten moeten toegekend worden. In principe heeft de Vlaamse regering zich akkoord verklaard met deze cijfers en vertaalde dit met een aanvullende dotatie van 29,2 miljoen euro voor 2003. Als resultaat van dit engagement kon het Vlaams Fonds in het afgelopen jaar het uitbreidingsbeleid verder realiseren. Hierbij werd gefocust op het creëren van nieuwe opvangplaatsen voor volwassenen. De resultaten mogen dan ook gezien worden: in de residentiële sector werd een stijging van 560 plaatsen gerealiseerd, vooral te situeren in de categorieën Tehuizen Niet-werkenden en Dagcentra. Ook voor 2004 voorzag de Vlaamse regering een bijkomende dotatie van 7,5 miljoen euro vanaf 1 september 2004 of 22 miljoen op jaarbasis.

Als gevolg van dit uitbreidingsbeleid diende ook de personeelsbezetting van de voorzieningen bijgestuurd te worden. In 2003 werden de nodige initiatieven genomen voor de aanwerving van 530 nieuwe personeelsleden.

In het kader van een steeds efficiëntere zorg-op-maat-dienstverlening wonnen de ambulante diensten in 2003 steeds meer aan belang. Het gevolg was een capaciteitsuitbreiding van 1.036 begeleidingen.

Elke persoon met een handicap heeft recht op bijstand en zorgverstrekking binnen een aanvaardbare termijn. Ook dit jaar bleef het afbouwen van de wachtlijsten absolute voorrang genieten. Ondanks de reeds geleverde immense inspanningen en de verkregen resultaten, werd duidelijk dat deze problematiek blijvende aandacht noodzaakt.

2003 was het Europees jaar van Personen met een Handicap. Onder impuls van het Vlaams Fonds werden alle mogelijke organisaties aangespoord om, onder de slogan 'Samen grenzen verleggen', lokale activiteiten op het getouw te zetten voor mensen mét en zonder handicap. Uit de ruim 500 projecten die zich aandienden werden er niet minder dan 140 uitgekozen die allen een Vlaams Fondssubsidie kregen. Het waren vrijetijdsinitiatieven, sportprojecten, initiatieven uit de sociaal-culturele sector, voorstellen van Voorzieningen en projecten ingediend vanuit de diverse jeugdbewegingen, gemeenten en scholen. Allemaal hadden ze als doel het verspreiden van de inclusiegedachte. Deze filosofie propageert het recht van mensen met een handicap om te leven te midden van de 'anderen', los van het hokjesdenken.

De 'Europadag 2003', de formele najaarsafsluiter van het Europees jaar, wees nog maar eens op de noodzaak aan een gehandicaptenbeleid van de 21ste eeuw, geworteld in de antidiscriminatiegedachte.

De doorslaggevende rol die het Vlaams Fonds reeds jaren speelt in het proces van de sociale integratie van personen met een handicap, kende ook in 2003 een verlengstuk. Zo bleef het zoeken naar een antwoord op de toenemende vraag naar 'zorg op maat' en het verstrekken van adequate hulpmiddelen, binnen onze organisatie de hoogste prioriteit genieten.

Steeds meer mensen vonden hun weg naar het Vlaams Fonds. Dit werd in 2003 duidelijk geïllustreerd door een stijging van het aantal aanvragen om bijstand met 15% in vergelijking met 2002. In een blijvende inspanning om haar klantvriendelijkheid te optimaliseren, introduceerde het Vlaams Fonds tevens het elektronisch inschrijfformulier, dat mensen met een handicap toelaat zich via onze website in te schrijven.

Financieel was 2003 een moeilijk jaar voor het Vlaams Fonds. Door budgettaire beperkingen kon het Vlaams Fonds de voorschotten aan de Voorzieningen in december niet tijdig betalen. De Vlaamse regering sloot daarop een principeakkoord met de sector, dat ervoor zou moeten zorgen dat deze problemen in de toekomst vermeden worden.

Het aantal personen met een aanvraag 'Individuele Materiële Bijstand' bleef dit jaar statusquo. Het gevraagde aantal hulpmiddelen of aanpassingen bleef ongeveer ongewijzigd tegenover 2002.

De problemen die optraden naar aanleiding van het toepassen van de regelgeving, die in werking trad op 1 januari 2002, werden in 2003 pas goed zichtbaar. De invoering van de bijstandskorf leidde tot een enorme stijging van het aantal toegekende hulpmiddelen. Dit resulteerde in een ontoereikend budget individuele materiële bijstand. Ook de wachttijden in de hulpmiddelensector liepen erg op. Met enkele noodingrepen heeft het Vlaams Fonds de groei van de achterstanden weten te temperen. Structureel is echter een nieuwe wijziging van de regelgeving vereist. Zoniet zal moeten geïnvesteerd worden in bijkomend personeel. Intussen werd wel een aanpassing van de bestaande refertelijst voorbereid, die zal afgerond worden tegen medio 2004. De lijst wordt in een nieuwe, meer realiteitsgeoriënteerde vorm gegoten.

Tijdens het afgelopen jaar werden 574 aanvragen voor het toekennen van een persoonlijke-assistentiebudget (PAB) ingediend. 285 personen met de hoogste zorg- en urgentiegraad kregen een PAB toegekend. Hiertoe werd door de Vlaamse regering een extra budget van 6.693.000 euro vrijgemaakt.

In 2003 werd tevens gestart met het inspecteren van het correcte gebruik van de toegekende persoonlijke-assistentiebudgetten. De voor deze opdracht aangestelde Vlaams Fondsinspecteur werd ook belast met de controle van de werking van de budgethoudersverenigingen.

In het kader van het kwaliteitsdecreet dienden de voorzieningen te voldoen aan een aantal minimale kwaliteitseisen zoals vermeld in het kwaliteitshandboek. De uitgevoerde kwaliteitsaudits binnen deze voorzieningen wezen uit dat in de meeste gevallen de bepalingen van het decreet op correcte wijze werden toegepast.

In het kader van de tevredenheidsonderzoeken werden reeds respectievelijk in 2001 en 2002, de mensen met een handicap en de voorzieningen bevroegd. In 2003 was het de beurt aan het eigen personeel. Er werd gepeild naar de diverse facetten van 'welzijn' bij onze mensen. De conclusie luidde dat er sprake is van een 'algemene tevredenheid'. In vergelijking met andere ondernemingen in België scoorde het Vlaams Fonds op diverse deelaspecten van het onderzoek zelfs boven het modale gemiddelde.

Het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid zal van het Vlaams Fonds een verzelfstandigd agentschap binnen Welzijn en Volksgezondheid maken. Het Vlaams Fonds zal als Intern Verzelfstandigd Agentschap een belangrijke rol moeten blijven spelen als aanspreekpunt voor personen met een handicap. Dit is enkel mogelijk dankzij een dynamische samenwerking tussen Administratie, werkveld, bestuurs- en talrijke overlegorganen. Deze bundeling van krachten en deskundigheid is de garantie bij uitstek om ons engagement naar personen met een handicap toe, blijvend waar te maken.

Jef Foubert
Administrateur-Generaal

Gui Abrahams
Voorzitter

JO (Syndroom van Down)

“Muziek en dans zijn mijn grootste passie. Ik zou mijn lessen niet kunnen missen.”

HOOFDSTUK 1

VERSLAG VAN DE ORGANISATIE

DE ORGANISATIE

Het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap is een Vlaamse openbare instelling met een eigen rechtspersoonlijkheid opgericht bij decreet van 27 juni 1990. Het Vlaams Fonds staat onder toezicht van de Vlaamse regering. De voorgedij wordt waargenomen door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

Het toezicht wordt uitgeoefend door twee gemeenschapscommissarissen door de Vlaamse regering benoemd. Zij zetelen met raadgevende stem zowel in de Raad van Bestuur als in het Bureau.

1.1. DE BESTUURSORGANEN VAN HET VLAAMS FONDS

1.1.1. DE RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur is het belangrijkste bestuursorgaan van het Vlaams Fonds. Hij telt, naast de twee gemeenschapscommissarissen, 21 leden. De leden van de Raad zijn vertegenwoordigers van gehandicaptenverenigingen, voorzieningen en sociale partners.

De Raad telt één voorzitter, twee ondervoorzitters, twaalf leden, gekozen uit personen die actief zijn in of bevoegd inzake de werking van voorzieningen die werkzaam zijn op het vlak van de opdrachten van het Vlaams Fonds, en uit personen actief in of bevoegd inzake de werking van verenigingen die de personen met een handicap of hun gezinnen vertegenwoordigen, en zes leden gekozen uit de organisaties die vertegenwoordigd zijn in de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (art. 8 van het Oprichtingsdecreet van het Vlaams Fonds van 27 juni 1990).

De taak van de Raad van Bestuur bestaat in het uitoefenen van de bevoegdheden hem toegekend door het hiervoor vermelde oprichtingsdecreet, inzonderheid op het gebied van principiële aangelegenheden en de algemene beleidsproblemen inzake de taken en de activiteiten van het Vlaams Fonds, het personeelsbeleid, het beleid inzake de financiële en budgettaire aangelegenheden en het toestaan van delegaties en het omschrijven van de limieten ervan.

De voorzitter, de twee ondervoorzitters en de leden van de Raad van Bestuur worden benoemd voor een periode van zes jaar. Hun mandaat kan hernieuwd worden.

De Raad van Bestuur werd bij besluit van de Vlaamse regering van 18 december 2002 in zijn huidige samenstelling benoemd.

Toestand op 31 december 2003

* **Voorzitter**

Gui Abrahams

* **Ondervoorzitters**

Jean-Paul Meirens

Leen Pollentier

* **Leden**

Eddy Denayer

Jeroen De Weerd

René De Wever

Peter Donceel

Eddy Elisabeth

Luk Fabry

Jeanne-Marie Hauspie

Bies Henderickx

Ignace Leus

Dominiek Puype

Jan-Jan Sabbe

Marc Selleslach

Diane Serneels

Jean-Pierre Van Baelen

Katleen Van Havere

Christel Vanroelen

Karin Van Roy

Marleen Vermeiren

* **Gemeenschapscommissarissen**

Guido Steenkiste

Herman Rombauts

* **Administratie**

Administrateur-generaal

Jef Foubert

Adjunct-administrateur-generaal

Laurent Bursens

Kristel Gevaert

* **Secretaris**

Pol Kempeneers

1.1.2. HET BUREAU

Het Bureau, samengesteld uit de voorzitter, de twee ondervoorzitters van de Raad van Bestuur samen met 4 leden van de Raad die door de regering worden aangewezen, bereidt de vergaderingen van de Raad van Bestuur voor en houdt toezicht op het dagelijks beheer van het Vlaams Fonds.

Het Bureau werd bij Ministerieel besluit van 4 februari 2003 in zijn huidige samenstelling benoemd vanaf 1 februari 2003.

Toestand op 31 december 2003

* **Voorzitter**

Gui Abrahams

* **Ondervoorzitters**

Jean-Paul Meirens

Leen Pollentier

* **Leden**

Jeroen De Weerd

Jeanne-Marie Hauspie

Ignace Leus

Diane Serneels

* **Gemeenschapscommissarissen**

Guido Steenkiste

Herman Rombauts

* **Administratie**

Administrateur-generaal

Jef Foubert

Adjunct-administrateur-generaal

Laurent Bursens

Kristel Gevaert

* **Secretaris**

Pol Kempeneers

1.1.3. DE AD-HOCCOMMISSIES

In het Oprichtingsdecreet wordt bepaald dat de Vlaamse regering één of meerdere Adviescommissies kan oprichten die de Raad van Bestuur bijstaan. Door het decreet van 15 juli 1997 tot oprichting van de Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden, werden de adviescommissies bij het Vlaams Fonds opgeheven en vervangen door ad-hoccommissies. De Vlaamse regering keurde op 9 juni 1999 hiervoor een besluit goed dat met ingang van 1 mei 1999 hieraan uitvoering gaf. In opvolging van dit besluit stelde de Raad van Bestuur dan ook de volgende vijf thematische commissies samen.

1.1.3.1. Ad-hoccommissie 'Individuele Bijstand en Sociale Integratie'

Deze commissie buigt zich over de maatregelen tot bevordering van de maatschappelijke integratie van personen met een handicap en het voorstellen van maatregelen in alle maatschappelijke gebieden en beleidsdomeinen die personen met een handicap in de gelegenheid stellen om volwaardig te participeren in de samenleving, op de arbeidsmarkt enz., onder meer door advisering over reglementering, allerhande tussenkomsten en hulpmiddelen, onderzoek, informatieverwerking en verspreiding inzake het individueel functioneren van personen met een handicap, de samenwerking met de overheidsdiensten en -instellingen bevoegd inzake onderwijs en tewerkstelling met het oog op de coördinatie of eventuele integratie van individuele bijstand voor personen met een handicap.

Samenstelling (toestand op 31 december 2003)

* **Voorzitter**

Jean-Paul Meirens

* **Leden**

Luc Desmet

Adriaan Herrijgers

Roger Boelanders

Roland Pouillie

Yves Verschaeren

Viviane Soree

Helga Stevens

Jan Van der Biest

Leo Verdonck

Ingrid Borré

Lieve Vijverman

Veerle Govers

Jan-Jan Sabbe (door de Raad van Bestuur als deskundige aan de commissie toegevoegd)

* **Secretaris**

Bart Michiels

1.1.3.2. Ad-hoccommissie 'Voorzienen voor Opvang, Behandeling en Begeleiding'

Deze commissie buigt zich over de diverse aspecten met betrekking tot de residentiële, semi-residentiële en ambulante voorzieningen voor de opvang, de behandeling of de begeleiding van personen met een handicap.

Samenstelling (toestand op 31 december 2003)

* **Voorzitter**

Diane Serneels

* **Leden**

Laurent Bursens
Jeroen De Weerd
Luk Fabry
Jaak Geurts
Xavier Haseldonckx
Bies Henderickx
Marc Huyshondt
Bea Maes
Catherine Molleman
Ritje Pauwels
Pierre Schreuders
Marc Selleslach
Jos Theunis
Jan Verellen
Lode Verte

* **Secretaris**

Hugo Vangeel

1.1.3.3. Ad-hoccommissie 'Voorzienen voor Professionele Integratie'

Deze commissie richt zich naar de diverse aspecten met betrekking tot de voorzieningen die werken rond de voorlichting bij beroepskeuze of studie, de scholing, de beroepsopleiding of omscholing en de tewerkstelling van meerderjarige personen met een handicap.

Samenstelling (toestand op 31 december 2003)

* **Voorzitter**

Dominiek Puype

* **Leden**

Kristel De Loose
Eddy Elisabeth
Lut Gailly
Roger Lerminiaux
Marie-Josée Meeus
Yves Moriën
Marcel Plessers
Koen Van De Cruys
Christel Vanroelen
Guido Vermeulen
John Vandelanotte

* **Waarnemers**

Jo Uytterhoeven

* **Secretaris**

Laurent Bursens

1.1.3.4. Ad-hoccommissie 'Programmatie en Erkenningsvoorwaarden'

Deze commissie richt zich naar de programmatie van de voorzieningen, de erkenningsvoorwaarden van de voorzieningen, de regels inzake indiening en behandeling van de aanvragen tot erkenning, de regels volgens dewelke de erkenning kan worden verleend, verlengd, geweigerd, geschorst of ingetrokken.

Samenstelling (toestand op 31 december 2003)

* **Voorzitter**

Jean-Pierre Van Baelen

* **Leden**

Wilfried Den Tandt
Jef Van Valckenborgh
Luc Bijnens
Xavier Haseldonckx
Hilde Verstricht
Andrée Fossé
Leen Heylen
Caroline Schelstraete
Christel Vanroelen
Jaak Adriaens
Willy Piedfort
Werner Van Moerlo

* **Secretaris**

Tine Roels

1.1.3.5. Ad-hoccommissie 'Inschrijvingen en Evaluatie'

Deze commissie buigt zich over de wijze van indiening van de aanvraag tot inschrijving, de regels met betrekking tot de samenstelling en werking van de provinciale evaluatiecommissies.

Samenstelling (toestand op 31 december 2003)

* **Voorzitter**

Ignace Leus

* **Leden**

Ann De Kerpel
Christel Vanroelen
Xavier Haseldonckx
Bea Maes
Herbert Moenaert
Els Palmaers
Wendy Ranschaert
Willy Ryssaert
Dirk Meulders
Viviane Sorée
Jan Van Der Biest
Hilde Verstricht

* **Secretaris**

Anne Ruysseveldt

1.1.3.6. Stuurgroep 'persoonlijke-assistentiebudget'

Deze stuurgroep buigt zich over de diverse aspecten van het persoonlijke-assistentiebudget.

* **Voorzitter**

Eddy Denayer

* **Leden**

Jeroen De Weerd
Jos Huys
Herman Janssens
Renaat Jonckheere
Ignace Leus
Dirk Mombaerts
Jokke Rombauts
Joseph Severeijns
Viviane Sorée
Joke Van Ammel
Lief Vanbael
Liesbeth Vanpeperstraete
Willy Verbeek
Hilde Vergote
Lieve Vijverman

* **Secretaris**

Ruth Van Assche

1.1.4. DE AD-HOCCOMMISSIE VOOR PREVENTIE VAN MISBRUIK EN GEWELD T.A.V. PERSONEN MET EEN HANDICAP

Deze commissie onderzoekt welke maatregelen en acties noodzakelijk zijn om de preventie van misbruik en geweld ten aanzien van personen met een handicap te maximaliseren.

De commissie heeft hierbij in het bijzonder aandacht voor de personen met een handicap die gebruik maken van een voorziening die opvang, behandeling en begeleiding biedt aan personen met een handicap of die een opleiding volgen in een centrum voor beroepsopleiding of die een beroep doen op een dienst voor gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze.

Samenstelling (toestand op 31 december 2003)

- * **Voorzitter**
Jeanne-Marie Hauspie

- * **Leden**
Erik De Belie
Ludo De Cort
Trees De Vuyst
Monique Dumon-Frigne
Marleen Laureys
Rita Mampaey
Annelies Poppe
Bea Verbeeck
Frans Vermeiren
Lieve Vijverman
Uli Wolfs

- * **Secretaris**
An Vanermen

1.1.5. DE PROVINCIALE EVALUATIECOMMISSIES

Het decreet van 27 juni 1990 tot oprichting van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (Besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1991 betreffende de inschrijving bij het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap) voorziet in de oprichting van provinciale evaluatiecommissies. Die worden samengesteld voor een periode van zes jaar. Het eerste mandaat liep van 1 april 1992 tot en met 31 maart 1999. Op 1 april 1999 wijzigde de samenstelling van de evaluatiecommissies.

De provinciale evaluatiecommissies onderzoeken de aanvragen tot inschrijving en tot het verkrijgen van bijstand tot sociale integratie.

Samenstelling (toestand op 31 december 2003)

1.1.5.1. Provinciale Evaluatiecommissie Antwerpen

- * **Voorzitter**
Magda Elsen

- * **Plaatsvervangend voorzitter**
Luc Cools

- * **Leden**
Leen Bourgois
Marc De Preter
Eric De Smet
Philippe Denoo
Walter Vervliet
Jef Cavens
Ingrid De Clercq

- * **Secretaris-vertegenwoordiger van de leidend ambtenaar**
Jef De Herdt

1.1.5.2. Provinciale Evaluatiecommissie
Limburg

- * **Voorzitter**
Gérard Lambié
- * **Plaatsvervangend voorzitter**
Rik Mues
- * **Leden**
Suzanne Cosemans
Marc Hauglustaine
Annie Maesen
Joseph Guilliams
Rita Roosen
Jacqueline Baeck
Steven Cozijns
- * **Secretaris-vertegenwoordiger
van de leidend ambtenaar**
Marcel Schuurmans

1.1.5.3. Provinciale Evaluatiecommissie
Oost-Vlaanderen

- * **Voorzitter**
Lieve Allaer
- * **Plaatsvervangend voorzitter**
Guido Vanhoolst
- * **Leden**
Hilde Slembrouck
Elke Willaert
Mia Van Rentergem
Rudy Eeckhout
Jef Van Valckenborgh
Walter Cantraine
Dirk Quagebeur
- * **Secretaris-vertegenwoordiger
van de leidend ambtenaar**
Annie De Ridder

1.1.5.4. Provinciale Evaluatiecommissie
Vlaams Brabant

- * **Voorzitter**
Marie-Jeanne Hendrickx
- * **Plaatsvervangend voorzitter**
Marianne De Boodt
- * **Leden**
Piet Calcoen
Mia Wauters
Jean-Paul De Ridder
Anne Ruysseveldt
Chris Coenen
Hilde Meulemans
Eva Van Den Goor
- * **Secretaris-vertegenwoordiger
van de leidend ambtenaar**
Jan Peeters

1.1.5.5. Provinciale Evaluatiecommissie
West-Vlaanderen

- * **Voorzitter**
Linda Soenen
- * **Plaatsvervangend voorzitter**
Luc Braeckevelt
- * **Leden**
Jannie Hespel
Nathalie Holvoet
Lutgarde Stubbe
Diederik Ossieur
Marc Van Leynseele
Luc Ollieuz
Jo Paternoster
- * **Secretaris-vertegenwoordiger
van de leidend ambtenaar**
Roland Bonte

1.1.6. DE ADVIESCOMMISSIE VOOR HEROVERWEGING

Bij arrest van 30 april 1997 oordeelde het Arbitragehof dat de beroepscommissie van het Vlaams Fonds een administratief rechtscollege was, waarvan de oprichting niet tot de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap behoort. Als gevolg daarvan werd een nieuwe procedure ingesteld: de heroverwegingsprocedure. De adviescommissie (3 kamers) geeft advies over individuele dossiers waarvoor een heroverweging wordt aangevraagd door de betrokkene. (Zie verder in hoofdstuk 2)

Samenstelling (toestand op 31 december 2003)

1.1.6.1. Adviescommissie - kamer 1

Anne-Mie Buelens, Jan Stevens,
Peter Debbaut, Roland Pouillie,
Bert De Winter, Gerda Geenen,
Jan Devacht

* **Secretaris**

Rika Van Wouwe

1.1.6.2. Adviescommissie - kamer 2

Rik Van Buggenhout, Christian Lippens,
Grietje Morren, Ingrid Borré, Jan Seynaeve,
Hilde Heyvaert, Evert Wuyts

* **Secretaris**

Rika Van Wouwe

1.1.6.3. Adviescommissie - kamer 3

Linda Van Grootel, Vera De Groof,
Frans Carsau, Gilbert Demeestere,
Marnix Crevits, Marijke Duportail,
Rudi Kennes

* **Secretaris**

Rika Van Wouwe

1.1.7. DE BIJZONDERE BIJSTANDSCOMMISSIE

De bijzondere bijstandscmissie heeft tot taak bij wijze van individuele bijzondere maatregel te oordelen over de tenlasteneming van hulpmiddelen die niet opgenomen zijn in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 31 juli 1992.

Samenstelling (toestand op 31 december 2003)

* **Voorzitter**

René Vastmans
(plaatsvervanger: Danielle Colsoul)

* **Leden**

Patrick Galloo
(plaatsvervanger: Yves Verschaeren)
Andrée Lejeune
(plaatsvervanger: Arthur Spaepen)
Anne Sleenckx
(plaatsvervanger: Hadewijch Lagrou)
Myriam Van Acker
(plaatsvervanger: Hervé Eeckman)
Willy De Pauw
(plaatsvervanger: Marijke Bosteels)

* **Secretaris**

Evert Wuyts

1.1.8. PAB-DESKUNDIGENCOMMISSIE

Het PAB-besluit van de Vlaamse regering van 15 december 2000 (gewijzigd op 30 november 2001, 19 juli 2002 en 18 juli 2003) stelt dat een deskundigencommissie PAB-aanvragen moet behandelen. Deze commissie is onafhankelijk en multidisciplinair. Er moet minimaal één ervaringsdeskundige en één ambtenaar van het Vlaams Fonds in vertegenwoordigd zijn.

De voogdijminister van het Vlaams Fonds moet de deskundigencommissie samenstellen en benoemen. De minister doet dit via ministerieel besluit en benoemt de leden telkens voor één kalenderjaar.

Samenstelling (toestand op 31 december 2003)

1.1.8.1. kamer 1

- * **Voorzitter**
Jeanne-Marie Hauspie
- * **Leden**
Ann De Guchtenaere, Dries Claessens,
Marie-Hélène Warrens, Ruth Van Assche,
- * **Plaatsvervangers**
Marijke Bosteels, Lieve Mahieu,
Ann Ruysseveldt, Hilde Van den Brande
- * **Secretaris**
Leslie Druart

1.1.8.2. kamer 2

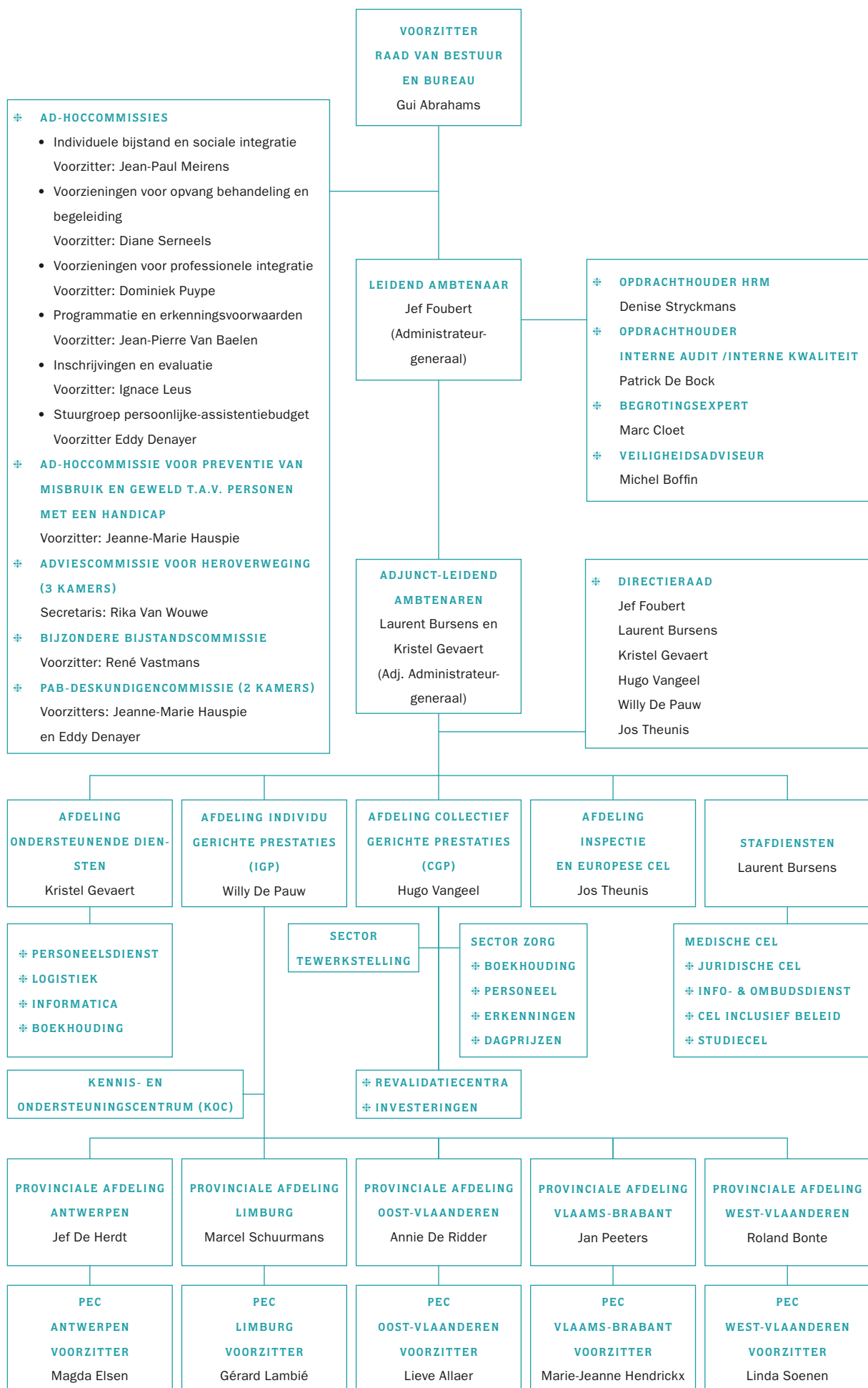
- * **Voorzitter**
Eddy Denayer
- * **Leden**
Herman Janssens, Elisabeth De Schauwer,
Evert Wuyts, Jan Stevens
- * **Plaatsvervangers**
Willy De Pauw, Danny Reviërs,
Ann Van Den Abbeele
- * **Secretaris**
Kristel Verhaert

1.1.9. DE DIRECTIERAAD

De Directieraad werd opgericht in toepassing van art.II.2 van het nieuwe ambtenarenstatuut. Hij bestaat uit de leidend ambtenaar, de adjunct-leidend ambtenaar en de afdelingshoofden. De Directieraad beraadslaagt over de beleidsvoorstellen en problemen inzake beleidsuitvoering en over bevoegdheidsgeschillen binnen de instelling. Hij is tevens bevoegd voor personeelsaangelegenheden, zoals bevorderingen, tuchtmaatregelen enz.

Samenstelling (toestand op 31 december 2003)

- * **Leidend ambtenaar**
Jef Foubert
(Administrateur-generaal)
- * **Adjunct-leidend ambtenaren**
Laurent Bursens en Kristel Gevaert
(Adjunct-Administrateur-generaal)
- * **Afdelingshoofden**
Willy De Pauw, Hugo Vangeel en Jos Theunis

LEONARD (doof)

"Drukken op een echte Heidelberg, een droom die in vervulling ging."

HOOFDSTUK 2

VERSLAG VAN DE INSCHRIJVINGSPROCEDURE

TABEL 2.1: AANTAL AANVRAGEN PER PROCEDURE PER JAAR

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
GEW PROC + ART 6BIS	9.894	11.741	10.455	10.649	11.610	11.880	11.624	12.567	13.281	16.500	18.810
waarvan gew. proc.			8.718	8.901	9.839	9.862	9.935	10.910	11.461	13.817	15.663
waarvan art. 6 bis			1.737	1.748	1.771	2.018	1.689	1.657	1.820	2.683	3.147
ART 7	588	697	667	687	708	740	698	646	679	725	651
ART 8	573	429	386	345	383	356	219	300	216	189	208
zonder procedure			609	1.121	1.940	2.746	4.552	5.323	9.436	1.669	2.145
jeugdhulpverlening											87
TOTAAL	11.055	12.867	12.117	12.802	14.641	15.722	17.093	18.836	23.612	19.083	21.901

TABEL 2.2: INGEDIENDE ZORGAANVRAGEN VOOR DE JAREN 1995-2003

	Zorg	Werk	IMB	PAB	De lijn	Totaal
1995	7.162	5.696	6.980	-	-	19.838
1996	7.399	5.785	7.840	-	-	21.024
1997	7.385	3.921	9.816	-	-	21.122
1998	8.617	3.639	11.272	-	-	23.528
1999	8.190	5.715	13.056	-	-	26.961
2000	7.806	5.859	14.511	-	-	28.176
2001	7.610	5.569	17.807	1.378	2.266	34.630
2002	8.347	5.368	46.128	610	285	60.738
2003	7.832	5.151	43.014	574	401	56.972

TABEL 2.3: INGEDIENDE AANVRAGEN VOLGENS PROCEDURE EN PER PA

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vl.	Vlaams-Brabant	West-Vl.	TOTAAL
gewone procedure	4.047	2.714	3.300	2.553	3.049	15.663
art. 6 bis	902	181	875	265	924	3.147
art. 7, § 2, 1°	0	1	0	0	0	1
art. 7, § 2, 2° (observatiecentrum)	25	8	24	7	14	78
art. 7, § 2, 3° (thuisbegeleiding)	123	127	133	108	81	572
art. 8, § 2, 1° (jeugdrechtbank of comité Bijz. Jeugdzorg)	66	35	11	22	5	139
art. 8, § 2, 2° (kortverblijf)	3	8	3	3	3	20
art. 8, § 2, 3° (voorziening of thuisbegeleiding)	17	8	13	5	6	49
zonder procedure	570	351	477	195	552	2.145
jeugdhulp	21	28	38	0	0	87
TOTAAL	5.774	3.461	4.874	3.158	4.634	21.901

2.1. IN HET KORT

2003... het jaar van de zeer gemotiveerde werknemer bij de inschrijvingsprocedure.

Hoe kunnen we anders verklaren dat met man en macht gezwoegd werd door alle betrokken actoren om de wachttijden voor de klant zo kort mogelijk te houden, ondanks de stijgende aanvragen en met niet meer middelen dan voorheen?

We kunnen niet anders dan beginnen met dit pluimpje.

Er werd ook werk gemaakt van een paar verbeterpunten. Zo werd het nieuwe hulpmiddelenbeleid, waarvan de grote lijnen de twee voorgaande jaren getekend werden, noodgedwongen bijgestuurd.

De Provinciale Afdeling van Oost-Vlaanderen werd toegankelijk voor haar klanten door de verhuis naar nieuwe kantoren. Dit was jarenlang een pijnpunt en door de goede bereikbaarheid werd ook tegemoetgekomen aan de behoefte tot meer contact tussen klant en administratie. Dit kan alleen maar toegejuicht worden. Aanvragen voor bijstand of hulpmiddelen kunnen sinds februari 2003 ook elektronisch ingediend worden. Dat is een stuk sneller en efficiënter dan een papieren aanvraag, en het blijft even veilig. Het is een dienstverlening boven op de bestaande 'papieren' diensten, het vervangt deze niet.

Dit was de eerste stap op weg naar een nog betere dienstverlening, de tweede stond startklaar in december met Feniks, een project voor beter elektronisch dossierbeheer en betaling.

Vorbereidingen werden getroffen om de hele verwerking van de dossiers elektronisch te doen, zodat de klanten op termijn hun dossiers via het Internet ook zullen kunnen opvolgen.

Er werd druk overlegd en nauw samengewerkt tussen de personeelsleden van de Vlaams Fondstoegangspoort en deze van de toegangspoort van het experiment Integrale Jeugdhulpverlening.

Met De Lijn werd halfweg het jaar een nieuwe procedure afgesproken om het gratis netabonnement nog sneller te bezorgen aan de rechthebbende, zonder dat deze persoon zelf al teveel hiervoor moet doen.

2.2. WAT VALT OP BINNEN DE INSCHRIJVINGSPROCEDURE VOOR HET WERKJAAR 2003?

Met bijna 22.000 aanvragen in 2003 steeg het aantal ten opzichte van 2002 terug met 15%.

Ook dit jaar zorgden de vragen voor hulpmiddelen en aanpassingen (IMB) voor het merendeel van de aanvragen. Weliswaar iets minder vragen IMB dan vorig jaar, maar toch nog ruim 140% meer dan in 2001.

Blijkbaar worden er sinds het nieuwe hulpmiddelenbesluit (13 juli 2001) meer vragen gesteld naar hulpmiddelen en aanpassingen. Dit kan alleen maar betekenen dat er veel 'belangstelling' is voor het besluit. Gevolg van deze toename is dan weer dat de klant langer moet wachten op de betaling van zijn hulpmiddelen, omdat noch de externe noch de interne actoren voldoende middelen kregen om deze toevloed te kunnen verwerken. Ondanks het noodscenario, waarover we u in het jaarverslag van 2002 reeds informeerden, kunnen de ontstane wachttijden niet volledig weggewerkt worden. Toch is het scenario een stap in de goede richting, er is wel degelijk een lichte versnelling merkbaar in het opnemen en verwerken van de vragen.

U ziet ook in tabel 2.2 dat het aantal vragen naar een persoonlijke-assistentiebudget (PAB) lichtjes gedaald is (6%).

De vragen naar een gratis netabonnement van De Lijn stegen dan weer met 41%. Doordat de Administratie in de eerste helft van het jaar vaststelde dat er zeer veel van die vragen aan het Vlaams Fonds gesteld werden die niet hoefden, werd vanaf juli 2003 een nieuwe procedure afgesproken met De Lijn. Het gewenste gevolg was dat er daarna nog slechts 48 'nodige' vragen naar een gratis netabonnement gesteld werden bij het Vlaams Fonds.

2003 was ook het jaar dat kinderen/jongeren tot 18 jaar die in een bepaalde gemeente woonden of verbleven, via de toegangspoort van integrale jeugdhulpverlening toegang tot de zorgsector van het Vlaams Fonds moesten vragen.

In tabel 2.1 staan deze 87 aanvragen tot subsidiëring door het Vlaams Fonds vermeld. Vermits het allemaal vragen voor de zorgsector zijn, staan deze vragen niet apart in tabel 2.2.

Kijkt u nog even mee in tabel 2.1 naar de 2.145 aanvragen via de 'zonder procedure'. Een stijging met 29% in vergelijking met 2002.

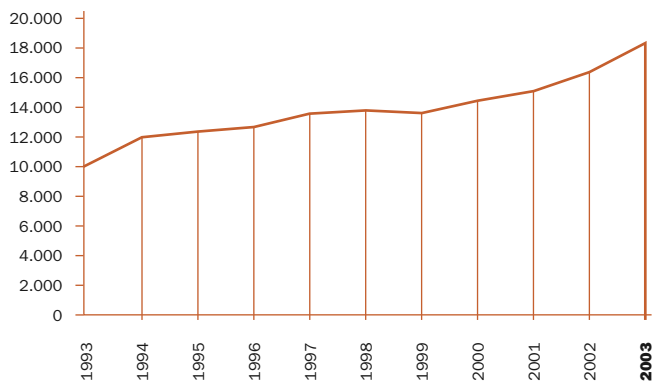
Wellicht is dit het effect van het versoepelen van de mogelijkheid tot herziening van een Hulpmiddelenkorf. Deze aanvragen 'zonder procedure' kunnen door de administratie beslist worden, zonder voor te leggen aan de Provinciale Evaluatiecommissie.

Tabel 2.3 geeft een verfijning van de procedures en per Provinciale Afdeling (PA).

Naaststaande tabellen kan u grafisch voorgesteld zien in de grafieken 2.a tot en met 2.f.

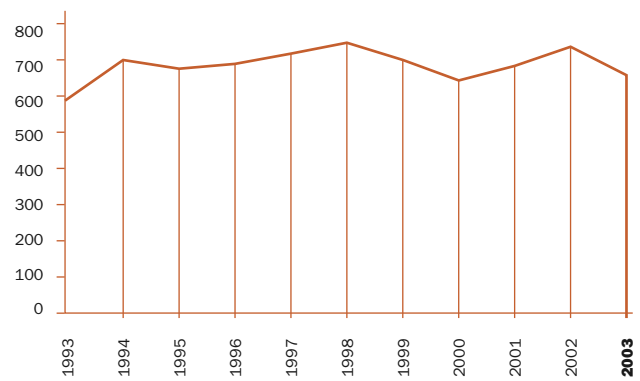
GRAFIEK 2.a

EVOLUTIE AANTAL AANVRAGEN GEWONE PROCEDURE + ARTIKEL 6BIS

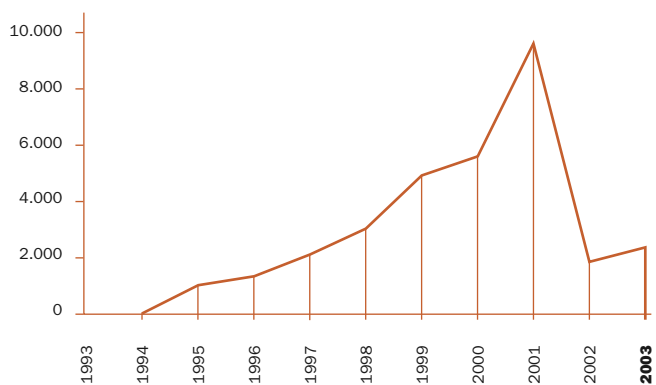
GRAFIEK 2.b

EVOLUTIE AANTAL AANVRAGEN ARTIKEL 7

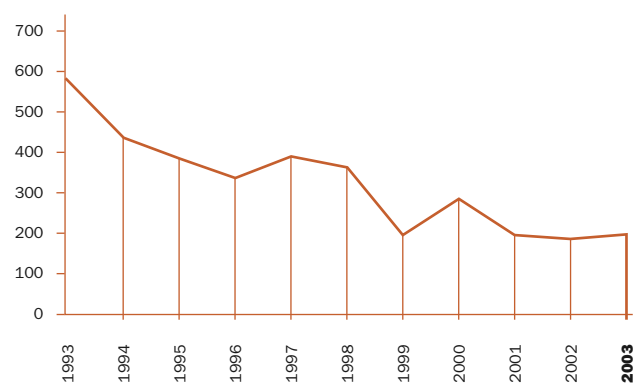
GRAFIEK 2.c

EVOLUTIE AANTAL AANVRAGEN ZONDER PROCEDURE

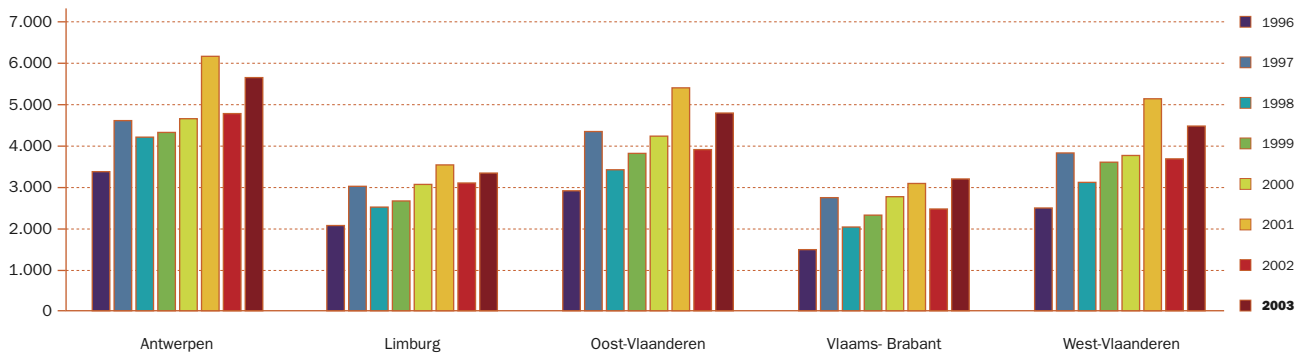
GRAFIEK 2.d

EVOLUTIE AANTAL AANVRAGEN ARTIKEL 8

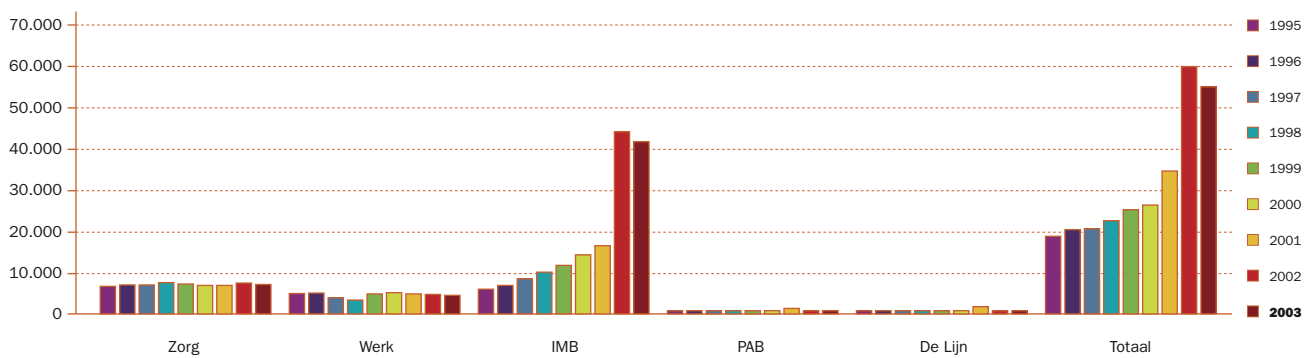
GRAFIEK 2.e

AANTAL AANVRAGEN PER PROVINCIALE AFDELING 1996-2003

GRAFIEK 2.f

INGEDIENDE ZORGVRAGEN 1995-2003

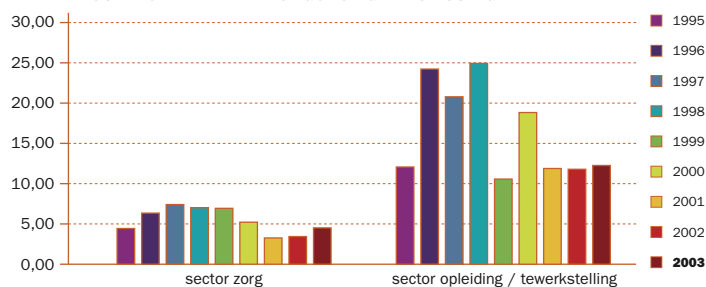
TABEL 2.4 INGEDIENDE MDV VOLGENS TYPE MDT 2003

	aantal verslagen	% participatie	aantal erkende teams op 31 december 2003
1. Centra leerlingenbegeleiding	2.117	15,1	70
2. Revalidatiecentra	1.957	14,0	66
3. Centra Maatschappelijk Werk	6.296	45,0	43
4. Observatie- en behandelingscentra	174	1,2	7
5. Centra gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze	2.758	19,7	17
6. Diensten geestelijke gezondheidszorg	74	0,5	8
7. Centra ontwikkelingsstoornissen	402	2,9	4
8. Observatiecentra Bijzondere Jeugdzorg	0	0,0	3
9. Subregionale Tewerkstellingsdiensten / VDAB	4	0,0	5*
10. K-diensten	201	1,4	6
TOTAAL	13.983	100	224

* niet meer erkend vanaf 1 september 2003

TABEL 2.5 AANTAL GUNSTIG EN AANTAL ONGUNSTIG BESLISTE BIJSTANDSVELDEN

sector zorg		gunstig	ongunstig
z0	logeerfunctie	3	0
z5	thuisbegeleiding	1.345	22
z10	kortverblijf	77	0
z20	pleeggezin	22	1
z25	semi-internaat	564	24
z30	internaat	1.063	43
z35	OBC	370	5
z50	begeleid wonen	373	64
z55	zelfstandig wonen	52	5
z60	pleeggezin	80	7
z65	tehuis werkenden	163	12
z70	beschermd wonen	220	31
z75	dagcentrum	297	35
z80	tehuis niet-werkenden, bezigheid	764	52
z85	tehuis niet-werkenden, nursing	512	42
		5.905	343
sector opleiding / tewerkstelling		gunstig	ongunstig
w1	verplaatsing naar school	39	3
w2	beschut werk	1.683	204
w3	opleiding en werk	2.702	503
		4.424	710

GRAFIEK 2.g
 PROCENTUEEL AANDEEL ONGUNSTIGE BESLISSINGEN

Een stijging van het aantal (aan)vragen betekent ook weer inspanningen voor de multidisciplinaire teams (MDT's). Zij staken in 2003 nog maar eens een extra tandje bij met 20% meer verslagen.

De Centra Maatschappelijk Werk namen weer het leeuwendeel van de verslagen voor hun rekening, gevolgd door de Centra Gespecialiseerde Voorlichting bij Beroepskeuze, de Centra Leerlingenbegeleiding en de revalidatiecentra. De gekende 'top4'.

De Subregionale Tewerkstellingsdiensten van de VDAB beëindigden hun werking als MDT, omdat dit niet meer past binnen hun takenpakket volgens het beheerscontract dat zij afgesloten hebben met de Vlaamse regering.

De persoon met een handicap stelde het voorbije jaar veel vragen, maar wat hem vooral interesseert, en mogelijks ook u, is het antwoord op deze vragen. De beslissing tot al dan (voorlopig) niet betalen of subsidiëren.

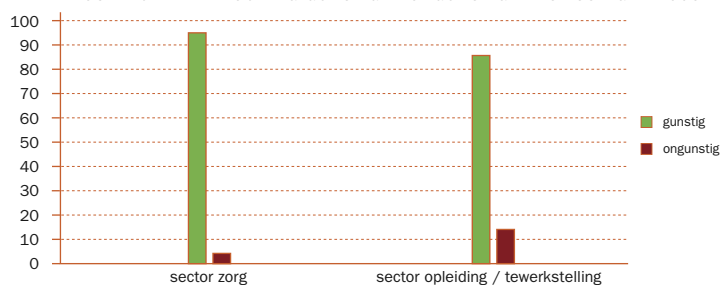
Beslissingen over de zorg- en werksector zal u terugvinden in tabel 2.5. Deze over hulpmiddelen en aanpassingen (IMB) echter niet, omdat verder in het jaarverslag een apart hoofdstuk geschreven staat over IMB.

Zoals u ziet: 6.248 beslissingen over het subsidiëren door het Vlaams Fonds van een woon- of begeleidingsvorm en 5.134 beslissingen over tewerkstellingsmaatregelen. 21% minder zorgbeslissingen dan vorig jaar, slechts 1% minder beslissingen over werk.

Toch waren, ongeveer zoals de twee voorgaande jaren, 94% van de beslissingen inzake zorg positief en 84% van de werkbeslissingen.

De grafieken 2.g en 2.h tonen dit ook.

GRAFIEK 2.h
PROCENTUELE VERHOUDING GUNSTIGE - ONGUNSTIGE BESLISSINGEN 2003

TABEL 2.6 ADVIEZEN VAN DE HEROVERWEGINGSCOMMISSIES (HEROVERWEGINGEN)

	1998		1999		2000		2001		2002		2003	
	gunstig	ongunstig	gunstig	ongunstig	gunstig	ongunstig	gunstig	ongunstig	gunstig	ongunstig	gunstig	ongunstig
Hulpmiddelen	267	261	111	156	99	124	77	143	118	147	171	201
Tewerkstelling	144	286	89	83	30	156	47	152	42	125	50	112
Zorg	245	153	46	159	96	108	64	94	67	69	65	57
PAB (inschrijving)								1	1	1	0	0
TOTAAL	656	700	246	398	225	388	189	389	228	342	286	370

TABEL 2.7 VRIJSTELLING VAN DE VERBLIJFSVOORWAARDEN OMWILLE VAN DE BEHARTENSWAARDIGHEID VAN EEN MINDERJARIGE

	Aanvragen	Gunstig	Ongunstig
Antwerpen	6	5	1
Limburg	11	11	0
Oost-Vlaanderen	5	4	1
Vlaams-Brabant	3	3	0
West-Vlaanderen	2	2	0
TOTAAL	27	25	2

TABEL 2.8 ONONTVANKELIJKE DOSSIERS 2003

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vl.	Vlaams-Brabant	West-Vl.	TOTAAL
ouder dan 65 jaar	17	1	0	0	5	23
verblijfsvoorwaarden	14	0	1	0	0	15
andere gemeenschap/gewest	0	0	0	0	0	0
geen reden opgegeven	1	2	0	0	1	4

Voor ongeveer 33% van de ongunstige beslissingen kan er jaarlijks een heroverweging aangevraagd worden.

Een verzoek tot heroverweging kan aangevraagd worden wanneer de persoon niet akkoord is met het voornemen van de Administratie om zijn vraag geheel of gedeeltelijk te weigeren.

Voor gemiddeld 27% van deze voornemens wordt jaarlijks ook effectief een verzoek tot heroverweging ingediend bij de Adviescommissie (ook wel Heroverwegingscommissie genoemd).

Deze commissie adviseerde 53% van de ingediende verzoeken in 2003 voor de zorgsector positief en 31% voor de werksector. Dit betekent dat de voorlopig ongunstige beslissingen uiteindelijk werden omgezet in een gunstige.

U kan hiervoor tabel 2.6 consulteren.

In deze tabel bemerkt u ook dat de commissie 84 adviezen meer geformuleerd heeft dan vorig jaar.

De commissie adviseerde 44% (4% meer dan in 2002) van al de verzoeken tot heroverweging positief.

Meer mensen dan voorheen hebben een beroep gedaan op de mogelijkheid tot vrijstelling van de verblijfsvoorwaarden omwille van de behartigenswaardige situatie waarin de minderjarige zich bevindt. Op twee na kregen zij allen ook deze vrijstelling, waardoor zij mogelijks toch tussenkomst kunnen genieten van het Vlaams Fonds. U vindt deze gegevens terug in tabel 2.7.

Opmerkelijk is dat het Vlaams Fonds uiteindelijk niet 2, maar 15 dossiers onontvankelijk verklaard heeft omwille van niet voldoen aan de verblijfsvoorwaarden. Zo toont ook tabel 2.8. Dit betekent dat 13 mensen geen beroep hebben kunnen doen op deze vrijstelling en uiteindelijk niet terecht konden bij het Vlaams Fonds met hun vragen naar hulp(middelen).

In diezelfde tabel staat bovendien dat er toch nog 23 mensen ouder dan 65 jaar voor de eerste keer komen aankloppen aan de toegangspoort van het Vlaams Fonds. Vruchteloos, gezien de decretale bepaling.

Geen enkele persoon uit een andere gemeenschap of gewest werd daarentegen de toegang tot het Vlaams Fonds geweigerd als hij er om vroeg. In tegendeel: alle 21 personen die als inwoner van Wallonië bijstand vroegen aan het Vlaams Fonds hebben van de Provinciale Evaluatiecommissie van Brabant een bevestigend antwoord gekregen.

KURT (motorische handicap)

"In de schaakclub ben ik niet 'Kurt met een handicap' maar 'Kurt die zo goed (of zo slecht) schaakt'."

HOOFDSTUK 3

VERSLAG VAN DE BIJSTAND AAN INDIVIDUEN

3.1. ALGEMEEN

In dit hoofdstuk komen de toekenning van hulpmiddelen en aanpassingen, de bijstand door een doventolk en de toekenning van hulp bij opleiding en tewerkstelling in het kader van individuele materiële bijstand aan bod. Ook de bijstand in de vorm van het persoonlijke-assistentiebudget (PAB) wordt hier behandeld.

3.2. INDIVIDUELE MATERIËLE BIJSTAND

3.2.1. ONTWIKKELINGEN IN 2003

3.2.1.1. Hulpmiddelen en aanpassingen

In 2003 bleven, ondanks de bijsturing in 2002, problemen bestaan op het gebied van de regelgeving inzake hulpmiddelen en aanpassingen. Dezelfde problemen bleven bestaan. In 2002 waren vooral de wachttijden problematisch. In 2003 werd de doorlooptijd van de dossiers zelfs nog langer.

De oorzaak van deze vertragingen situeert zich in de eigenheid van de regelgeving. Enerzijds vroegen mensen zoveel mogelijk hulpmiddelen om een zo groot mogelijke bijstandskorf te krijgen. Het vrijere bestedingsmodel opent de mogelijkheid om meer te besteden aan bepaalde hulpmiddelen dan aan andere. Hoe meer hulpmiddelen mensen hebben, des te meer mogelijkheden ze hebben om met bedragen te schuiven. Daarnaast leefde bij de mensen het gevoel dat ze voor vier jaar vastgepind zaten aan de bijstandskorf waardoor ze het maximum van de hulpmiddelen aanvroegen om zeker te zijn dat voor vier jaar al het nodige in hun korf werd opgenomen. Dit alles leidde tot een toename in het aantal zorgvragen per aanvrager. Deze toename aan werkhoeveelheid resulteerde in langere wachtlijsten. Ook de administratie liep vertraging op door de grotere hoeveelheid zorgvragen en de zeer arbeidsintensieve opvolging van de bijstandskorven. Naast het probleem van lange wachttijden ontstond in 2003 een nieuw probleem. Door de explosieve toename van vragen ontspoorde het budget voor materiële bijstand.

Eén belangrijk, specifiek probleem dat een vlotte toepasbaarheid van de regelgeving verhinderde, was het gebruik van de refertelijst. De refertelijst werd als te rigide ervaren.

De refertelijst kende diverse knelpunten:

- * de geslotenheid van de refertelijst;
- * de soms verwarrende en beperkende benaming van enkele hulpmiddelen;
- * het ontbreken van tussenkomsten voor onderhoud en herstelling voor sommige hulpmiddelen;
- * het ontbreken van enkele hulpmiddelen in de refertelijst;

- * refertebedragen die niet langer aangepast waren aan de realiteit.

Om dit probleem op te lossen, werden in maart 2003 enkele wijzigingen aan de refertelijst doorgevoerd.

3.2.1.1.1. Oplossing voor de geslotenheid van de refertelijst

Bepaalde – vooral kleinere - hulpmiddelen kwamen in het verleden niet in aanmerking voor terugbetaling. Enerzijds omdat ze niet op de lijst stonden, anderzijds omdat de kostprijs lager was dan 250 euro. Dit laatste had tot gevolg dat deze hulpmiddelen ook niet door de Bijzondere Bijstandsc commissie (BBC) konden worden beslist.

Om deze geslotenheid op te lossen, werd bij een aantal domeinen de categorie ‘andere’ ingevoerd. Via deze categorie kunnen de kleinere hulpmiddelen alsnog beslist worden. Dit betekent niet dat de mogelijkheid om hulpmiddelen door de BBC te laten beslissen wegviel. De categorie ‘andere’ kan op een pragmatische manier worden ingevuld zonder dat ze beperkend is.

Concreet werd de refertelijst op dit vlak als volgt aangepast:

- * Aanvulling Bovenste Ledematen (ABL) - Domein aanvullende uitrusting bij de woning: ‘andere’ voor maximum 2.000 euro, het maximum van 5.445 euro bleef behouden;
- * ABL - Domein hulpmiddelen dagelijks leven: ‘andere’ voor maximum 200 euro, hier werd voor het domein een maximum van 2.000 euro toegevoegd;
- * Vervanging Bovenste Ledematen (VBL) - Domein aanvullende uitrusting bij de woning: ‘andere’ met een maximum van 2.000 euro, het totale maximum van 7.437 euro bleef behouden;
- * Aanvulling Onderste Ledematen (AOL) - Domein ombouwen en aanbouwen van de woning en aanvullende uitrusting: ‘andere’ voor maximum 1.200 euro, het maximum van 3.099 euro voor ombouwen en aanbouwen van de woning en het totale maximum voor het domein bleven behouden;
- * AOL - Domein ombouwen en aanbouwen van de woning en aanvullende uitrusting: ‘andere’ voor maximum 2.000 euro, maximum van 5.540 euro voor aanvullende uitrusting en het totale maximum voor het domein bleef behouden;
- * Vervanging Onderste Ledematen (VOL) - Domein hulpmiddelen dagelijks leven: ‘andere’ voor maximum 200 euro, er werd voor het domein een bijkomend maximum ingevoerd van 400 euro;

- * Aanvulling Rug Wervelzuil Bekken (ARWB) - Domein hulpmiddelen dagelijks leven: 'andere' voor maximum 200 euro i.p.v. 112 euro, er werd voor het domein een bijkomend maximum ingevoerd van 400 euro;
- * Aanvulling Gehoor (AG) - Domein aanvullende uitrusting bij de woning: 'andere' voor maximum 200 euro, er werd een bijkomend maximum ingevoerd voor 700 euro;
- * AG - Domein hulpmiddelen dagelijks leven: 'andere' voor maximum 200 euro, er werd voor het domein een bijkomend maximum ingevoerd van 400 euro.
- * Vervanging Gehoor (VG) - Domein aanvullende uitrusting bij de woning: 'andere' voor maximum 200 euro, er werd voor het domein een bijkomend maximum ingevoerd van 1.000 euro;
- * Aanvulling Zicht (AZ) - Domein hulpmiddelen dagelijks leven: 'andere' voor maximum 200 euro, er werd voor het domein een bijkomend maximum ingevoerd van 1.000 euro;
- * Vervanging Zicht (VZ) - Domein hulpmiddelen dagelijks leven: 'andere' voor maximum 300 euro, er werd voor het domein een bijkomend maximum ingevoerd van 1.500 euro.

3.2.1.1.2. Oplossing voor beperkende benamingen in de referentielijst

Een aantal benamingen in de referentielijst was te beperkend. Een voorbeeld hiervan was 'verhoging of verlaging kasten'. Bij deze benaming was het niet duidelijk of er andere aanpassingen dan verhoging of verlaging konden worden toegekend onder dit referentebedrag.

Om deze beperkingen te versoepelen werden een aantal naamswijzigingen doorgevoerd:

- * 'Verhoging/verlaging kasten' werd vervangen door 'aanpassing kasten';
- * 'Handgrepen - vaste beugel' werd vervangen door 'handgrepen - beugels';
- * 'Ombouw kookvuur - oven (bediening opener)' werd vervangen door 'ombouw kookvuur - oven';
- * 'Verbouwing sanitair: bad, douche, wastafel' werd vervangen door 'verbouwing sanitair: bad, douche, wastafel...'

Eén benaming zorgde voor verwarring namelijk 'hellingbaan'. Hellingbaan stond zowel vermeld bij aanpassing auto als bij aanpassing woning. Deze hulpmiddelen verschillen enigszins van elkaar.

Daarom werd volgende naamswijziging doorgevoerd:

- * Het begrip 'hellingbaan' bij 'oprijgoten (1 paar) of hellingbaan' onder aanpassing auto werd vervangen door 'oprijplaat'.

3.2.1.1.3. Invoeren van onderhouds- en herstellingskosten

In de oorspronkelijke referentielijst werd voor bepaalde hulpmiddelen geen specifiek referentebedrag voor onderhouds- en herstellingskosten voorzien. Wie vroeger onderhouds- en herstellingskosten voor een reeds eerder aangekocht hulpmiddel aanvroeg, kreeg - in geval van een gunstige beslissing - het referentebedrag voor het betreffende hulpmiddel toegekend. Wanneer nadien met een herziening het hulpmiddel zelf werd aangevraagd, werd de persoon gewezen op het hem reeds toegekende referentebedrag. Werd dit echter al voor een deel gebruikt voor onderhoudskosten dan kon dit referentebedrag ontoereikend zijn om het nieuwe hulpmiddel aan te kopen.

Daarom werden in de referentielijst voor de volgende hulpmiddelen onderhouds- en herstellingskosten toegevoegd:

- * VBL - Domein communicatie: bladomslagapparaat, onderhouds- en herstellingskosten voor 40% van het referentebedrag;
- * AOL - Domein ombouwen en aanbouwen van de woning en aanvullende uitrusting: lift en traplift, onderhouds- en herstellingskosten voor 40% van het referentebedrag;
- * VOL - Domein ombouwen en aanbouwen van de woning en aanvullende uitrusting: lift en traplift, onderhouds- en herstellingskosten voor 40% van het referentebedrag;
- * VOL - Domein optrektoestel: patiëntenliften, til- en verplaatsingssystemen: optrektoestel, badlift, elektrisch aangedreven lifter op wieltjes, til- en verplaatsingssystemen, onderhoudscontracten voor 40% van het referentebedrag;
- * VZ - Domein communicatie: synthetische stem, onderhoudscontracten met inbegrip van herstellingen voor 40% van het referentebedrag.

Onderhouds- en herstellingskosten voor hulpmiddelen waarvoor geen specifiek referentebedrag voorzien is, kunnen mits een gemotiveerde aanvraag aan de BBC worden voorgelegd. Voorwaarde blijft wel dat de onderhouds- en herstellingskosten minstens 250 euro moeten kosten.

3.2.1.1.4. Ontbrekende hulpmiddelen werden toegevoegd

Bepaalde, in de refertelijst ontbrekende, hulpmiddelen werden veel aangevraagd door personen met een handicap. Om een uitzonderingsprocedure via de Bijzondere Bijstandsc commissie te vermijden werden deze hulpmiddelen aan de refertelijst toegevoegd.

Volgende hulpmiddelen werden toegevoegd:

- * VOL - Domein speciale bedden: verhoogd bed werd bijgevoegd voor 200 euro;
- * VOL - Domein mobiliteit: rolstoelplateaulift werd bijgevoegd voor 4.500 euro.

3.2.1.1.5. Refertebedragen die aangepast werden aan de realiteit

Voor drie hulpmiddelen stemde de voorziene tegemoetkoming niet langer overeen met de realiteit. Een aanpassing drong zich op.

Volgende aanpassingen werden doorgevoerd:

- * Bij Vervanging Zicht werd een bedrag voorzien voor een softwarematige oplossing. Vandaag wordt door de persoon met een handicap vaker voor een softwarematige oplossing gekozen. In de refertelijst werd voor 'spraaksyntheseprogramma' een bedrag ingevoerd van 1.363 euro. Het bij Vervanging Zicht voorziene bedrag voor de hardwarematige oplossing, de zogenaamde 'synthetische stem', bleef behouden op 2.500 euro.

Als gevolg hiervan werd bij Aanvulling en Vervanging Spraak de naam 'synthetische stem' veranderd in 'spraaksyntheseprogramma'. Door deze naamswijziging wordt nu de juiste terminologie gebruikt.

- * De term 'scanner voor blinden' is, gezien de verschillende systemen die op dit moment op de markt zijn, een te beperkte omschrijving. Het begrip werd vervangen door enerzijds 'tekstherkenningssysteem' voor een bedrag van 1.000 euro, en anderzijds door 'autonoom tekstherkenningssysteem' voor een bedrag van 4.795 euro. Deze opsplitsing zorgde ervoor dat de op dit moment bestaande systemen makkelijker in de refertelijst kunnen worden geplaatst.

- Tekstherkenningssysteem op basis van een personal computer. De gebruiker moet reeds beschikken over een aangepaste pc (met vergroting, spraak, braille of een combinatie hiervan) om de hieronder begrepen tekstherkenningssystemen te kunnen gebruiken.
- Autonoom tekstherkenningssysteem (scanner, gestripte personal computer, tekstherkenningsoftware en spraaksynthesoftware). De gestripte personal computer is in werkelijkheid

een Windows computer die ingewerkt wordt in het geheel en meestal niet echt als personal computer bruikbaar is. Dit soort toestellen, ook wel voorleesmachines genoemd, is bedoeld voor mensen die geen computer willen of kunnen gebruiken.

- * De tegemoetkoming voor het vijfde wiel aan de rolwagen die voorzien werd in de oorspronkelijke refertelijst, voldeed niet aan de realiteit. Het bedrag voor dit hulpmiddel werd van 839 euro opgetrokken tot 1.600 euro. Deze tussenkomst is gebaseerd op de gemiddelde marktprijs van een vijfde wiel verminderd met het bedrag voor een gewone fiets. Het Vlaams Fonds kan enkel tussenkomen voor de meerkost van een hulpmiddel. Een vijfde wiel vervangt de fietsfunctie. Vandaar dat de gemiddelde prijs van een gewone fiets in mindering werd gebracht.

In 2003 werd het noodscenario, dat in 2002 in voege trad en waarbij enkele administratieve vereenvoudigingen werden doorgevoerd, verlengd. Concreet betekende dit dat de administratieve vereenvoudigingen bleven doorwerken tot op het einde van het jaar. Deze administratieve vereenvoudigingen hadden vooral tot doel om de doorloop van de dossiers te verkorten. Deze maatregel werd door het werkveld positief onthaald. Desondanks kon de aanpassing er niet voor zorgen dat de doorlooptijd van de dossiers daalde.

3.2.1.2. Bijstand door een doventolk

De reglementering inzake doventolken werd in 2003 niet aangepast. De werking van het doventolkagentschap (Communicatie Assistentie Bureau – CAB) werd unaniem als bevredigend beschouwd. Het CAB werkte voor het tweede jaar op basis van een enveloppefinanciering. Hierover blijft een grote tevredenheid bestaan.

Er werd wel nagedacht om de dienstverlening die het CAB mag organiseren uit te breiden. Er wordt aan de Vlaamse regering voorgesteld om naast gebarentaaltolken ook eventueel schrijftolken te erkennen. Deze wijziging werd niet meer in 2003 gerealiseerd.

3.2.2. KENNIS- EN ONDERSTEUNINGSCENTRUM: WWW.KOC.BE

Op 13 juli 2001 keurde de regering een nieuw besluit IMB goed: 'Het besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de criteria, voorwaarden en refertebedragen van de tussenkomsten in de individuele materiële bijstand voor de sociale integratie van personen met een handicap'. Artikel 25 §2 van dit besluit houdt de oprichting in van een Kennis- en Ondersteuningscentrum (KOC) met als opdracht:

- * ondersteuning van de verschillende actoren in het proces voor het bekomen van een adequaat hulpmiddel of (arbeidspost)aanpassing;
- * opbouw, structurering en verspreiding van kennis op het domein van hulpmiddelen en (arbeidspost)aanpassingen;
- * beleidsvoorbereidende taken en opvolging van de uitvoering van het besluit.

De leden van het toezichtscomité worden benoemd door de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen. In de loop van 2003 werd het toezichtscomité gewijzigd in haar samenstelling. Als expert werd Prof. Arthur Spaepen vervangen door dhr. Victor Claes. De leden van het toezichtscomité zijn:

Voorzitter: Prof. Jan Engelen

Ambtenaren van het Vlaams Fonds: Willy De Pauw, als vervanger van de leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds en Bart Michielsens

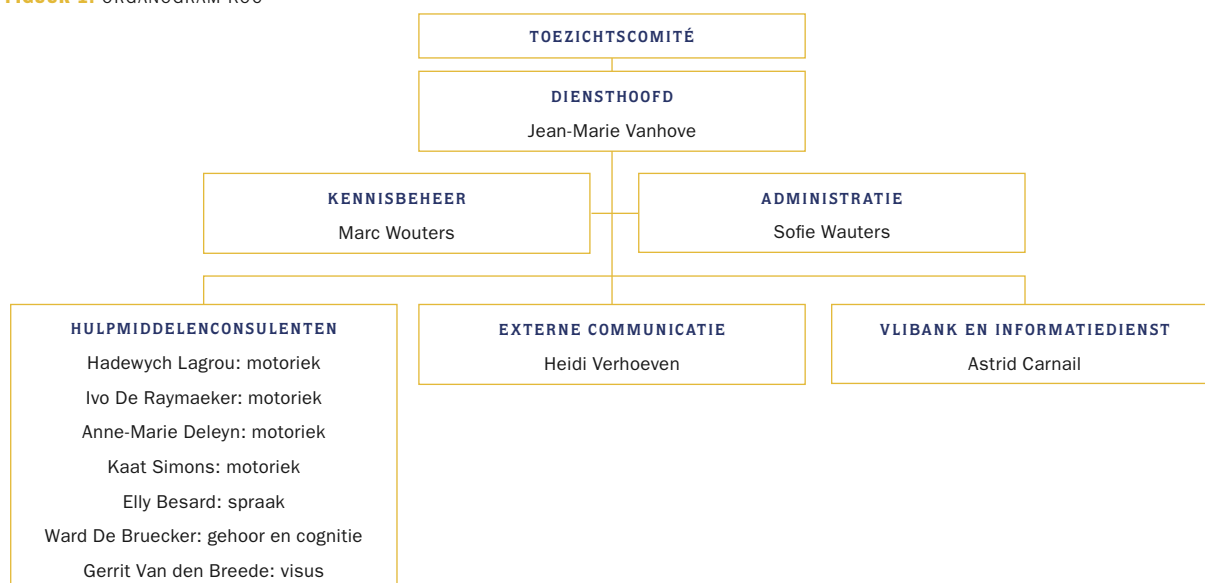
Ambtenaren van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: Christel Van Langenhove en Erwin Leus
Ervaringsdeskundige gebruikers: Inge Ranschaert en Paul Antipoff

Experts: Victor Claes en Prof. Jan Peeters

Het toezichtscomité heeft tot taak te waken over de uitvoering van de opdrachten van het KOC. Tevens bekrachtigt het comité de beslissing over de machtiging van de experts zoals bedoeld in art.2, 9° van het besluit van 13 juli 2001.

Het personeelskader van het KOC onderging enkele wijzigingen in 2003. Sinds juli 2003 ziet het KOC-organogram eruit als volgt:

FIGUUR 1: ORGANOGRAM KOC

Het KOC concretiseert haar opdracht in haar missie: “behoeftegestuurd het functioneren van alle personen met een handicap en hun leefwereld optimaliseren door middel van hulpmiddelen en aanpassingen”.

De basisfilosofie die hierin schuilt is dat iedere persoon behoefte heeft aan het uitvoeren van activiteiten. Indien er, tengevolge van een functiebeperking, problemen worden ervaren met het uitvoeren van die activiteiten, kan een hulpmiddel of (arbeidspost)aanpassing een oplossing bieden. Om de persoon met een handicap aan een adequaat hulpmiddel of aan een adequate (arbeidspost)aanpassing te helpen, is de basisvoorwaarde dat het hulpmiddel of de (arbeidspost)aanpassing gekoppeld wordt aan een individuele behoefte aan het uitvoeren van een bepaalde activiteit in een bepaalde leefomgeving.

In haar tweede werkingsjaar, 2003, bleef de aandacht van het KOC in eerste instantie gericht op de ondersteuning van het werkveld: de hulpmiddelen-databank, Vlibank, werd verder uitgebouwd en up-to-date gebracht, 647 vragen omtrent hulpmiddelen werden geregistreerd en beantwoord (70%) of doorverwezen naar een expert (30%), de uniforme methode voor adviesverlening werd op punt gesteld en aan het werkveld opgeleid, de eerste keuzewijzers werden uitgebracht... De belangrijkste items worden hieronder beschreven.

3.2.2.1. Vlibank: Vlaamse databank over hulpmiddelen verder uitgebouwd

Vlibank is uitgebreid met een module voor het maken van een afdruk in de vorm van een tabel en met een module voor het invullen van ervaringsgegevens.

Het afdrukken in tabelvorm (figuur 2) geeft de gebruiker een gedetailleerd overzicht van een hele klasse van hulpmiddelen. De gebruiker kan daarmee snel grote groepen hulpmiddelen onderling vergelijken. Tabellen kunnen door de adviseurs gemakkelijk meegegeven worden met hun cliënten.

De module voor het invullen van ervaringsgegevens (figuur 3) laat de gebruikers van Vlibank toe om eigen ervaringen met hulpmiddelen in te vullen in de databank en te delen met andere hulpmiddelengebruikers.

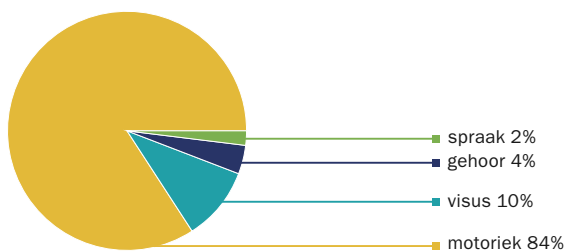
Vlibank wordt voortdurend up-to-date gebracht. De jaarlijkse update gebeurt aan de hand van een schrijven aan de Belgische handelaars met een overzicht van hun producten en de vraag om de lijsten te verbeteren en aan te vullen. Op de REVA-beurs in april werd aan alle aanwezige Belgische handelaars een afdruk uit Vlibank meegegeven met de vraag om deze te verbeteren en aan te vullen.

Eind 2003 waren in Vlibank 10.761 producten opgenomen. Het onderstaande schema (grafiek 1) geeft de verdeling van de producten weer over de verschillende functiebeperkingen.

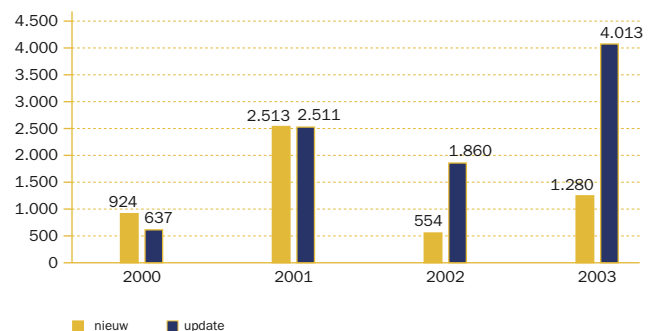
FIGUUR 2: AFDRUKKEN UIT VLIBANK IN TABELVORM

FIGUUR 3: ERVARINGSGEGEVENS IN VLIBANK

GRAFIEK 1: VERDELING PRODUCTEN IN VLIBANK PER HANDICAP

GRAFIEK 2: NIEUWE EN AANGEPASTE PRODUCTEN IN VLIBANK GEDURENDE DE VOORBIJE 4 JAREN

3.2.2.2. Vragen aan en antwoorden van het KOC

Het KOC heeft de opdracht kennis te verspreiden over hulpmiddelen en (arbeidspost)aanpassingen en het werkveld te ondersteunen in de persoonlijke adviesverlening.

In 2003 werden 647 vragen gesteld aan het KOC. Het antwoord van het KOC op deze vragen gaat van het geven van een adres van een leverancier over het geven van een marktoverzicht van hulpmiddelen, richtlijnen bij de keuze van een hulpmiddel, grondige informatie over mogelijke alternatieve oplossingen voor individuele situaties tot het effectief selecteren van de meest adequate oplossing voor de persoon met een handicap. In complexe individuele situaties verwijst het KOC, wanneer het intern niet beschikt over de nodige informatie en kennis, de vraag naar een expert.

De vragen werden gesteld door verschillende actoren uit het werkveld (tabel 1).

Specifiek bij zorgvragen IMB die in het kader van het besluit van 13 juli 2001 gesteld werden aan het Vlaams Fonds, kunnen de IMB-MDT's ondersteuning vragen aan het KOC bij het oplossen van deze zorgvragen. Hierbij coacht het KOC de teams en versterkt hun kennis en ervaring. In 2003 kreeg het KOC 277 vragen naar ondersteuning, 108 keer coachte het KOC zelf, 169 keer werd doorverwezen naar een expert.

Bij arbeidspostaanpassingen, kan de trajectambtenaar van de Provinciale Afdeling ondersteuning vragen aan het KOC. Dit gebeurde 13 keer in 2003. Al deze vragen beantwoordde het KOC zelf.

Diverse instanties zoals de Provinciale Afdelingen van het Vlaams Fonds, de Bijzondere Bijstands-Commissie, de Provinciale EvaluatieCommissie, de HeroverwegingsCommissie, de Medische Cel, de Juridische Cel en het Bestuur Individu Gerichte Prestaties van het Vlaams Fonds, kunnen een beroep doen op het KOC bij het beoordelen van de zorgvragen IMB. In 2003 gebeurde dit 154 keer. Het KOC beantwoordde 131 vragen zelf en verwees 23 keer de vraag naar een expert.

Met de Dienst Emancipatiezaken van de Vlaamse Gemeenschap is een overeenkomst afgesloten dat zij ook een beroep kunnen doen op advies van het KOC in verband met aanpassingen van de arbeidspost van personen met een handicap die werken binnen de Vlaamse Gemeenschap. 2 van de 3 vragen die deze dienst stelde, beantwoordde het KOC zelf, 1 vraag werd verwezen naar een expert.

Verder beantwoordde het KOC in 2003 200 vragen van particulieren, hulpverleners, studenten, hulpmiddelenleveranciers, bedrijven, lesgevers, Vlaamse en gemeentelijke overheden, onderwijsdiensten, architecten, verzekeringsmakelaars e.a.

TABEL 1: OVERZICHT VRAGEN

Vraagsteller	Antwoord KOC	Verwijzing naar een expert	Totaal
Ondersteuning i.f.v. het besluit van 13 juli 2001:			
IMB-MDT's	108	169	277
Trajectambtenaar PA	13	0	13
Beoordelende diensten:			
BBC	69	9	78
Cel IMB PA	50	11	61
HOC	5	2	7
PEC	1	1	2
Juridische Cel Vlafo	3	0	3
IGP	2	0	2
Medische Cel Vlafo	1	0	1
Andere:			
Dienst Emancipatiezaken van de Vlaamse Gemeenschap			
	2	1	3
Andere	200	0	200
Totaal	454	193	647

De meeste vragen betroffen hulpmiddelen voor personen met een motorische handicap (67%).

TABEL 2: VRAGEN PER HANDICAP

	Antwoord KOC	Verwijzing naar expert	Totaal
Motoriek	289	143	432
Visus	98	6	104
Spraak	28	32	60
Cognitie	10	2	12
Gehoor	22	2	24
Meervoudig	5	8	13
Andere	1	0	1
Algemeen	1	0	1
Totaal	454	193	647

Tabel 3 geeft een overzicht van de antwoorden van het KOC per activiteitendomein.

TABEL 3:

ANTWOORDEN KOC PER HANDICAP EN PER ACTIVITEITENDOMEIN	
Hulpmiddelen voor personen met een motorische handicap	289
Algemeen	3
Hulpmiddelen uit het dagelijks leven	64
Communicatie	23
Mobiliteit	108
Woning en toegankelijkheid	63
Werken en ontspanning	12
Hulpmiddelen voor verzorgers	8
Arbeidspostaanpassing	8
Hulpmiddelen voor personen met een visuele handicap	98
Algemeen	1
Hulpmiddelen uit het dagelijks leven	8
Communicatie	50
Mobiliteit	7
Werken en ontspanning	21
Arbeidspostaanpassing	11
Hulpmiddelen voor personen met een auditieve handicap	22
Algemeen	1
Hulpmiddelen uit het dagelijks leven	8
Communicatie	6
Woning en toegankelijkheid	4
Werken en ontspanning	1
Hulpmiddelen voor verzorgers	1
Arbeidspostaanpassing	1
Hulpmiddelen voor personen met een stem-, taal- of spraakstoornis	28
Communicatie	28
Hulpmiddelen voor personen met een cognitieve handicap	10
Algemeen	1
Hulpmiddelen uit het dagelijks leven	2
Communicatie	1
Woning en toegankelijkheid	2
Werken en ontspanning	3
Hulpmiddelen voor verzorgers	1
Hulpmiddelen voor personen met een meervoudige handicap	5
Mobiliteit	1
Communicatie	3
Pedagogische hulp bij hogere studies	1
Algemeen	1
Andere	1
Hulpmiddelen voor personen met cvs	1
Totaal	454

Tabel 4 geeft een overzicht van de doorverwijzingen per handicap en per domein.

TABEL 4: DOORVERWIJZINGEN PER HANDICAP EN PER DOMEIN

Hulpmiddelen voor personen met een motorische handicap	143
Hulpmiddelen uit het dagelijks leven	4
Communicatie	35
Mobiliteit	17
Woning	85
Optrektoestel, patiëntenliften, til- & verplaatsingssystemen	1
Arbeidspostaanpassing	1
Hulpmiddelen voor personen met een visuele handicap	6
Hulpmiddelen uit het dagelijks leven	1
Communicatie	5
Hulpmiddelen voor personen met een auditieve handicap	2
Communicatie	2
Hulpmiddelen voor personen met een stem-, taal- of spraakstoornis	32
Communicatie	32
Hulpmiddelen voor personen met een cognitieve handicap	2
Communicatie	1
Woning	1
Hulpmiddelen voor personen met een meervoudige handicap	8
Hulpmiddelen uit het dagelijks leven	1
Communicatie	6
Mobiliteit	1
Totaal	193

TABEL 5: HERKOMST EXPERTVERSLAGEN IN 2003

Toegankelijkheidsbureau	25
MPI Sint-Lodewijk	19
Modem	13
MPI Ten Dries	4
MPI Sint-Gregorius	3
Dominiëk Savio	2
Spermalie	2
ALS-liga België vzw	1
Blindenzorg Licht en Liefde	1
Ganspoel	1
Koninklijke Maatschappij voor Blinden en Slechtzienden vzw	1
Nationaal MS-centrum	1
Sint-Lievenspoort	1
Dienst Ergo UZ Antwerpen	1
Totaal	75

78 vragen werden in 2003 beantwoord door de experts. Tabel 5 geeft een overzicht van de herkomst van de expertverslagen (3 dossiers zijn op vraag van de persoon met een handicap stopgezet).

De vragen naar ondersteuning KOC die doorverwezen worden naar een expert, werden in 2003 in meer dan de helft van de gevallen (52%) doorverwezen binnen de 9 kalenderdagen. 17% werd doorverwezen tussen de 10 en de 19 kalenderdagen, 14% tussen de 20 en de 29 kalenderdagen. 17% na 30 kalenderdagen of meer.

3.2.2.3. Methode voor (gespecialiseerde) persoonlijke adviesverlening

Het KOC werkte, zoals bepaald in het besluit van 13 juli 2001, een uniforme methode uit voor het adviseren van hulpmiddelen voor personen met een handicap. De methode is opgesteld om de betrokkenen met een zorgvraag IMB, ongeacht die zorgvraag en ongeacht hun woonplaats, te voorzien van een vergelijkbare adviesverlening die resulteert in de aanschaf van een adequaat hulpmiddel of van een adequate (arbeidspost)aanpassing. De methodische aanpak leidt tot een grondige motivatie in een adviesrapport dat door de adviseur wordt opgesteld. Dit laat de Administratie toe een IMB-budget toe te kennen.

In het voorjaar van 2003 werden de resultaten uit de proefperiode, die eind 2002 liep met 17 piloot-IMB-MDT's, verwerkt. De manier van adviseren werd door alle partijen, vooral door de adviseurs zelf, positief geëvalueerd. Wat de wijze van rapporteren en de opleiding zelf betreft, leidde de evaluatie tot diverse verbeterpunten.

Op basis van de evaluaties van de proefperiode werd door het KOC een voorstel van methode voor persoonlijke adviesverlening opgemaakt. Dat voorstel werd besproken met het Bestuur Individu Gerichte Prestaties, met de hoofden van de Provinciale Afdelingen en met de Ad-hoccommissies van het Vlaams Fonds.

Op 24 juni keurde de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds de methode voor persoonlijke adviesverlening goed.

In het najaar werd de uniforme methode opgeleid aan alle IMB-MDT's en aan de medewerkers van de Provinciale Afdelingen van het Vlaams Fonds (figuur 4). Eind 2003 kregen de IMB-MDT's een infonota met de verplichting van het gebruik van de methode voor persoonlijke adviesverlening en de vernieuwde adviesrapporten vanaf 1 februari 2004.

3.2.2.4. Experts

Volgens het besluit van 13 juli 2001 kan het MDT, gespecialiseerd in IMB, een beroep doen op het KOC wanneer het geconfronteerd wordt met een complexe probleemstelling en het over onvoldoende informatie en expertise beschikt om een persoonlijk advies te kunnen verlenen. Het KOC gaat na of het intern beschikt over bijkomende informatie en kennis, op basis waarvan een persoonlijk advies kan worden verleend. Indien het KOC intern niet beschikt over adequate bijkomende informatie, verwijst het KOC de persoon met een handicap voor het verkrijgen van een gespecialiseerd persoonlijk advies naar de experts die gemachtigd zijn voor het segment van de materiële bijstand waar de complexe probleemstelling betrekking op heeft. Het KOC bezorgt in dat geval aan de persoon met een handicap en aan het gespecialiseerd multidisciplinair team de lijst van de gemachtigde experts. In overleg met het gespecialiseerd multidisciplinair team vraagt de persoon met een handicap een gespecialiseerd persoonlijk advies aan de gemachtigde expert die hij kiest uit de lijst.

In 2003 werden 6 nieuwe experts gemachtigd. 3 hiervan werden gemachtigd voor het nieuwe functioneringsdomein 'arbeidspostaanpassingen'. Het domein 'pedagogische hulp bij hogere studies' werd geschrapt voor expertise. Dit domein vraagt geen specifieke expertise. De geldende machtigingen werden ingetrokken. Eind 2003 waren er 33 organisaties gemachtigd als expert. De volledige lijst is terug te vinden op www.koc.be.

FIGUUR 4:

3.2.2.5. Refertelijst

Het KOC heeft de opdracht het Vlaams Fonds te adviseren over het voorstel van herziening van de bijlage bij het besluit van 13 juli 2001 (refertelijst). Het KOC adviseert twee keer per jaar wijzigingen aan de huidige referentielijst. Daarnaast zet het KOC het denkwerk verder om te komen tot een volledig nieuwe referentielijst.

3.2.2.5.1. Aanpassingen aan de huidige referentielijst

In 2003 werden commentaren op de huidige referentielijst gevraagd aan de Provinciale Afdelingen van het Vlaams Fonds. In augustus werd een terminologievergadering gehouden waarop alle Provinciale Afdelingen van het Vlaams Fonds en het Bestuur Individu Gerichte Prestaties van het Vlaams Fonds uitgenodigd waren om te discussiëren over de hulpmiddelenbenamingen die in de referentielijst gebruikt worden. Uit deze vergadering bleek een duidelijke nood te bestaan om hierover van gedachten te wisselen en overeenstemming te bereiken. Hieruit groeide een Horizontaal Overleg dat een systematische informatie-uitwisseling en standpuntbepaling beoogt tussen de Provinciale Afdelingen van het Vlaams Fonds onderling enerzijds en tussen de Provinciale Afdelingen en het Bestuur Individu Gerichte Prestaties van het Vlaams Fonds anderzijds. Daarnaast werden ook alle andere opmerkingen en suggesties uit het werkveld gebundeld.

In de loop van 2003 werd 2 maal een voorstel tot bijsturing van de referentielijst geformuleerd aan de Administratie van het Vlaams Fonds. Omdat het eerste voorstel (mei 2003) door de Administratie niet werd verwerkt, werd dit voorstel herhaald en aangevuld in oktober 2003.

3.2.2.5.2. Nieuw concept

In 2003 werd verder werk gemaakt van een voorstel tot een nieuw concept referentielijst. Dit wil zeggen: een lijst die uitgaat van te compenseren activiteiten. Tegenover elke activiteit, deelactiviteit of hulpmiddelensoort staat een refertebedrag. Ook de indeling per handicap of functiebeperking is verdwenen in het nieuw concept. Dit nieuw concept werd voorgesteld en principieel goedgekeurd door de Administratie van het Vlaams Fonds. Een overleg met boekhouding en informatica werd georganiseerd om de praktische invoering te bekijken. In 2005 wordt een eerste overgangsversie van het nieuw concept referentielijst effectief ingevoerd. Deze overgangsversie bevat alle items uit de bestaande referentielijst, geschikt volgens de nieuwe filosofie.

3.2.2.6. Gebruikersbetrokkenheid

Het KOC heeft als opdracht behoeftes van personen met een handicap continu te onderzoeken en technische hulpmiddelen voor personen met een handicap te onderwerpen aan vergelijkend onderzoek.

In 2003 werd een korte bevraging uitgevoerd bij een tiental organisaties die gebruikers betrekken bij de ontwikkeling van hulpmiddelen. Het KOC wil nagaan hoe de bevroegde organisaties te werk gaan bij het in kaart brengen van behoeftes. Met name in hoeverre en hoe de organisaties de behoefte meten aan nieuw te ontwikkelen hulpmiddelen die met het bestaande hulpmiddelenaanbod (nog) niet zijn opgelost. De resultaten van deze bevraging worden verwerkt in 2004. In 2004 zal het KOC verder inventariseren in hoeverre gebruikers betrokken worden bij de ontwikkeling van hulpmiddelen, enerzijds op het niveau van gebruikersorganisaties en anderzijds op het niveau van bedrijven en research. Eens de inventarisatie is afgerond, kan het KOC nagaan hoe zij hierop kan inspelen. De samenwerking met het project In-Ham, dat een werkinstrument wil uitwerken voor de gebruikerservaring bij het wonen voor personen met een motorische handicap, kan een reële bijdrage betekenen voor het KOC met betrekking tot het uitwerken van instrumenten voor behoeftedetectie.

3.2.2.7. Beleidsvoorbereidend werk

Het KOC heeft de opdracht om de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de materiële bijstand te evalueren. In dit kader werd in 2003 het standpunt gevraagd van het KOC omtrent de responsabilisering van de MDT's IMB, omtrent de plaats van de terugbetalingsmogelijkheid 'pedagogische hulp bij hogere studies', over de problematiek van de terugbetaling van blindegeleidehonden en de werking van specifieke centra hiervoor en over de cumulatie van de toekenning van een PAB en hulpmiddelen. Deze standpunten worden door het KOC uitgewerkt en worden gepubliceerd in een signaalboek dat in 2004 zal verspreid worden.

3.2.2.8. Binnen- en buitenlandse samenwerking

Om op de hoogte te blijven van de knowhow met betrekking tot hulpmiddelen en aanpassingen, onderhoudt het KOC nauwe contacten met verschillende binnen- en buitenlandse organisaties die actief zijn rond gelijkaardige onderwerpen. Zo o.a. met de verschillende diensten van het Vlaams Fonds, met de universiteiten, de werkgroep Hulpmiddelen en Aangepast Materiaal (HAM), de Werkgroep Ondersteunde Communicatie Vlaanderen (WOVC), de Vlaamse Infolijn voor Blinden en Slechtzienden (VIBS), Computers op School en Thuis (CST), het Belgisch Netwerk Design for All (DfA), Visio (Nederland) en The Association for the Advancement of Assistive Technology in Europe (AAATE). Tevens ondersteunde het KOC de aanvraag tot subsidiëring van twee projecten in het kader van de niet-gereguleerde toelagen, namelijk het project In-Ham en het project Lens. In samenwerking met het Labo Ergonomie van de Faculteit LO en Kine werd een projectvoorstel uitgewerkt en ingediend bij het Europees Sociaal Fonds.

3.2.2.9. Publicaties

3.2.2.9.1. Keuzewijzers

Vlibank biedt een overzicht van het markt-aanbod aan hulpmiddelen voor personen met een handicap. Vaak blijft het moeilijk om uit dit gamma van hulpmiddelen het meest adequate hulpmiddel te kiezen. Het KOC wil met keuzewijzers de personen met een handicap en hun hulpverleners tips, richtlijnen en informatie bieden die helpen bij de keuze. In 2003 werden 2 keuzewijzers uitgewerkt: Keuzewijzer 'eenhandig typen' Keuzewijzer 'overzicht geavanceerde hulpmiddelen voor blinden en slechtzienden'.

3.2.2.9.2. Infovisie Magazine

Infovisie Magazine is een driemaandelijks tijdschrift met hoofdzakelijk informatie over geavanceerde hulpmiddelen voor blinden en slechtzienden. In 2003 liep de 17de jaargang van dit driemaandelijkse tijdschrift. Infovisie vzw, Visio, Sonneheerdt en het KOC vormden de vaste redactiekern in 2003. De abonnementsregistratie van zowel de Vlaamse als de Nederlandse lezers gebeurt door het KOC. Tevens verzorgt het KOC de HTML-versie van Infovisie Magazine.

3.2.2.9.3. CommunicatieDrieluik

Het KOC maakt deel uit van de redactie van het tijdschrift CommunicatieDrieluik, dat wordt uitgegeven door ISAAC-nf. Het KOC verzorgt daarin de rubriek Communicatiehulpmiddelen. Binnen deze rubriek worden vergelijkende tests georganiseerd en worden nieuwe hulpmiddelen beschreven.

3.2.2.10. Lezingen en voordrachten over hulpmiddelen

Ter ondersteuning van het werkveld organiseert het KOC regelmatig opleidingen en demonstraties over hulpmiddelen. In 2003 was dit het geval omtrent technologische communicatiehulpmiddelen en omtrent geavanceerde hulpmiddelen voor personen met een visuele handicap.

3.2.2.11. Bekendmaking KOC

De bekendmaking van het KOC en haar producten en diensten gebeurt in de eerste plaats via de contacten van de verschillende werknemers van het KOC met het werkveld in het kader van adviesverlening, erkenning van experts, besprekingen van de methode, samenwerkingsverbanden...

In 2003 werd tevens een eigen folder uitgewerkt en gedrukt. De website van het KOC werd aangepast aan de huisstijl en de activiteiten van het KOC en kreeg de domeinnaam www.koc.be. Het KOC was aanwezig met een stand op verschillende hulpmiddelenbeurzen en gaf op verschillende plaatsen een voorstelling over haar werking, haar producten en diensten. Tevens werd de basis gelegd van het communicatieplan.

3.2.3. OVERZICHT IN CIJFERS

Hulpmiddelen en aanpassingen

Het jaar 2003 wordt, tegenover 2002, gekenmerkt door een stabilisering van het aantal ingediende zorgvragen. Het aantal ingediende zorgvragen IMB bedroeg 43.014. Dit komt neer op een bijna gelijk aantal als dat van 2002 (46.128). Het blijft echter wel een explosieve toename tegenover het jaar 2001 (waar enige nervositeit ten overstaande van de op stapel staande nieuwe regelgeving er in laatste instantie nog toe leidde dat veel mensen een aanvraag indienden op het laatste nippertje met een groot aantal zorgvragen in november en december als concreet gevolg) en zeker tegenover 2000 en 1999. Het is duidelijk dat de sterke stijging die ingezet werd met de nieuwe regelgeving bevestigd wordt in 2003.

De verwerking van dit type van zorgvragen was in de periode 1999-2003 als volgt:

	gunstige beslissingen	ongunstige beslissingen	zonder gevolg	totaal
1999	11.298	1.178	2.589	10.065
2000	12.074	1.581	2.429	16.084
2001	11.469	1.607	2.028	15.104
2002	19.914	1.956	1.883	23.753
2003	42.542	3.415	2.664	48.621

De opmerkelijke lezer zal gezien hebben dat er een verschil is tussen het aantal ingediende zorgvragen en het aantal verwerkte zorgvragen. Dit verschil is te wijten aan het feit dat de ingediende zorgvragen niet dezelfde zijn als de verwerkte zorgvragen. Het is immers goed mogelijk dat een Provinciale Afdeling in 2003 zorgvragen van het jaar 2002 verwerkt. Zeker met de achterstand die de Provinciale Afdelingen vandaag kennen, is dit het geval.

In deze tabel is vooral het aantal door de Provinciale Afdeling verwerkte zorgvragen opvallend. De Provinciale Afdelingen verwerkten bijna een dubbel aantal zorgvragen in 2003. Deze cijfers geven trouwens duidelijk aan dat de werkdruk in enkel jaren enorm is toegenomen. Op vijf jaar tijd is de output van de Provinciale afdelingen vervijfvoudigd zonder dat daar een tastbare verhoging van het aantal personeelsleden tegenover staat. De cijfers zijn trouwens niet de weergave van het aantal betalingen, noch van alle taken uitgevoerd door de Provinciale Afdelingen in het kader van de individuele materiële bijstand. Er zijn een aantal dossiers met een doorlopend karakter in betalingen, waarvoor er niet telkens opnieuw een beslissing moet worden opgemaakt (b.v. onderhoud van hulpmiddelen, incontinentiemateriaal). Deze doorlopende

betalingen, aangevuld met de nieuwe die er zich aan toevoegen, maken dat de werkdruk steeds stijgt.

In tabel 6 wordt het aantal gunstige beslissingen opgesplitst naar type hulpmiddel.

Het bestede budget voor materiële bijstand in 2003 bedroeg 18.590.000 euro; dit is 3.319.252 euro meer dan het jaar voordien (15.270.748 euro).

Bijzondere Bijstandscommissie (BBC)

De vragen naar tussenkomst voor hulpmiddelen en aanpassingen vermeld in de referentielijst laten een afhandeling door de Provinciale Afdelingen toe. Vragen naar tussenkomst voor hulpmiddelen en aanpassingen niet vermeld in de referentielijst of waarvan de kost groter is dan het bedrag voorzien in de referentielijst kunnen voorgelegd worden aan de Bijzondere Bijstandscommissie die vergadert in Brussel. In 2003 kende de commissie 889.472 euro aan subsidies voor hulpmiddelen toe. Het aantal hulpmiddelen dat in 2003 door de Bijzondere Bijstandscommissie werd goedgekeurd bedroeg 395.

Communicatie Assistentie Bureau (CAB)

In 2003 werden 7.342 tolkuren betaalbaar gesteld aan het Communicatie Assistentie Bureau (CAB); dit is een stijging van 25% ten opzichte van 2002 (5.884 uren). Deze - toch wel spectaculaire - stijging komt er na de trage groei van 2002. Deze groei was reeds eerder verwacht maar om een onverklaarbare reden werd het jaar 2002 gekenmerkt door een kleinere toename van de vraag naar tolkbijstand. Dat deze groei reeds eerder verwacht was, bewijst het feit dat er reeds in 2002 een maximumcontingent van 7.500 in de regelgeving werd ingeschreven.

Van de tolkuren werd 48,2% van de uren benut in arbeidssituaties (3.524 uren) en 51,8% in leefsituaties (3.789 uren). Ook in 2003 bleef de verdeling tussen 'arbeidsuren en leefuren' in evenwicht. Dit evenwicht is een merkwaardig verschijnsel dat zich al enkele jaren manifesteert.

Met deze dienstverlening werd tegemoet gekomen aan de behoeften van 1.309 dove en slechthorende personen die tot de doelgroep van het Vlaams Fonds behoren, wat neerkomt op een stijging van 5,4% tegenover 2002 (1.242 personen). Hiermee tekent ook dit jaar weer voor een gestage groei in de dienstverlening naar personen met een handicap.

Onder deze 1.309 cliënten zijn er 5 personen met een auditieve én een gezichtshandicap die het basisrecht op 36 tolkuren in de leefsituatie hebben verkregen. In 2002 waren dit nog 4 personen. Daarnaast zijn er 54

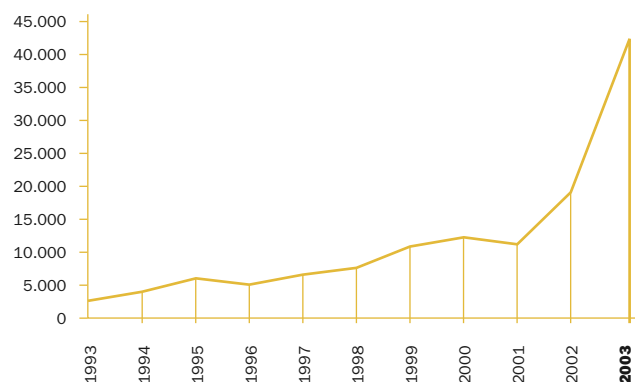
TABEL 6: INDIVIDUELE MATERIËLE BIJSTAND: AANTAL GUNSTIGE BESLISSINGEN IN 2003

Aanpassing woning	12.146	Speciaal bed	1.558
Bouwen van een aangepaste woning of ombouwen van een bestaande woning	7.706		
Plaatsen van een lift of traplift	1.254	Anti-decubitus	2.810
Omschakeling van verwarmingstoestellen op elektriciteit, stads- of aardgas	1		
Aanvullende uitrusting van de woning	2.833	Til- en verplaatsingssysteem of lifter	2.493
Omgevingsbedieningsapparatuur	342		
Niet verder gespecificeerd	10		
		Toilet- of W.C.-stoel	750
Mobiliteit	7.005		
Rolstoel, orthopedische driewieler of duwwagens	837		
Onderhoud	2.084	Douchestoel	1.239
Aanpassing van een auto	2.813		
Hulpmiddelen verplaatsing visueel gehandicapten	115		
Geleidehond	58	Incontinentiemateriaal	3.606
Aanvullende rijlessen voor het behalen van een rijbewijs	108		
Rolstoelfietsen, tandems en duo-fietsen	625		
Handaangedreven aankoppelwiel voor rolstoel	140		
Aanhangfiets voor kinderen	117		
Fietsaanhangwagentje voor kinderen	107		
niet verder gespecificeerd	1		
		Hardware / software	2.138
Communicatie	1.562	Computer (toebehoren)	605
Doventelefoon of fax	233	Speciale monitor voor slechtzienden	197
Sprekende rekenmachine	76	Software beeldvergroting	206
Draagbaar tactiel hoorhulpmiddel (minifonator)	10	Synthetische stem	69
FM - apparatuur van het type Phonic Ear, Oticon en analoge toestellen	206	Spraaksyntheseprogramma	193
TV-leesloep	258	Scanner voor blinden	0
Brailleschrijfmachines	35	Leesregel	115
Notitietoestellen	82	Brailleprinter	98
Computergestuurde communicatietoestellen	111	Onderhoudscontracten	69
Onderhoudscontracten	398	niet verder gespecificeerd	0
Bladomslagapparaten (en aangepaste bediening)	153		
Telefoontoestel met inductieve versterking	0	Relaxzetel	1.411
niet verder gespecificeerd	0		
		Aangepaste stoelen en tafels	960
Pedagogische hulp bij hogere studies	24	Hulpmiddelen dagelijks leven	4.185
		Andere	409
		Doventolk	246
Totaal	42.542		

personen die gevraagd hebben om het basiscontingent van 18 tolkuren uit te breiden tot het maximum van 36 uren.

Het CAB ontving van het Vlaams Fonds een forfaitaire subsidie voor loon- en werkingskosten; voor 2003 was dit 235.275 euro (7.500 uren maal 31,75 euro). Hier van dient minimaal 75% (of 176.460 euro) besteed te worden aan personeelskosten en 25% (of 58.815 euro) aan werkingskosten.

GRAFIEK 3
EVOLUTIE AANSLUITENDE BESLISSINGEN 1993-2003

3.3. HULP BIJ OPLEIDING EN TEWERKSTELLING

3.3.1. BEDRIJFSOPLEIDINGEN EN GELIJKSTELLINGEN

Bij een bedrijfsopleiding wordt de persoon met een handicap opgeleid binnen een bedrijf. Er wordt een overeenkomst gesloten tussen de persoon met een handicap, het Vlaams Fonds en de werkgever uit de private sector. Het Vlaams Fonds staat in voor de loonkosten en de eventuele verplaatsingskosten. Uit tabel 7 blijkt dat er geen enkele bedrijfsopleiding werd aangevat. Dit is het gevolg van de wijziging van de regelgeving voor de centra voor beroepsopleiding in 1997. De gewijzigde regelgeving bepaalt dat een beroepsopleiding door een centrum voor minstens de helft moet bestaan uit een stage binnen een bedrijf. Hierdoor is het onderscheid met de bedrijfsopleiding, waarbij de opleiding volledig op de werkvloer plaatsvindt, sterk vervaagd. De evolutie van het aantal beroepsopleidingen in de centra wordt verder in het jaarverslag toegelicht.

Meerderjarige personen met een handicap die in het hoger onderwijs een opleiding wensen te volgen in overeenstemming met hun aanleg en mogelijkheden kunnen een gelijk financieel voordeel genieten als bij de andere opleidingsformules van het Vlaams Fonds. Om in aanmerking te komen voor een financiële gelijkstelling van een schoolopleiding met een bedrijfsopleiding dient weliswaar te worden aangetoond dat de steun van het Vlaams Fonds noodzakelijk is voor het kunnen aanvatten of voortzetten van de studies: het gezinsinkomen per persoon mag een bepaald bedrag niet overschrijden. De Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds bezit de beslissingsbevoegdheid over het toekennen van de gelijkstelling. In 2003 werden er slechts 2 gelijkstellingen aangevat: door de stijging van het gemiddelde gezinsinkomen blijven slechts enkelen onder de maximale inkomensgrens om voor een gelijkstelling in aanmerking te komen.

3.3.2. TEGEMOETKOMINGEN IN HET LOON: CAO 26 EN VLAAMSE INSCHAKELINGSPREMIE

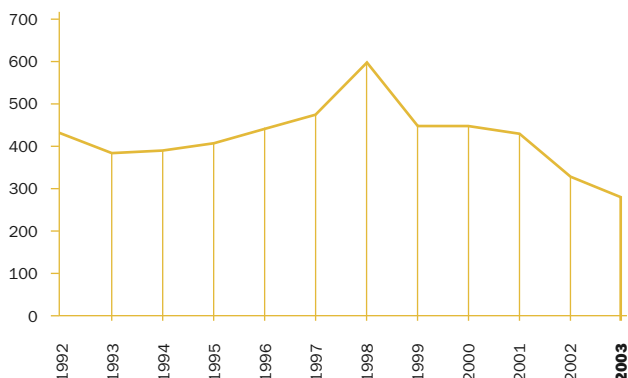
In uitvoering van de Collectieve Arbeidsovereenkomst nr. 26 kan het Vlaams Fonds aan een private werkgever die een persoon met een handicap tewerkstelt een gedeelte van het loon en de sociale lasten terugbetalen. Het Vlaams Fonds compenseert het verminderde rendement als gevolg van de handicap. De werkgever dient hiervoor een aanvraag in bij de Inspectie van de Sociale Wetten. De inspectie stelt het rendementsverlies vast en machtigt de werkgever tot het dragen van een beperkt gedeelte van de loonlast. De machtiging is voor één jaar geldig maar kan worden verlengd. Uiteraard moet de kandidaat-werknemer ingeschreven zijn bij het Vlaams Fonds en een gunstige beslissing hebben inzake bijstand bij tewerkstelling op de open arbeidsmarkt. Het percentage van de loonsubsidie bedraagt maximaal 50%.

Op 18 december 1998 werd het besluit van de Vlaamse regering omtrent de toekenning van een inschakelingspremie aan werkgevers die personen met een handicap tewerkstellen onder gewone arbeidsomstandigheden, goedgekeurd. Het besluit ging in op 1 januari 1999.

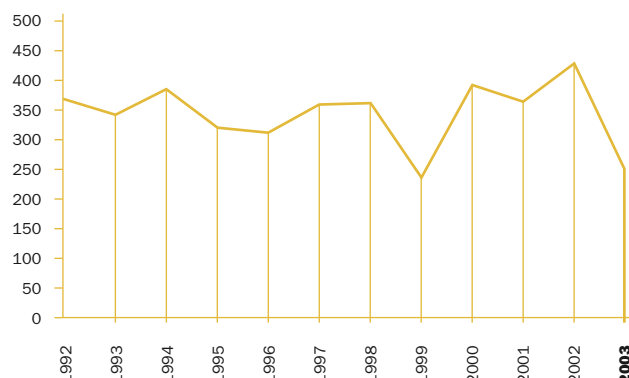
De Vlaamse inschakelingspremie (VIP) blijkt een uitstekend middel om mensen met een handicap aan werk te helpen: de premie hielp in 5 jaar tijd 1.771 mensen aan een baan.

De premie omvat een loonsubsidie van dertig procent van het geldende minimumloon (inclusief werkgeversbijdragen RSZ) en wordt rechtstreeks uitbetaald aan de werkgever die de persoon met een handicap in dienst neemt. De premie geldt alleen voor de privé-sector. De werknemer moet ook ingeschreven zijn bij het Vlaams Fonds en in aanmerking komen voor 'bijstandsmaatregelen bij tewerkstelling op de open arbeidsmarkt'.

GRAFIEK 4.a
EVOLUTIE GESTARTE CAO 26

GRAFIEK 4.b
EVOLUTIE BEËINDIGDE CAO 26

De Vlaamse inschakelingspremie werd ingevoerd als een Vlaams alternatief voor de loonsubsidie die al tientallen jaren bestaat in het kader van de federale CAO 26. De cijfers tonen aan dat werkgevers nu eerder voor de inschakelingspremie dan voor de CAO 26-loonsubsidie kiezen (zie tabel 8). De inschakelingspremie ligt gemiddeld iets lager dan de CAO 26-premie, maar brengt minder papierwerk met zich voor de werkgever en wordt sneller uitbetaald.

Tabel 8 geeft een overzicht van het aantal tewerkstellingen met CAO 26 en de Vlaamse inschakelingspremie in de verschillende provinciale afdelingen. Uit de tabel blijkt de verdere stijging van het aantal lopende tewerkstellingen. Einde 2003 waren er 396 personen meer tewerkgesteld dan het jaar voordien. Zoals verwacht vermindert de aangroei van het aantal nieuwe tewerkstellingen met CAO 26 (1ste machtigingen) door de invoering van de Vlaamse inschakelingspremie. Het aantal tewerkstellingen met CAO 26 blijft ongeveer constant. Het aantal tewerkstellingen met inschakelingspremie steeg echter met 368.

De totale uitgaven (CAO 26 + VIP) in 2002 bedroegen 31,7 miljoen euro. Voor 2003 is dat 31 miljoen euro. Dit betekent een daling in uitgaven met 2%. De daling is het gevolg van de lichte daling in uitgaven voor CAO 26.

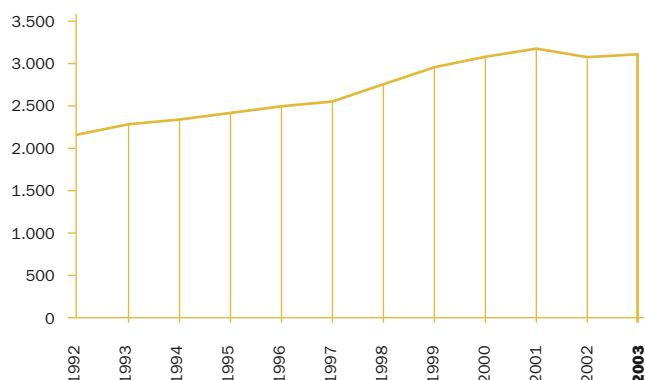
TABEL 7:
EVOLUTIE VAN HET AANTAL BEDRIJFSOPLEIDINGEN EN GELIJKSTELLINGEN*

	Bedrijfsopleidingen	Gelijkstellingen
Aantal op 31.12.1996	55	3
Aantal op 31.12.1997	9	1
Aantal op 31.12.1998	5	1
Aantal op 31.12.1999	1	0
Aantal op 31.12.2000	0	0
Aantal op 31.12.2001	1	2
Aantal op 31.12.2002	1	3
Aantal op 31.12.2003	0	2

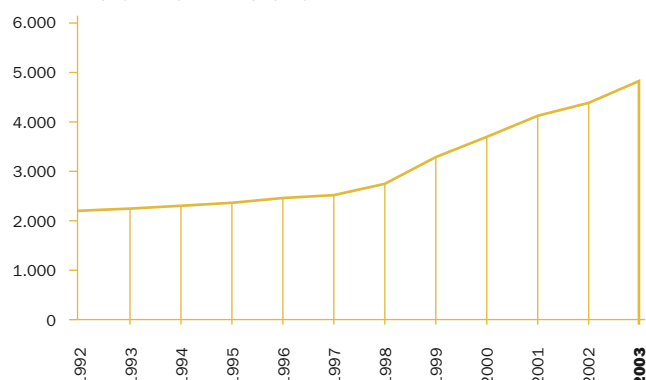
TABEL 8: TEWERKSTELLING MET TOEPASSING CAO 26 OF VLAAMSE INSCHAKELINGSPREMIE

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vl.	Vlaams-Brabant	West-Vl.	TOTAAL
Lopende tewerkstellingen met CAO 26 op 31 december 2002	710	701	488	563	557	3.019
Lopende tewerkstellingen met VIP op 31 december 2002	372	94	369	141	427	1.403
Eerste machtigingen CAO 26 in 2003	62	88	20	72	35	277
Beëindigde tewerkstellingen CAO 26 in 2003	69	36	35	55	54	249
Lopende tewerkstellingen met CAO 26 op 31 december 2003	703	753	473	580	538	3.047
Lopende tewerkstellingen met VIP op 31 december 2003	454	121	461	206	529	1.771
Lopende tewerkstellingen CAO 26 + VIP op 31 december 2003	1.157	874	934	786	1.067	4.818

GRAFIEK 4.c
EVOLUTIE LOPENDE CAO 26

GRAFIEK 4.d
EVOLUTIE LOPENDE CAO 26 + VIP

3.3.3. AANPASSINGEN VAN DE ARBEIDSPOST, ARBEIDSGEREEDSCHAP EN ARBEIDSKLEDIJ

Tabellen 9 en 10 geven een overzicht van de arbeidspostaanpassingen en de technische hulpmiddelen (arbeidsgereedschap) die door het Vlaams Fonds werden ten laste genomen.

In 2003 werden 17 arbeidsposten aangepast, terwijl er 192 tegemoetkomingen werden verleend voor de aankoop van aangepast arbeidsgereedschap. Na een periode van 4 jaar waarin de uitgaven nagenoeg stabiel bleven, stegen de uitgaven in 2002 met 18%. In 2003 was er opnieuw een toename met 7%: er werd 1.001.000 euro uitgegeven.

TABEL 9: AANPASSINGEN VAN DE ARBEIDSPOST

Aanpassing alarmsysteem	1
Aanpassing bedrijfs/kantoorruimte	10
Aanpassing sanitair	2
Aanpassing toegang	2
Aanpassing airconditioning	1
Plaatsing traplift	1
Totaal	17

TABEL 10: ARBEIDSGEREEDSCHAP

Aangepast computerklavier	2
Aangepaste bureaustoel	12
Aangepaste computermuis	2
Aangepaste software blinden	14
Agenda voor blinden	6
Armsteun	3
Brailleleesregel	6
Braillenotitieapparaat	5
Ergonomische werktafel	2
FM-systeem	6
Leesstandaard	2
Lichtflitsstelsysteem	3
Loep met lamp	3
Aangepast computerscherm	30
Meerkost draagbare pc	3
Opleiding gebruik toestellen	2
Scanner	9
Software beeldvergroting	22
Sprekende rekenmachine	2
Tekst- naar spraakconversie	16
TV-leesloep	33
Andere	9
Totaal	192

3.3.4. VERPLAATSKOSTEN

De uitgaven voor kosten van individueel vervoer (verplaatsingen van thuis naar het werk en terug) stijgen langzaam. In 2003 stegen de uitgaven voor de tweede maal boven de grens van 250 duizend euro: er werd 265 duizend euro uitgegeven.

3.3.5. TEWERKSTELLING IN OPENBARE BESTUREN

Overheidsdiensten kunnen een voorbeeldfunctie uitoefenen in het kader van de tewerkstelling van personen met een handicap. De afgelopen jaren echter werden via de bijzondere procedures slechts sporadisch personen met een handicap aangeworven. De regelgevingen zijn aan bijsturing toe: ofwel worden de maatregelen niet dwingend opgelegd, ofwel zijn de opgelegde quota aan herziening toe. Zowel op federaal als regionaal vlak werden er wijzigingen in de reglementering voorgesteld.

3.4. HET PERSOONLIJKE-ASSISTENTIEBUDGET (PAB)

3.4.1. AFREKENEN 2001

Het persoonlijke-assistentiebudget (PAB) is een budget dat het Vlaams Fonds toekent aan de budgethouder (= persoon met een handicap of zijn wettelijke vertegenwoordiger). Met dit budget betaalt hij/zij zijn assistentiekosten. De administratie betaalt het budget uit aan de hand van voorschotten, maar rekent na verloop van een kalenderjaar het budget af aan de hand van de ingestuurde bewijsstukken en kostenstaten. Het geld dat de budgethouder niet gebruikte of niet correct bewees, moet hij/zij namelijk teruggeven aan het Vlaams Fonds.

De PAB-cel van het Vlaams Fonds rekende dan ook in 2003 alle budgetten, uitbetaald in of met betrekking tot 2001, af.

Cijfers:

* het aantal af te rekenen dossiers:	252
* het bedrag dat het Vlaams Fonds voor 2001 uitbetaalde:	€ 1.982.159
* het bedrag dat het Vlaams Fonds terugvorderde voor 2001:	€ 637.884

Iedere budgethouder moest gemiddeld een derde van zijn uitbetaalde PAB-budget terugstorten aan het Vlaams Fonds. 2001 was voor velen het eerste jaar waarin zij met een PAB werkten, wat ongetwijfeld een verklaring zal zijn voor het niet-gebruikte budget.

3.4.2. OPVOLGEN PAB-GEBRUIKERS IN 2003

De PAB-cel voerde volgende activiteiten uit met betrekking tot personen die in 2003 een PAB hadden:

- * uitbetalen van de PAB-voorschotten;
- * opvragen van bewijsstukken en kostenstaten om het PAB-gebruik te staven;
- * inventariseren van deze bewijsstukken en kostenstaten alsook van de wisselende contracten in verband met de tewerkstelling van assistenten;
- * klaarmaken van dossiers die naar de deskundigencommissie moeten omwille van een herzieningsvraag, vraag tot toestemming om later dan afgesproken te starten met het PAB...

Daarnaast zorgde de administratie nog voor:

- * het versturen van beslissingsbrieven met betrekking tot toekenningen, herzieningen, stopzettingen, weigeringen, uitstel van starten;
- * het actualiseren van de website en documentatie;
- * het blijvend informeren van PAB-gebruikers via mailings, individuele brieven, telefonisch;
- * secretariaatswerk voor de PAB-stuurgroep;
- * secretariaatswerk voor de deskundigencommissie;
- * secretariaatswerk voor de UFSIA-stuurgroep die het UFSIA-onderzoek opvolgt. Het UFSIA voert namelijk op vraag van het Vlaams Fonds een onderzoek naar het PAB-gebruik. (Het onderzoek moet afgerond zijn tegen 1 april 2004);
- * het ontwerpen van een nieuw inschalingsverslag;
- * het inspecteren van PAB-gebruikers.

In 2003 vergaderde:

- * de PAB-stuurgroep: 6 keer.
- * de deskundigencommissie: 27 keer (waarvan 21 vergaderingen om individuele dossiers te bespreken).
- * de UFSIA-stuurgroep 1 keer.

3.4.3. TOEKENNINGEN 2003

Op 31 december 2003 hadden 687 mensen een PAB-toekenning.

Op 31 december 2003 werkten 608 mensen met hun toegekend PAB.

De Vlaamse regering voorzag echter in 2003 nog een bijkomend budget van € 6.693.000 om extra PAB-budgetten toe te kennen (met andere woorden bovenop de € 11.500.000 waarmee het Vlaams Fonds reeds aan 490 mensen een PAB kon geven). Om deze extra middelen te kunnen toekennen waren volgende acties noodzakelijk:

- * herbenoemen van de deskundigencommissie: gebeurd op 30 april 2003;
- * wijzigen van het programmatiecijfer: gebeurd op 18 juli 2003;
- * bepalen van de prioriteiten: gebeurd op 19 augustus 2003;
- De benoeming van de deskundigencommissie liep op 31 december 2002 ten einde. De voogdijminister benoemde dan ook via ministerieel besluit een deskundigencommissie op 30 april 2003.
- De Vlaamse regering moest het programmatiecijfer van 500 wijzigen om alle extra middelen te kunnen toekennen. Vandaar dat de Vlaamse regering het programmatiecijfer optrok tot 764. Naast het aanpassen van de programmatie, wijzigde de Vlaamse regering ook de bewijslast, creëerde zij de mogelijkheid tot inspecties aan huis en het afsluiten van een overeenkomst met een voorziening, dienst of vzw. Tot slot gaf de Vlaamse regering de 4 erkende budgethoudersverenigingen opnieuw een subsidie. De wijzigingen gebeurden via het besluit van 18 juli 2003.
- De Vlaamse minister bepaalde bij ministerieel besluit op 19 augustus 2003 de prioriteiten voor toekenning in 2003. Mensen die een PAB vroeger vóór 1 januari 2003 en die zowel een zware zorgbehoefte hadden als in een urgente situatie verkeren, waren volgens het ministerieel besluit prioritair. Daarnaast bleven ook zij die een welbepaalde voorziening van het Vlaams Fonds verlaten, voorrang krijgen.

Cijfers:

De selectie

Aantal:

- * Het Vlaams Fonds schreef zwaar zorgbehoevenden aan om een lijst met betrekking tot de sociale context in te vullen: 771
 - Hiervan reageerden: 600
 - Hieruit bleek dat volgenden een PAB wilden binnen het jaar: 536
- * Het Vlaams Fonds stuurde naar een MDT voor een verslag: 536
 - Het Vlaams Fonds ontving volgende verslagen: 397
 - De deskundigencommissie besprak volgende dossiers: 397

Toekenning (dd. 31 december 2003)

Persoon kreeg een PAB vanaf:	Aantal personen:
* 1 juli 2003:	15
* 1 augustus 2003:	13
* 1 september 2003:	124
* 1 oktober 2003:	8
* 1 november 2003:	111
* 1 december 2003:	14
Totaal:	285

Weigeringen (dd. 31 december 2003)

De deskundigencommissie oordeelde dat 6 personen met een handicap geen recht hebben op een PAB.

PAB-aanvragers (dd. 31 december 03)

- * Aantal mensen die ooit een PAB vroegen: (met inbegrip van zij met een PAB, zij die intussen hun aanvraag en/of toekenning stopten) 3.641
- * Aantal mensen die in 2003 een PAB vroegen: (zij konden geen PAB krijgen gezien de prioriteiten tenzij ze een welbepaalde voorziening verlieten) 574
- * Aantal mensen die op 31.12.03 nog wachten op een PAB-toekenning: 2.304

E. PAB-gebruikers (dd 31 december 03)

- * Aantal personen met een PAB-toekenning: 687 (aantal personen dat mag starten)
- * Aantal PAB-gebruikers: 608 (aantal personen dat effectief bezig is)

MICHEL (blind)

“Windsurfen bij 5 beaufort, een uitdaging die ik reeds jaren aanga.”

HOOFDSTUK 4

VERSLAG VAN DE DIENST ZORG

4.1. INLEIDING

Het bestuur Collectief Gerichte Prestaties bestaat uit twee diensten: de dienst Zorg en de dienst Tewerkstelling.

Dit bestuur beheert de begrotingsposten revalidatie, opleiding, beschutte tewerkstelling, residentiële voorzieningen en ambulante diensten.

De dienstverlening aan de voorzieningen, werkplaatsen en diensten wordt ondersteund door meerdere informaticatoepassingen. Dit heeft geleid tot een betere en snellere dienstverlening.

Voor bepaalde deelaspecten werd een begin gemaakt met beleidsrapportering via de HERMES-module. U leest er meer over in hoofdstuk 10, 'Verslag van de dienst Informatica'.

De goede werking van dit bestuur ligt mee aan de basis van de uiteindelijke dienstverlening die de gesubsidieerde sector aan de personen met een handicap kan verlenen.

Net als in het jaarverslag 2002 worden eerst de activiteiten weergegeven inzake de sector Zorg. De sector Tewerkstelling wordt opgenomen in het volgende hoofdstuk, 'Verslag van de dienst Opleiding en Tewerkstelling'. Het beschikbare cijfermateriaal is grotendeels op dezelfde wijze geordend als in 2002. Dit laat toe vergelijkingen te maken over verschillende werkingsjaren. In het tekstgedeelte over de sector Zorg wordt achtereenvolgens nader ingaan op de activiteiten inzake de residentiële voorzieningen, die inzake de ambulante voorzieningen en die inzake de revalidatiecentra.

4.2. DE SECTOR ZORG

In 2003 ging de aandacht van de sector Zorg voornamelijk naar de uitvoering van het uitbreidingsbeleid. De voornaamste realisaties situeren zich op het vlak van:

- * de uitbreiding van de residentiële sector met meer dan 520 plaatsen en van de ambulante sector met meer dan 1.040 plaatsen;
- * de verdere uitvoering van het intersectoraal akkoord met name:
 - de arbeidsduurvermindering voor 45-plussers;
 - subsidiëring van bijkomende verlofdagen;
 - de toekenning van een toelage voor management en vorming;
 - de regularisatie van de DAC-projecten en maximale integratie in de bestaande regelgeving;
- * het overnemen van de bevoegdheid tot het verstrekken van aanvullende subsidies uit de verdeling van de winsten van de Nationale Loterij.
- * de regulering: met de sector werden bepaalde aspecten van de regelgeving aan een kritisch onderzoek onderworpen en kwam men tot voorstellen met betrekking tot een beperkte deregulering;
- * het besluit met betrekking tot de heroverweging van de middelen werd voor kinderen en dagcentra-bezoekers tot uitvoering gebracht. Zo werden ook de projecten voor arbeidszorg geïntegreerd in de activiteiten van de dagcentra;
- * overheveling van de aansturing van de MPI's van het Gemeenschapsonderwijs naar het beleidsdomein van Welzijn en Volksgezondheid.

De ad-hoccommissie Voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding bracht enkele belangrijke door de Raad goedgekeurde adviezen uit met betrekking tot:

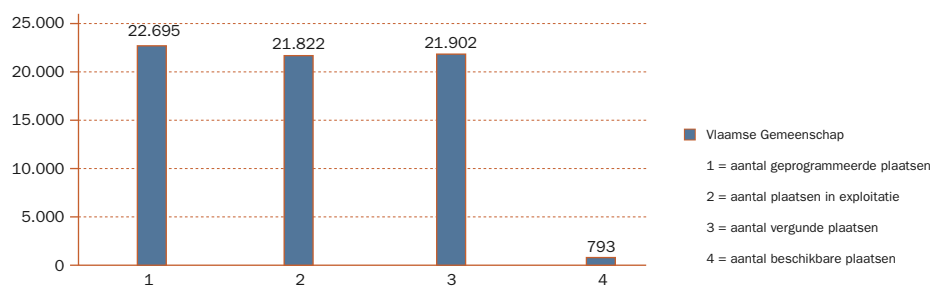
- * managementsondersteuning in de voorzieningen;
- * advies omtrent Integrale Jeugdhulpverlening (IJHV);
- * mentaal gehandicapte personen binnen de psychiatrie.

4.3. ACTIVITEITEN INZAKE DE RESIDENTIËLE VOORZIENINGEN

Het cijfermateriaal is geordend naar de hoofdactiviteiten binnen de dienst Zorg.

- * de eerste activiteit houdt verband met onder andere programmatie, vergunningen, erkenningen en investeringen;
- * de tweede bestaat uit de subsidiëring, namelijk:
 - dagprijsberekening, de opvolging van het personeelseffectief en de berekening van de anciënniteit;
 - cliëntenadministratie met name kostenstaten en de vereffening van de saldi en voorschotten.

TABEL 4.1: AANTAL GEPROGRAMMEERDE, VERGUNDE EN BESCHIKBARE OPNAMEPLAATSEN TOESTAND OP 31 DECEMBER 2003

TABEL 4.2: OVERZICHT VAN DE NOG TE REALISEREN VERGUNNINGEN

Provincie	Type voorziening								Totaal
	I	SI	OBC	D	TW	TNW	TKV	PL	
Antwerpen	0	0	0	10	0	32	0	0	42
Limburg	0	0	0	0	0	13	0	0	13
Oost-Vlaanderen	0	0	0	16	0	4	0	0	20
Vlaams-Brabant	0	0	0	0	0	3	0	0	3
West-Vlaanderen	0	0	0	1	0	1	0	0	2
Totaal	0	0	0	27	0	53	0	0	80

4.3.1. PROGRAMMATIE - VERGUNNINGEN ERKENNINGEN - INVESTERINGEN

PROGRAMMATIE

Met het oog op de geplande uitbreidingen in functie van het terugdringen van de wachtlijsten, werd het programmaticijfer in de residentiële sector in 2003 met 540 eenheden uitgebreid. Tevens werd afgestapt van de tot dan toe gehanteerde, variabele norm, gestuurd door demografische elementen (3,4 plaatsen per duizend inwoners). Die norm werd vervangen door een absolute capaciteit voor heel Vlaanderen. Concreet komt het erop neer dat het totale aantal bedden en plaatsen in voorzieningen die bestemd zijn voor de opname van personen met een handicap voor 2003 werd bepaald op 22.695.

De programmaticijfers voor plaatsing in gezinnen en voor wonen onder begeleiding van een particulier (WOP) werden verhoogd tot 970 plaatsingen.

De voorlaatste kolom van tabel 4.1 vermeldt alle vergunde plaatsen voor heel Vlaanderen. De derde kolom omvat alle vergunde plaatsen die in 2003 effectief in exploitatie waren (erkend of in afwachting van een erkenning).

De laatste kolom geeft de nog beschikbare plaatsen weer (het aantal geprogrammeerde plaatsen vermindert met het aantal vergunde plaatsen).

VERGUNNINGEN

In 2003 ontving het Vlaams Fonds 330 vergunningsaanvragen (315 met betrekking tot het uitbreidingsbeleid en 15 andere).

Binnen het uitbreidingsbeleid, dat zich volledig situeerde in het kader van het terugdringen van de wachtlijsten en dat in twee fasen verliep, werden er 164 vergunningen verleend, voor een totaal van 560 bijkomende plaatsen (waarvan 46 onder bepaalde voorwaarden).

Deze waren als volgt verdeeld:

* internaten:	+ 26
* semi-internaten:	+ 78
(waarvan 20 voor niet-schoolgaanden)	
* observatiecentra:	+ 3
* dagcentra:	+ 136
* tehuizen voor werkenden:	+ 18
* tehuizen voor niet-werkenden:	+ 274
(waarvan 90 nursing)	
* tehuizen van kort verblijf:	+ 9
* plaatsing in gezinnen:	+ 5
* WOP:	+ 11

Van de bijkomende plaatsen in dagcentra zijn er 26 gereserveerd voor het begeleiden van mentaal gehandicapte gedetineerden binnen een gevangenis.

Verder werden 3 vergunningen afgeleverd voor de reconversie van 14 bezigheidsbedden naar het nursingstelsel.

In het kader van de regularisatie van voormalige DAC-projecten werden 3 uitbreidingen toegestaan, voor een totaal van 8 plaatsen semi-internaat en 13 plaatsen dagcentra.

Tenslotte stond het Vlaams Fonds nog 3 vergunningen, met betrekking tot de overdracht van uitbreidingsprojecten aan een andere beheerder, toe.

Omdat de aanvragen niet beantwoordden aan de verstrekte richtlijnen werden 5 vergunningen geweigerd.

Tijdens het jaar 2003 werden 6 beroepsdossiers behandeld.

Tabel 4.2 geeft een overzicht van de nog te realiseren vergunningen.

ERKENNINGEN EN EXPLOITATIE

In 2003 ontving het Vlaams Fonds 56 erkenningsaanvragen. Er werden 53 erkenningen verleend.

Het merendeel van de vergunde uitbreidingsprojecten, plus ook een aantal reeds in 2002 toegestane uitbreidingen, kwam in 2003 in exploitatie.

Een en ander resulteerde in volgende uitbreidingen (per type van voorziening):

* internaten:	+ 47
* semi-internaten:	+ 86
* tehuizen voor werkenden:	+ 31
* tehuizen voor niet-werkenden:	+ 470
(waarvan 213 nursing)	
* dagcentra:	+ 215
* tehuizen van kort verblijf:	+ 21
* observatiecentra:	+ 4

De totale capaciteit steeg van 20.948 naar 21.822 plaatsen in exploitatie (reeds erkend of in afwachting van de toegezegde erkenning).

Zoals in de voorgaande jaren lag het accent in 2003 nog steeds hoofdzakelijk op de toename van plaatsen voor volwassenen, vooral in tehuizen voor niet-werkenden en dagcentra.

Niettemin steeg ook het aantal plaatsen voor kinderen opnieuw, zij het in veel mindere mate.

Het aanbod voor kortopvang werd andermaal uitgebreid; ook het aanbod voor werkende volwassenen werd verhoogd, na een jarenlange status-quo.

Het Vlaams Fonds stond een verlenging van 41 bestaande erkenningen toe.

Het erkenningsbeleid resulteerde uiteindelijk in een toename van het aantal afdelingen van 468 naar 499 (+ 31). Het aantal voorzieningen steeg tot 249 (+ 2).

Het aantal diensten voor plaatsing in gezinnen (12) bleef ongewijzigd; hun capaciteit werd verhoogd naar 805 plaatsingen in gezinnen en 154 plaatsingen WOP.

Tabel 4.3 geeft een overzicht van het totaal aantal voorzieningen en plaatsen in exploitatie, per type van voorziening en per provincie (toestand op 31 december 2003).

4.3.2. SUBSIDIËRING ZORG

4.3.2.1. Dagprijs

DAGPRIJSBEREKENING 2003

De cel Dagprijs berekent het subsidiebedrag per dag (de zogenaamde dagprijs) die een opname in een residentiële voorziening met zich meebrengt.

DOSSIEROPVOLGING DAGPRIJSBEREKENING

Jaar	1998	1999	2000	2001	2002
Aantal voorzieningen	241	245	247	247	249
Afgewerkte dossiers					
in vorige jaren	240	237	96	0	0
in 2003	0	7	138	130	0
Totaal	240	244	234	130	0
Nog te berekenen dagprijsdossiers	1	1	13	117	249

De instelling die voor 1998 en 1999 nog moet berekend worden heeft een voorlopige cd-rom met de loongegevens gekregen en het dossier zal begin 2004 kunnen afgewerkt worden.

Deze instelling wordt individueel begeleid.

- Voor het dagprijsdossier 2000 zijn 10 instellingen nog in berekening en worden 3 voorzieningen met probleemdossiers individueel begeleid.
- Voor het dagprijsdossier 2001 zijn er naast de 130 voorzieningen van de 245 die betekend werden, 87 in berekening. Daarvan hebben 63 voorzieningen problemen met de overeenstemming tussen dagprijzen en PPR. Alle dossiers die in berekening kunnen genomen worden, zijn in berekening, want de overige 28 instellingen hebben de anciënniteitenlijst nog niet bevestigd en kunnen nog niet in berekening genomen worden.

Opmerking:

Door de klantvriendelijke outputgegevens vraagt 90% van de voorzieningen een herberekening. Daardoor worden nu 4 maal meer dossiers twee keer berekend, in vergelijking met de voorbije jaren.

Vanaf het dagprijsdossier 2000 krijgt de instelling 15 werkdagen de tijd om per aangetekend schrijven te reageren op de voorlopige cd-rom en daarna nog een maand om nieuwe loongegevens door te sturen.

Indien de instelling niet reageert op de voorlopige cd-rom, wordt het dossier automatisch betekend.

Er is een achterstand ontstaan in de afhandeling van de dossiers 2000 omdat de personeelsgegevens 2000 met betrekking tot de dagprijs volledig moeten overeenkomen met de gegevens vanuit PPR (permanente personeelsregistratie).

Herhaaldelijk stelde de dienst verschillen vast tussen de personeelsgegevens in de dagprijs en de gegevens vanuit PPR en moeten er door de instellingen correcties doorgevoerd worden. Zo moet elk dossier door de dienst verscheidene malen onder de loep genomen worden. Dit neemt nog steeds veel tijd in beslag.

De berekening van de dagprijs gebeurt steeds na verloop van tijd en is dus gebaseerd op de voorheen reëel gemaakte kosten.

Op het ogenblik dat de dossiers 2003 zullen worden binnengebracht - dit moet gebeuren vóór 30 juni 2004 - zullen alle dossiers 1998, 1999 en 2000 berekend zijn, met uitzondering van een paar probleemdossiers, en zal 85% van de dossiers 2001 definitief berekend zijn.

De testfase voor de dagprijsdossiers 2002 is volledig afgewerkt. In 2003 werd nog voorrang gegeven aan de dossiers 2001. Tegen 30 juni 2004 zullen ongeveer 25% van de dossiers 2002 definitief berekend zijn.

4.3.2.2. Personeel

Een andere belangrijke activiteit van de dienst Zorg middels de cel Personeel betreft het opvolgen van de evolutie van het aantal personeelsleden in de voorzieningen. Tabel 4.4 is een momentopname en geeft een overzicht van het aantal personeelsleden per functie en per type voorziening op 31 december 2003. Ten opzichte van 2002 is het aantal personeelsleden met ongeveer 530 eenheden toegenomen. Deze toename vloeit voort uit de beleidsuitbreidingen van 2002 en 2003 (zie het wegwerken van de wachtlijsten wat de betrokken jaren betreft).

De gegevens van deze tabel werden opgesteld op basis van de resultaten van 2002 en de realisatie van de voornoemde uitbreidingsmogelijkheden. Bij het uitbreidingsbeleid 2003 werd uitgegaan van een volledige realisatie van de toegewezen personeelsuitbreiding, ook al werden deze aanwervingen nog niet ten volle gerealiseerd.

DIENSTEN VOOR PLAATSING IN GEZINNEN

	aantal	plaatsingen gezinnen	plaatsingen WOP
Antwerpen	2	123	30
Limburg	2	58	4
Oost-Vlaanderen	1	81	25
Vlaams-Brabant	4	405	72
West-Vlaanderen	3	138	23
TOTAAL	12	805	154

TABEL 4.3: TOTAAL AANTAL AFDELINGEN EN AANTAL PLAATSEN IN EXPLOITATIE, PER TYPE VOORZIENING EN PER PROVINCIE TOESTAND OP 31 DECEMBER 2003

provincies	internaten		semi-internaten		tehuizen werkenden		tehuizen niet-werkenden		dagverblijven		tehuizen kort verblijf		centra voor obs, orient. ps. en ped. be- h. geh.		totaal	
	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen	aantal	plaatsen
Antwerpen	13	926	16	1.087	15	323	53	2.105	37	942	4	29	2	140	140	5.552
Limburg	10	808	9	456	5	116	21	1.175	21	590	4	13	1	31	71	3.223
Oost-Vlaand.	14	1.199	12	902	11	229	31	1.899	22	748	3	17	1	65	94	5.029
Vlaams-Brabant	11	890	8	249	12	241	26	1.224	17	444	4	27	1	35	79	3.106
West-Vlaand.	11	998	16	980	13	261	30	1.859	28	728	4	26	1	60	103	4.912
Totaal	59	4.821	61	3.674	56	1.170	161	8.262*	125	3.452	19	112	6	331	487	21.822

* waarvan 4.290 nursingbedden

TABEL 4.4: AANTAL PERSONEELSLEDEN PER FUNCTIE EN PER TYPE VOORZIENING

functies	internaten (59)	semi-internaten (61)	tehuizen voor werkenden (56)	tehuizen voor niet-werkenden (161)	dagcentra (125)	tehuizen voor kort-verblijf (19)	plaatsings-diensten (12)	observatie-centra (6)	totaal (499)
Directeur	57,3381	38,6067	29,7643	116,6501	94,2976	5,3791	9,2894	5,0592	356,384
Onderdirecteur	30,4047	0,0000	1,0228	33,4328	3,0493	0,0000	0,0000	1,0118	68,922
Directiemedewerker	5,0456	0,5148	0,0000	2,1040	1,5772	0,0000	0,5061	0,0000	9,748
Administratief	156,8556	29,3894	65,4957	249,3482	79,4401	16,9005	16,9887	15,0234	629,442
(opsteller, klerk)	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	
Econoom	18,5930	0,0000	1,0228	18,2944	0,0000	1,2657	0,0000	1,0118	40,188
Boekhouder	36,2475	14,9176	2,0457	35,5052	7,8862	1,2657	0,0000	3,0355	100,903
Logistiek	707,4537	230,2302	134,8954	1052,3847	274,8660	11,2231	2,3695	46,9401	2460,363
Geneesheer	34,3403	10,3565	0,4194	41,2739	6,7277	0,4556	0,7592	3,7640	98,097
Licentiaat	123,9702	43,4253	0,0000	84,5822	12,9347	3,7337	11,7371	12,7456	293,129
Paramedicus	319,5251	227,6150	0,0000	474,1651	118,3913	10,8382	0,0000	13,3717	1163,906
Sociale Dienst	111,4804	42,8879	15,9259	60,4722	32,3515	5,3471	25,3957	14,4570	308,318
Begeleidend	2079,5663	471,5056	356,0808	4920,2797	542,9176	44,7092	1,3244	158,3811	8574,765
Hoofdopvoeders	0,0000	48,8501	0,0000	6,2833	81,4308	1,2657	0,0000	0,0000	137,830
Groepschef	141,0887	23,5054	0,0000	197,1609	34,4484	2,1390	0,0000	12,5568	410,899
Bijz. Pers.	6,1960	3,9121	0,0000	11,8140	0,3154	0,0000	0,0000	0,0000	22,238
TOTAAL	3828,105	1185,717	606,673	7303,751	1290,634	104,523	68,370	287,358	14675,131

Gegevens over personeelsverschuivingen konden niet worden geregistreerd. Volledigheidshalve dient te worden vermeld dat deze tabel enkel de tewerkstelling omvat waarvan de loonkost via de dagprijs wordt ingediend.

Tevens verzorgt de cel Personeel een aantal specifieke berekeningen en/of controles inzake personeel.

Het betreft:

- * de kaderberekening voor nieuwe en/of gewijzigde erkenningen (contingent programmatie), eventueel aangevuld met nazicht van de nominatieve invulling ervan (per functie en rekening houdend met de kwalificatievereisten gesteld voor het personeel);
- * de berekening en toekenning van aanvullende personeelsvoorschotten voor bijkomende aanwervingen die niet voor een volledig jaar in de definitieve dagprijs zijn opgenomen evenals de berekening van een voorlopige en voorschottendagprijs voor nieuw erkende voorzieningen of afdelingen ervan;
- * voorbereiden en afhandelen van de dossiers bijzondere prestaties;
- * verwerken van de bevraging rond het dossier 2% loonrecyclage;
- * voorbereidende werkzaamheden met het oog op de uitbetaling van de voorschotten op de forfaits arbeidsduurvermindering, bijkomend conventioneel verlof, management en vorming.

Ten slotte werd blijvende aandacht besteed aan de module Permanente Personeels Registratie (PPR). De cel Personeel bleef ter beschikking van de voorzieningen voor inhoudelijke en technische vragen rond deze module, in samenspraak met de dienst Informatica. Ook werd aandacht besteed aan het functioneel en inhoudelijk uittesten van HERMES, het beleidsrapporteringssysteem, toegepast op de personeelsgegevens die vervat zijn in de module PPR. De uitbetaling van de forfaits Management en Vorming kon zoals in 2002 worden gerealiseerd op basis van de personeelsgegevens uit de module PPR.

4.3.2.3. Anciënniteiten

De dienst Anciënniteiten keurt, na evaluatie, de contracten goed van personeelsleden uit de residentiële sector bij nieuwe indiensttreding of wijziging van functie, en bepaalt de anciënniteit van deze personeelsleden voor de functie die in het contract vermeld is.

De evaluatie van een contract bestaat erin dat op basis van de door de werkgever verstrekte gegevens nagegaan wordt of de (toekomstige) werknemer beschikt over de reglementair bepaalde kwalificaties (diploma, eventueel dienstanciënniteit) om de voorgestelde functie te kunnen uitoefenen.

De vaststelling van de anciënniteit gebeurt door de goedkeuring van vroegere prestaties die voor de huidige functie relevant zijn en hiervoor reglementair in aanmerking komen, en door het optellen van de goedgekeurde prestaties.

Het ganse proces verloopt volledig elektronisch via de module Anciënniteiten.

Deze module zou best vervangen worden door een nieuwe applicatie die via het web de gegevens kan verwerken.

4.3.3. CLIËNTENADMINISTRATIE

4.3.3.1. Kostenstaten

Kostenstaten behelzen gegevens omtrent de personen die in de voorzieningen zijn opgenomen. Het gaat in hoofdzaak om gegevens die betrekking hebben op de aan- en afwezigheid van deze personen en om een aantal gegevens van financiële aard. Deze gegevens fungeren onder meer als uitgangspunt bij de berekening van de persoonlijke bijdrage. Op basis van de kostenstaten wordt ook het aantal subsidiabele dagen vastgesteld. Verder worden ook de socio-culturele toelage en een aantal supplementen die niet in de dagprijs worden verwerkt, op basis van deze gegevens toegekend.

De verwerking van de kostenstaten is grotendeels geautomatiseerd. Elke voorziening dient de kostenstaten elektronisch in. De gegevens worden vervolgens automatisch getoetst en indien correct bevonden, verder bewerkt en geregistreerd. De resultaten worden eveneens aan de voorziening terugbezorgd.

De cel Kostenstaten leidt dit proces in goede banen. Zij begeleidt de voorzieningen bij het opstellen, indienen en corrigeren van de kostenstaten. De cel stond in 2003 in voor de afhandeling van de kostenstaten voor 2002. Zij startte de verwerking op van de gegevens voor 2003 en volgde deze verder op. Een aantal keer werd ook overgegaan tot een herziening van de kostenstaten voor één van de voorgaande jaren (bijvoorbeeld ingevolge wijziging kinderbijslag of integratietegemoetkoming...).

In 2003 werd het stelsel van de bijkomende kinderbijslag voor kinderen met een handicap of ernstige ziekte grondig hervormd. De hervorming noopte tot een uitbreiding van de code waarin over het recht op kinderbijslag wordt gecommuniceerd. De programma's waarmee de kostenstaten worden verwerkt, dienden uitgerust te worden met de uitgebreide code. De cel Kostenstaten maakte een analyse van de hervorming van het stelsel van de bijkomende kinderbijslag. Ze ging na welke gevolgen deze had voor de verwerking van de kostenstaten. Op basis van deze analyse paste de dienst Informatica zowel de centrale als de lokale module kostenstaten aan. De cel Kostenstaten

stelde de nieuwe programma's op de proef. Zij stond ook in voor de verspreiding van en toelichting bij de nieuwe versie van de lokale module.

Sinds 1998 bestaat er een uitgebreid reglementair kader inzake deeltijdse opvang. De regeling voorziet in een premie voor voorzieningen die op dit vlak belangrijke resultaten boeken. In 2003 behandelde de cel Kostenstaten de aanvragen tot het bekomen van een premie voor de deeltijdse opvang in 2002. De communicatie over de procedure werd verder op punt gesteld.

De cel Kostenstaten vervult ook de functie van informatiecentrum. Die functie wordt verder uitgebouwd. De cel verzamelt en verspreidt informatie die van belang is voor de verwerking van de kostenstaten. Zij beantwoordt de vele individuele vragen en verstrekt ook informatie door middel van nieuws- en omzendbrieven.

Een evolutie die nog moet aangestipt worden, is de toename van de gegevensuitwisseling met andere diensten van het Vlaams Fonds. Verwacht wordt dat deze trend zich in de toekomst zal verder zetten.

4.3.3.2. Vereffening

De cel Vereffening verzorgt via een geautomatiseerde module de betaling van de voorschotten voor het lopende werkjaar en van de saldi van voorgaande jaren. De saldi zijn het verschil tussen de voorschotten en de uiteindelijke afrekening en dit over verscheidene werkingsjaren. In 2003 werd een aanvang genomen met de vernieuwing van de module V& A (Voorschotten en Afrekeningen).

Tabel 4.5 biedt een overzicht van de voorschotten en saldi vereffend in 2003. Tabel 4.6 toont de verhouding van de voorschotten 2003 ten opzichte van de kostprijs 2000.

TABEL 4.5: OVERZICHT VAN DE VOORSCHOTTEN EN SALDI VEREFFEND IN 2003 (IN 1000 EURO)

	voorschotten 2003	supplementen vorige jaren	afrekeningen vorige jaren	totaal
Internaat	167.367,47	3.571,38	4.018,66	174.957,51
Semi-internaat	53.465,26	2.212,60	1.671,47	57.349,33
Observatie	13.663,69	268,41	405,71	14.337,81
Tehuis niet-werkenden	212.373,50	9.129,82	7.190,84	228.694,16
Nursing	76.672,91	2.278,34	3.362,17	82.313,42
Tehuis werkenden	22.100,79	1.524,52	1.188,02	24.813,33
Kort verblijf	3.312,28	221,32	100,87	3.634,47
Plaatsing in gezinnen	6.951,07	419,78	341,40	7.712,26
Dagcentrum	56.020,90	2.591,10	2.175,55	60.787,55
TOTAAL				654.599,84
Buitenland			404,35	404,35
Anderstalig gebied				
ALGEMEEN TOTAAL	611.927,87	22.217,27	20.859,05	655.004,18

TABEL 4.6: VERHOUDING VAN DE VOORSCHOTTEN 2003 TEN OPZICHT VAN DE KOSTPRIJS 2000 PER TYPE VOORZIENING

in 1000 eur							
type voorziening	kostprijs 2000	in % van		voorschot 2003 en		verhouding voorschot 2003	
		het totaal	supplementen v/j	het totaal	2003 kostprijs 2000		
Internaat	158.973,1	27,83	170.938,8	26,96	11.965,7	7,53	
Semi-internaat	49.538,9	8,67	55.677,9	8,78	6.139,0	12,39	
Observatie	12.965,1	2,27	13.932,1	2,20	967,0	7,46	
Tehuis niet-werkenden	190.253,9	33,30	221.503,3	34,93	31.249,4	16,43	
Nursing	78.833,6	13,80	78.951,2	12,45	117,6	0,15	
Tehuis werkenden	20.910,3	3,66	23.625,3	3,73	2.715,0	12,98	
Kort verblijf	2.088,1	0,37	3.533,6	0,56	1.445,5	69,23	
Plaatsing in gezinnen	6.418,5	1,12	7.370,9	1,16	952,4	14,84	
Dagcentrum	51.277,6	8,98	58.612,0	9,24	7.334,4	14,30	
	571.259,1	100,00	634.145	100,00	62.886,0	11,01	

De vergelijking met 2001 kan nog niet gemaakt worden bij gebrek aan voldoende afgewerkte dossiers.

In de kostprijs van 2000 zijn nog 48 afdelingen opgenomen met de gegevens van 1999.

4.4. ACTIVITEITEN INZAKE DE AMBULANTE DIENSTEN

Naast de voorzieningen, die zorgen voor een residentiële of semi-residentiële opvang, winnen binnen het zorgaanbod de ambulante diensten nog steeds aan belang. Deze diensten worden ambulante diensten genoemd, omdat de personen met een handicap en/of hun naaste omgeving door deze diensten begeleid worden binnen hun eigen leef- en woonsituatie, of binnen een meer geïntegreerde woonvorm.

Net als de voorgaande jaren blijven de middelen voor de ambulante sector, conform de vooropgestelde beleidslijnen, stijgen. De totale uitgave voor ambulante diensten bedroeg in 2003 36,09 miljoen euro; daarvan was 31,7 miljoen euro bestemd voor voorschotten en 3,3 miljoen euro voor de betaling van de afrekeningsdossiers. Er werd 150.000 euro betaald voor de toelage voor management en vorming. Voor convenanten met erkende ambulante diensten betaalde het Vlaams Fonds 213.000 euro.

4.4.1. ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR THUISBEGELEIDING

Deze diensten bieden opvoedingsbijstand aan gezinnen met een gehandicapt kind of een volwassen gehandicapte persoon.

Er werden in 2003 geen bijkomende diensten erkend; het aantal bleef behouden op 20.

Met het uitbreidingsbeleid 2003 werd een capaciteitsuitbreiding gerealiseerd van 8.846 begeleidingen en werd de totale capaciteit van 48.828 tot 57.674 gebracht. Ondanks deze stijging bleven de meeste diensten vragende partij voor een verdere verhoging van hun capaciteit.

De diensten voor thuisbegeleiding ontvingen vanaf 2001 een machtiging als zorgconsulent in het kader van de reglementering over het persoonlijke-assistentie budget.

4.4.2. ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR BEGELEID WONEN

Deze diensten begeleiden volwassen gehandicapten die zelfstandig wonen, en gedurende een aantal uren per week ondersteuning krijgen op diverse vlakken.

In 2003 waren er 39 erkende diensten. Het aantal erkende diensten bleef ongewijzigd. In de loop van het jaar werd het aantal plaatsen opgetrokken van 1.540 tot 1.955. Dit gebeurde in het kader van het uitbreidingsbeleid 2003.

Ondanks deze stijging blijft het capaciteitsprobleem bij de diensten Begeleid Wonen het grote knelpunt. Ook de volgende jaren moeten inspanningen gebeuren om het aanbod in overeenstemming te brengen met de grote vraag.

In 2003 werd het samenwerkingsprotocol met Kind en Gezin omtrent de cliënten Begeleid Wonen met Kinderen verder geconcretiseerd en opgevolgd.

4.4.3. ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR ZELFSTANDIG WONEN

Deze diensten richten zich tot personen met een fysieke handicap die in de buurt van een ADL-centrale (Assistentie Dagelijks Leven) wonen, waar zij permanent personen kunnen oproepen om hen bij te staan bij ADL-activiteiten.

In 2003 werd één nieuwe dienst erkend, in Lommel. De globale capaciteit komt zo op 223 plaatsen. Er werd in 2003 één bijkomende vergunning afgeleverd voor de uitbouw van een nieuwe dienst. In 2003 waren er daardoor 16 erkende diensten, en 5 projecten in uitbouw waarvoor reeds eerder een vergunning was afgeleverd.

In het kader van de Taskforce Wachtlijsten Personen met een Handicap werd de begeleiding van 12 personen extra gerealiseerd door de inspanningen van verschillende diensten voor zelfstandig wonen.

4.4.4. ACTIVITEITEN INZAKE DE DIENSTEN VOOR BESCHERMD WONEN

Deze werkvorm omvat geïntegreerde woningen nabij een instelling, waar maximaal vijf personen samenwonen. Deze personen kunnen naast de woonbegeleiding een beroep doen op de dagbesteding die aangeboden wordt door de voorziening.

Het attractieve van deze woonvorm is dat er veel vraag naar bestaat bij residenten, die momenteel gebruikmaken van een opvangvorm met een veel intensievere begeleiding. Door het creëren van bijkomende plaatsen Beschermd Wonen komt een doorstroming op gang vanuit bezigheidstehuizen. Zo komen in die intensieve opvangvormen plaatsen vrij voor personen met een zwaarder zorgprofiel.

In het kader van het uitbreidingsbeleid 2003 steeg de capaciteit van 451 naar 582 plaatsen.

Sinds de nieuwe regeling kunnen ook werkenden terecht in beschermd wonen. Steeds meer instellingen beschouwen deze werkvorm als een belangrijke aanvulling van hun aanbod. In 2003 waren er in totaal 78 initiatiefnemers erkend.

Het personeelskader van diensten voor beschermd wonen werd in 2003 uitgebreid. Boven het bestaande personeelskader komt er 0,2 voltijds equivalent licentiaat, 0,25 voltijds equivalent opvoeder-groepschef en 0,25 voltijds equivalent personeel klasse 2 bij, telkens per 10 personen met een handicap in beschermd wonen. De reglementering werd versoepeld en vereenvoudigd in verband met de doelgroepomschrijving, de terugvalpositie, de organiserende instantie en de inplanting van de woning. De bedoeling is dat meer personen met een handicap kunnen doorstromen naar beschermd wonen.

4.4.5. INVESTERINGSSUBSIDIES

In 2003 bedroeg het totale bedrag aan vastleggingsmachtigingen 37.154.000 euro.

Hiervan werd 22.400.227 euro vastgelegd:

* Residentiële sector:	19.074.597 euro
* Ambulante sector:	37.200 euro
* Sector Tewerkstelling:	1.841.065 euro
* Revalidatiecentra:	1.447.363 euro

Bij het toelichten van het investeringsbeleid van het Vlaams Fonds maken we een onderscheid tussen de oude (de pre-VIPA-regelgeving) en de nieuwe reglementering (de VIPA-regelgeving).

Pre-VIPA

Wat de residentiële sector betreft, keurde het Vlaams Fonds in de loop van 2003, in uitvoering van een principieel akkoord van voor 1 juli 1994, één ontwerp goed met een geraamde budgettaire weerslag van 137.880 euro. Er werden er geen voorontwerp- of aanbestedingsdossiers goedgekeurd, noch betalingen uitgevoerd.

VIPA

Dit zijn de goedgekeurde investeringsdossiers binnen de nieuwe VIPA-regelgeving:

* Vastleggingen	
residentiële sector:	19.074.597 euro
ambulante sector:	37.200 euro
* Subsidiebeloften	
residentiële sector:	19.074.597 euro
ambulante sector:	37.200 euro
* Subsidiebeslissingen	
residentiële sector:	15.098.435 euro
ambulante sector:	43.400 euro
* Effectief uitbetaald	
residentiële sector:	11.214.764 euro
ambulante sector:	0 euro

Bijgaande tabel geeft een gedetailleerd overzicht van de effectief betaalde investeringstoelagen aan de residentiële voorzieningen in 2003.

De lopende investeringsdossiers - dit zijn de nog niet in subsidiebeslissing omgezette subsidiebeloften (VIPA) en de nog niet in vastleggingen omgezette ontwerpen (pre-VIPA) - bedroegen eind 2003 ongeveer 30,4 miljoen euro.

4.5. BEGELEID WERKEN

Begeleid werken is inmiddels geen experiment meer, maar heeft een duidelijke plaats in het zorg- en tewerkstellingslandschap verworven.

Binnen de heroverweging van de middelen van de residentiële voorzieningen werd het subsidiemechanisme aangepast zodat ook instellingen die niet tot de experimentele groep behoorden, voortaan begeleid werk kunnen aanbieden. De voorzieningen kunnen hiervoor een convenant aangaan met het Vlaams Fonds.

In 2003 waren er enkel convenanten met voorzieningen die eerst deel uitmaakten van het experiment Arbeidszorg. In totaal resulteerden 93 plaatsen in

	Nieuwbouw	Uitbreiding	Verbouwing	Aankoop	Verbouwing + Uitbreiding	TOTAAL
Internaat	1.190.395	0	114.865	290.329	492.879	2.088.468
Semi-internaat	199.948	65.154	0	0	0	265.102
Tehuis voor werkenden	0	0	278.426	60.092	0	338.518
Tehuis voor niet-werkenden	2.892.820	376.563	117.507	575.042	394.920	4.356.852
Dagcentrum	1.223.645	390.342	329.954	35.260	0	1.979.201
Observatiecentrum	0	0	72.537	0	0	72.537
Tehuis voor kort verblijf	0	33.995	0	0	0	33.995
Combinatie van soorten voorzieningen	1.310.600	0	251.600	234.330	283.550	2.080.080
Totaal	6.817.408	866.054	1.164.889	1.195.053	1.171.349	11.214.753

een dagcentrum in 12.687 begeleidingen. Hiermee konden zowel mensen van binnen als buiten het dagcentrum worden bereikt.

In het kader van het uitbreidingsbeleid 2003 hebben verschillende dagcentra de intentie om ook begeleid werk aan te bieden.

4.6. ACTIVITEITEN INZAKE DE REVALIDATIECENTRA

4.6.1. SITUERING

In een revalidatiecentrum worden personen met chronische beperkingen ten gevolge van een stoornis, eventueel na een acute medische behandeling, door therapeutische en andere maatregelen in de voor hen optimale lichamelijke, geestelijke of maatschappelijke omstandigheden gebracht. Hierdoor kunnen ze een zo volwaardig mogelijke plaats in de maatschappij innemen, en wordt de kans op een handicap tot een minimum herleid.

Soms wordt hierbij een volledig herstel bereikt, doch meestal moet gewerkt worden aan strategieën om het functionele verlies te compenseren.

In een volwaardig revalidatiecentrum beschikt men, naast de aangepaste infrastructuur en uitrusting, over een revalidatieteam waarin meerdere disciplines vertegenwoordigd zijn: revalidatieartsen, logopedisten, kinesisten, ergotherapeuten, psychologen/orthopedagogen en sociaal assistenten.

De revalidatiecentra lopen bij het Vlaams Fonds minder in de kijker dan de andere erkende voorzieningen. Hoofdrede hiervoor is de overname van de revalidatiekosten door het RIZIV. Dit gebeurde bij de afschaffing van het Rijksfonds op 1 januari 1991. Het gevolg is dat de financiële betrokkenheid van het Vlaams Fonds in deze diensten en centra heel wat kleiner is dan voorheen die van het Rijksfonds.

4.6.2. ERKENNING EN SUBSIDIËRING

Nochtans blijft het Vlaams Fonds toezicht houden op de erkenning van al de ex-Rijksfondsentra, zowel op de intramurale (gebonden aan een ziekenhuis) als op de extramurale of autonome centra. Met het besluit van de Vlaamse regering van 17 december 1996 tot vaststelling van de erkenningsvoorwaarden van de diensten en centra voor revalidatie werden de voorheen gegeven voorlopige erkenningen vervangen door definitieve erkenningen met een looptijd van (meestal) vijf jaar. Tevens werd de oude indeling van categorieën vervangen door één type van erkenning, wel met de mogelijkheid zich te specialiseren naar een bepaalde doelgroep toe. Er waren in de

loop van 2003 geen verschuivingen te noteren inzake erkenningen: de teller bleef eind 2003 staan op 142 erkende revalidatiecentra, 63 extramurale en 79 intramurale.

Het feit dat het Vlaams Fonds de intramurale revalidatiecentra nog erkent, houdt in het licht van de afschaffing van de onderhoudstoelagen voor deze centra rechtstreeks niets meer in op financieel vlak. Er is nochtans een belangrijk neveneffect, namelijk het feit dat de erkenning als revalidatiecentrum de deur opent voor een bijkomende erkenning als multidisciplinair team (MDT). 42 intramurale centra (53%) zijn erkend als MDT. 19 hiervan zijn gemachtigd het inschalingsverslag in functie van het persoonlijke-assistentiebudget (PAB) op te stellen, 19 hebben de specifieke erkenning als adviescentrum voor hulpmiddelen en aanpassingen (individuele materiële bijstand, IMB). Acht centra zijn zowel voor PAB als IMB erkend. Relatief minder extramurale centra zijn als MDT erkend: 20 op 63, of 32%.

In 2003 werden negen nieuwe MDT's erkend. Ze situeren zich wel in de revalidatiesfeer, maar hebben betrekking op centra die niet specifiek door het Vlaams Fonds als revalidatiecentrum zijn erkend. Een wijziging van de erkenningsreglementering van MDT's maakte dit mogelijk. Het gaat om 9 centra: 5 K-diensten (kinder- en jeugdpsychiatrie), 3 neuromusculaire referentiecentra en 1 centrum voor kinderrevalidatie.

De bestuurlijke reorganisatie van de Vlaamse administratie (Beter Bestuurlijk Beleid) zal klaarblijkelijk ingrijpende gevolgen hebben voor het toezicht op de revalidatiesector. Een principe van deze reorganisatie is de harmonisering van de taakstellingen van de verschillende entiteiten. Dit heeft in 2003 tot de principiële beslissing geleid om de aansturing van de revalidatiesector over te hevelen naar het nieuwe agentschap Zorg en Gezondheid. Hierdoor zal een specifiek Vlaams beleid op het gebied van revalidatie eindelijk een kans krijgen.

Trimestriële onderhoudstoelagen worden enkel nog aan extramurale centra uitbetaald. Met betrekking tot de activiteiten in 2003 werd 1.672.583 euro aan onderhoudstoelagen uitbetaald, wat een stijging met 1,96% betekent. Dit is voor ongeveer de helft toe te schrijven aan een indexering van de puntwaarde. Voor de financiering van ex-DAC'ers in revalidatiecentra werd 950.450 euro uitgekeerd, een stijging met 4,28%.

4.6.3. INVESTERINGSTOELAGEN

Hier geldt, net als bij de andere collectieve voorzieningen, het onderscheid tussen investerings-subsidies volgens de oude reglementering (de pre-VIPA-regelgeving) en die volgens de nieuwe reglementering (de VIPA-regelgeving).

Pre-VIPA

In 2003 werden in het kader van de pre-VIPA-regelgeving noch vastleggingen, noch betalingen gerealiseerd.

VIPA

Vastgelegd:	1.447.363 euro
Gegeven subsidiebeloften:	1.447.363 euro
Verleende subsidiebeslissingen:	825.035 euro
Effectief uitbetaald:	469.123 euro
	(- 21,28% t.o.v. 2002)

4.7. KWALITEITSZORG IN DE VOORZIENINGEN

4.7.1. HET NIEUWE KWALITEITSDECREET

Op 17 oktober 2003 keurde het Vlaams Parlement het nieuwe kwaliteitsdecreet goed. Daardoor zullen in de toekomst zowel welzijnsvoorzieningen als gezondheidsvoorzieningen vallen onder één decreet. Zolang er geen toepassingsbesluiten genomen zijn, blijven de toepassingsbesluiten op het decreet van 29 april 1997 inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen van toepassing. Gelet op het feit dat de voorzieningen voor personen met een handicap pas vanaf 2003 gestart zijn met de uitvoering van het decreet van 29 april 1997, is het verstandig om de uitvoering voor het nieuwe decreet niet te snel te willen doorvoeren.

4.7.2. IMPLEMENTATIE VAN HET KWALITEITS-DECREET IN DE VOORZIENINGEN

Na enkele jaren van voorbereiding, werden de bepalingen van het besluit van 15 december 2000 betreffende de kwaliteitszorg in de voorzieningen voor de sociale integratie van personen met een handicap, effectief van kracht op 1 januari 2003. Vanaf dan moeten de voorzieningen een kwaliteitshandboek hebben en voldoen aan de sectorspecifieke minimale kwaliteitseisen.

Vanuit de inspectie werd het toezicht op deze implementatie gestart. Uit de resultaten bleek dat alle voorzieningen zich minstens min of meer in orde hadden gesteld met de bepalingen van het besluit. Slechts in 13 gevallen werden zware tekortkomingen vastgesteld in die zin dat voorzieningen één of enkele verplichte procedures niet hadden uitgewerkt. Bij andere voorzieningen werden kleinere tekortkomingen vastgesteld, zowel wat het handboek als wat de

implementatie betrof. Uiteraard zit er verschil op de gehanteerde systemen, maar doorgaans zijn de kwaliteitshandboeken van redelijke tot goede kwaliteit.

Globaal heeft de sector voor personen met een handicap de implementatie van het besluit na een degelijke voorbereiding op een performante en kwalitatieve manier doorgevoerd, parallel aan de opstart van een degelijk en goed georganiseerd toezicht.

Voor de frequentie en het aantal uitgevoerde audits wordt verwezen naar het hoofdstuk Inspectie.

4.7.3. SECTORALE OVERLEGGROEP

Deze overleggroep was betrokken bij het opstellen en voorbereiden van de implementatie van het besluit. In de loop van 2003 werd er nog één keer vergaderd voor een eerste evaluatie van de implementatie en het toezicht. Tijdens dit overleg werd ook advies gegeven omtrent het inpassen van een verplichte procedure en een bijkomende SMK (sectorspecifieke minimale kwaliteitseisen) met betrekking tot misbruik en geweld in de kwaliteitshandboeken.

4.7.4. ONDERSTEUNING VAN GEBRUIKERS EN VOORZIENINGEN

Het systematische proces van ondersteuning, zoals in de voorbereidingsfase, werd afgerond. Er werd wel nog ingegaan op vragen van verenigingen van personen met een handicap of hun ouders, voor verdere toelichting bij het kwaliteitsdecreet. Ook op vragen van enkele andere organisaties werd ingegaan.

Op het terrein kan worden vastgesteld dat een aantal voorzieningen regelmatig met elkaar overleggen. Ondanks het feit dat de Inspectie daarin een adviserende rol tracht te vermijden, steken voorzieningen veel op uit de kwaliteitsaudits binnen hun voorziening.

4.7.5. PERSPECTIEVEN

In de loop van 2004 zullen de consequenties van het nieuwe kwaliteitsdecreet onderzocht worden, en zal er in overleg getimmerd worden aan een herwerkt uitvoeringsbesluit.

In 2003 heeft de inspectie bij de audits sterk gefocust op de afstemming van de kwaliteitssystemen op de minimale kwaliteitseisen, met andere woorden: beschrijven de kwaliteitssystemen hoe aan deze eisen zal voldaan worden? Gaandeweg zal de nadruk meer liggen op de implementatie en verfijning van het systeem.

'TOM JACK', ZANGER BIJ THE FUNDAMENTALS (Syndroom van Down)

"De euforie na een optreden, het geeft me telkens weer een kick."

HOOFDSTUK 5

VERSLAG VAN DE DIENST OPLEIDING EN TEWERKSTELLING

5.1. ACTIVITEITEN INZAKE DE CENTRA OF DIENSTEN VOOR GESPECIALISEERDE VOORLICHTING BIJ BEROEPSKEUZE

5.1.1. ALGEMEEN

De onderstaande 17 centra adviseren de persoon met een handicap bij het kiezen van een geschikte beroepsopleiding, omscholing of herscholing. Ze maken verplicht deel uit van het arbeidstrajectbegeleiding-samenwerkingsverband aangezien ze een prioritaire rol spelen in fase 1 van het traject naar tewerkstelling, namelijk de intake en oriëntering van de persoon met een handicap.

Antwerpen

- CGVB 70: Consultatiebureau - 2300 Turnhout
CGVB 113: Ontwikkelings- en oriëntatiecentrum stichting A. Kinsbergen - 2610 Wilrijk

Limburg

- CGVB 26: Dienst Gespecialiseerde Oriëntering (DGO) - 3500 Hasselt

Oost-Vlaanderen

- CGVB 50: UCRO - 9000 Gent
CGVB 114: CADOR - 9100 Sint-Niklaas-Waas
CGVB 115: CADOR - 9000 Gent
CGVB 116: CADOR - 9300 Aalst

Vlaams-Brabant/Brussel

- CGVB 36: vzw 'de Vest' - 1000 Brussel
CGVB 47: Consultatiebureau voor gehandicapten van het Arrondissement Leuven
3000 Leuven
CGVB 104: Gespecialiseerd Beroepsoriëntering- en consultatiebureau van de 'Brailleliga'
1060 Brussel

West-Vlaanderen

- CGVB 29: Psycho-Medisch Consultatiebureau
8000 Brugge
CGVB 30: Psycho-Medisch Consultatiebureau
8500 Kortrijk
CGVB 31: Psycho-Medisch Consultatiebureau
8800 Roeselare
CGVB 32: Psycho-Medisch Consultatiebureau
8400 Oostende
CGVB 54: Psycho-Medisch Consultatiebureau
8900 Ieper
CGVB 93: Psycho-Pedagogisch Consultatiebureau
8670 Oostduinkerke
CGVB 109: Psycho-Pedagogisch Consultatiebureau
8600 Diksmuide

De subsidies voor deze centra bedroegen 1.221.663 euro (exclusief VIA-middelen en screening zwakke werknemers).

In uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profitsector 2000-2005 met betrekking tot de CGVB's voorziet het Besluit van de Vlaamse regering van 10 juli 2001 respectievelijk in een subsidie voor vorming en managementondersteuning en in de uitbetaling van lonen van vijf personeelsleden die tewerkgesteld worden in een DAC-project, en voorziet het Besluit van de Vlaamse regering van 30 maart 2001 in een subsidie voor aanvullende vakantiedagen. In totaal werd 126.608 euro aan VIA-middelen uitgekeerd aan de centra.

In 2003 werd nog een subsidie van 669 euro uitgekeerd in het kader van het experiment 'screening zwakke werknemers beschutte werkplaatsen' dat in 2001 en 2002 plaatsvond en dat de voorbereiding vormde voor een mogelijke invoering van nieuwe regelgeving terzake (zie ook rubriek 5.3.5).

5.1.2. INVESTERINGSSUBSIDIES

PRE-VIPA

In 2003 werden in het kader van de pre-VIPA-regelgeving noch vastleggingen, noch betalingen gerealiseerd.

VIPA

Vastgelegd:	0 euro
Gegeven subsidiebeloften:	0 euro
Verleende subsidiebeslissingen:	0 euro
Effectief uitbetaald:	99.287 euro

5.2. ACTIVITEITEN INZAKE DE CENTRA VOOR BEROEPSOPLEIDING

5.2.1. ALGEMEEN

De onderstaande 12 centra verrichten maatwerk: dankzij het Besluit van de Vlaamse regering van 22 april 1997 zijn de programma's voor beroepsopleiding meer dan ooit afgestemd op de potentialiteiten van de individuele persoon met een handicap.

Antwerpen

CBO 45: De Ploeg - 2930 Brasschaat

Limburg

CBO 29: Imos-Cobo - 3520 Zonhoven

CBO 39: De Winning - 3560 Lummen

CBO 46: De Poort - 3970 Leopoldsburg

CBO 47: Maasland - 3680 Maaseik

Oost-Vlaanderen

CBO 12: UCBO - 9000 Gent

CBO 49: Job & Co - 9000 Gent

Vlaams-Brabant

CBO 15: Braille Liga - 1060 Brussel

CBO 32: De Kiem - 3200 Aarschot

CBO 34: Goci - 3200 Aarschot

CBO 51: Cebob-De Link - 3360 Lovenjoel

West-Vlaanderen

CBO 50: Jobcentrum West-Vlaanderen
8830 Hoogdele-Gits

De reglementering voorziet geen beperking in de aard van de opleidingen. In 2003 konden maximaal 503 opleidingspakketten aangeboden worden. Een opleidingspakket omvat maximaal 3.600 uren, maximaal gespreid over 24 maanden. Op 31 december 2003 waren 377 cursisten in opleiding. De CBO's kunnen in principe in samenwerking met andere partners of alleen de meest uiteenlopende opleidingen organiseren.

Om de bereikbaarheid en de dienstverlening te verbeteren richtten de centra eveneens antennepunten op.

Met betrekking tot de centra voor beroepsopleiding zelf heeft de Raad van Bestuur in de loop van 2003 de volgende dossiers goedgekeurd:

- * de naams- en statuutswijziging van een centrum;
- * de antennepunten en de verdeling hierover van het aantal opleidingspakketten van een centrum;
- * de verlenging van de erkenning van drie centra, zodat alle twaalf centra thans zijn erkend tot en met 31 december 2006.

Tabel 5.1 geeft een overzicht van het aantal cursisten per opleidingscentrum.

De reglementering voorziet een subsidiëring van 15.354 euro (index 1 juli 2003) per opleidingspakket en per jaar. Bovenop dit bedrag wordt een bedrag voor werkingskosten toegekend. De tegemoetkomingen voor de kosten van beroepsopleiding aan de CBO's bedroegen in 2003 8.053.608 euro (exclusief VIA-middelen).

Daarnaast zijn er nog tegemoetkomingen voor de cursisten: tegemoetkomingen in het loon, de sociale lasten, de verblijfkosten en reiskosten voor een bedrag van 1.220.575 (exclusief VDAB-cursisten).

De tegemoetkomingen hebben betrekking op 884 cursisten. De gemiddelde uitgave per cursist bedroeg 10.491 euro.

In uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profitsector 2000-2005 met betrekking tot de CBO's voorziet het Besluit van de Vlaamse regering van 10 juli 2001 in een subsidie voor vorming en managementondersteuning, en het Besluit van de Vlaamse regering van 30 maart 2001 in een subsidie voor aanvullende vakantiedagen. In totaal werd 44.590 euro aan VIA-middelen uitgekeerd.

In de marge van dit punt over beroepsopleidingen vermelden wij dat het Vlaams Fonds in 2003 voor zeven personen met een handicap een overeenkomst sloot met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). Het Vlaams Fonds nam de opleidingskosten hiervan ten laste voor een totaalbedrag van 29.048 euro; de tegemoetkomingen aan de cursisten bedroegen 3.175 euro.

In 2003 heeft de Raad van Bestuur tevens de tenlasteneming van een beroepsopleiding in het buitenland (met name in het Centrum voor Arbeidsperspectief Hoensbroeck, Nederland) goedgekeurd.

5.2.2. INVESTERINGSSUBSIDIES

PRE-VIPA

In 2003 werden in het kader van de pre-VIPA-regelgeving noch vastleggingen, noch betalingen gerealiseerd.

VIPA

Vastgelegd:	0 euro
Gegeven subsidiebeloften:	0 euro
Verleende subsidiebeslissingen:	0 euro
Effectief uitbetaald:	1.852 euro

TABEL 5.1: OVERZICHT VAN AANTAL CURSISTEN PER OPLEIDINGSCENTRUM

CBO	in opleiding		waarvan nog IN opleiding	waarvan UIT
	(in de loop van 2003)		op 31/12/2003	(wel of niet tewerkgesteld of gestopt)
CBO 12	73		27	46
CBO 15	39		15	24
CBO 29	91		42	49
CBO 32	85		24	61
CBO 34	65		35	30
CBO 39	37		16	21
CBO 45	110		53	57
CBO 46	24		13	11
CBO 47	71		29	42
CBO 49	41		21	20
CBO 50	148		50	98
CBO 51	100		52	48
TOTAAL	884		377	507

TABEL 5.2: OVERZICHT PER KWARTAAL VAN HET AANTAL GESUBSIDIEERDE WERKNEMERS IN DE BESCHUTTE WERKPLAATSEN EN HET AANTAL GESUBSIDIEERDE UREN

	2002				2003			
	3e kw. '01	4e kw. '01	1e kw. '02	2e kw. '02	3e kw. '02	4e kw. '02	1e kw. '03	2e kw. '03
Aantal werknemers VT/E								
Arbeiders	11.804	11.773	11.765	11.705	11.896	11.930	11.944	11.884
Kader	1.562	1.556	1.546	1.545	1.577	1.592	1.603	1.608
Totaal	13.366	13.329	13.311	13.250	13.473	13.522	13.547	13.492
Gesubsidieerde uren	4.100.813	4.776.645	4.769.489	4.957.406	4.237.888	4.857.739	4.928.259	4.943.554

Gelet op de wettelijke voorschriften worden per dienstjaar steeds het derde en het vierde kwartaal van het voorgaande jaar en het eerste en tweede kwartaal van het jaar zelf berekend en uitbetaald.

5.3. ACTIVITEITEN INZAKE DE BESCHUTTE WERKPLAATSEN

5.3.1. ERKENNINGEN

Op 31 december 2003 waren er ongewijzigd 68 erkende beschutte werkplaatsen, verspreid over het hele Vlaamse land. Voor 2003 bleef in de programmatie het maximum aantal betoelaagbare arbeidsplaatsen behouden op 13.870 VTE.

5.3.2. TOELAGEN EN TEGEMOETKOMINGEN

Het Besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 tot wijziging van het besluit van 19 december 1996 houdende subsidieregeling van het loon en de sociale lasten van de werknemers in de beschutte werkplaatsen die erkend zijn door het Vlaams Fonds, schaft met ingang van 1 januari 2001 de onderhoudstoelagen aan de beschutte werkplaatsen af. De tegemoetkoming in het loon en de sociale lasten is uiteraard behouden.

5.3.3. ONDERHOUDSTOELAGEN

Tot 31 december 2000 bedroeg deze toelage 0,19 euro (7,87 BEF) per arbeidsuur. De dienst Tewerkstelling berekende deze subsidie per beschutte werkplaats op basis van de prestatiestaten van de gehandicapte werknemers. In 2003 werd nog 675,86 euro (27.264 BEF) voor het jaar 2000 en voorgaande jaren uitbetaald.

5.3.4. TEGEMOETKOMING IN DE LONEN EN DE SOCIALE LASTEN

Deze tegemoetkoming omvat een forfaitaire loonsubsidie van 6,52 euro per uur (index 1 juni 2003). Daarenboven krijgen de BW's een bijkomende subsidie van 1,72 euro per uur (index 1 juni 2003) voor de grote groep van zwakke werknemers. Werkplaatsen die in vergelijking met de subsidieregeling van vóór 1 januari 1997 minder ontvangen, krijgen bovendien een aanvullende compensatiesubsidie per uur, die evenwel uitdovend is. Tevens is er een tegemoetkoming in de lonen van het kaderpersoneel. In totaal bedroegen de tegemoetkomingen 170.327.849 euro (werknemers met een handicap: 11.914 VTE; kaderpersoneel: 1.605 VTE).

In uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profitsector 2000-2005 met betrekking tot de BW's voorziet het Besluit van de Vlaamse regering van 10 juli 2001 in een subsidie voor het Derde Arbeidscircuit (DAC) en het Besluit van de Vlaamse regering van 30 maart 2001 in een subsidie voor de carensdag en loonharmonisatie.

Voor het DAC werd in totaal 208.640,12 euro aan de BW's uitbetaald – enerzijds afrekening 2002 (47.444 euro) en anderzijds voorschotten 2003 (161.196 euro).

De bedragen uitgekeerd voor de carensdag en de loonharmonisatie zitten vervat in de tegemoetkomingen voor loon en sociale lasten.

In 2003 werd er verder gewerkt met de informatica-applicatie SBW. De werkplaatsen geven hun gegevens per kwartaal elektronisch door, waarna de berekening van de toelagen geautomatiseerd verloopt.

5.3.5. ZWAKKE WERKNEMERS

Na goedkeuring door de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds tijdens zijn zitting van 27 mei 2003, werd aan de regering een ontwerpbesluit overgemaakt tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse regering van 19 december 1996 houdende subsidiëring van het loon en van de sociale lasten van de werknemers in de beschutte werkplaatsen die erkend zijn door het Vlaams Fonds, met het oog op de invoering van een nieuwe wijze om de arbeidscapaciteiten te meten van werknemers in de beschutte werkplaatsen. Door deze werkwijze zal de toekenning van het statuut van 'zwakke werknemer' nauwkeuriger kunnen gebeuren. De screenings zelf zullen worden uitgevoerd door de Centra voor Gespecialiseerde Voorlichting bij Beroepskeuze (zie rubriek 5.1.1.).

5.3.6. INVESTERINGSSUBSIDIES

PRE-VIPA

In 2003 werden in het kader van de pre-VIPA-regelgeving noch vastleggingen, noch betalingen gerealiseerd.

VIPA

Vastgelegd:	1.841.066 euro
Gegeven subsidiebeloften:	1.841.066 euro
Verleende subsidiebeslissingen:	2.129.762 euro
Effectief uitbetaald:	695.527 euro

5.4. ARBEIDSTRAJECTBEGELEIDING

Om te bepalen welke maatregelen het meest passend zijn voor de persoon met een handicap en om een optimale begeleiding te verzekeren, kan een arbeidstrajectbegeleidingsdienst een belangrijke steun betekenen. De arbeidstrajectbegeleidingsmethode (ATB-methode) bestaat erin de werkzoekende via een intensief, planmatig en fasegewijs traject naar een plaats op de arbeidsmarkt te begeleiden. Het traject wordt op maat van de werkzoekende uitgestippeld, rekening houdend met de individuele beperkingen en mogelijkheden. Naast de individuele begeleidingen heeft de arbeidstrajectbegeleidingsdienst ook de opdracht te sensibiliseren, te begeleiden en te informeren over de tewerkstelling van personen met een handicap. De begeleiding door de arbeidstrajectbegeleidingsdienst (ATB-dienst) is voor de persoon met een handicap volledig kosteloos. Wanneer een persoon met een handicap een beroepsopleiding wil volgen met steun van het Vlaams Fonds, dan is de tussenkomst van de ATB-dienst verplicht.

Het Vlaams Fonds erkent 1 Arbeidstrajectbegeleidingsdienst per provincie:

- * Vzw Arbeidstrajectbegeleiding Limburg • 3600 Genk
- * Vzw Arbeidstrajectbegeleiding Vlaams-Brabant Brussel • 3000 Leuven
- * Vzw Arbeidstrajectbegeleiding West-Vlaanderen 8800 Roeselare
- * Vzw Arbeidstrajectbegeleidingsdienst Antwerpen 2610 Wilrijk
- * Vzw Arbeidstrajectbegeleiding Oost-Vlaanderen 9000 Gent

Door een wijziging van het Besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1998 breidde de Vlaamse regering de opdracht van de ATB-diensten uit:

- * In uitvoering van het samenwerkingsakkoord tussen de ministers Landuyt (Werkgelegenheid) en Vogels (Welzijn) van 30 mei 2000 ter bevordering van de werkgelegenheid van personen met een handicap via de uitbouw van de lokale dienstverlening zijn de ATB-diensten voortaan geïntegreerd in de zoge-

naamde Lokale Werkwinkels (LWW), samen met de VDAB en andere partners (PWA, OCMW...).

- * In het kader van de uitvoering van het samenwerkingsakkoord tussen het Vlaams Fonds en de VDAB (cfr. infra) begeleiden de ATB-diensten voortaan ook zogenaamde arbeidsgehandicapten.
- * Ten slotte behoort de toeleiding naar een beschermd arbeidscircuit en de doorstroming van werknemers uit het beschermd milieu naar het normale economisch circuit (NEC) voortaan ook tot hun opdracht.

De subsidie bestaat uit een vast bedrag per kwartaal. Voor 2003 werd er in totaal 2.009.371,20 euro (exclusief VIA-middelen) uitbetaald. In uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profitsector 2000-2005 met betrekking tot de ATB-diensten voorziet het Besluit van de Vlaamse regering van 10 juli 2001 in een subsidie voor vorming en managementondersteuning, en het Besluit van de Vlaamse regering van 30 maart 2001 in een subsidie voor aanvullende vakantiedagen. In dit verband werd 6.524 euro uitgekeerd.

5.5. VZW VLAMAB

De vzw VLAMAB, die op contractuele basis door het Vlaams Fonds gesubsidieerd wordt, heeft twee opdrachten:

- * Het ondersteunen van de beschutte werkplaatsen bij het blijvend realiseren van hun primaire doelstelling – de professionele integratie van personen met een handicap – door het verstrekken van managementondersteuning in de meest ruime zin: uitbouw van de organisatie, kwaliteitsbeleid, marketing, financieel beleid, productiemethoden, personeelsbeleid, informaticabeleid, juridisch advies... Een dergelijke ondersteuning kan gebeuren op individueel zowel als op collectief niveau. Zo kunnen op alle relevante gebieden vormingssessies georganiseerd worden en kan ook individuele consulting verstrekt worden. De ondersteuningsacties kunnen reactief zijn om bestaande probleemsituaties aan te pakken, maar tevens kunnen ze pro-actief zijn om te anticiperen op te verwachten wendingen. Ondersteuningsacties kunnen specifieke problemen van één of enkele voorzieningen aanpakken, alsook algemene problemen die de gehele sector aanbelangen. VLAMAB treedt op als commercieel aanspreekpunt voor haar opdrachtgevers. De organisatie neemt het optimaliseren van de integratie van personen met een handicap door middel van tewerkstelling als vertrekpunt. VLAMAB stimuleert de samenwerking tussen de beschutte werkplaatsen onderling en de samenwerking met organisaties die gelijklopende doelstellingen vooropstellen.

- * Anderzijds het ondersteunen van structureel verlieslatende werkplaatsen die door de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds als dusdanig worden aangeduid. Deze werkplaatsen zijn verplicht zich te laten ondersteunen en VLAMAB kan die ondersteuning verlenen.

De vzw VLAMAB ontplooidde in 2003 onder meer de volgende activiteiten:

- * Individuele managementondersteuning van verlieslatende en niet-verlieslatende werkplaatsen.
 - Langlopende (3 maanden tot 1 jaar):
14 beschutte werkplaatsen
 - Kortlopende (maximaal 3 maanden):
4 beschutte werkplaatsen
- * Managementondersteuning in het algemeen.
 - Kwaliteitsdecreet: geleidelijke afronding van de collectieve ondersteuning bij de implementatie van het kwaliteitsdecreet in de beschutte werkplaatsen.
 - Maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen: o.a. studiedag 'Kwaliteit... van de Arbeid'.
 - Themawerking: interne themadagen rond 'engagement binnen het werk', 'strategisch plan VLAMAB', 'competentieprofiel VLAMAB-adviseur'...
- * Overige ondersteuningsinitiatieven:
 - Nieuwsbrief gepubliceerd in maart, juni, oktober en december.
 - Intern en extern onderzoek naar klantentevredenheid bij de beschutte werkplaatsen – resulteerde in het behalen van het kwaliteitslabel Q*For.

De vzw VLAMAB beschikt eind 2003 over vijf vaste personeelsleden: één adviseur-coördinator, drie adviseurs en één administratief-logistiek verantwoordelijke.

VLAMAB ontving in 2003 subsidies van het Vlaams Fonds voor een totaal van 295.202 euro voor haar werkingskosten. Dit bedrag is samengesteld uit enerzijds twaalf maandelijks voorschotten (266.010 euro) voor het jaar 2003 en anderzijds een afrekening (29.192 euro) voor het jaar 2002.

5.6. SAMENWERKING VLAAMS FONDS - VDAB

De overeenkomst van 1 april 2001 beoogt de bevordering van de tewerkstelling in het normale economisch circuit via een gezamenlijk management van de doelgroep, namelijk de arbeidsgehandicapten. Dit zijn de personen met een handicap, ex-BUSO-leerlingen en de door de VDAB geregistreerde gedeeltelijk en zeer beperkt geschikten. Langs de zijde van VDAB waren hiervoor 991.574 euro VESOC-middelen voorzien, waarvan 123.947 euro voor de inbedding van de arbeidstrajectbegeleidingsdiensten in de Lokale Werkwinkels ('Vesoc 1'). De VDAB kan deze middelen aanwenden om de acties te honoreren die ATB uitvoerde voor doorverwezen arbeidsgehandicapten.

Op 5 november 2003 heeft een overlegvergadering plaatsgevonden tussen de VDAB en het Vlaams Fonds ter verfijning van eerder gemaakte afspraken inzake onder meer de werking van de ATB-diensten.

In uitvoering van het Vlaams Sociaal Akkoord van 21 maart 2003 werden aan de VDAB bijkomende VESOC-middelen (programma 2003-2004: 'Vesoc 2') ter beschikking gesteld ten voordele van de werkgelegenheidsbevordering van arbeidsgehandicapten. Eind 2003 werd tussen de VDAB en de ATB-netwerkpartners een nieuwe samenwerkingsovereenkomst terzake afgesloten die met terugwerkende kracht in werking is getreden op 1 april 2003.

5.7. RONDETAFLCONFERENTIE EVENREDIGE PARTICIPATIE OP DE ARBEIDSMARKT

Op 2 december 2003 vond in Brussel de eindzitting plaats van de rondetafelconferentie 'Evenredige participatie op de arbeidsmarkt – engagementen voor meer en duurzame werkgelegenheid voor mensen met een handicap', een initiatief van de Vlaams minister bevoegd voor Werkgelegenheid m.m.v. de administratie Werkgelegenheid en de Serv. De studiecél van het Vlaams Fonds was onder meer betrokken bij de voorbereiding van het congresdocument 'Groei-scenario voor de evenredige arbeidsdeelname van personen met een handicap'.

Een gemeenschappelijke platformtekst werd bij die gelegenheid afgesloten tussen de Vlaamse regering, de Vlaamse sociale partners, de gebruikersorganisaties en intermediaire organisaties (met name ATB-Netwerk Vlaanderen, Vlab en VDAB) met betrekking tot 'evenredige arbeidsdeelname en diversiteit 2010'. Bedoeling is de achterstand van kansengroepen zoals arbeidsgehandicapten inzake deelname aan het arbeidsproces weg te werken. De doelstellingen inzake:

- * de vermindering van de kloof in de werkzaamheidsgraad,
 - * het wegwerken van de oververtegenwoordiging in de werkloosheid en
 - * het creëren van mogelijkheden en stimulansen voor arbeidsgehandicapten om ongeacht hun staatus gelijke rechten te waarborgen om de stap naar de arbeidsmarkt te kunnen maken en een evenredige kans te hebben om aangeworven te worden bij de invulling van vacatures
- zullen begin 2004 nader worden uitgewerkt in een concreet actieplan.

CHARLOTTE (doof)

"Communiceren is alles voor mij. Tot dat we op onze school kunnen chatten!"

HOOFDSTUK 6

INSPECTIE EN EUROPESE CEL

TABEL 6.1: AANTAL ERKENNINGSAUDITS EN TUSSENTIJDSE AUDITS

	Erkenningsaudits	Tussentijdse audits
Sector Zorg		
(Semi-)residentiële voorzieningen (met inbegrip van Beschermd Wonen)	62	181
Ambulante voorzieningen	20	48
Revalidatiecentra	15	48
Sector Opleiding en Tewerkstelling		
Beschutte werkplaatsen	17	51
Centra voor beroepsopleiding	3	9
Diensten voor arbeidstrajectbegeleiding	3	2
Centra voor gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze	4	13
Totalen	134	352

TABEL 6.2: INSPECTIEBEZOEKEN VOOR DE SECTOR ZORG EN DE SECTOR OPLEIDING EN TEWERKSTELLING (UITGEDRUKT IN MAN/VROUWDAGEN)

	Sector Zorg	Sector Opleiding en Tewerkstelling
Vergunning / erkenning	43,5	-
Organisatie / werking	111	20,5
VIPA	102	12,5
Boekhouding	47,5	66,5
Klacht	23	6
Totalen	327	105,5

6.1. INSPECTIE

De meest in het oog springende activiteit binnen de dienst Inspectie was in 2003 ongetwijfeld de start van het toezicht op de implementatie van het kwaliteitsdecreet. De dienst hield voor het eerst volwaardige kwaliteitsaudits in de voorzieningen voor personen met een handicap. De term 'volwaardig' houdt in dat het niet meer om vrijblijvende proefaudits ging. Sinds 1 januari 2003 kunnen de audits immers gevolgen hebben voor de erkenning van de betrokken voorzieningen.

Een tweede belangrijke nieuwigheid waren de inspectiebezoeken bij de houders van een persoonlijke-assistentiebudget.

6.1.1. PERSONEELSKADER

De Inspectie kon zich in 2003 verheugen in de komst van 3 nieuwe krachten: 2 inspecteurs en 1 deskundige. Een inspecteur nam de vacante plaats in voor de sector Opleiding en Tewerkstelling. De andere stak haar schouders onder het toezicht op de Centra voor Ontwikkelingsstoornissen (COS), de persoonlijke-assistentiebudgetten (PAB), de Budgethoudersverenigingen (BHV) en de Vrijtijdsinitiatieven (VTI). De deskundige vulde de vacante plaats op voor de boekhoudkundige inspectie van de Zorgvoorzieningen.

6.1.2. ACTIVITEITEN

6.1.2.1. Kwaliteitsaudits

Het Kwaliteitsdecreet voor de voorzieningen voor personen met een handicap trad in voege op 1 januari 2003.

Een kwart van alle voorzieningen, zowel uit de sector Zorg als de sector Opleiding en Tewerkstelling, werd dit jaar onderworpen aan een erkenningsaudit. De overige drie kwart kregen een tussentijdse audit. Binnen een cyclus van vier jaar moet iedere door het Vlaams Fonds erkende voorziening het ene jaar een erkenningsaudit krijgen en de drie andere jaren telkens een tussentijdse audit.

Tabel 6.1 biedt, voor 2003, een overzicht van het aantal erkenningsaudits en tussentijdse audits per sector en per soort voorziening.

Twee geneesheren van de Medische Cel werkten als auditor mee aan de erkenningsaudits in de revalidatiecentra. Voor de tussentijdse audits staat de Medische Cel zelfstandig in.

12 audits (4 erkenningsaudits en 8 tussentijdse audits) gaven aanleiding tot de formulering van, alles samen, 26 grote afwijkingen. Grote afwijkingen worden 6 maanden later nog eens geaudit in een correctieaudit. Tijdens de correctieaudits in 2003 zijn er al 19 grote afwijkingen afgesloten, dit wil zeggen: rechtgezet.

In hun evaluatie van de kwaliteitsaudits kennen de voorzieningen een gemiddelde score van 8,2 op 10 aan de auditoren toe. Het belangrijkste pijnpunt volgens de voorzieningen is de afwezigheid van positieve feedback in de schriftelijke verslaggeving in het auditrapport.

De Inspectie wil een maximale gelijkvormigheid van de auditpraktijk onder de auditoren garanderen en organiseert daarom 8 keer per jaar een speciaal overleg. Daarop nemen alle auditoren een gemeenschappelijk standpunt in ten opzichte van de knelpunten in de audits. Daar formuleren zij ook een unaniem antwoord op vragen vanuit de voorzieningen over het kwaliteitsbeleid.

6.1.2.2. Overige inspectiebezoeken

Naast het toezicht op de implementatie van het Kwaliteitsdecreet via de audits heeft de dienst nog zijn 'gewone' inspectietaken.

Tabel 6.2 biedt een overzicht van die 'gewone' inspectiebezoeken. Die zijn opgesplitst per sector (Zorg, en Opleiding en Tewerkstelling) en per soort inspectiebezoek.

De eerste soort inspectiebezoeken heeft als voorwerp de vergunning, erkenning of verlenging van erkenning van de voorziening. De tweede categorie omvat de bezoeken in het kader van de lopende werking van de voorziening. De term VIPA slaat op de inspectiebezoeken met het oog op investeringssubsidies voor nieuwbouw of verbouwingen. De voorlaatste categorie spreekt voor zichzelf. De categorie 'klacht' verwijst naar inspectiebezoeken naar aanleiding van een klacht van gebruikers of personeelsleden over hun voorziening. Die laatste bezoeken vinden dikwijls plaats op vraag van de Ombudsdienst van het Vlaams Fonds.

Zoals hoger vermeld, trad een nieuwe boekhoudkundige deskundige in dienst in de functie van adjunct-inspecteur. Dit liet toe om de achterstand op het vlak van boekhoudkundige controles in de sector Zorg enigszins in te halen. Daarbij kregen de voorzieningen met een negatief eigen vermogen in 2002 en andere problematische organisaties voorrang. Dit jaar maakte Inspectie ook voor het eerst werk van de analyse van de jaarrekeningen van de ambulante voorzieningen.

De boekhoudkundige controles in de sector Opleiding en Tewerkstelling bereikten in 2003 een kruissnelheid. Dankzij de indiensttreding van de nieuwe inspecteur in die sector kon de adjunct-inspecteur zijn eigen controletaken opnieuw normaal opnemen.

Nieuw voor 2003 is dat Inspectie voor het eerst toezicht hield op de persoonlijke-assistentiebudgetten, de Budgethoudersverenigingen en de Vrijtijdsinitiatieven. Vanaf 2004 zullen ook de Centra voor Ontwikkelingsstoornissen geïnspecteerd worden. Dit toezichtspakket neemt bijna de volledige tijdsbesteding van een inspecteur in beslag.

Tabel 6.3 geeft een idee van de verdeling van de inspectiebezoeken over de verschillende soorten bijzondere initiatieven.

Het cijfer van 30,5 dagen voor de PAB-inspecties komt neer op 90 bezoeken aan individuele PAB-houders.

6.1.2.3. Vertegenwoordiging

De opdracht van de dienst Inspectie bestaat niet alleen uit het audit- en inspectiewerk. Er zijn ook de talrijke gelegenheden waarop de inspecteurs het Vlaams Fonds moeten vertegenwoordigen. Het gaat hier niet enkel om vieringen binnen voorzieningen of belangenorganisaties, maar vooral om zittingen van de regionale overlegorganen. De laatste jaren wint het regionaal en provinciaal overleg steeds meer aan belang. Het uitbreidingsbeleid in de sector Zorg, respectievelijk Task Force-operatie, zit daar voor veel tussen. De inspecteurs gingen ook op pad om het kwaliteitsbeleid toe te lichten voor gebruikersorganisaties. In het kader van een permanente bijscholing nemen tenslotte allerhande congressen en studiedagen ook een deel van de tijd van de personeelsleden van Inspectie in beslag.

Tabel 6.4 geeft de verdeling van de vertegenwoordigingsactiviteiten weer over de verschillende sectoren.

6.1.2.4. Vorming, training en opleiding

Een openbare dienst die zichzelf respecteert wil op de hoogte blijven van de evoluties en nieuwigheden binnen zijn werkterrein. Een permanente opleiding van het eigen personeel is daarom een must. Zoals al gemeld, namen de inspecteurs op congressen en studiedagen deel aan het sporadische aanbod tot professionele verdieping vanuit voorzieningen, koepels of belangenorganisaties. Maar de dienst organiseerde ook zelf een aantal interne vormingsessies, al dan niet met sprekers van buiten het Vlaams Fonds. De thema's varieerden van de interpretatie van de jaarrekeningen, de ISO-normering en de nieuwe vzw-wetgeving, over de integrale jeugdhulpverlening en de ontwikkelingen in het buitenland, tot de werking van het KOC en het nieuwe kwaliteitsdecreet.

6.1.2.5. Beheer eigen kwaliteitsmanagementsysteem

In 2002 behaalde de dienst Inspectie als een van de weinige overheidsdiensten in Vlaanderen de ISO-certificering 9001:2000.

Een dergelijke certificering houdt in dat het uitgebouwde kwaliteitsmanagementsysteem permanent up-to-date gehouden wordt en verbeterd daar waar nodig. Hiertoe besprak de Inspectie op haar maandelijke dienstvergadering telkens de wijzigingen in de elementen van het kwaliteitshandboek, de procedures en de documenten. Op regelmatige tijdstippen onderwierp de dienst zichzelf ook aan interne audits. De Inspectie is vastbesloten haar ISO-certificering te behouden.

TABEL 6.3: INSPECTIEBEZOeken VOOR DE SECTOR PAB, BHV EN VTI (UITGEDRUKT IN MAN/VROUWDAGEN)

PAB	30,5
BHV	4
VTI	12,5
Totaal	47

TABEL 6.4: VERTEGENWOORDIGINGSACTIVITEITEN (UITGEDRUKT IN MAN/VROUWDAGEN)

	Zorg	Opleiding en Tewerkstelling	COS - PAB - BHV - VTI
Plichtigheid	6	1	-
Extern overleg	91,5	28	1,5
Congres/studiedag	43,5	15,5	6,5
Totalen	141	44,5	8

6.2. EUROPESE CEL

6.2.1. OPVOLGING PROJECTEN VOOR PROFESSIONELE INTEGRATIE EN ATTESTERING EUROPESE PROJECTEN

De Europese cel staat in voor de toekenning en opvolging van projecten voor de professionele integratie van personen met een handicap. Het gaat om projecthouders die ook een aanvraag moeten indienen voor Europese subsidies.

6.2.1.1. Invulling van het personeelskader

Voor het tweede jaar op rij werd de cel geconfronteerd met een sterk personeelsverloop, waardoor de cel in de tweede helft van het jaar terugviel tot een deeltijds medewerker en wat ondersteuning door het afdelingshoofd.

6.2.1.2. Activiteiten inzake projectsubsidiering en Europese programma's

Het Besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 2000 voorziet in publieke cofinanciering om projecten in te dienen in Europees Sociaal Fonds 3, zwaartepunten 1 en 2 (verbeteren van de inzetbaarheid van kansengroepen). In totaal werden in 2003 17 projecten via dit Besluit van de Vlaamse regering gesubsidieerd. Op 1 promotor na gaat het allemaal om instellingen die ook regulier door het Vlaams Fonds worden gesubsidieerd. Het Besluit van de Vlaamse regering -budget dat vastgelegd is geweest voor 2003 bedraagt 2.273.775 euro.

De Europese Cel stond in voor de voorschotten en de afrekening voor 2003. Daarnaast werd de projectoproep 2004-2006 voorbereid. Na inwachting van de aanvraagdossiers werden 17 projecten geselecteerd. De Europese Cel staat ook in voor de vertegenwoordiging in diverse overlegorganen op Vlaams niveau met betrekking tot Europese dossiers, met name diverse monitoringcomités en de Strategische Werkgroepen zwaartepunten 1 en 2 binnen Europees Sociaal Fonds 3.

Naast de enveloppefinanciering via het Besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 2000 attesteert de Europese Cel ook cofinanciering via personeel uit de reguliere werking. Dit gebeurt via een voorlopig cofinancieringsattest in aanvraagfase en een definitief cofinancieringsattest in saldofase.

In 2003 gebeurde deze wijze van cofinanciering voor 9 Europese dossiers: 1 dossier Europees Sociaal Fonds 3 zwaartepunten 1 en 2, 3 dossiers Europees Sociaal Fonds 3 zwaartepunt 4, 2 dossiers Europees Sociaal Fonds 3 zwaartepunt 6, 2 dossiers onder het Leonardo Da Vinci-programma en 1 dossier onder Interreg III. Daarnaast doet het Vlaams Fonds ook aan cofinanciering via personeel in 1 dossier binnen Interreg III en 1 dossier binnen Leonardo Da Vinci.

Binnen Equal, dat ook deel uitmaakt van Europees Sociaal Fonds-doelstelling 3, is het Vlaams Fonds partner in het Equal-project E-quality Career Time. Dit is een transnationaal project betreffende loopbaanbegeleiding en loopbaanzelfsturing met een aantal Vlaamse partners.

Leonardo is het Europese programma ter verbetering van de beroepsopleiding. Het is gericht op het ondersteunen en aanvullen van initiatieven van de lidstaten inzake het ontwikkelen van een opleidingsbeleid en -praktijk. Het Vlaams Fonds volgt dit programma op door deelname aan de Raad van Bestuur en het Vlaams monitoringcomité. Tevens wordt het advies aan het Vlaams Fonds gevraagd betreffende ingediende projectvoorstellen die zich richten tot personen met een handicap.

Interreg III is een Europees programma dat staat voor grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking ter stimulering van een harmonische, evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de ruimtelijke ordening in de EU. De Provinciale Afdeling Limburg is partner namens het Vlaams Fonds in het Eurecard-project, een project in de grensregio van Nederland, Duitsland en België. De Europese Cel volgt dit project op.

6.2.2. ACTIVITEITEN IN HET KADER VAN HET EUROPEES JAAR VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP

Na de voorbereidende fase in 2002 werden in 2003 effectief 140 individuele projecten betoelaagd die één of andere activiteit hadden opgezet in het kader van het Europees Jaar. Al de goedgekeurde projecten zijn ook werkelijk doorgegaan. De Europese Cel verzorgde de voorschotten en verzamelde informatie over het verloop van de projecten. De projecten hadden betrekking op activiteiten in de sociaal-culturele sfeer, sport, cultuur, vrije tijd en onderwijs. Zij kwamen vooral plaatselijk in het nieuws.

De Europese Cel volgde mee de vergaderingen van het Vlaams en het nationaal coördinatiecomité voor het Europees Jaar.

Daarnaast werkte de Europese Cel intensief mee aan de realisatie van de Europadag op 22 november 2003, die mee in het teken stond van de projecten en fungeerde als Vlaams afsluitingsevenement van het Europees Jaar. De Europese Cel was eveneens zijdelings betrokken bij het opzetten van een symposium rond inclusief onderwijs, een idee dat groeide vanuit het Vlaams coördinatiecomité.

ZENO (hydrocefalie)

Stappen lukt hem niet. Fietsen daarentegen...

HOOFDSTUK 7

VERSLAG VAN DE STAFDIENSTEN

7.1. DE VOORLICHTINGSDIENST

De aanstelling van een Informatieambtenaar werd officieel ingevoerd door het decreet van 18 mei 1999 betreffende de openbaarheid van bestuur (BS 15 juni 1999). Dit decreet regelt de passieve openbaarheid (het inzage-recht in bestuursdocumenten) en de actieve openbaarheid. De voorlichtingsambtenaar heeft als opdracht de burgers voor te lichten over het gevoerde beleid en over specifieke beslissingen die op hen betrekking hebben.

Op 1 februari 1998 werden de Ombudsdienst en de Infocel samengevoegd tot de 'voorlichtingsdienst' van het Vlaams Fonds. De functies van Informatieambtenaar en van Ombudsman werden samengebracht in één persoon, die daarmee de voorlichtingsambtenaar werd. Sinds 1 oktober 2003 is dat Luc Dewilde.

In de loop van 2003 was er een daling van het aantal infovragen die vanuit de bevolking op de Informatiecel binnenkomen. Naast vragen over de werking van het Vlaams Fonds ontvangt de Infocel bijzonder veel vragen over het globale gezondheids- en welzijnsveld. In de mate van het mogelijke verwijst de Infocel daarbij door naar de juiste contactpersonen. Hiermee realiseert de Infocel een maximale dienstverlening naar de burger.

Mensen wenden zich in vertrouwen tot de voorlichtingsambtenaar. De Infocel wordt aangesproken voor heel wat persoonlijke, soms zelfs ethische vraagstukken waarmee mensen met een handicap, hun familieleden, hulpverleners en directies van voorzieningen worden geconfronteerd. Heel vaak gaan mensen op zoek naar een soort toetsing van wat ze zelf als oplossing zien. Tegelijkertijd ziet men ook mensen die op zoek zijn naar het antwoord dat ze willen horen, en die zich moeilijk kunnen verzoenen met de beperkingen die de overheid heeft ingebouwd in de regelgeving. Ook al kan de Infocel niet op alle vragen het antwoord of de definitieve oplossing geven, heel vaak lukt het toch om de problemen van deze mensen in een breder perspectief te plaatsen, waardoor ze zelf tot een oplossing kunnen komen. De voorlichtingsambtenaar wordt dus meer en meer een aandachtsambtenaar.

7.1.1. INFORMATIEVERSPREIDING

7.1.1.1. Informatievragen

Van bij de oprichting van de Infocel in 1997 was het duidelijk dat er een grote nood aan informatie leeft bij de doelgroep.

De registratie geeft een beeld over alle schriftelijke antwoorden op e-mails, telefoons, faxen en brieven. In 1997 werden 913 vragen schriftelijk beantwoord, in 1998 waren het er reeds 1.162, in 1999 steeg het aantal naar 2.237, in 2000 bleef dit stabiel op 2.124, in 2001 noteerden we opnieuw een stijging tot 2.637 en in 2002 was er een groei tot 2.940. Ook in 2003 steeg het aantal schriftelijke antwoorden op e-mails, telefoons, faxen en brieven tot 3.028. De communicatie via e-mail zit nog steeds in de lift.

In 2003 werden er 4.821 telefonische oproepen geregistreerd, waarvan er 366 schriftelijk beantwoord werden. De Informatiedienst merkt wel dat steeds meer mensen via verwijzing naar de website van het Vlaams Fonds een uitgebreid antwoord vinden op hun vragen naar informatie. Ook het aanvragen van publicaties en/of documenten via de website neemt toe.

Wanneer we het totale aantal informatievragen in 2003 vergelijken met deze van 2002 dan stellen we een gemiddelde daling van 83 informatievragen per maand vast. Een niet te onderschatten factor hierin is het feit dat de functie van Informatieambtenaar pas vanaf oktober 2003 werd ingevuld. Vermits de externe communicatiestroom slechts permanente stimulansen krijgt door de acties van een geïntegreerde communicatiestrategie zullen we dan ook pas eind 2004 het effect hiervan kunnen meten.

7.1.1.2. Europees jaar voor personen met een handicap

Eén van de hoogtepunten van het Europees Jaar van Personen met een Handicap in 2003 was de succesvolle editie van de Europadag op 22 november in de Brabantse Haasrode. Het thema 'Samen Grenzen Verleggen' werd ingeleid met een academisch gedeelte en op gang 'geslagen' door Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, Adelheid Byttebier. Zij sloeg met een voorhamer een kunstmatige muur aan diggelen; de spreekwoordelijke grens tussen personen met en zonder handicap. De interactieve formule van de beurs werd fel gesmaakt door het talrijk opgekomen publiek. Ook het goed uitgewerkte animatiegedeelte werd bejubeld: Severine Doré en Marc Herremans deden de ogen van vele personen met een handicap schitteren. Samen met de dienst Logistiek en de Europese Cel was de voorlichtingsdienst de draaischijf voor het welslagen van dit evenement.

Een ander initiatief van het Europees jaar voor personen met een handicap was een speciaal ingerichte Europabus, die alle Vlaamse provincies in de loop van het jaar heeft bezocht. De rondrit had tot doel een positieve beeldvorming over personen met een handicap bij het grote publiek te stimuleren. Er werd halt gehouden in Brugge, Nieuwpoort, Sint-Niklaas en Antwerpen. De opkomst van het publiek varieerde van zeer goed (Nieuwpoort) tot gering.

7.1.1.3. Informatieve voordrachten

Bij diverse gelegenheden werd er toelichting gegeven aan verenigingen, scholen of begeleiders. Het Vlaams Fonds was aanwezig op 7 professionele beurzen. Op het einde van het jaar heeft de Infocel een gloednieuwe modulaire beursstand aangekocht, die op veel bijval kan rekenen. Dankzij de veelvuldige contacten met het werkveld kan de voorlichtingsdienst vragen, opmerkingen en suggesties signaleren aan de operationele diensten of stafdiensten.

7.1.1.4. Publicaties

Het personeelsblad 'Dag Collega' ging zijn zesde jaargang in. In de loop van 2004 zal deze publicatie een restyling ondergaan.

De Voorlichtingsdienst zorgde eveneens voor de eindredactie en verspreiding van het jaarverslag. Zoals u merkt werd aan deze publicatie een gloednieuwe layout en vorm gegeven. Dit is meteen de éérste aanzet voor het introduceren van een éénvormige huisstijl, die in de loop van 2004 verder zal geïntroduceerd worden. Het 'Handblad' ging zijn vijfde jaargang in en werd bij de laatste editie verspreid op 9.691 exemplaren. De eerste oplage telde 4.000 exemplaren. Het Handblad komt duidelijk tegemoet aan een behoefte bij de doelgroep. De oplage van het decembernummer werd éénmalig verhoogd tot 20.000 exemplaren. Deze investering werd gekoppeld aan een 'direct mail'-actie met een antwoordkaart. Aan de nieuwe cliënten werd de mogelijkheid gegeven om zich gratis te abonneren op dit magazine. Reeds vrij snel werd duidelijk dat deze actie groot succes zou kennen. Concrete cijfers over de oplagestijging kennen we pas in 2004.

7.1.1.5. Documentatiedienst

Het bezoek aan de documentatiedienst door personeelsleden van het Vlaams Fonds blijft stabiel. In 2003 registreerden we 1.119 interne bezoeken. Dit jaar bezochten ook 21 externe bezoekers de documentatiedienst van het Vlaams Fonds. Het boekenbestand werd met 169 eenheden uitgebreid. De bibliotheek kreeg er in de loop van het jaar 39 tijdschriftentitels bij, wat het totaal op 237 lopende tijdschriften brengt.

7.1.1.6. Website

Bezoeken

In 2003 registreerden we het websitebezoek op een andere, meer correcte manier. We zien dat onze webserver aanvragen verwerkte van ongeveer 95.500 verschillende IP-adressen (261 per dag). Deze vroegen in totaal anderhalf miljoen keer een webpagina op. Dat is gemiddeld 4.100 pagina's per dag.

We zien een geleidelijke stijging in het aantal vragen dat de server te verwerken kreeg. Op het einde van 2003 verwerkte de server 20 à 25% meer aanvragen dan in het begin van 2003.

Per week bekeken, zagen we in de voorgaande jaren een dip in de bezoekersaantallen op woensdag en vrijdag. In 2003 wint woensdag weer aan populariteit en blijkt donderdag een kalmere dag te worden. De drukste dag is dinsdag. In de weekends vallen de bezoekersaantallen nog steeds terug op ongeveer de helft van de aantallen in de week. In het weekend valt een lichte voorkeur voor websitebezoek op zondagen op.

Wat betreft de uren van bezoek valt op dat het merendeel van de bezoeken binnen de kantooruren gebeurt, om dan op ongeveer 30% terug te vallen in de avonden.

Browsers en schermen

Wat betreft browsers en schermresoluties werden in 2003 geen gegevens verzameld. Op basis van algemene statistieken kunnen we echter stellen dat de overgrote meerderheid van onze bezoekers nog steeds surft met Internet Explorer. De trend om schermresoluties groter dan 800x600 te gebruiken, zet zich ook in 2003 verder.

Topics

Wat betreft inhoud zien we dat in 2003 voornamelijk informatie gevraagd werd over werk en opleiding (± 29.000 keer). Dit was enigszins verrassend en nadere analyse leert dat vooral tegen het einde van 2003 (oktober-december) veel meer vragen rond werk en opleiding binnenkwamen. Wellicht had de rondetafelconferentie werkgelegenheid daar iets mee te maken.

Na informatie over werk en opleiding werd vooral informatie over wonen (± 21.000 keer) en het persoonlijke-assistentiebudget (± 19.000 keer) gevraagd. Ook vragen naar hulpmiddelen (± 18.000 keer) en vragen naar adressen van voorzieningen en diensten (± 17.500 keer) scoren hoog. Ter vergelijking: een pagina die minder wordt gevraagd, wordt vijf à zesduizend keer opgevraagd.

A001 en elektronisch inschrijven

De pagina waarmee het inschrijvingsformulier A001 kan worden opgevraagd, werd \pm 2.800 keer opgevraagd. De afdrubbare versie van het inschrijvingsformulier A001 werd ongeveer 2.100 keer opgevraagd. Dit betekent echter geenszins dat de elektronische versie van het formulier dan (2.800 - 2.100 =) 700 keer werd opgevraagd. De afdrubbare versie is, net als elke andere webpagina, immers ook bereikbaar vanaf andere locaties, bijvoorbeeld vanaf een link op andere websites of vanaf een bladwijzer in de browser van een bezoeker.

Uit cijfergegevens van juni tot december 2003 zien we dat ongeveer 250 keer een elektronisch A001-formulier werd ingediend (225 zonder pincode, 25 met pincode).

7.1.2. DE OMBUDSDIENST

Het afgelopen jaar zijn er minder klachten geregistreerd dan in 2002. Dit is grotendeels te verklaren door het plotse overlijden van de Ombudsambtenaar Bert De Groof, die het gezicht van het klachtenmanagement van het Vlaams Fonds gedurende jaren is geweest. Ondanks een tijdelijke oplossing, is het waarschijnlijk wat zoeken geweest voor de personen met een handicap tot ze het juiste kanaal hadden gevonden. Deze problemen zijn intussen van de baan. Op het einde van 2003 zijn de klachten opnieuw gestegen. Het aantreden en bekendmaken van de nieuwe Ombudsambtenaar, Luc Dewilde, had tot gevolg dat velen, die met een sluimerend probleem kampten, nu wel de weg vonden naar de klachtenbehandeling van het Vlaams Fonds.

Vanuit de Ombudsdienst werd er in het verleden steeds op aangedrongen om een klacht schriftelijk in te dienen. Hiermee trachtte men te voorkomen dat klachten die telefonisch werden geregistreerd te lichtvaardig geuit werden. Door een schriftelijke omschrijving van de klacht beschikte de Ombudsdienst meteen over de juiste gegevens zodat betwisting achteraf niet mogelijk was. Voor sommige mensen is een schriftelijke klacht een bijkomende drempel. Om dit te vermijden werden zij steeds aangeraden zich te laten bijstaan door familieleden, vrienden, sociale dienst... Als dit onmogelijk was, zorgde de Ombudsdienst voor bijstand door maatschappelijk assistenten.

In de loop van 2003 werd echter beslist om ook mondeling geformuleerde klachten te aanvaarden. Hoewel nog beperkt, zijn de telefonische intakes aan het eind van 2003 duidelijk in aantal aan het toenemen.

In 2003 werden bij de Ombudsdienst 66 klachten ingediend. Daarnaast werden door de Ombudsdienst 11 informatievragen behandeld. Soms is aanvankelijk

moeilijk uit te maken of het gaat om een klacht, een melding of eerder een informatievraag. Daardoor verzeilen infovragen soms tussen de klachten, omwille van een onduidelijke vraagstelling.

Vaak is een klacht reeds uitgeklaard op het einde van een telefoongesprek met de Ombudsdienst. Deze vragen werden niet geregistreerd en zijn verder niet opgenomen in het overzicht.

Vanaf 2004 zullen we ook deze kleinere klachten registreren, om zo een vollediger klachtenbeeld te krijgen.

60% van de klachten werd ontvankelijk verklaard. Dit komt neer op 40 van de 66 klachten.

Van de onderzochte klachten werden er 25 onontvankelijk verklaard. Bij de helft van de gevallen was dit te wijten aan het niet-aanwenden van alle beroepsprocedures. Wanneer de interne klachtenprocedure niet volledig doorlopen is, kan de Ombudsdienst van het Vlaams Fonds de klacht niet ontvankelijk verklaren.

In de meeste gevallen zijn het de burgers zelf die rechtstreeks hun klacht indienen bij de Ombudsdienst. 30% van de klachten werd ingediend via een andere instantie, namelijk via het kabinet van Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, de Vlaamse Ombudsdienst of een andere overheidsinstantie.

Opmerkelijk in het klachtenbeeld van 2003 is de stijging van het aantal klachten over de wachtlijsten en wachttijden. Het is inderdaad zo dat de wachtlijsten en wachttijden afgelopen jaar sterk gestegen zijn door de complexiteit en het groeiende aantal aanvragen voor individuele materiële bijstand. Dit heeft vooral te maken met de nieuwe regelgeving omtrent de bijstandskorf. Hierdoor is er bij de Provinciale Afdelingen van het Vlaams Fonds een achterstand bij het verwerken van de dossiers opgetreden. Ook het stijgende aantal aanvragen persoonlijke-assistentiebudget is hierbij een beïnvloedende factor.

De Ombudsdienst tracht steeds een oplossing te bereiken bij de afhandeling van de klachten (in 70% van de gevallen is dit ook succesvol). De klachten die onopgelost bleven hadden betrekking op de lange wachttijden bij de toekenning van de hulpmiddelen. De tijd tussen de aanvraag en toekenning van hulpmiddelen is het laatste jaar gevoelig verlengd. Dit is te verklaren door de snelle groei en complexiteit van de aanvragen door het invoeren van de bijstandskorf.

Voor personen met een snel evoluerende handicap levert dit soms problemen op. Zij ontvangen een goedkeuring voor bepaalde hulpmiddelen die zij nog slechts beperkte tijd of zelfs niet meer kunnen gebruiken.

Een toenemend aantal klachten had betrekking op het gebrek aan opvangplaatsen in de voorzieningen van het Vlaams Fonds. Mensen met een manifeste zorgnood blijven soms lang op deze wachtlijst staan, zonder dat zij een adequate oplossing vinden voor hun noden.

Het afgelopen jaar werd een verbetergroep samengesteld omtrent de klachtenbehandeling bij het Vlaams Fonds. Het resultaat van deze gesprekken is een geïntegreerde klachtenprocedure, waarbij de diverse stappen grondig werden uitgewerkt. Als bijkomend element werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen de dienst Inspectie en de Ombudsdienst van het Vlaams Fonds. In het verleden kwamen veel klachten over voorzieningen rechtstreeks bij de Inspectie binnen. Op die manier werden zij niet geregistreerd in het klachten-registratiesysteem, wat een vertekening geeft van het klachtenbeeld.

Het is de taak van de Ombudsdienst om iedere medewerker van het Vlaams Fonds alert te maken op het herkennen van een klacht. Daartoe zal in de loop van 2004 een informatiecampagne georganiseerd worden voor alle personeelsleden van het Vlaams Fonds. Een klacht is een gratis signaal van de burger en een biedt een unieke kans tot verbetering van de dienstverlening. Een nieuw elektronisch klachtenformulier zal hiervoor uitgewerkt worden.

7.2. DE BEGROTING VAN HET VLAAMS FONDS

Een begroting is een jaarlijkse schatting door het Vlaams Fonds van de ontvangsten en uitgaven van de instelling voor het volgende jaar. Die schatting wordt in de vorm van twee tabellen ter goedkeuring aan het Vlaams Parlement voorgelegd conform de richtlijnen van de bevoegde minister van Begroting.

De begroting van het Vlaams Fonds moet kaderen in de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap: de schatting van de ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest voor het volgende jaar. Daarnaast wordt ze samen met alle andere ontwerpen ingediend in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, waarin de geschatte uitgaven van het volgende jaar opgenomen zijn. De begroting van het Vlaams Fonds maakt er deel uit van de administratieve begroting.

Een belangrijk element is daarnaast de opstelling van een beleidsbrief: een overzicht door elke Vlaamse minister van de manier waarop de begroting uitgevoerd wordt voor zijn of haar beleidsdomein(en) tijdens het lopende begrotingsjaar en van het beleid dat hij of zij tijdens het volgende begrotingsjaar wil voeren. Een beleidsbrief bevat ook een overzicht van de manier waarop de regering het regeerakkoord en de beleidsnota's van het Parlement heeft uitgevoerd. De beleidsbrieven worden samen met het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting ingediend. Ze worden besproken in de commissie die bevoegd is voor het domein van de beleidsbrief, samen met het gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting waarvoor diezelfde commissie bevoegd is.

Door het indienen van een begroting krijgt het Vlaams Fonds de goedkeuring om bepaalde uitgaven te verrichten en dit binnen de marge die voor elk onderdeel van het programma, het begrotingsartikel, is voorzien. Het Vlaams Fonds kent een viertal grote categorieën: de statutaire opdrachten, de personeelsuitgaven, de werkingsuitgaven en de investeringen. Daartegenover staan de eigen ontvangsten van het Vlaams Fonds en de dotaties die het van de Vlaamse regering uit de algemene uitgavenbegroting kan putten.

Op deze wijze heeft het Vlaams Fonds steeds een begroting in evenwicht. Binnen een dienstjaar kunnen op welbepaalde momenten aanpassingen gebeuren aan de voordien ingediende cijfers: bij de begrotingscontrole en op het moment van begrotingsherzieningen. Telkens kan het Vlaams Fonds dan de inkomsten herberekenen en nieuwe uitgaven plannen maar moet het ook de wijzigingen uitvoeren die opgelegd worden door de voogdijminister.

De begroting is daarnaast ook nog onderverdeeld in twee belangrijke onderdelen: de middelen voor constant beleid en nieuwe beleidskredieten. In het constant beleid worden alle reglementeringen uitgevoerd en becijferd die door een besluit van de Vlaamse regering of een decreet werden opgelegd.

Voor het Nieuw Beleid worden bijkomende middelen ingeschreven. Die omvatten de accenten die de voogdijminister in een bepaald jaar wenst gerealiseerd te zien. De laatste jaren was dit voornamelijk het wegwerken van de wachtlijsten in de zorgsector. Op dit vlak is het dienstjaar 2003 als een mijlpaal in de afbouw ervan te beschouwen: nadat het Vlaams Fonds op 13 maart 2003 aan de leden van de Commissie Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen zijn studie met betrekking tot de behoeften en programmatie van de zorgvoorzieningen tijdens de periode 2003-2007 heeft voorgesteld, engageerde de Vlaamse regering zich om hierop een sluitend antwoord te geven.

Dit engagement werd vervuld door het toekennen vanaf 1 september 2003 van de tegenwaarde pro rata temporis van 21,9 miljoen euro aan werkingsmiddelen voor de programmatie van 700 plaatsen in de (semi) residentiële en ambulante voorzieningen en 175 PAB-budgetten. Dit belangwekkende initiatief werd daarenboven strategisch ondersteund door op het vlak van de investeringsmachtigingen 20 miljoen euro aanvullend te voorzien teneinde de infrastructuurwerken voor die verhoogde opvang te kunnen aansturen.

Een ander belangwekkend element in het dienstjaar 2003 vormt de toekenning in eigen beheer van aanvullende investerings- en werkingsmiddelen ingevolge het doorstorten van een gedeelte van de winst van de Nationale Loterij rechtstreeks naar de diverse Vlaamse beleidsdomeinen. Het Vlaams Fonds bekomt aldus 19,1% van de middelen van het domein Welzijn. Begrotingstechnisch werd deze overdracht reeds op het einde van het dienstjaar 2002 gerealiseerd maar de effecten op het terrein waren slechts een jaar later tastbaar.

In de begrotingscyclus van het jaar 2003 zijn, zoals het vorige begrotingsdienstjaar, een aantal belangwekkende evoluties te vermelden. De belangrijkste ervan worden hierna kort toegelicht:

- * De afname van het resterende batig saldo van de begrotingsuitvoering 2002 (na doorschuif van belaste sommen naar het dienstjaar 2003) wordt, conform de regelgeving, ingebracht in de begroting 2003, hoewel het hier overwegend een punctueel overschot betreft binnen de residentiële sector.
- * Als eerste aanzet tot het wegwerken van de wachtlijsten wordt reeds een eerste pakket maatregelen voor een tegenwaarde van 7,5 miljoen euro voorzien.
- * Een besparing van 7,5 miljoen euro moet worden ingepast waardoor de kredieten van de residentiële zorgsector nominaal niet groeien ten aanzien van het vorige jaar.
- * De kredieten worden meermaals herschikt om het mogelijk te maken dat het bestuur Collectieve Prestaties (zorg- en tewerkstellingsvoorzieningen) op een maximale wijze zijn administratieve dossiers kan verwerken en de eerder opgelopen achterstand kan goedmaken. Dit belet niet dat er betalingsproblemen optreden in de maand december door een structureel ontoereikend krediet, ook al omdat de Raad van Bestuur opteerde voor een zo volledig mogelijke afwerking van de berekende dagprijsdossiers (afrekeningen voorgaande jaren).
- * Er werd ook ruimte gevonden om het begrotingskrediet 2003 voor de Individuele Materiële Bijstand te laten aansluiten bij het ritme van de uitbetalingen: door het in absolute cijfers klein bedrag is dit binnen de begroting van het Vlaams Fonds nog juist haalbaar gebleken.

Tabel 7.2.1 geeft deze kredietverschuivingen weer op een geaggregeerd niveau en maakt tevens de vergelijking met het voorgaande dienstjaar. Het overzicht geeft ook duidelijk weer welke kredieten het Vlaams Fonds voor de twee belangrijkste fasen in de begrotingscyclus aanvroeg en welk gedeelte ze er effectief van toegezegd gekregen.

Uit deze tabel kan ook de verdeling van de diverse categorieën worden bepaald: in 2003 vertegenwoordigen de statutaire opdrachten 97,42% van de uitgaven; de werkingsmiddelen en de personeelsomkadering van het Vlaams Fonds noodzaken 2,58% van de middelen of 25,9 miljoen euro.

Binnen de statutaire opdrachten zelf zijn er natuurlijk ook zwaartepunten waarnaar de subsidies worden gekanaliseerd. Het overgrote deel van de subsidiëring, 653,5 miljoen euro, gaat naar de residentiële zorgvoorzieningen, 36,7 miljoen euro naar de ambulante voorzieningen en 6,8 miljoen euro wordt voorbehouden voor de inschrijvingsprocedure en aanverwante uitgaven. Hierop volgt de sector tewerkstelling, 229,2 miljoen euro, waar het overgrote deel doorgestort wordt naar de beschutte werkplaatsen maar ook toegekend op individueel niveau in het kader van de CAO26-regeling en de Vlaamse Inschakelingspremie. Nog op individueel vlak komen daarna de individuele materiële bijstand en de PAB-subsidies, goed voor een totaal van 30,2 miljoen euro. De rest van de subsidiëring

wordt verdeeld over opleiding, revalidatiecentra en diverse gereguleerde toelagen, waaronder bijvoorbeeld de wachtlijstwerking, de zorgtrajectbegeleiding en Europese projecten.

Tegenover de uitgaven staan de eigen ontvangsten van het Vlaams Fonds, die voor het merendeel bestaan uit terugvorderingen op gedane uitgavenpatronen. Vanaf dit jaar worden ze stilaan aangevuld met de ontvangsten uit de wettelijke subrogatieregeling, waardoor een deel van de kostprijs kan worden teruggevorderd van verantwoordelijke derde personen. De evolutie ervan wordt getoond in onderstaande tabel.

Deze eigen ontvangsten worden aangevuld met de verschillende dotaties uit de Vlaamse Gemeenschap

die in hoofdstuk 12 in detail worden besproken. Het is inderdaad een vaststaand gegeven dat een Vlaamse openbare instelling een sluitende begroting indient, waarbij de voorziene uitgaven in balans staan tot de verwachte inkomsten.

Tot slot willen we nog aantonen dat de begroting van het Vlaams Fonds sterk is geëvolueerd sinds het in 1990 gedefederaliseerd werd en een eigen koers kon varen.

Sinds 1993, toen het Vlaams Fonds 81 (d.w.z. de zorgsector) bij het Vlaams Fonds werd gevoegd, is de begroting bijna verdubbeld: van 20,9 miljard BEF naar (omgerekend) 40,5 miljard BEF. De reële groei, d.w.z. de aangroei zonder de inflatieaanpassingen, bedroeg over deze periode bijna 8,9% per jaar.

TABEL 7.2.1:

	2002		DIENSTJAAR 2003					
	(x 1.000 euro)	Uiteindelijke Begroting	Ontwerp Vlaams Fonds	Definitieve Begroting	Ontwerp VF Begrotingscontrole	Weerhouden begrotingscontrole	Bijblad 2	Bijblad 3 - 4 - 5
UITGAVEN								
Personeelsuitgaven	14.772	15.492	15.489	15.508	15.511	15.511	15.511	15.511
Werkingsuitgaven	7.838	8.070	8.052	8.387	8.426	8.435	8.300	8.300
Statutaire - subsidies	933.772	1.016.268	943.030	957.398	953.245	953.787	956.602	956.602
- investeringen	13.959	18.617	11.246	17.867	16.707	16.707	23.205	23.205
Investeringsuitgaven	3.796	2.073	2.223	2.246	2.063	2.083	1.873	1.873
Diverse uitgaven	741	62	72	171	132	114	305	305
TOTALE UITGAVEN	974.878	1.060.582	980.112	1.001.577	996.084	996.637	1.005.796	1.005.796
INKOMSTEN								
Personeelsinkomsten	412	398	398	398	398	410	410	410
Werkingsinkomsten	2.722	1.557	1.562	1.562	1.588	1.622	1.622	1.622
Statutaire terugvorderingen	38.620	28.663	34.371	35.352	35.353	35.860	35.860	35.860
Investeringsinkomsten	190	942	942	942	949	949	949	949
Overdracht J-1	23.582	0	0	11.772	13.413	13.413	13.413	13.413
Diversen & reserves	1.652	439	439	439	594	594	440	440
EIGEN INKOMSTEN	67.178	31.999	37.712	50.465	52.295	52.848	52.694	52.694
DOTATIES								
Werkingsdotatie	878.333	998.011	919.199	926.801	922.816	922.816	922.816	922.816
Ordonnanceringsdotatie	7.550	18.617	11.246	14.617	13.246	13.246	13.246	13.246
Nationale Loterij	6.504	0	0	0	0	0	6.498	6.498
VIA-middelen	6.202	3.591	3.591	3.591	3.591	3.591	3.591	3.591
Indexprovisies	9.111	8.364	8.364	6.103	4.136	4.136	6.951	6.951
TOTALE DOTATIES	907.700	1.028.583	942.400	951.112	943.789	943.789	953.102	953.102

7.3 CENTRALE WACHTLIJSTWERKING (CWL)

7.3.1. ALGEMEEN

In de provincies waar de behoefte aan een opvangplaats veruit het aanbod overtrof, ontstond reeds meer dan vijftien jaar geleden op vrijwillige basis een overleg tussen Voorzieningen en verwijzende instanties om de behoeftes te inventariseren. Er was echter geen uniforme inventarisatie en de overheid beschouwde de aangevoerde cijfers als onvoldoende betrouwbaar.

Door een Besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1998 werd een nieuw kader gecreëerd en gesubsidieerd voor het regionaal overleg door de oprichting van Provinciale Overlegplatforms waarin alle partners vertegenwoordigd zijn: het Vlaams Fonds, de provinciale overheid, de gebruikers, de verwijzers en de voorzieningen. De werking van de Centrale Wachtlijsten werd financieel ondersteund en in samenspraak met de overheid en de Provinciale Overlegplatforms werd een uniforme registratie van zorgvragers voorbereid. Door deze registratie kan op ondubbelzinnige wijze cijfermateriaal verzameld worden over de zorgvragen die thans niet gelenigd worden: de aard van de handicap(s), de regionale verdeling van de behoeftes, de gevraagde zorgvorm, de urgentie van de vragen enz.

Deze gegevens dienen een driedelig doel:

- * zorgbemiddeling: zoeken naar een gepaste oplossing voor de meest urgente zorgvragen;
- * zorgafstemming: de dienstverlening van de verschillende Voorzieningen in een regio op elkaar afstemmen zodat overlappingsen en lacunes zoveel als mogelijk vermeden worden;
- * zorgplanning: op basis van de niet-gelenigde behoeftes een inschatting maken van de nood aan bijkomende plaatsen in de verschillende zorgvormen in functie van een adequate programmatie.

7.3.2. WERKING IN 2003

De bijeenkomsten van de Permanente Overlegcel (= overleg tussen de Administratie en de delegaties van de vijf Vlaamse Provinciale Wachtlijstwerkingen) vonden plaats op 14 januari, 18 maart, 20 mei, 23 juni, 23 september en 25 november 2003.

Mede ondersteund door de Informaticedienst en de Studiecel van het Vlaams Fonds, slaagden de leden van de Permanente Overlegcel er in 2003 in om:

- * een activiteitenkalender op te stellen;
- * de verdere verfijning van de output van wachtlijstgegevens te bewerkstelligen;

- * aanvullende registratie van gegevens over kinderen met een handicap overeenkomstig het samenwerkingsprotocol te realiseren;
- * een procesbeschrijving vanaf het versturen van de gegevens tot het afdrucken van de rapporten op punt te stellen.

Voor 2003 rest ons nog iets te melden over de uitbetaalde subsidiebedragen. Voor het boekjaar 2003 betaalde het Vlaams Fonds aan de vijf Vlaamse Provinciale Wachtlijstdiensten in totaal 448.702 euro. Hiervan had 112.175 euro betrekking op het werkingsjaar 2002 en 336.526 euro op het werkingsjaar 2003.

7.3.3. VOORUITBLIK

De verwachtingen voor 2004 zijn opnieuw hooggespannen, niet het minst die van de Voogdijminister en haar Kabinet, en dit vooral met het oog op het mede onderbouwen van een meerjarenprogrammatie. Concreet wordt voor 2004 beoogd:

- * uniforme procesanalyses van de provincies, met de bedoeling om de basisprincipes en richtlijnen terzake op elkaar af te stemmen en een efficiëntere aanpak van de zorgvraagregistratie te bewerkstelligen;
- * verdere uitbouw van een systeem van verbeterde regionale afstemming tussen zorgvraag en zorgaanbod binnen de gehandicaptensector met het oog op het terugdringen van de wachtlijsten. Uit de laatste geglobaliseerde gegevens van juni 2003 blijkt immers dat het aantal wachtenden – en dus het tekort aan plaatsen – opnieuw fors toenam ten opzichte van het vorige rapport (december 2002). Het aantal personen met een dringende vraag steeg immers met meer dan duizend.

7.4. DE STUDIEOPDRACHTEN

In 2003 konden de vruchten geplukt worden van een reeks studieopdrachten waarvoor wij in 2002 tot gunning overgingen. Over de meeste van deze opgeleverde eindrapporten brengen wij hier beknopt verslag uit. Ook over de gunning van enkele nieuwe studieopdrachten, in het verlengde van de destijds door de Raad van Bestuur principieel goedgekeurde studies, kunt u hier lezen.

Niet echter over het onderzoek inzake zorgtrajectbegeleiding, noch over de gunning van een haalbaarheidsstudie inzake aangepaste vrijetijdsbesteding: die studies komen elders in dit jaarverslag aan bod. Daarnaast rapporteren wij in het kort over onze deelname aan bijeenkomsten van Stuurgroepen betreffende onderzoek dat werd uitbesteed door andere instanties. Maar ook hierover brengen wij deels al verslag uit onder de rubriek Voornaamste Realisaties inzake het Inclusief Beleid, in het bijzonder wat betreft onze bijdrage tot het onderzoek naar een geschikt toegankelijkheidslabel voor Toerisme Vlaanderen.

Ook in deze editie ruimen wij plaats voor het activiteitenverslag van de Studiecel.

Tenslotte blikken wij even vooruit op 2004.

7.4.1. OPGELEVERDE EINDRAPPORTEN IN 2003

Wat betreft het onderzoek naar het diagnostisch aanbod in Vlaanderen

Deze studie liep van 1 september 2002 tot 31 oktober 2003 en was in handen van de Afdeling Orthopedagogiek van de KUL. Hoewel de studie als dusdanig al een tijdje gefinaliseerd is, mochten wij het definitieve eindrapport eind 2003 nog niet in ontvangst nemen; dit, omdat in het kader van de begeleidende Stuurgroep was afgesproken dat de leden nog opmerkingen konden formuleren bij de voorlopige versie ervan.

Wat betreft het onderzoek inzake zorgtrajectbegeleiding (ZTB)

In het voorjaar van 2003 finaliseerde de onderzoeksgroep van de Afdeling Orthopedagogiek van de KUL de begeleidende studie inzake ZTB.

Wat betreft het onderzoek naar de adequaatheid van de indicatiestelling Internaatfunctie voor zeer jonge kinderen

De focus van dit onderzoek was gericht op de aanleiding tot residentiële plaatsing in een internaat van kinderen beneden de zes jaar. De onderzoekers onderscheidden vier gezinstypes op basis van onder andere de aard van de beperkingen van de kinderen, en de gezinssituatie. Meestal komen gezinnen terecht bij

een internaat via thuisbegeleidingsdiensten en semi-internaten. De internaten gaan blijkbaar niet over één nacht ijs vooraleer tot opname te besluiten: zij hanteren welbepaalde indicatiecriteria en tegenindicatiecriteria. In het aanbod van de internaten primeert de begeleiding van het kind op de ondersteuning of begeleiding van de ouders in hun opvoedingstaak thuis. Dit wordt als een tekort ervaren. De onderzoekers formuleerden een reeks beleidsaanbevelingen om dit tekort in de toekomst te verhelpen.

Wat betreft het onderzoek naar uitstroom uit internaten en instroom in tehuizen voor niet-werkenden

In dit onderzoek werd onderzocht welke factoren bepalend zijn voor opname van volwassen matig, ernstig of diep verstandelijk gehandicapte personen in een tehuis voor niet-werkenden, na een verblijf in een internaat of na buitengewoon onderwijs gevolgd te hebben. De onderzoekers onderscheidden drie mogelijke trajecten. Opmerkelijk is de vaststelling dat het volgen van het traject waarbij men het dagcentrum als tussenstop hanteert, de kans op latere opname in een tehuis bevordert, in plaats van afremt. Al even merkant, en tegelijk zorgwekkend, is de gebrekkige kennis van ouders over alternatieve opvangvormen.

Wat men niet kent, kan men uiteraard ook niet kiezen.

De onderzoekers pleiten dan ook sterk voor het plaatsen van 'wegwijzers' die de gebruiker moeten toelaten om over de nodige basisinformatie te beschikken. Hiertoe moet ook geïnvesteerd worden in goede vorming en voorlichting van verwijzende instanties. Daarnaast pleiten zij ook voor het wegwerken van het structurele tekort aan opvangplaatsen, al is dat tekort in die zin overschat, dat de negatieve berichtgeving over beschikbare opvangplaatsen mensen er toe aanzet om voortijdig in te schrijven op de wachtlijsten. Tenslotte dienen meer inspanningen geleverd om gezinnen te ondersteunen in hun thuissituatie.

Wat betreft het onderzoek naar loopbaanzelfsturing

Officieel betrof het een onderzoek naar arbeidsloopbanen van personen met een handicap. Personen met een handicap maken immers deel uit van een ruimere groep van zogeheten 'Arbeidsgehandicapten', naast andere risicogroepen zoals bijvoorbeeld kansarmen. In dit onderzoek wou men enerzijds zicht krijgen op de aard en inhoud van deze arbeidsloopbanen, en anderzijds de bepalende factoren identificeren.

Uit de bevraging van 324 personen met een handicap die ooit een beroepsopleiding volgden, blijkt dat deze gemiddeld gedurende 63% van hun loopbaan aan het werk waren, voornamelijk in de private sector. De arbeidstevredenheid blijkt sterk gerelateerd aan het percentage gewerkte tijd.

Zowel aandoeninggebonden factoren, persoonlijke factoren als omgevingselementen blijken determinerend te zijn voor het loopbaanperspectief van personen met een handicap.

7.4.2. OPGESTART ONDERZOEK IN 2003

Onder deze rubriek brengen wij in het kort verslag uit over externe studieopdrachten die in de loop van 2003 van start gingen.

Vervolgonderzoek over het persoonlijke-assistentie-budget (PAB)

Op 27 mei wees de Raad van Bestuur de opdracht toe aan de UFSIA om een vervolgonderzoek uit te voeren over het PAB. In juli 2003 startte dit onderzoek effectief op.

De centrale doelstelling bestaat erin om inzicht te verwerven in de manier waarop de huidige budgethouders hun PAB gebruiken. De hieruit afgeleide onderzoeksvragen kunnen worden samengebracht in drie delen:

- * het profiel van de budgethouders/personen met een handicap, alsmede een beschrijving van hun directe omgeving en van de ingezette persoonlijke assistenten in termen van hun vaardigheden, verwachtingen en voorkeuren;
- * het budgethouderschap als proces: de aanvraag en toekenning van het PAB, het zoeken en aanwerven van persoonlijke assistenten, en de veranderingen tijdens deze processen;
- * de uitkomsten met betrekking tot de leef- en zorgsituatie: de effecten van het PAB voor zowel de budgethouder/persoon met een handicap als voor de persoonlijke assistent, met aandacht voor de materiële, relationele en keuzedimensie.

Enigszins opmerkelijk was de optie om al tot tussentijdse rapportering over te gaan eind november. Dit hing direct samen met het geplande Zorgcongres op 11 december met als titel 'Zorgen voor Morgen?!' en met als inhoudelijke leidraad het spanningsveld tussen mantelzorg en de professionele zorg. In dat perspectief spitste de onderzoeksgroep haar tussentijdse rapportering toe op onder andere het gebruik van betaalde mantelzorg versus deze van externe, niet-verwante, persoonlijke assistenten.

Wij komen op dit onderzoek uiteraard uitvoerig terug wanneer het eindrapport zal worden opgeleverd.

Onderzoek inzake loonkostensubsidies

Op 16 december 2003 wees de Raad een onderzoeksoopdracht naar het effect van de loonkostensubsidies Collectieve Arbeidsovereenkomst 26 en de Vlaamse Inschakelingspremie op de tewerkstelling van personen met een handicap, toe aan het Hoger Instituut

voor de Arbeid. Dit, voor een onderzoeksduur van 14 maanden en een budget van 122.794 euro. Mogelijk zullen wij hierover al tussentijds kunnen rapporteren in de volgende editie van het jaarverslag.

7.4.3 DEELNAME AAN BIJEENKOMSTEN VAN EXTERNE STUURGROEPEN

In deze deelrubriek willen wij verslag uitbrengen over onze deelname vanuit het Vlaams Fonds aan Stuurgroepen ter begeleiding van onderzoeksoopdrachten die andere diensten opstartten: het betreft enerzijds een onderzoek in opdracht van de Cel Gelijke Kansen in Vlaanderen, en anderzijds twee onderzoeken in opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het Programma Beleidsgericht Onderzoek (PBO).

Bijgewoonde bijeenkomsten van de Stuurgroep ter begeleiding van het onderzoek naar Inclusief Onderwijs in opdracht van de Cel Gelijke Kansen in Vlaanderen

Zoals wij in de vorige editie al aankondigden, startte in oktober 2002 het onderzoek op van de vakgroep Orthopedagogiek van de Universiteit Gent over Inclusief Onderwijs in Vlaanderen. Op 23 september werd de begeleidende Stuurgroep al in kennis gesteld van een eerste uitgebreide, tussentijdse rapportage. In dit rapport maakten we onder meer nader kennis met de betrokken gezinnen en werd de onderzoeksmethodiek uit de doeken gedaan. Ook werd het onderzoeksperspectief voor het tweede onderzoeksjaar geschetst. Daarin zal onder andere getracht worden de kritische factoren aan te wijzen voor inclusie in het Vlaamse onderwijslandschap. Wij kijken ook uit naar het voornemen om een website te ontwerpen over dit heikele thema, ter consultatie door derden. Tijdens de Stuurgroepbijeenkomst op 18 december werd ook al een tip gelicht van de sluier wat betreft het voornemen om in dit tweede onderzoeksjaar een aantal thema's verder uit te diepen.

Op het symposium over Inclusief Onderwijs, dat onze diensten samen met het Departement organiseerden op 16 januari 2004, lichtte Geert Van Hove één en ander nader toe. Maar dat is eigenlijk stof voor het volgende jaarverslag.

Bijgewoonde bijeenkomsten van Stuurgroepen ter begeleiding van onderzoek in het kader van het Programma Beleidsgericht Onderzoek (door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap)

Op 25 maart 2003 vond een laatste Stuurgroepbijeenkomst plaats in het kader van het onderzoek naar de effectiviteit van een zogeheten ecologische interventie voor jonge kinderen en hun ouders als preventie ten aanzien van antisociaal gedrag. Als voor-

lopige resultaten van een gevolgde oudertraining kunnen we melden:

- * dat oudertraining in opvoedingsvaardigheden zeker op korte termijn effectief is in het verminderen van gedragsproblemen bij jonge kinderen;
- * dat het effect ervan op de ouderlijke vaardigheden zich onder andere manifesteert in een verbetering op het vlak van disciplineren en hard straffen, maar dat ook meer aandacht nodig is voor het stellen van regels en beloningsgedrag;
- * dat ouders tevreden blijken met de geboden trainingsformule;
- * dat weinig effect werd vastgesteld van deze trainingen op probleemgedrag in de school.

Een publicatie van een protocol inzake oudertraining werd in het vooruitzicht gesteld tegen het najaar 2003. Wat een verdere implementatie in Vlaanderen betreft, pleiten de onderzoekers voor de oprichting van een overkoepelende structuur waarbinnen intersectoraal overleg terzake mogelijk is. Ook het Vlaams Fonds wordt als relevante sector mee verrekend.

Op 22 mei 2003 participeerden wij in een rondetafelgesprek in het kader van het onderzoek naar een visieontwikkeling voor een beleid van gezins- en opvoedingsondersteuning in Vlaanderen. Dit gesprek was gefocust op de voorstelling van een kwaliteitskader voor opvoedingsondersteuning, waarbinnen enerzijds kwaliteitscriteria werden geëxpliciteerd en anderzijds deze criteria werden geconcretiseerd in aanwijsbare indicatoren ter toetsing.

Van het Vlaams Fonds werd onder andere verwacht dat zij relevante actoren uit de sector zou aanwijzen voor deelname aan een Delphironde om elke sector vanuit een sterktezwakteanalyse te profileren ten aanzien van het uitgewerkte concept van opvoedingsondersteuning.

In de loop van 2004 zou deze oefening moeten uitmonden in de opmaak van profielen per sector die uiteindelijk op een studiedag zouden worden gepresenteerd.

7.4.4 NIEUWE STUDIEOPDRACHTEN

Begin februari 2004 zal de Administratie een nota aan het Bureau voorleggen waarin zij voorstelt om de onderhandelingsprocedure op te starten voor enkele nieuwe onderzoeksopdrachten. In de volgende editie van het jaarverslag vertellen wij u hier meer over.

7.4.5 ACTIVITEITEN VAN DE STUDIECEL 2003

De opdracht van de Studiecel bestaat in het geven van wetenschappelijke ondersteuning aan het beleid, onder meer door analyse van gegevens uit de Administratie en door het vertalen van inzichten uit het wetenschappelijk onderzoek naar de beleidsvoering. De cel bestaat uit een orthopedagoge, een klinisch psychologe en twee sociologen. We groeperen de activiteiten van de cel naar enkele thema's.

7.4.5.1. Domein arbeid

Een van de doorlopende activiteiten bestaat erin om alle ontwikkelingen en gegevens over het arbeidsmarktbeleid ten aanzien van mensen met een handicap op een overzichtelijke manier bij te houden. Het instrument daarvoor is een tekst Handicap en Arbeid die op de website van het Vlaams Fonds is geplaatst en die regelmatig wordt bijgesteld. De versie van februari 2003 is in januari 2004 vernieuwd.

Het jaar 2003 was een heel vruchtbaar jaar voor statistieken over de deelname van mensen met een handicap aan het arbeidsproces. Er kwamen gegevens beschikbaar uit de Panel Studie Belgische Huishoudens (2000), de Gezondheidsenquête (2001), de Survey van de Administratie Planning en Statistiek (2002) en de Enquête naar de Arbeidskrachten (2002). Over elke survey is gepubliceerd op de Vlaams Fonds website.

Het tijdschrift 'Over.Werk' van het Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming heeft een Open Forum gewijd aan mensen met een handicap en arbeid (nr. 1-2/2003, pag 7-47). De Studiecel heeft bijgedragen tot de samenstelling ervan en heeft ook enkele tekstbijdragen geleverd.

In de loop van 2003 zijn wijzigingen aan de erkenningsbesluiten van Centra voor Gespecialiseerde Voorlichting bij Beroepskeuze en Beschutte Werkplaatsen klaargemaakt om de nieuwe wijze van screening van zwakke werknemers in de beschutte werkplaatsen een reglementair kader te geven.

Er werd een bijzondere inspanning gedaan om de informatie over de aard van de handicap van mensen die met een loonsubsidie werken beter in beeld te krijgen. De resultaten daarvan zijn opgenomen in de webpublicatie Handicap en Arbeid en dienen als basis voor het extern onderzoek naar loonsubsidies dat in 2004 van start gaat.

Persoonlijke-assistentiebudget (PAB)

In 2003 is het vernieuwde inschalingsdossier PAB gefinaliseerd. Enkele PAB-Multidisciplinaire Teams, de Stuurgroep PAB en de Deskundigencommissie PAB waren hier nauw bij betrokken. Ten opzichte van het vorige dossier werden belangrijke inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd, met als voornaamste de invoering van de ICF (Internationale Classificatie van het Menselijk Functioneren, WHO 2001) als referentiekader. Er is ook een eerste aanzet gegeven tot het informatiseren en automatiseren van het dossier.

De Studiecel stond in voor de inhoudelijke ondersteuning van de Deskundigencommissie PAB onder meer door het voorbereiden en opvolgen van de beslissingsmethodiek, van beslissingen bij dossiers in beroep en van de Stuurgroep PAB.

Centrale Wachtlijstwerkingen (CWL)

De structuur en inhoud van de halfjaarlijkse CWL-rapportage werd herbekeken. In samenwerking met de dienst Informatica is ervoor gezorgd dat alle nieuwe standaardrapporten bij elke nieuwe gegevensoplevering op een meer geautomatiseerde wijze (via de informaticatoepassing Cognos) gegenereerd kunnen worden.

Binnen de Permanente Overleg Cel CWL is een tijdelijke werkgroep opgericht (met 1 vertegenwoordiger van elke provinciale CWL-werking en een lid van de Studiecel) met als doel het inventariseren van de verschillen tussen de provincies wat betreft het toekennen van urgentiecodes en het geven van een eerste aanzet tot het afstemmen van de verschillende procedures.

Planning en programmatie van Zorgvoorzieningen

Door de verbeteringen in het verzamelen van gegevens die de Studiecel in 2001 en 2002 realiseerde, werd het mogelijk een programmatievoorstel uit te werken over meerdere jaren. Dit voorstel werd voorgesteld aan de leden van de commissie Welzijn van het Vlaams Parlement en kwam ook uitvoerig aan bod in de media.

De conceptnota Zorgvraagregistratie, Zorgbemiddeling, Zorgafstemming en Zorgplanning waarin systematisch wordt beschreven welke elementen noodzakelijk zijn om aan zorgstrategische planning te kunnen doen, werd geoperationaliseerd in samenwerking met de Zorgregisseur die door het kabinet in het Vlaams Fonds werd aangesteld. In de loop van 2004 zou dit moeten omgezet worden in nieuwe regelgeving zodat het binnen de sector nog veel duidelijker wordt waar de noden zich vooral manifesteren en of de middelen efficiënt en eerlijk worden ingezet.

Cliëntenregistratie

In 2003 werkte de Studiecel verder aan de ontwikkeling van de zesmaandelijks registratie van alle personen die gebruik maken van de Vlaams Fonds Zorgvoorzieningen en ambulante diensten. De cliëntregistraties leveren gegevens op die onder meer relevant zijn voor de zorgafstemming en de zorgplanning op Vlaams niveau. Doorheen de registraties van 31 december 2002 en 30 juni 2003 werd het registratie-instrument op punt gesteld en de procedure verder afgestemd.

Zorggradatie en zorgmodules

In opvolging van het midden 2001 afgesloten (extern) onderzoek over zorggradatie heeft de Studiecel in de loop van 2002 en 2003 in samenwerking met een binnen het Vlaams Fonds opgerichte technische werkgroep, een aantal initiatieven verder ontwikkeld onder de noemer Financieel Luik Zorggradatie. Deze initiatieven beogen een verbetering van de afstemming tussen de zorgnood van een cliënt en de te verlenen en te subsidiëren zorg.

De ontwikkelde zorgprogramma's werden ruimer in de sector bekendgemaakt en er werd gestart met een aantal simulaties voor herverdeling van het personeel op basis van de zorgzwaarte. Operationele plannen zijn uitgewerkt om de zorgvernieuwing voor te bereiden in het kader van persoonsgebonden budgetten. Vooral het spoor van de persoonsvolgende budgetten werd uitgewerkt en er zijn kritische nota's gemaakt die de verschillende financieringssystemen (cash geld of vouchersysteem) met elkaar vergelijken. De Studiecel probeerde duidelijk te maken dat veranderingen in de financieringssystemen gevolgen zullen hebben op bijna alle andere aspecten van de zorg (eigen bijdrage, personeelsstatuut en arbeidsvoorwaarden, huisvesting, afstemming met andere sectoren zoals RIZIV, onderwijs...). Er werd gepleit om mogelijke toekomstige effecten vooral goed in te schatten om niet te evolueren naar onbeheersbare toestanden.

In samenwerking met leden van de Technische Werkgroep Zorggradatie besteedde de Studiecel ook ruim aandacht aan de technische aspecten van de zorgvernieuwing. Simulaties betreffende de verdeling van de zorgpopulatie naar zorgzwaarte, op basis van de zorgzwaarteregistratie van 2002, en naar de herverdeling van het personeelsbestand op basis van de zorgzwaarte stonden hierbij centraal.

Begeleid werken in de Zorgvoorziening

Als uitloper van de zorgzwaarteregistratie van 2002, nam de Studiecel het begeleid werken in de Zorgvoorzieningen onder de loep. Hierbij werd nagegaan in welke mate de bezoekers van de dagcentra en de bewoners van de tehuizen voor niet-werkenden activiteiten verrichten die inhoudelijk overeenstemmen met wat verstaan wordt onder Begeleid Werken. Uit de studie bleek dat Begeleid Werken ruim is ingeburgerd in de Zorgvoorzieningen, veel ruimer dan de beperkte aantal officieel erkende plaatsen Begeleid Werken in de dagcentra. De resultaten van het onderzoek werden voorgelegd aan de Ad-hoccommissies Voorzieningen voor Opvang, Behandeling en Begeleiding en Voorzieningen voor Professionele Integratie en verspreid op de website van het Vlaams Fonds.

7.4.5.3. Extern - bijdragen voor werkgroepen, conferenties en studiedagen

In het kader van de Europese projecten Equality Career Time (Equal project) en Labor (Leonardo-project) zijn diverse (tekst)bijdragen geleverd en werd deelgenomen aan de Europese Conferentie over Supported Employment (Helsinki) en een bijeenkomst van het Labor-team in Lissabon. Op de conferentie van de OESO (Wenen) naar aanleiding van de publicatie van de studie Transforming Disability into Ability - Policies to Promote Work and Income Security for Disabled People is door de Studiecel een bijdrage geleverd over de rol van beschutte arbeid.

Een belangrijk evenement was de Ronde Tafel Conferentie over Evenredige Participatie op de arbeidsmarkt (2 december). De Studiecel heeft bijgedragen tot deze conferentie, onder meer in het uitwerken van een groeiscenario voor de tewerkstelling in de komende jaren.

Alle leden van de Studiecel participeren in één of meerdere Ad-hoccommissies van het Vlaams Fonds.

Leden van de Studiecel hebben deelgenomen aan de Stuurgroep van volgende externe onderzoeksprojecten: PAB-vervolgonderzoek (Prof. J. Breda UA), Diagnostisch Aanbod in Vlaanderen (Prof. H. Grietens), Zorgtrajectbegeleiding (Prof. B. Maes); Determinanten voor In- en Uitstroom in Tehuizen voor Niet-werkenden (LUCAS); Internaatplaatsing van zeer Jonge Kinderen (Prof. B. Maes); Arbeidsloopbanen van Personen met een Handicap (HIVA); Beeldvorming over Personen met een Handicap (Prof. G. Vanhove).

Een lid van de Studiecel heeft geparticipeerd aan de ministerconferentie van 2003 van de Raad van Europa in Malaga (na participatie in 2002 aan de

Expertengroep die deze conferentie inhoudelijk moest helpen voorbereiden).

De Studiecel heeft verder deelgenomen aan de voorbereiding van de acties inzake integrale jeugdhulp binnen de themagroep Modulering.

Verder werd nog:

- * geparticipeerd aan de denkgroep Organisatievormen in het Buitengewoon Onderwijs' (ingericht door de Vlaamse Onderwijsraad);
- * deelgenomen aan de Studiedag over Integrale Jeugdhulpverlening georganiseerd door het Vlaamse Studiegroep Vroegdiagnose, Vroegbehandeling en Ontwikkelingsbegeleiding.
- * toelichting gegeven in verband met modules en zorgprogramma's (aan Pluralistisch Platform Gehandicaptenzorg, Welzijnsverbond en Katholieke Vereniging Gehandicapten);
- * een bijdrage verzorgd op een Europees congres in Keulen in het kader van het Europees congres in Keulen in het kader van het Europees jaar van Personen met een Handicap;
- * voor het Zorgcongres een nota uitgewerkt samen met Prof. J.Breda;
- * meegewerkt aan het Symposium Inclusief Onderwijs (inleider & verslaggever workshop financiering).

7.5. DE BIJZONDERE SUBSIDIES AAN VOORZIENINGEN

Traditiegetrouw brengen wij onder deze rubriek verslag uit over enkele beëindigde projecten die met bijzondere subsidies werden gefinancierd. Dit jaar willen wij per uitzondering met deze traditie breken. 2003 was immers een bijzonder jaar wat betreft de subsidieregeling voor Vernieuwende Projecten in de Gehandicaptenzorg:

- * enerzijds omdat de in 2002 verlengde erkende projecten inzake zorgtrajectbegeleiding (ZTB) eind 2003 hun definitief beslag kregen;
- * anderzijds omdat de draad werd heropgenomen door het subsidiëren van uiteenlopende projecten.

7.5.1. ZORGTRAJECTBEGELEIDING: ALGEMENE METHODIEK EN SPECIFIEKE WERKVORM

Ter situering: midden 2002 verlengde de Raad van Bestuur de erkenning van zeven van de oorspronkelijk negen opgestarte ZTB-projecten in 2001. Tegelijk startte op 1 maart 2002 het begeleidend onderzoek op naar ZTB. Van de onderzoeksgroep werd verwacht dat zij het Vlaams Fonds zou adviseren over het beleidsmatige gevolg dat eind 2003 best zou worden gegeven aan de in het najaar 2003 aflopende ZTB-projecten.

In de loop van april 2003 leverde de Afdeling Orthopedagogiek van de KU-Leuven het eindrapport op van het begeleidend onderzoek. Het onderzoek liep dus niet volledig gelijk in tijd met de werkingsperiode van de lopende ZTB-projecten. Dat was ook niet echt onoverkomelijk, omdat de onderzoeksperiode toch voldoende samenliep om, mede op basis daarvan, gegronde conclusies en beleidsaanbevelingen te kunnen formuleren. In plaats van verslag uit te brengen over dit onderzoek onder de rubriek Studieopdrachten, zullen wij dit hier doen:

Het eindrapport bestond uit drie luiken:

- * een evaluatiestudie over trajectbegeleiding;
- * een beperkt vergelijkend onderzoek naar de organisatie van trajectbegeleiding in het buitenland;
- * een olijsting van noodzakelijke voorwaarden en kritische succesfactoren voor de implementatie van trajectbegeleiding in Vlaanderen.

Vooraf wat dat laatste betreft, werd er met veel belangstelling uitgekeken naar de resultaten van het onderzoek. Hieruit bleek, dat er verschillende organisatorische varianten te onderscheiden vielen:

- * een variant waarbij de methodiek van trajectbegeleiding aangeboden wordt in de context van en gecombineerd met een andere hulpverleningsvorm, vanuit een bestaande organisatie;
- * een aparte en onafhankelijke variant, al dan niet vanuit een al bestaande dienst; in het eerste geval dus als aparte hulpverleningsmodule;
- * een geïntegreerde module thuis/trajectbegeleiding, begrijpelijkerwijze voornamelijk gepromoot door de erkende thuisbegeleidingsdiensten.

De onderzoekers zelf bepleiten de realisatie van zowel een aparte module trajectbegeleiding als van een bijkomende module trajectbegeleiding, in combinatie met een andere hulpverleningsmodule, al dan niet geïntegreerd met een bepaald ambulante hulpverleningsaanbod zoals thuisbegeleiding.

Essentieel is ook dat ZTB éénduidig gedefinieerd wordt als een vorm van procesbegeleiding, gekenmerkt door bepaalde fases en werkingsprincipes. Even belangrijk is de link die gelegd wordt met het hele proces van zorgvernieuwing, in termen van vraaggestuurde zorg, herschikking van het bestaande zorgaanbod in modulaire termen, en meer persoonsgerichte financieringsvormen. ZTB is dus geen op zichzelf staand gegeven, doch verschijnt eerder als een concrete exponent van recente ontwikkelingen in de zorgsector.

Ook al beschikte de Administratie op dat moment nog niet over de eindrapporten van de lopende ZTB-projecten wat betreft het erkende werkingsjaar 2002-2003, en zou zij daarop nog moeten wachten tot het najaar

2003, toch kreeg het Vlaams Fonds in de vorm van dit wetenschappelijk eindrapport een aantal beleidsalternatieven aangeboden om het toekomstig beleid inzake ZTB te bepalen.

Het was echter de nieuwe voogdijminister die, naar aanleiding van de opmaak van de begroting 2004 van het Vlaams Fonds, de beslissende koers aanwees en die tevens, met een enigszins verrassende pennentrek, bepaalde wie hiervoor als voornaamste actor diende te worden aangesteld:

In haar beleidsbrief 2004 onderschrijft mevrouw de Minister de methodische inzichten die in voormeld onderzoeksrapport werden aangebracht. Ook wat de vereiste organisatievorm betreft ter implementatie van het uitgewerkte concept inzake trajectbegeleiding, volgt zij het beleidsadvies van de onderzoekers als zij vooropstelt dat trajectbegeleiding ontwikkeld moet worden als een aparte en onafhankelijke dienstverlening.

Tegelijk onderstreept zij (wij citeren) "... dat alle door het Vlaams Fonds erkende Voorzieningen het tot hun kerntaken moeten rekenen om de begeleiding of de uitvoering van één of van meerdere fasen van het traject voor hun rekening te nemen. Deze kernopdracht van Voorzieningen zal in het uitvoeringskader van het kwaliteitsdecreet worden opgenomen als Sectorale Minimale Kwaliteitsbepaling (SMK)."

Verrassend evenwel is haar aanwijzing om een op te richten Vlaams platform van verenigingen van personen met een handicap te belasten met de opdracht om ZTB verder uit te bouwen.

Verrassend, omdat gedurende de twee voorbije jaren tijdens dewelke de experimentele projecten inzake ZTB liepen, andere actoren daarin het voortouw namen.

Het is nu aan het Vlaams Fonds, om in overleg met het kabinet in de loop van 2004 concrete stappen te ondernemen ter realisatie van deze vooropgestelde doelen.

7.5.2. NIEUWE NGT-PROJECTEN IN 2003

Met de omzendbrief van 27 februari 2003 hernamen wij, na een periode van twee jaren, tijdens dewelke enkel projectvoorstellen inzake ZTB in aanmerking kwamen voor subsidiëring, het gebruik om op te roepen tot het indienen van vernieuwende projectvoorstellen in de gehandicaptensector, zonder voorafgaandelijk een thematische beperking op te leggen.

Op basis van deze oproep ontvingen wij 41 aanvraagdossiers, waarvan vijf alsnog inzake ZTB. Deze laatste dossiers werden buiten beschouwing gelaten tijdens de beslissingsronde in september, aangezien een be-

slissing ten gronde inzake ZTB in het vooruitzicht werd gesteld.

Concreet besliste de Raad van Bestuur uiteindelijk pas op 30 september om 18 aanvraagdossiers goed te keuren, voor een totaalbedrag van 315.000 euro. Over enkele van deze projecten hopen wij u in de volgende editie van het jaarverslag nader te kunnen berichten.

7.6. VOORNAAMSTE REALISATIES INZAKE HET INCLUSIEF BELEID

7.6.1. HOOFDACCENTEN IN 2003

2003 stond ook wat betreft het gevoerde Inclusief Beleid, in het teken van het Europees Jaar voor Personen met een Handicap. Elders in dit verslagboek wordt gerapporteerd over de talloze lokale initiatieven die, al dan niet financieel ondersteund vanuit het Vlaams Fonds, op de één of andere wijze gericht waren op een toenadering tussen mensen mét en zonder een handicap. Onder déze rubriek kunnen wij niet genoeg beklemtonen hoe belangrijk het voor ons was om naar aanleiding van dit bijzondere aandachtjaar, eindelijk meer greep te krijgen op het dossier Inclusief Onderwijs.

In 2003 werd ook een beslissende stap gezet in de gewenste totstandkoming van een Vlaamse regelgeving op het vlak van toegankelijkheid.

Maakten wij vorig jaar nog gewag van een nieuw concept, te weten Universal Design ter vervanging van de notie Toegankelijkheid, in 2003 kreeg het lidmaatschap van het Europees netwerk terzake concretere vormen: er werd een website gecreëerd van het Belgische netwerk en er werd een eerste activiteit opgezet.

Minder goed nieuws was er aanvankelijk te rapen inzake COST 349: wegens interne herschikkingen binnen de Europese Commissie werd de betreffende onderzoekskredietlijn tijdelijk afgesloten, maar uiteindelijk kon eind 2003 toch een hernieuwde start genomen worden.

De overdracht van persoonsgegevens van gerechtigde personen met een handicap op gratis busvervoer door De Lijn werd in 2003 in een vernieuwde, definitieve plooi gelegd en de Cel Gelijke Kansen werkte een bijgestuurde regelgeving uit ter subsidiëring van de erkende diensten voor aangepast vervoer.

In 2003 werd met het opstarten van een haalbaarheidsstudie naar de eventuele incorporatie van de aangepaste vrijetijdsbestedingsprojecten binnen andere, zogenaamd reguliere sectoren, ook een beslissende aanzet gegeven tot de uiteindelijke verankering van deze deelwerking.

Tenslotte werd met betrekking tot de sector Huisvesting beslist om enkele concrete woonexperimenten op te starten, in nauwe samenwerking met de sociale huisvestingsmaatschappijen.

7.6.2. BUSVERVOER VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP

In de loop van 2003 werkte het Vlaams Fonds mee aan een nieuwe werkwijze voor het administreren van gratis netabonnements van de Vlaamse vervoersmaatschappij De Lijn voor rechthebbende personen met een handicap. Ter herinnering: dit recht dat aanvankelijk enkel was voorbehouden voor door het Vlaams Fonds erkende gerechtigden, werd eerder al uitgebreid tot diegenen die bij het Ministerie van Sociale Zaken een tegemoetkoming als persoon met een handicap ontvangen.

De oude werkwijze zorgde voor nogal wat overlast bij onze Provinciale Afdelingen: de mensen werden immers geacht via het loket van hun Provinciale Afdeling een aanvraag tot het bekomen van een gratis netabonnement te doen, en stelden ook talloze vragen in dat verband. Niet bestelbare brieven dienden ook door onze Administratie verder opgevolgd te worden. Uiteindelijk betreft het een dienstaanbod van De Lijn waarbij het Vlaams Fonds enkel een rol te spelen heeft als toeleverancier van persoonsgegevens, en daar moest een nieuwe regeling dan ook aan beantwoorden.

Deze nieuwe regeling houdt essentieel in dat de Vlaamse Infolijn en De Lijn zelf de centrale actoren worden en dat de rol van het Vlaams Fonds en van het Ministerie van Sociale Zaken beperkt wordt tot die van toeleverancier van persoonsgegevens. Eind juni, begin juli werd een eerste zending aan de rechthebbenden volgens de nieuwe werkafspraken verricht. Tot op heden blijkt dit nagenoeg vlekkeloos te verlopen.

In 2003 gaven onze diensten ook uitvoering aan de principiële goedkeuring van de Directieraad van De Lijn om ook de bij het Vlaams Fonds gekende gerechtigden op een manuele rolstoel, de faciliteit te kunnen bieden dat de belbus halt houdt aan de voordeur van hun woning. Hiertoe lijstte de Afdeling Individuïerichte Prestaties de gerechtigden op en werden vanuit deze afdeling de aldus gelijste personen aangeschreven met een brief van De Lijn, waarin werd opgeroepen om zich desgewenst aan te melden bij De Lijn voor deze aanvullende service. Op dit moment heeft De Lijn een dertigtal reacties ontvangen van dergelijke personen die vragen om een halte met 0 meter halteafstand.

Dat het De Lijn menens is op het vlak van toegankelijkheid, mocht ook blijken uit de presentatie van hun

toegankelijkheidsplan op 13 juni 2003. Hiermee mogen wij gerust stellen dat het gedachtegoed inzake de toegankelijkheidsproblematiek niet alleen binnen Toerisme Vlaanderen, doch nu ook binnen de diensten van De Lijn geïncorporeerd en verankerd begint te raken. Eind 2002 bereikte ons de onheilstijding vanuit het COST-secretariaat dat de kredietlijn voor dit globale onderzoeksprogramma niet langer vanuit de Europese Commissie zou voorzien worden. Meteen viel de ganse werkplanning voor 2003 in het water wat betreft onze deelname aan COST 349, ter bevordering van de toegankelijkheid van het lange afstandsvervoer per touringcar. Toch bleef er één werkgroep actief, ook zonder financiële tussenkomst voor gemaakte verplaatsingskosten: met name de werkgroep Vehicle Design. Meteen ook de door vele participanten als meest belangrijk geachte werkgroep.

Hoewel wij als Vlaams Fonds zelf niet ingetekend hadden voor deelname aan deze werkgroepactiviteiten, zagen wij toch de mogelijkheid om aan deze bijeenkomst deel te nemen. Wij betrokken hierbij trouwens ook het KOC (Kenni- en Ondersteuningscentrum), getiteld op hun specifieke technische deskundigheid. Op die manier bleven wij voeling houden met de doelstellingen van dit programma.

Na het zomerverlof mochten wij dan toch het geruststellende nieuws ontvangen dat een nieuwe kredietlijn zou worden geopend en dat allicht nieuwe bijeenkomsten in het kader van COST konden worden gefinancierd. Het betreft een overgangsregeling in afwachting dat het secretariaat voor dit programma op 1 januari 2004 zou worden getransfereerd van de Europese Commissie naar het ESF, de European Science Foundation.

Zo kon op 17 en 18 november 2003 alsnog een meeting van het Management Committee, de Bestuurscommissie van COST, worden georganiseerd in Lyon. En hoewel de tegenstellingen tussen minimalisten en maximalisten, wat betreft gewenste aanpassingen van voertuigen voor lange afstandsvervoer per bus, scherp tot uiting kwamen, toch was de sfeer positief en werd met enig vertrouwen in de aangekondigde overdracht een nieuwe start genomen. Zelf engageerden wij ons ter plekke tot deelname aan de werkgroep over informatieverstrekking en opleiding van het personeel. Van ons verwacht men onder andere in het voorjaar 2004, dat wij terzake enkele voorbeelden van goede praktijk aanbrengen, en dat wij de eerste tekstversie van een deelrapport zullen voorleggen aan gebruikersorganisaties ter bespreking en becomingentariëring.

Ook in 2003 bleven wij gelijke tred houden met de werkzaamheden die de Cel Gelijke Kansen in Vlaanderen aan de dag legde op het vlak van het aange-

past vervoer: deze dienst van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd immers destijds aangevraagd om aangepast vervoer voor personen met een handicap uit te bouwen in de stedelijke en randstedelijke gebieden, zoals De Lijn middels haar belbusdienstregeling geacht werd dit te doen in de landelijke gebieden. De opsplitsing in landelijke versus stedelijke gebieden diende immers als uitgangspunt voor de aangepaste vervoersregeling waarover de Vlaamse regering besliste op 17 juli 2000.

In de loop van 2003 werkte deze Cel echter een bijgestuurde subsidieregeling uit waarin voormelde opsplitsing onder andere wordt teniet gedaan. Hierover zullen wij allicht volgend jaar nader kunnen berichten.

7.6.3. SAMEN BOUWEN AAN EEN TOEGANKELIJKER VLAANDEREN

Hoewel de notie Toegankelijkheid de laatste tijd flink aan conceptuele houdbaarheids-waarde heeft ingeboet, blijft het vaak huilen met de pet op als we kijken naar de dagelijkse praktijk. Ook hier geldt dus dat gedachten nu eenmaal veel sneller evolueren dan de uitvoeringspraktijk.

Al jaren ijveren gebruikersorganisaties, doch ook het Vlaams Fonds, voor een meer toegankelijke samenleving, ook op het vlak van de tastbare, fysieke toegankelijkheid. Nog steeds echter geldt tot op heden de verouderde federale wetgeving van 1975 terzake, die helaas geen sanctioneringsmogelijkheden inhoudt bij niet-naleving, laat staan dat zij aanzet tot een gewijzigde attitude bij opdrachtgevers, ontwerpers en uitvoerders.

Op 20 en 21 maart 2003 evenwel – wellicht niet toevallig overlappend met het begin van de lente – werd een nieuwe, hoopvolle aanzet tot Vlaamse regelgeving inzake toegankelijkheid gegeven:

Op uitnodiging van het Vlaams Steunpunt Toegankelijkheid binnen de Cel Gelijke Kansen in Vlaanderen vond dan immers een tweedaags werkseminarie plaats rond de actualisering van de wetgeving inzake de publieke leefomgeving.

Samen met een aantal andere sleutelactoren uit het middenveld, werd ook het Vlaams Fonds betrokken bij deze besprekingen, ter toetsing van een nieuw voorontwerp van regelgeving. Het uitgangsprincipe van dit nieuwe ontwerp verschilt wezenlijk van deze die aan de basis lagen van vroegere pogingen tot Vlaamse regelgeving: basisprincipe is de decretaal verankerde idee van Integrale Toegankelijkheid, waarbij de concrete technische normen en richtlijnen enkel worden vermeld als bijlage bij voormeld kadervoorschrift en dus ook voor soepele wijziging vatbaar worden gesteld.

Half april bezorgde de Cel Gelijke Kansen de betref-

fende omstandig uitgewerkte adviesnota aan Vlaams minister Van Mechelen, voorlopig evenwel zonder positief gevolg. Dit uitblijven van enige reactie zorgde bij bepaalde gebruikersorganisaties eind 2003 alvast voor groot ongenoegen, waardoor deze nog voor de jaarwende op hun beurt voor enige commotie zorgden door middels een actie dergelijke wetgeving te claimen.

Mogelijk wordt aan dit advies alsnog enig gevolg gegeven in het voorjaar van 2004. Wij hopen alvast u daarover in de volgende editie te kunnen berichten.

Daar waar wij ons in 2002 nog beperkten tot het vermelden van de intrede van het nieuwe concept Universal Design/Design for All, kunnen wij dit jaar melding maken van een actievare rol van zowel de Cel Inclusief beleid als van de betrokkenheid van het KOC bij het recent opgerichte Belgische netwerk BDfAN. Het Belgian Design for All Network (BDfAN) werd gesticht in november 2002 en maakt deel uit van het European Design for All e-Accessibility Network (EDeAN). Zo vormt het BDfAN één van de 15 nationale contact centers en is het verantwoordelijk voor een nationaal Design for All e-Accessibility netwerk binnen de eigen landgrenzen. Het Belgian Design for All Network wil ontwerpers, opleidingsinstituten, industrie, overheid, gebruikers... kortom iedereen samenbrengen die een rol kan spelen om het idee Design for All uit te dragen.

Meer bepaald gaat het hierbij om:

- * Design for All zo ruim mogelijk te promoten;
- * informatie uit te wisselen;
- * een gemeenschappelijk forum te bieden voor Design for All thema's;
- * bijdragen tot een Europees curriculum in Design for All voor ontwerpers.

Het Belgisch netwerk kiest voor Design for All in de meest ruime betekenis; zowel de toegankelijkheid van de bebouwde omgeving, producten, diensten als informatie zijn aan de orde. Design for All, ook wel gekend als Universal Design, Barrier Free Design, Inclusive Design... beklemtoont een inclusieve en integrale benadering bij het ontwerpen van nieuwe diensten en producten.

Concreet betekent dit dat van bij aanvang van het besluit- en vormingsproces deze vraag voorop moet staan: "Hoe kan een product, een grafische boodschap, een gebouw of een publieke ruimte zowel esthetisch als functioneel zijn voor een zo groot mogelijke groep gebruikers?"

Op 15 mei organiseerde BDfAN een eerste workshop in Heverlee (Leuven), met als werktitel Ontwerpopleidingen Toegankelijk voor Design for All?!. De uitnodiging voor dit eerste initiatief werd voornamelijk beperkt tot een kranse van genodigden. Het vormde trou-

wens tevens de gelegenheid om de kersverse website van het netwerk te presenteren. Uiteraard nam het Vlaams Fonds ook deel aan studiedagen die anderen organiseerden in dit verband.

In 2004 zal er allicht een vervolg worden gebreed aan deze voorzet, zeker nu het Vlaams Fonds ook een projectvoorstel goedkeurde en subsidieerde waarbij een interactieve demonstratiestand zal worden gebouwd om de zeven principes die aan het gedachtegoed van Universal Design ten grondslag liggen, aanschouwelijk te maken.

7.6.4. BIJDRAGEN TOT EEN MEER INCLUSIEF ONDERWIJS IN VLAANDEREN

2003 was een zeer belangrijk jaar voor wat betreft onze inspanningen om inclusief onderwijs in Vlaanderen na te streven. Vooraf lijkt het aangewezen om toch nog even aan te stippen wat ons daartoe aanzet, en ook wat wij daar precies onder verstaan, onder Inclusief Onderwijs: in eenvoudige bewoordingen durven wij stellen dat Inclusief Onderwijs betracht om elk kind op een zo gewoon mogelijke wijze deel te laten hebben aan het reguliere onderwijs. Het adagium is dus ook hier: gewoon waar het kan, specifiek als het moet.

Toch mag deze doelstelling niet misbegrepen worden als een frontale aanval op het Buitengewoon Onderwijs, dat al decennialang bewezen heeft een zeer kwaliteitsvol specifiek onderwijsaanbod te kunnen bieden voor kinderen en jongeren met specifieke onderwijsbehoeften. Probleem is enkel de vaststelling dat het aantal verwijzingen naar het Buitengewoon Onderwijs, op basis van attesteringen voor één of ander type, jaarlijks gestaag toeneemt, daar waar Europa net pleit voor een grotere deelname aan het reguliere onderwijs.

Deze tendens roept vragen op. Zeker voor kinderen van het zogeheten type 8, met leerstoornissen, of van het type 1, met licht mentale handicap, kan men zich met recht en reden de vraag stellen waarom het blijkbaar zo moeilijk is voor hen om toegang te krijgen tot de gewone basisschool.

Zonder twijfel ligt de toenemende prestatiedrang in de samenleving mee aan de basis van het uitsluitingsmechanisme ten aanzien van deze en andere kinderen. Ook zogenaamd gewone kinderen krijgen het trouwens lastiger om zich te handhaven binnen de gewone school. Sommige scholen profileren zich ook meer en meer als eliteschool en nogal wat ouders tekenen al te graag in op dit exclusieve aanbod. In die zin mag verhoopt worden dat het Gelijkekansen-decreet hiertegen een afdoende buffer zal vormen.

Begin 2003 kozen wij er dan ook bewust voor om in het kader van ons actieplan voor het Europees Jaar van Personen met een Handicap, een symposium te organiseren over Inclusief Onderwijs, met als specifieke invalshoek, hoe vanuit Welzijn kan bijgedragen worden tot meer inclusieve onderwijssituaties in Vlaanderen. Meer daarover in de volgende editie van het jaarverslag.

De vorig jaar aangekondigde visietekst over de positionering van de Centra voor Leerlingenbegeleiding in het Buitengewoon Onderwijs werd uitgewerkt als reflectietekst onder de werktitel CLB en Begeleiding in het Buitengewoon Onderwijs – Afstemming Interne en Externe Begeleiding.

Eind 2003 zetten wij onze inspanningen op het vlak van Inclusief Onderwijs nog meer kracht bij:

- * op 30 september keurde de Raad van Bestuur het subsidiedossier van de vzw Lens goed: het betreft een NGT-project vanuit de Katholieke Hogeschool Leuven dat een betere afstemming beoogt van de inzetbare middelen vanuit onderscheiden bronnen ter ondersteuning van gehandicapte studenten;
- * wij werden ook door de VLOR uitgenodigd om deel te hebben aan de interne denkgroep over organisatievormen binnen het buitengewoon onderwijs, die onder andere beoogt om de bestaande typologieën te herzien;
- * op uitnodiging van het kabinet Onderwijs tenslotte volgen wij ook actief mee de werking op van een zogeheten Vlaams expertisecentrum voor handicap en hoger onderwijs, dat ruwweg beoogt om de participatie van personen met functiebeperkingen in het hoger onderwijs te faciliteren. Initiatiefnemers en dragers van het project zijn de Hogeschool West-Vlaanderen, de Vrije Universiteit Brussel en de Katholieke Universiteit Leuven.

7.6.5. AANGEPASTE VRIJETIJDSBESTEDING VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP

2003 was een belangrijk jaar voor de organisatie van het aanbod aan aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap:

- * enerzijds omdat de projecthouders werden aangewezen voor de erkenningsperiode 2003-2004;
- * anderzijds omdat de haalbaarheidsstudie terzake opstartte.

Op 26 november 2002 besliste de Raad van Bestuur om de erkenning van de lopende projecthouders inzake aangepaste vrijetijdsbesteding, te verlengen voor de erkenningsperiode 2003-2004. Dit, op basis van de screeninggegevens van de Administratie.

Ter herinnering: aan de basis van de nieuwe oproep tot het indienen van aanvraagdossiers, lag het nieuwe Besluit van 3 mei 2002, dat in de loop van 2003 trouwens nog enkele technische correcties onderging. Kandidaat-organisaties moesten zich nu duidelijker profileren als een organisatie die ofwel eerder groepsactiviteiten inricht, dan wel voorziet in individuele vrijetijdstrajectbegeleiding, dan wel beide benaderingen tracht te realiseren. Centraal in het aanvraagdossier stond het voorleggen van een zogenaamd Masterplan. In dit plan moest elke kandidaat-organisatie de doelstellingen preciseren voor de betreffende erkenningsperiode, waarbij het accent moest liggen op het wegwerken van de zwakkere punten van de eigen werking, vertrekkend van een sterktezwakteanalyse. In totaal ontving de Administratie (slechts) 25 aanvraagdossiers voor de erkenningsperiode 2003-2004.

Op 25 februari 2003 besliste de Raad van Bestuur principieel om een haalbaarheidsstudie uit te besteden inzake aangepaste vrijetijdsbesteding. Deze gedachte werd ingegeven door het besef dat het vigerende besluit van de Vlaamse regering ter erkenning en subsidiëring van 20 organisaties in Vlaanderen om aangepaste vrijetijdsactiviteiten te ontwikkelen, uitdooft op 1 januari 2005. Tegen die tijd verwacht de Vlaamse regering (wij citeren:) “enerzijds tussentijdse effectevaluaties over de gesubsidieerde activiteiten en anderzijds aanbevelingen voor de verdere toekomstige oriëntatie van het na te streven inclusieve vrijetijdsbeleid voor personen met een handicap”.

Welnu, op 24 juni 2003 besliste de Raad om de onderzoekopdracht inzake aangepaste vrijetijdsbesteding toe te wijzen aan LUCAS, gespreid over zes maanden en met als uiterste onderzoeksdatum 29 februari 2004. Dit, voor een maximumbedrag van 34.104 euro. Het zal mede op basis van de bevindingen uit dit onderzoek zijn, dat beslist zal worden om deze werking al dan niet verder te subsidiëren vanuit het Vlaams Fonds.

7.6.6. SAMENWERKING TUSSEN DE SECTOREN WELZIJN EN SOCIALE HUISVESTING

In de loop van 2003 ontving het Vlaams Fonds bericht vanuit de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM) dat de ministers Byttebier en Keulen een nieuw elan willen geven aan de denktank over de projecten op het raakvlak van wonen en welzijn. Er vonden terzake drie vergaderingen plaats: de eerste op 29 juli, een tweede en derde op respectievelijk 4 november en 5 december.

In het kader van deze heropgestarte denktank werd afgesproken om vanuit de gehandicaptenzorg enkele experimentele woonprojecten op te zetten, waarbij

personen met een zorgtoewijzing voor de erkende zorgvorm Tehuis voor Niet-werkenden, met medewerking van de sector Sociale Huisvesting, in geïntegreerde woonprojecten zullen ondergebracht worden. In de loop van 2004 zal hiertoe een ontwerp van regelgeving worden voorgelegd aan de Minister.

7.6.7. NAAR EEN TOEGANKELIJKHEIDSLABEL VOOR DE TOERISTISCHE SECTOR

In vorige edities van het jaarverslag berichten wij geregeld en uitvoerig over de inspanningen die binnen Toerisme Vlaanderen aan de dag worden gelegd op het vlak van het bevorderen van de toegankelijkheid van de logiesector.

In opvolging van een beleidsaanbeveling die geformuleerd werd in het kader van een eerder onderzoek terzake, dat trouwens als basis gold voor de opmaak van een globaal en geïntegreerd actieplan rond toegankelijkheid binnen deze Vlaamse overheidsinstelling, werd een studie opgestart naar de ontwikkeling van een raamkader ter uitwerking van een toegankelijkheidslabel voor de toeristische sector.

Het Vlaams Fonds werd gevraagd om ook deze studie mee op te volgen en te sturen, middels participatie in een Stuurgroep. Een eerste bijeenkomst vond plaats op 7 mei 2003.

Intussen ligt een concreet voorstel ter realisatie voor, dat nog binnen de instelling zelf verder getoetst moet worden op zijn bruikbaarheid. De basisgedachte is tweeledig:

- * enerzijds moeten gebruikers basisinformatie aangereikt krijgen over de mate van toegankelijkheid van een hotel, camping of vakantiepark dat dergelijk label toegekend krijgt;
- * anderzijds moeten uitbaters door de toekenning ervan gestimuleerd worden om een toegankelijkheidsbeleid in de praktijk te voeren.

Wij verwachten dat in de loop van 2004 een definitieve beslissing zal genomen worden.

7.6.8. BESLUITEND

Terugblikkend op 2003 kunnen wij stellen dat het een zeer gevarieerd en boeiend jaar is geweest op het vlak van het Inclusief Gehandicaptenbeleid: er werden belangrijke aanzetten gegeven tot verdere concretisering en uitwerking van vooropgestelde doelstellingen in uiteenlopende domeinen.

Wat de toekomst brengen zal, is nog onzeker. Dit hangt sterk samen met de invulling die binnen het nieuwe 'Agentschap voor Personen met een Handicap' gegeven zal worden aan de toebedeelde taak om mee een inclusief beleid uit te voeren voor de doelgroep, zoals verankerd in het nieuwe oprichtingsdecreet dat eind 2003 principieel werd goedgekeurd.

7.7. KINDERRECHTEN

Met de goedkeuring van het Kinderrechtenverdrag, dat op 20 november 1989 door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties werd aangenomen, engageerde de Vlaamse overheid zich om actief werk te maken van de implementatie van dit verdrag. Binnen elke Administratie of Vlaamse Overheidsinstelling waar de thematiek kinderrechten van belang is, werd een Aandachtsambtenaar, Aanspreekpunt Kinderrechten genoemd, aangesteld. Deze aanstelling gebeurde voornamelijk met het oog op het toeleveren van informatie in het kader van een aantal rapportageverplichtingen, zoals deze van het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het Kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de Rechten van het Kind. Dit besluit verplicht de Vlaamse regering om jaarlijks verslag uit te brengen aan het Vlaams parlement aangaande de voortgang van de implementatie van het Kinderrechtenverdrag.

Hoewel heel wat maatregelen met algemene draagwijdte, genomen door het Vlaams Fonds, tevens een positieve impact hebben op de realisatie van de rechten van kinderen, besliste het Vlaams Fonds reeds in 1999 om bijzondere acties te ontwikkelen, die er op gericht zijn de protectierechten van kinderen met een handicap, in het bijzonder deze kinderen, die gebruik maken van een Voorziening voor sociale integratie van personen met een handicap, te vrijwaren.

In opvolging van het sensibiliseringscolloquium aangaande preventie van misbruik en geweld ten aanzien van personen met een handicap, die in Voorzieningen voor sociale integratie van personen met een handicap verblijven, dat in het najaar van 2002 plaatsvond, werd de bestaande Stuurgroep inzake preventie van misbruik en geweld, in 2003, omgevormd tot een Ad-hoccommissie. De Commissie is evenals de Stuurgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van Voorzieningen en van personen met een handicap. Een aantal personen van de Administratie nemen aan de vergaderingen deel. De taak van de Commissie bestaat erin de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds te adviseren over het beleid dat moeten worden gevoerd en de acties die moeten worden genomen, om de bescherming van personen met een handicap tegen misbruik en geweld te maximaliseren.

De Commissie, die in 2003 slechtst enkele malen is samengekomen, kwam tot de vaststelling dat het aangewezen was om een deskundige te gelasten met de opdracht om een gestructureerd rapport aangaande preventie van misbruik en geweld ten aanzien van personen met een handicap te redigeren.

De deskundige dient meer bepaald de momenteel reeds voor handen zijnde informatie en documentatie te analyseren. Het betreft hier onder andere volgend materiaal:

- * het rapport van Hillary Brown, dat werd opgesteld in voorbereiding van het voorstel van resolutie van de Raad van Europa;
- * het voorstel van resolutie zelf, dat door de Raad werd goedgekeurd;
- * de documenten inzake preventie en de opmaak van een protocol, uitgewerkt door de Stuurgroep inzake preventie van misbruik en geweld;
- * de neerslag van de workshops die plaatsvonden tijdens de studiedag van november 2002;
- * de resultaten van de beperkte enquête, die tijdens dezelfde studiedag werd gehouden;
- * het kenniscentrum inzake preventie van seksueel misbruik ten aanzien van personen met een mentale handicap (www.stoppingabuse.org);
- * de resultaten van de bevraging van bevoorrechte getuigen, die in tussentijd plaats vond.

Uitgaande van de analyse van het voorhanden zijnde materiaal, moet het mogelijk zijn adequate strategische doelstellingen evenals concreet geformuleerde operationele doelstellingen (aandachtspunten, prioritaire acties...) te formuleren en een geactualiseerd stappenplan vast te leggen inzake preventie van misbruik en geweld ten aanzien personen met een handicap, dit ongeacht de context waarin zij leven met name in een Voorziening of in familieverband.

Hierbij is het belangrijk dat de gehele scoop van misbruik en geweld wordt meegenomen.

Momenteel is voornamelijk het seksuele misbruik voorwerp van acties en publicaties. Andere vormen van misbruik en geweld, zoals onder andere vrijheidsbeperking, mogen hierbij evenwel niet uit het oog verloren worden.

De Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds stemde in met dit voorstel van de Commissie. De uitvoering van de deskundigenopdracht was eind 2003 nog niet afgerond.

Met een voorstel tot wijziging van Besluit van de Vlaamse regering van 15 december 2000 betreffende de kwaliteitszorg in de Voorzieningen voor de sociale integratie van personen met een handicap, wil het Vlaams Fonds alvast een begin maken met het verbeteren van de preventie van misbruik en geweld ten aanzien personen met een handicap, die gebruik maken van een Voorziening erkend en gesubsidieerd door het Vlaams Fonds.

De wijziging is er op gericht het omgaan met preventie van misbruik en geweld en ook de opvolging ervan

meer expliciet aan bod te laten komen binnen de huidige verplichte elementen van het kwaliteitshandboek en de minimale sectorspecifieke kwaliteitseisen. Er wordt voorgesteld bij de verplichte elementen een procedure toe te voegen aangaande het detecteren van en gepast reageren op misbruik en geweld ten aanzien van gebruikers. De minimale sectorspecifieke kwaliteitseis Integriteit wordt aangevuld met een bepaling waarin wordt voorzien dat de Voorziening maatregelen dient te nemen tegen misbruik en geweld ten aanzien van gebruikers.

Het ontwerp van wijzigend besluit werd eind 2003 aan de Minister, bevoegd voor Bijstand aan Personen, overgemaakt, voor goedkeuring door de Vlaamse regering.

Voor het overige heeft het Vlaams Fonds in de persoon van het Aanspreekpunt Kinderrechten, in het ontwikkelingsproces integrale jeugdhulp, actief meegewerkt aan de totstandkoming van een voorstel van decreet inzake de rechtspositie van de minderjarige in de jeugdhulp. Met dit voorstel van decreet wordt een poging gedaan om gestalte te geven aan de protectie, provisie- en participatierechten van alle minderjarigen, die een beroep doen op jeugdhulp.

Het Aanspreekpunt Kinderrechten bij het Vlaams Fonds is: An Vanermen, anna.vanermen@vlafo.be, tel.: 02.225.84.65.

7.8. INTERNATIONALE ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS FONDS

7.8.1. INLEIDING

Het Vlaams Fonds ontplooit als Vlaamse Openbare Instelling eveneens activiteiten op het internationale vlak. De voornaamste doelstelling hiervan is de uitwisseling van kennis en ervaring én de harmonisering van het Sociale Integratiebeleid tussen de Europese lidstaten te bewerkstelligen.

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de activiteiten van het Vlaams Fonds binnen de Europese Unie en die binnen de Raad van Europa en binnen de Verenigde Naties besproken.

De activiteiten in het kader van de Europese Unie zijn veelzijdig, met uiteraard als blikvanger het Europees Jaar 2003 van Personen met een Handicap. Daarnaast is er een rijk aanbod van Europese programma's, waarvoor promotoren binnen de lidstaten van de Unie projecten kunnen indienen. Het financieel belangrijkste programma voor de materie van het Vlaams Fonds is ontegensprekelijk het Europees Sociaal Fonds (ESF); talloze door het Vlaams Fonds er-

kende Voorzieningen ontvangen additioneel subsidies van het ESF. Naast het programma-aanbod worden tevens diverse activiteiten inzake uitwisseling van kennis en ervaring ontplooid. Voor de gedetailleerde uitwerking van dit punt wordt eveneens verwezen naar het verslag van de activiteiten van de Europese Cel (hoofdstuk 6.2.)

Wat de Raad van Europa betreft, kaderen de activiteiten vooral in het bewerkstelligen van een betere sociale integratie van personen met een handicap in de diverse lidstaten. De invalshoek is daarbij voornamelijk het perspectief van de Bescherming van de Mensenrechten. Dit doel wordt nagestreefd middels uitwisseling van informatie, vergelijking van wetgevingen en beleidsontwikkelingen in de verschillende lidstaten, en het uitwerken van diverse thema's en resoluties. Blikvanger op dat gebied is ontegensprekelijk de politieke slotverklaring van de Interministeriële Conferentie van Malaga.

Binnen de Verenigde Naties is het Vlaams Fonds op diverse terreinen actief, met als blikvanger de voorbereiding van een internationale conventie omtrent de bescherming en promotie van de rechten van personen met een handicap.

7.8.2. ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS FONDS BINNEN DE EUROPESE UNIE

7.8.2.1. Eurecard project

De Provinciale Afdeling Limburg is partner namens het Vlaams Fonds in het Eurecard-project. De Europese Cel volgt dit project mee op.

7.8.2.2. Europees jaar 2003

De Europese Cel heeft in 2003 de coördinatie van het Europees Jaar 2003 van de Personen met een Handicap in de Vlaamse Gemeenschap op zich genomen (zie ook hoofdstuk 6.2.). Dit gebeurde samen met de Adjunct Leidend Ambtenaar van het Vlaams Fonds. In 2002 werd het volgende gerealiseerd:

- * samenstelling intersectorale Stuurgroep;
- * lancering van oproep tot het indienen van een projectoproep;
- * beoordelen van de 500 ingediende projectvoorstellen;
- * selectie van 140 projecten;
- * website Europees Jaar 2003 in Vlaanderen;
- * opvolgen vergaderingen op nationaal en Europees niveau.

Dit omvangrijke, voorbereidende werk heeft in 2003 zijn vruchten afgeworpen: de 140 gesubsidieerde projecten zijn doorgegaan, met weerklank in de (vooral plaatselijke) media zodat één der basisideeën van het

Europees Jaar, de sensibilisering van het publiek, in Vlaanderen alleszins kon verwezenlijkt worden. Tevens werd gewaakt over de andere aspecten die leidraad waren voor de Europese actie: de samenwerking tussen valide personen en personen met een handicap, en de aanzet tot continuïteit van de weerhouden projecten.

Het ontplooiën van activiteiten in het raam van het Europees jaar gebeurde niet enkel binnen het raam van de werkzaamheden van het Vlaams Fonds of van het beleidsdomein Welzijn; ook andere departementen droegen hun steentje bij tot het welslagen ervan.

Eind juli 2003 deed de Europese bus, gecharterd met het oog op het Europees jaar, Vlaanderen aan; de weerklank hiervan was wellicht niet wat verhoopt werd, deels omwille van de vakantieperiode, deels omwille van de hittegolf, deels omwille van een minder goede communicatie tussen het organiserend evenementenbureau en de plaatselijke autoriteiten. Ook hier droegen zowel de Europese Cel als de Provinciale Afdelingen van het Vlaams Fonds hun steentje bij.

Uiteraard hadden in het raam van het Europees Jaar diverse manifestaties op Europees vlak plaats, manifestaties waaraan het Vlaams Fonds zijn medewerking verleende of hierbij aanwezig was: de grootse openings- en slotceremonieën, respectievelijk in Athene en in Rome, de nationale en regionale manifestaties, de aanwezigheid op het Adviserend Comité bij de Europese Commissie...

Zoals bij tal van Europese initiatieven zal de weerslag van het Europees Jaar slechts achteraf voelbaar zijn; nu kan evenwel reeds gesteld worden dat de integratie van de personen met een handicap, het Gelijke Kansen Beleid, de non-discriminatie omwille van een handicap bij de publieke opinie geen abstracte begrippen meer zijn, en dat was toch het hoofddoel van het Europees Jaar.

7.8.2.3. Activiteiten binnen de high level group (hlg)

Via de zogenaamde High Level Group, die eigenlijk een overlegorgaan is van hoge ambtenaren die in hun respectieve lidstaat verantwoordelijk zijn voor het integratiebeleid, tracht de Europese Unie structureel opvolging te geven aan de EG-resolutie van 20 december 1996 betreffende gelijke kansen voor personen met een handicap (PB C12 van 13 januari 1997).

Naast dat overlegorgaan van hoge ambtenaren werd ook het Forum opgericht, waarin de Internationale Niet-gouvernementele Organisaties (INGO's) van Per-

sonen met een Handicap zetelen. In 2003 vertegenwoordigden vooral de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest, sporadisch aangevuld met het federaal niveau, de COCOF voor Brussel en de Duitstalige Gemeenschap, ons land in die HLG. De werkzaamheden van de HLG spitsten zich voornamelijk toe op de voorbereiding van het Europees Jaar van de Personen met een Handicap, en de implementering ervan in de lidstaten, waarbij de HLG als Raadgevend Comité bij de Europese Commissie fungeerde.

Vanaf 2004 zal de HLG terug volwaardig zijn taak opnemen, als Stuurgroep bij de verdere implementering van wat in het Europees Jaar verwezenlijkt werd. Een tienjarenplan is bij de Europese Commissie hiervoor in de maak, en wij zullen hier zeker in latere jaarverslagen op terugkomen.

De zogenaamde Europadag van 22 november 2003 diende als afsluiter voor het Europees Jaar in Vlaanderen. De goedgekeurde projecten konden zich uitgebreid voorstellen, en naast traditionele workshops, een academisch gedeelte en een gastoptreden van Severine Doré werd vooral gestreefd naar een ruime inbreng en participatie van de personen met een handicap zelf, wat resulteerde in een ruimer doelpubliek.

Een website met de Vlaamse activiteiten in het raam van het Europees Jaar werd eveneens aangemaakt en verbonden met de Europese website terzake.

Ten slotte dient aangestipt dat de concrete vertaling van Artikel 13 (Antidiscriminatie Bepaling) van het Verdrag van Amsterdam voor Personen met een Handicap en van de richtlijn 2000/78/ EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep zijn bekroning kende door de goedkeuring van de wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding (Belgisch Staatsblad van 17 maart 2003).

Momenteel buigt een werkgroep (met deelname van het Vlaams Fonds) binnen het federale Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid zich over de verdere implementering van de richtlijn 2000/78.

7.8.3. ACTIVITEITEN VAN HET VLAAMS FONDS BINNEN DE RAAD VAN EUROPA

7.8.3.1. Situering van de activiteiten van het Vlaams Fonds

Binnen de Raad van Europa nemen ambtenaren van het Vlaams Fonds deel aan twee soorten vergaderingen:

- * zij vertegenwoordigen het Vlaams Fonds in het Directiecomité van het Partieel Akkoord voor de Revalidatie en de Sociale Integratie van Personen met een Handicap;
- * zij vertegenwoordigen het Vlaams Fonds in verschillende comités van deskundigen die voor de Raad van Ministers rapporten en resoluties voorbereiden. Het Directiecomité stelt aan het Ministercomité voor om deze Expertcomités op te richten. Binnen elk van deze Comités kunnen afzonderlijke werkgroepen worden opgericht.

Dankzij bovenvermelde vertegenwoordiging blijft het Vlaams Fonds op de hoogte van beleidsontwikkelingen in andere landen, kan het eigen expertise en ervaring ter beschikking stellen van andere lidstaten, en kan het ook bepaalde evoluties helpen bevorderen.

In de loop van 2001 werd beslist een derde soort vergadering in te lassen, namelijk een taskforce van hoge ambtenaren ter voorbereiding van de tweede pan-Europese Ministerconferentie van 7 en 8 mei 2003 over het gehandicaptenbeleid. In de loop van 2003 werd de zeer intensieve werking van deze taskforce behouden om uitvoering te geven aan de politieke verklaring die resulteerde uit deze Ministerconferentie, de zogenaamde Verklaring van Malaga.

7.8.3.2. Activiteiten in het Directiecomité

- * Van 7 tot 10 oktober 2003 had in Straatsburg de 26ste bijeenkomst plaats van het Directiecomité Revalidatie en Sociale Integratie van Personen met een Handicap;
- * Het Directiecomité nam kennis van de tussentijdse rapporten, eindverslagen en evoluties van de verschillende Expertcomités (zie infra) en van de aanbevelingen en resoluties van de Parlementaire Assemblee en van het Ministercomité, onder meer betreffende hyperactieve kinderen en betreffende de gebarentaal;
- * Het Directiecomité zal mee uitvoering geven aan het voorstel het Partieel Akkoord vanaf 2004 geleidelijk uit te breiden tot de 45 lidstaten van de Raad van Europa, te beginnen met het luik Gehandicaptenbeleid;
- * Het Directiecomité besliste tot de opmaak van een actieprogramma op basis van de besluiten van de Interministeriële Conferentie van Malaga. Hiervoor werd een redactiecomité opgericht, waar-

aan Laurent Bursens, Adjunct Leidend Ambtenaar, deelneemt. Deze activiteit kan leiden tot een volledige herziening, mogelijks vervanging van de aanbeveling 92(6) die zowat de basistekst voor het gehandicaptenbeleid in de lidstaten van de Raad van Europa uitmaakt.

7.8.3.3. Activiteiten van de Comités van Deskundigen

* Redactiegroep inzake geweld en misbruik

Tijdens de 24ste bijeenkomst werd beslist een redactiegroep samen te stellen, die als opdracht meekreeg een Ontwerp van Aanbeveling uit te schrijven. Deze groep heeft na één bijeenkomst een volledige tekst afgeleverd.

Omdat er bij heel wat lidstaten nog tal van gevoeligheden bestaan rond bepaalde onderdelen van het Ontwerp van Aanbeveling, worden de lidstaten verzocht op basis van interne consultatierondes reacties in te sturen voor eind december 2003. De Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds besliste reeds in november 2002 de voorliggende tekst van de aanbeveling integraal goed te keuren.

* Deskundigencomité inzake de preventie van handicaps verbonden met chronische aandoeningen

Dokter Jean Stevens van de Medische Cel van het Vlaams Fonds participeert aan dit comité. De publicatie van het eindrapport wordt na raadpleging van de lidstaten verwacht tegen maart 2004.

* De verslagen van de Deskundigencomités Discriminatie van Vrouwen met een Handicap en Personen met Zware Zorgbehoefte in Voorzieningen zullen geïntegreerd worden in de verklaring van Malaga en in de werkzaamheden die hieruit voortvloeien (actieplan). Catherine Molleman, lid van de Studiecel van het Vlaams Fonds, nam actief deel aan de voorbereidende werkzaamheden van het Redactiecomité Personen met Zware Zorgbehoeften onder leiding van Prof. Hilary Brown.

7.8.3.4. De interministeriële conferentie van Malaga (7 en 8 mei 2003)

Aan deze Conferentie werd deelgenomen door Laurent Bursens, die ook een belangrijke rol speelde in de voorbereiding ervan. De Conferentie resulteerde in een politieke verklaring onder de titel: Het Welzijn van de Personen met een Handicap Verbeteren: Doorgaan met een Coherent Beleid voor en door een Volwaardige Participatie.

Gelet op het belang van deze tekst, die werkelijk een aanzet zal zijn tot een vernieuwd beleid (zonder daar

bij de continuïteit uit het oog te verliezen) wordt de integrale officieuze vertaling van de verklaring opgenomen op de website van het Vlaams Fonds, waar alle belangstellenden hem kunnen consulteren.

In deze politieke verklaring komen de twee subthema's en twee transversale thema's van de Conferentie aan bod:

* de twee subthema's:

- subthema 1: het bevorderen van het volwaardig burgerschap en de volledige participatie door het uitwerken van een beleid en van juridische maatregelen met het oog op het garanderen van gelijke kansen voor personen met een handicap;
- subthema 2: het ontwikkelen van vernieuwende benaderingen in de aangeboden dienstverlening gericht op het beter beantwoorden van de noden van de personen met een handicap als gebruiker.

* de twee transversale thema's:

- transversaal thema 1: het vergemakkelijken van de integratie van vrouwen met een handicap;
- transversaal thema 2: het vergemakkelijken van de integratie van personen met grote assistentiebehoeften.

7.8.4. ACTIVITEITEN IN HET RAAM VAN DE ORGANISATIE VAN VERENIGDE NATIES

7.8.4.1. Op initiatief van Mexico buigen de Verenigde Naties zich momenteel over een ontwerp van Conventie ter Bescherming van de Rechten en de Waardigheid van Personen met een Handicap. Deze ontwerpconventie wordt besproken in een bijzonder Comité, opgericht door de Resolutie 56.168 van de Organisatie van de Verenigde Naties.

Onder het Deens voorzitterschap van de Europese Unie werd besloten te streven naar een eenduidig Europees standpunt terzake, met als voorafgaand discussiepunt de status van de Ontwerpconventie: is dit een nieuw instrument naast de bestaande Standard Rules, of dienen deze Standard Rules aangevuld, of dienen de bestaande andere Conventies betreffende mensenrechten aangevuld.

Voorlopig bevinden deze besprekingen zich in het stadium waarbij uitvoering zal gegeven worden aan volgende Europese beslissingen: (1) De EU zal pogen een gemeenschappelijk standpunt naar voren te brengen; (2) de EU is niet gelukkig met de Mexicaanse ontwerptekst, en zal pogen zelf een ontwerp van Conventie op te stellen (voorlopige werktitel: Conventie betreffende de Bescherming en Promotie van de Rechten van Personen met een Handicap).

De Belgische vertegenwoordiger in de EU-werkgroep pleegt regelmatig overleg met het Vlaams Fonds omtrent de werkzaamheden dienaangaande.

7.8.4.2. Ditzelfde onderwerp komt eveneens ter sprake in de Commissie Sociale Ontwikkeling van de VN, waar het Vlaams Fonds zich eveneens bij de voorbereiding van de 42e zitting van deze Commissie (februari 2004) achter het gelijklopend Europees Standpunt schaarde.

7.8.4.3. Ondertussen verleende het Vlaams Fonds zijn medewerking aan de implementering van de Resolutie 2002/61 van de Commissie voor de Mensenrechten van de VN betreffende fundamentele rechten van de personen met een handicap.

7.9 UITREIKING VAN DE ERETEKENS

De beslissing van de Raad van Bestuur om een Erepennig van het Vlaams Fonds in het leven te roepen dateert van 12 juli 1993. Dit ereteken wordt uitgereikt aan beheerders van Gehandicaptenvoorzieningen, erkend door het Vlaams Fonds, die zich gedurende minstens tien jaar belangeloos hebben ingezet voor de personen met een handicap.

Deze vorm van tastbare, zij het symbolische waardering voor de belangeloze inzet voor de sociale integratie van personen met een handicap werd door de belanghebbenden zeer op prijs gesteld.

Vandaar dat de Raad van Bestuur op 28 januari 1997 besliste het toepassingsgebied te verruimen. Vanaf 1 januari 1997 komen ook in aanmerking:

- * afscheidsnemende leden van de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds die ten minste twee jaar lidmaatschap bewijzen;
- * personeelsleden van de door het Vlaams Fonds erkende Voorzieningen die ten minste 25 jaar tewerkstelling in de sector bewijzen;
- * afscheidsnemende leden van de bij het Vlaams Fonds ingestelde Adviescomités en Provinciale Evaluatiecommissies die ten minste zes jaar lidmaatschap bewijzen. Op 30 september 1997 besliste de Raad van Bestuur om ook de afscheidsnemende leden van de Bijzondere Bijstandscmissie hierin op te nemen.

In onderstaande tabel 7.3 vindt u een verdeling per provincie voor wat betreft de Voorzieningen die in 2003 een erepennig aangevraagd hebben voor beheerders en/of personeelsleden.

Het aantal Voorzieningen dat een ereteken heeft aangevraagd is stabiel gebleven ten opzichte van 2002, maar het aantal personen waarvoor een ereteken werd aangevraagd is flink toegenomen. In 2003 werden 43 eretekens meer uitgereikt dan in 2002. Steeds meer aanvragen worden ingediend voor personeelsleden en minder voor beheersleden.

We kunnen dus nog steeds stellen dat deze eretekens ten eerste gewaardeerd worden door de sector als uitdrukking van waardering voor een onvermoeide inzet. Dit blijkt onder andere uit het feit dat de Voorzieningen de termijnen nauwlettend opvolgen: telkens een bestuurs- of personeelslid aan de termijn voldoet, wordt een aanvraag ingediend.

7.10 VERSLAG OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE MEDISCHE CEL IN 2003

De Medische Cel binnen de Stafdienst bestaat uit drie artsen, waarvan één voltijds verbonden, en een Logistiek Assistentie, die ook nog voor twee andere cellen werkt.

Ook in 2003 liep de werking niet van een leien dakje. Afwezigheden hebben snel grote gevolgen voor een dergelijke, kleine equipe.

De belangrijkste taken worden hieronder besproken, waarbij de meest in het oog springende activiteiten uit 2003 worden aangestipt.

Wat Beroepen bij de Arbeidsrechtbank aangaat, worden de door de rechter gevraagde medische expertises opgevolgd, met zo nodig aanwezigheid ter plaatse. In 2003 waren er 39 Beroepen met aanstelling van een Medisch Expert; dit betekent 33 minder dan in 2002. Bij zowat 7 onderzoeken was een van de artsen van het Vlaams Fonds lijfelijk aanwezig. Vaak moet een keuze gemaakt worden: andere activiteiten eisen dikwijls alle aandacht op en een verre verplaatsing voor één enkel onderzoek is niet steeds te verantwoorden.

TABEL 7.3:

provincie	aantal voorzieningen	aantal aanvragen	beheerders		personeelsleden	
			toekenningen	weigeringen	toekenningen	weigeringen
Antwerpen	4	7	1		6	
Limburg	7	74	1		72	1*
O.Vlaand.	1	12			12	
Vlaams-Brabant	2	25	2		23	
W.Vlaand.	3	13	1		12	
Totaal	17	131	5		125	1

* Het ereteken werd geweigerd omdat de persoon in kwestie reeds eerder als ex PEC-lid een ereteken had ontvangen.

De Medische Cel is betrokken bij de werking van de Adviescommissies (de zogenaamde Heroverwegingscommissies). Twee artsen van de Medische Cel maken deel uit van een Kamer van de Commissie, één als effectief lid en één als plaatsvervanger. Twee van de artsen maken deel uit van de Deskundigencommissie met betrekking tot het persoonlijke-assistentiebudget (PAB), één als titularis, één als plaatsvervanger. Dit bracht in de loop van 2003 veertien vergaderingen met zich mee.

Het advies van de Medische Cel wordt ook gevraagd in verband met Individuele Materiële Bijstand (IMB), zowel voor individuele gevallen (vooral dossiers met betrekking tot rolstoelen en gevallen die zullen worden voorgelegd aan de Bijzondere Bijstandscmissie), als bij de uitwerking van voorstellen voor algemene regelgeving. In 3 van de 5 Provinciale Afdelingen zijn artsen van de centrale medische cel regelmatig effectief aanwezig voor medisch advies. Per Provinciale Afdeling vertegenwoordigde dit in 2003 ongeveer 125 dossiers.

De Medische Cel was ook betrokken bij het overleg met het RIZIV inzake rolstoelen. De werkgroep die een nieuwe nomenclatuur voor het RIZIV en betere afspraken tussen de verschillende betrokken instanties moest voorbereiden, kwam in de loop van 2003 tot concrete en werkzame voorstellen, die in principe in 2004 tot een nieuwe regeling moeten leiden. Een eerste stap werd reeds gezet eind 2003, met de publicatie van het Koninklijk Besluit tot Oprichting van een Technische Raad voor Rolstoelen. Deze raad, die een vertegenwoordiger van het Vlaams Fonds omvat, moet adviseren met betrekking tot het continu bijsturen van de regelgeving van het ZIV, en met betrekking tot aanvragen die verantwoord zijn, maar buiten de vastgestelde normen vallen. Er werd wel de zweep op gelegd: de werkgroep vergaderde in 2003 zestien keer.

De Medische Cel heeft ook een inspectietaak, hoofdzakelijk in revalidatiecentra. In 2003 werden 30 bezoeken ter plaatse afgelegd: 18 keer betrof het gewone inspecties in verband met lopende erkenningen of verlengingen van erkenning en 12 keer een grote audit, samen met medewerkers van de dienst Inspectie. Eenmaal werd een bezoek afgelegd in een nursingehuis, in verband met een klacht met betrekking tot medische opvolging.

Nog in verband met de revalidatiecentra wordt aan de Medische Cel advies gevraagd met betrekking tot aanvragen voor investeringssubsidies voor bijzondere uitrusting.

De Medische Cel verzorgde de vertegenwoordiging in een Expertencomit  bij de Raad van Europa, dat voorstellen moet formuleren met betrekking tot preventie van handicaps als gevolg van chronische ziekten. Dit Comité vergaderde tweemaal in 2003, in Straatsburg, en leverde een eindrapport af, waarvan de publicatie intussen goedgekeurd werd.

De Medische Cel levert een Waarnemend Lid in de Raad van Bestuur van het Steunpunt Expertisenetwerken. Hierover leest u meer in dit hoofdstuk bij 7.12.

De ontwikkelingen rond de nieuwe ICF, Nederlandse vertaling van de International Classification of Functioning, Disability and Health, werden verder op de voet gevolgd en informatie hierover werd intern en extern verspreid.

In samenwerking met de Informatiedienst werden gastcolleges gegeven aan studenten die het laatste jaar geneeskunde volgen aan de UIA en de VUB. Ook werd een uiteenzetting gegeven tijdens de studiedag van het CEPOS, over maatschappelijke reïntegratie van personen met niet aangeboren hersenletsels (NAH) en tijdens een studiedag voor artsen verbonden aan CLB's.

Tenslotte wordt de Medische Cel voor allerlei advies aangesproken van binnen en van buiten het Vlaams Fonds. 15 maal werd dit advies afgeleverd in schriftelijke vorm, waarvan 6 maal naar diensten of personen buiten het Vlaams Fonds.

7.11. INTEGRALE JEUGDHULP

7.11.1. INLEIDING

Onder de titel Integrale Jeugdhulpverlening wordt het project gevat dat de beleidsdoelstelling heeft om binnen de welzijnssector te komen tot herstructurering van de jeugdzorg. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de Maatschappelijke Beleidsnota van het Vlaams Parlement over jeugdzorg.

De algemene doelstelling van de Integrale Jeugdhulpverlening is het organiseren van een hulp- en dienstverlening over de grenzen van de bestaande sectoren heen. Het aanbod moet ook adequater en meer vraaggericht worden, waarbij de persoon, zijn omgeving en de vraag centraal staan.

De volgende sectoren zijn betrokken:

- * Algemeen welzijnswerk: Centra Algemeen Welzijnswerk, Centra voor Integrale Gezinszorg;
- * Onderwijs: Centra voor Leerlingenbegeleiding;
- * Gezondheidszorg: Centra Geestelijke Gezondheidszorg;

- * Kind en Gezin;
- * Bijzondere Jeugdzorg;
- * Gehandicaptenzorg.

De hoeksteen van de beleidsdoelstelling is het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Een interdepartementale werkgroep stelde in 2000 een Intersectoraal Strategisch Plan op dat aangeeft welke de missie en de basispijlars van de Integrale Jeugdhulp zijn. Voor de gehandicaptensector heeft het Vlaams Fonds bijgedragen tot de totstandkoming van de planning.

7.11.2. UITWERKING

7.11.2.1. Integrale jeugdhulp is momenteel nog steeds een beleidsvoorbereidingsproces

Er werd een werkstructuur opgezet om dit beleidsvoorbereidende proces waar te maken. De belangrijkste componenten van deze werkstructuur zijn de Thematische Werkgroepen, de Centrale Commissie en de Pilootregio's.

De Thematische Werkgroepen hebben de opdracht de basispijlars, ook bakens genoemd, van Integrale Jeugdhulp inhoudelijke invulling te geven met het oog op de operationalisering ervan.

Er zijn zes Thematische Werkgroepen:

- * Rechtstreeks Toegankelijke Hulp;
- * Modulering;
- * Toegangspoort tot de Niet-rechtstreeks Toegankelijke Hulp;
- * Onderscheid tussen de Rechtstreeks Toegankelijke en Niet-rechtstreeks Toegankelijke Hulp;
- * Trajectbegeleiding;
- * Dwang als Modaliteit.

Naast de zes Thematische Werkgroepen werden nog volgende Ad-hocwerkgroepen in het leven geroepen. Deze richten zich tot de thema's die de bakens door kruisen:

- * Participatie;
- * Positie van de Cliënten;
- * Crisishulp.

De Centrale Commissie stuurt het hele proces aan. Ze ontvangt de adviezen van de Thematische Werkgroepen of andere werkgroepen en geeft op haar beurt advies aan de Minister.

Zowel in de Thematische Werkgroepen als in de Centrale Commissie is gezorgd voor een evenwichtige vertegenwoordiging van medewerkers uit de Administraties en de Voorzieningen. Voor het Vlaams Fonds

nemen dus zowel medewerkers van de Administratie als medewerkers uit de Voorzieningen van de gehandicaptensector deel.

In de Pilootregio's wordt in het werkveld met de basisconcepten van integrale jeugdhulpverlening gewerkt. Elke Pilootregio heeft zijn eigen werkstructuur. Aan het hoofd staat een Projectleider. Het centrale sturingsorgaan is de Regionale Stuurgroep die is samengesteld uit vertegenwoordigers vanuit de betrokken sectoren.

Er werden drie Pilootregio's geselecteerd met name het Gerechtelijk Arrondissement Antwerpen, het Gerechtelijk Arrondissement Gent en de Gerechtelijke Arrondissementen Genk-Tongeren en Hasselt.

Aangezien de operationalisering van het concept in zijn globaliteit niet haalbaar bleek te zijn werden thematisch afgebakende projecten gedefinieerd. In alle Pilootregio's lopen projecten met betrekking tot het Netwerk Rechtstreeks Toegankelijke Hulp, de Toegangspoort en Trajectbegeleiding. In Gent-Meetjesland en in Antwerpen lopen bovendien projecten rond Crisishulpverlening. In Limburg is er een specifiek project rond kneldossiers. De projecten Toegangspoort en Trajectbegeleiding zijn beperkt tot de minderjarigen die hun woonplaats hebben in volgende gemeenten of die in deze gemeenten worden aangetroffen: Borgerhout, Schoten, Eeklo, Sint-Amandsberg, Wachtebeke, As, Genk, Opglabeeke en Zutendaal.

In de pilootregio's wordt tevens geëxperimenteerd met de andere bakens, met name Modulering, het Onderscheid tussen Rechtstreeks Toegankelijke en Niet-rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulpverlening en in mindere mate met Dwang als Modaliteit.

De Thematische Werkgroepen en de Pilootregio's krijgen ondersteuning van een team Beleidsondersteuning.

7.11.3. STAND VAN ZAKEN

7.11.3.1. Integrale jeugdhulp

Nadat het conceptuele werk van de verschillende Thematische Werkgroepen en de Ad-hocwerkgroepen reeds in 2002 in grote lijnen werd afgerond, lag de klemtoon in 2003 op het toetsen van de concepten aan de praktijkervaring in de Pilootregio's.

Anderzijds dienden bepaalde elementen nog conceptueel uitgeklaard te worden. Dit was onder meer het geval voor de beleidsafstemming binnen Integrale Jeugdhulpverlening. Hiertoe werden afzonderlijke en tijdelijke Ad-hocwerkgroepen in het leven geroepen.

Tevens diende in 2003 werk te worden gemaakt van de opmaak van een Ontwerp van Definitief Kaderdecreet Integrale jeugdhulp, waarin de inhoudelijke en strategische elementen, die noodzakelijk worden geacht en waarvoor een draagvlak bestaat, verankerd werden.

Het Decreet van 19 juli 2002 inzake Integrale Jeugdhulp en het Besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 inzake Integrale Jeugdhulp, dat werd bekrachtigd bij Decreet van 13 juni 2003, houden op uitwerking te hebben op 30 juni 2004. Op deze datum eindigen ook de pilootprojecten.

Vanuit de Pilootregio's werd in de verschillende Thematische Werkgroepen verslag uitgebracht over de door hen opgedane ervaringen.

Medio 2003 maakte iedere Pilootregio een tussentijds rapport over aan de Centrale Commissie.

Rekening houdend met gerapporteerde knelpunten en aanbevelingen werden concepten bijgestuurd. Het uiteindelijke conceptuele resultaat van de verschillende werkgroepen werd in de vorm van adviezen in het najaar voorgelegd aan de Centrale Commissie.

De Centrale Commissie bepaalde vervolgens welke adviezen omwille van de algemene aard van hun inhoud en gezien de overeenstemming over de noodzaak geschikt waren om opgenomen te worden in een decreet, welke adviezen bewaard zouden worden voor de uitvoeringsbesluiten en over welke adviezen de discussie tijdens het verdere verloop van de pilootfase moest worden voortgezet.

Nadat de Minister de middenveldorganisaties had geconsulteerd, werd aan een Juridische Werkgroep de opdracht gegeven de door de Commissie voor een Ontwerp van Decreet weerhouden elementen juridisch te vertalen.

Einde november 2003 legde de Centrale Commissie haar slotadvies in de vorm van een Decreet voor aan de Minister.

De grote lijnen van dit advies zijnde volgende:

I. Doel en toepassingsgebied van Integrale Jeugdhulp

Integrale Jeugdhulp is een concept waarvan de implementatie moet leiden tot een optimalisering van de jeugdhulp die wordt aangeboden door de reeds bestaande sectoren en is bijgevolg geen nieuwe sector. Samenwerking en afstemming tussen de verschillende sectoren zijn hierbij de voornaamste instrumenten.

De finale doelstelling van Integrale Jeugdhulp bestaat uit het vrijwaren van de ontplooiingskansen en het bevorderen van het welzijn en de gezondheid van de minderjarige. Integrale Jeugdhulp kan om deze reden ook hulp aan de ouders, opvoedingsverantwoordelijke en of personen uit de leefomgeving van de minderjarige omvatten.

Het materiële toepassingsgebied bestaat in principe uit de boven reeds vermelde sectoren. De Vlaamse regering kan het toepassingsgebied uitbreiden en dient nader te bepalen welke jeugdhulpverleningsvormen binnen de verschillende sectoren effectief gevat zijn.

II. De werkingsprincipes van Integrale Jeugdhulp zijn de volgende:

1. Toegankelijkheid: de jeugdhulp is maximaal bekend, bereikbaar, beschikbaar, begrijpbaar en betaalbaar;
2. Vraaggerichtheid: de jeugdhulp vertrekt van en sluit maximaal aan bij de vraag en de behoefte van de personen aan wie ze wordt verleend;
3. Subsidiariteit: wanneer meerdere vormen van jeugdhulp gelijkwaardig aan een jeugdhulpvraag of -behoefte kunnen beantwoorden, wordt de minst ingrijpende vorm van jeugdhulp aangeboden;
4. Participatie: de jeugdhulp voltrekt zich in dialoog met en met volwaardig partnerschap van de personen aan wie de jeugdhulp wordt verleend;
5. Acceptatie: met uitzondering van de gerechtelijke jeugdhulp kan de in dit decreet bedoelde jeugdhulp slechts worden verleend met instemming van de personen aan wie zij wordt verleend.

III. Modulering

De jeugdhulpverlening, die onder het toepassingsgebied valt van Integrale Jeugdhulpverlening, wordt aangeboden in modules. Een module is een afgeleide eenheid van hulp.

Modulering of het vertrekken van een eenduidig begrippenkader beschrijven van het jeugdhulpaanbod heeft tot doel het hulpaanbod zowel voor de cliënten als voor de hulpverleners transparanter te maken.

IV. Onderscheid Rechtstreeks Toegankelijke en Niet-rechtstreeks Toegankelijke Hulpverlening

Overeenkomstig het subsidiariteitsprincipe streeft Integrale Jeugdhulp ernaar om hulpverlening met een hoge graad van ingrijpendheid selectief aan te bieden aan die cliënten voor wie ze noodzakelijk wordt geacht.

Ingrijpende hulpverlening is hulpverlening die objectief sterk ingrijpt op de leefsituatie van de cliënt ongeacht diens subjectieve beleving.

Daarom wordt het hulpaanbod ingedeeld in Rechtsreeks Toegankelijke en Niet-rechtstreeks Toegankelijke Modules, waarbij Niet-rechtstreeks Toegankelijke Modules ingrijpende hulpverlening inhouden.

De Niet-rechtstreeks Toegankelijke Modules kunnen enkel worden aangeboden mits een toewijzingsbeslissing van de Toegangspoort.

De overheid legt het onderscheid vast. Het onderscheid wordt geoperationaliseerd door een weging te maken van minstens de aanbodskenmerken Duur, Frequentie en Intensiteit.

Het onderscheid gaat over de bestaande sectorale grenzen heen. Eén Voorziening kan zowel Rechtstreeks Toegankelijke als Niet-rechtstreeks Toegankelijke Modules aanbieden. Aan een cliënt kan een combinatie van Rechtstreeks Toegankelijke en Niet-rechtstreeks Toegankelijke Modules worden toegekend.

V. Het Netwerk Rechtstreeks Toegankelijke Hulpverlening

Alle jeugdhulpaanbieders, die Rechtstreeks Toegankelijke Modules aanbieden binnen een nader te bepalen werkingsgebied, werken samen in een Netwerk Rechtstreeks Toegankelijke Hulp.

Het gaat hier om een functionele samenwerking, die tot doel heeft de toegang tot Rechtstreeks Toegankelijke Hulp te optimaliseren en te garanderen dat de cliënt binnen de beperkingen van het beschikbare aanbod in een redelijke termijn de hulp krijgt die het best aansluit bij zijn vraag.

VI. Het Netwerk Crisis hulp

Ook de jeugdhulpaanbieders die in een bepaald werkingsgebied Modules Crisisjeugdhulp aanbieden werken functioneel samen in een netwerk.

In het geval van een crisis gaat het om een acute noodsituatie die een zeer dringende hulpverlenende ingreep of tussenkomst vraagt. Het Netwerk heeft tot taak permanente crisisjeugdhulp te organiseren.

VII. De Toegangspoort

De Toegangspoort regelt de toegang tot de Niet-rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp en speelt aldus een cruciale rol bij het realiseren van het subsidiariteitsprincipe en bij het selectief inzetten van hulp met een hoge graad van ingrijpendheid.

Het orgaan, de Toegangspoort, heeft twee opdrachten, met name Indicatiestelling en Toewijzing.

Op basis van door het werkveld aangeleverde diagnostische gegevens, die aan de vastgestelde kwaliteitseisen voldoen, stelt de Indicatiestelling vast welke hulp wenselijk is naar aard, omvang en urgentie. Het Indicatiestellingsverslag vermeldt zowel de minimaal noodzakelijke als de meest wenselijke hulp.

Het doel van de Toewijzing bestaat erin de cliënt in contact te brengen met de hulpaanbieders, die hem de in de Indicatiestellingsverslag bepaalde hulp daadwerkelijk zullen verlenen.

De Toewijzing zet het Indicatiestellingsverslag om in Modules en informeert de cliënt over de intersectorale hulpverleningsmogelijkheden. Het staat de cliënt vervolgens vrij zelfstandig contact op te nemen met de hulpaanbieders dan wel de ondersteuning van de Toewijzing in te roepen bij het zoeken van een aanbod.

De Toewijzing gaat in ieder geval steeds na of een Module voldoende beschikbaar is. Zoniet bepaalt zij de onderlinge prioriteit van de Toewijzingen.

Wanneer een Indicatiestelling niet kan worden omgezet in concrete Modules roept de Toewijzing relevante jeugdhulpaanbieders samen teneinde een gepast jeugdhulpaanbod te vinden.

De daadwerkelijk toegewezen Modules worden vastgelegd in een Toewijzingsbesluit.

De aanbieders van Niet-rechtstreeks Toegankelijke Modules die gevestigd zijn binnen het geografische werkingsgebied van de Toegangspoort maken afspraken over hun samenwerking met de Toegangspoort. De hulpaanbieders spreken ondermeer af op welke wijze zij de gezamenlijke verantwoordelijkheid zullen opnemen om binnen de perken van de beschikbare capaciteit iedere Toewijzingsbeslissing uit te voeren.

VIII. Trajectbegeleiding

De Trajectbegeleider waakt, vanuit een metapositie, over de voortgang van het Hulpverleningstraject, hij ondersteunt en bevordert de goede communicatie tussen de betrokkenen en treedt zelf op in samenspraak met zowel de minderjarige, de ouders, de leefomgeving als de betrokken hulpverleners en eventueel de Toegangspoort.

Hoe het principe van Trajectbegeleiding het best geoperationaliseerd kan worden, dient nog verder te worden uitgeklaard.

IX. Dwang als Modaliteit / Gerechtelijke Jeugdhulp

De Gerechtelijke Jeugdhulp vormt een wezenlijk onderdeel van de jeugdhulp.

Het optimaliseren van de Gerechtelijke Jeugdhulp, de overgang ernaar en de toegang ertoe moet met grote zorg gebeuren. Omwille van de complexiteit van de materie was het niet mogelijk in dit verband pilootprojecten op te zetten.

Niettemin heeft de Thematische Werkgroep Dwang met inbreng vanuit de Pilootregio's haar concept steeds verder ontwikkeld. Bij de inpassing van de Gerechtelijk Jeugdhulp in de Integrale Jeugdhulp dient er vanuit gegaan dat ook ten aanzien van de Gerechtelijke Jeugdhulp maximaal wordt uitgegaan van de werkingsprincipes van Integrale Jeugdhulp.

Omwille van het feit dat het concept nog breed getoetst en desgevallend bijgesteld dient te worden, wordt ten aanzien van dit baken van Integrale Jeugdhulp voorlopig slechts voorzien dat de Vlaamse regering in overleg met zoveel mogelijk betrokken actoren tegen 31 december 2005 een rapport dient voor te leggen aan de het Vlaams Parlement over de manier waarop de Gerechtelijke Hulp kan worden ingepast in de Integrale Jeugdhulp.

X. Beleidsafstemming

Aangezien Integrale Jeugdhulp geen aparte sector is doch tot stand gebracht dient te worden door samenwerking en afstemming tussen de verschillende sectoren dienen, zowel op het regionale als op het centrale niveau, goede samenwerkingstructuren te worden uitgebouwd.

1. Het regionale niveau

De Vlaamse regering bakent, rekening houdend met het Zorgregiodecreet, de Regio's Integrale Jeugdhulp af.

In elke Regio wordt een Regionale Stuurgroep geïnstalleerd. Deze is samengesteld uit gemandateerde vertegenwoordigers van hulpaanbieders uit de verschillende betrokken sectoren evenals uit vertegenwoordigers van ouders en minderjarigen. De Stuurgroep wordt voorgezeten door de Beleidsmedewerker, die een personeelslid is van de Vlaamse Gemeenschap. Hij is de gangmaker van de Integrale Jeugdhulp in de Regio en neemt de eindverantwoordelijkheid op voor de voortgang van de Integrale Jeugdhulp.

De Regionale Stuurgroepen maken periodiek een Regioplan op.

2. Het centrale niveau

2.1. Het Managementscomité

Het Managementscomité, dat is samengesteld uit de Leidend Ambtenaren van de bij Integrale Jeugdhulp betrokken Administraties, waakt erover dat de intersectorale samenwerking en afstemming op alle niveaus van de jeugdhulpverlening gerealiseerd worden.

Het maakt dat de beleidsontwikkelingen in de verschillende sectoren op elkaar zijn afgestemd en verenigbaar zijn met de intersectorale ontwikkelingen.

Het Comité keurt de Regionale Plannen goed en maakt, uitgaande van deze regionale plannen, een Vlaams Beleidsplan Integrale jeugdhulp op.

2.2. De Adviesraad Integrale Jeugdhulp

De Adviesraad wordt samengeteld uit een vertegenwoordiging van minderjarigen en ouders en uit vertegenwoordigers van jeugdhulpaanbieders uit de verschillende sectoren.

De opdracht van de Adviesraad bestaat erin op eigen initiatief of op vraag van de regering adviezen te formuleren met betrekking tot het ontwikkelingsproces en de inhoudelijke beleidskeuzes van de Integrale Jeugdhulp.

De Adviesraad adviseert het Managementscomité aangaande het Vlaams beleidsplan.

XI. Het migratiepad

Gelet op de complexiteit en de omvang van het veranderingsproces, evenals gelet op het feit dat een aantal bakens nog verder uitgeklaard moeten worden, dient de implementatie gespreid te worden in de tijd. De start wordt voorzien voor 1 januari 2005. De operationalisering, met de Toegangspoort als sluitstuk moet volledig afgerond zijn tegen 1 januari 2008.

7.11.3.2. De rechtspositie van de minderjarige

In februari 2003 rondde de Ad-hocwerkgroep Positie van de Cliënt, wiens opdracht erin bestond voorstellen te formuleren met betrekking tot de verbetering van de positie en participatie van de cliënt in de jeugdhulp, haar probleemverkennde nota aangaande het juridisch statuut van de minderjarige in de jeugdhulpverlening af. Op basis van deze nota kreeg de Werkgroep het mandaat van de Centrale Commissie om een beter statuut uit te werken voor de minderjarige in de jeugdhulp.

In juni 2003 werd een eerste ontwerp van basisraamwerk van statuut voor de minderjarige in de jeugdhulpverlening gefinaliseerd en vervolgens getoetst bij

minderjarigen en ouders, met en zonder ervaring in de jeugdhulp. De bijgestuurde tekst werd door de Juridische Werkgroep vertaald in de vorm van een Decreet. Deze tekst werd in de Centrale Commissie besproken en vervolgens overgemaakt aan de Minister.

Het Decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de Integrale Jeugdhulp regelt de rechten van de minderjarige ten aanzien van personen of Voorzieningen die jeugdhulpverlening aanbieden en die vallen onder het toepassingsgebied van de Integrale Jeugdhulp, ten aanzien van de Toegangspoort en ten aanzien van de Trajectbegeleiding.

Het gaat hierbij in het bijzonder om volgende rechten:

- * Het recht op instemming met en vrije keuze van de buitengerechtelijke jeugdhulp.
De minderjarige heeft het recht om geïnformeerd vrij in te stemmen met de jeugdhulp, hij heeft het recht op vrije keuze van de jeugdhulpaanbieder en kan desgevallend de tussenkomst van een bepaalde jeugdhulpverlener weigeren.
- * Het recht op informatie en duidelijke communicatie.
De informatie aan de minderjarige en de communicatie met de minderjarige dient te gebeuren in een voor de minderjarige begrijpelijke taal. Hierbij gaat het niet alleen om taal als moedertaal maar ook bijvoorbeeld om de taal van een kind met een handicap.
- * Het recht op respect voor het gezinsleven.
Krachtens het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind zijn de ouders de eerste opvoedingsverantwoordelijken van het kind. Daarom wordt het recht van de minderjarige om bij zijn ouders te wonen beklemtoond. Dit houdt onder meer in dat de minderjarige in principe niet tegen zijn wil van zijn ouders kan worden gescheiden.
- * Het recht op inspraak en participatie.
De minderjarige heeft het recht zijn mening vrij te uiten in elke aangelegenheid of procedure die hem betreft. Zeker naar minderjarigen met een handicap zal er in dit verband in samenwerking met ouders en opvoedingsverantwoordelijken gezocht moeten worden naar methodieken om maximaal te luisteren naar en rekening te houden met de mening van de minderjarige.
- * De minderjarige heeft het recht op een zorgvuldig bijgehouden dossier en op toegang tot zijn dossier via inzage, een gesprek of rapportering.
- * De minderjarige heeft recht op bijstand in elk contact met een jeugdhulpaanbieder, de Toegangspoort en de Trajectbegeleider en bij de uitoefening van zijn rechten.

De bijstand kan evenwel slechts door een beperkte categorie van personen worden verleend zoals bijvoorbeeld een leerkracht, een advocaat, een geneesheer, een OCMW-medewerker enz.

- * Het recht op privacy.
Dit houdt ondermeer in: een respectvolle omgang met zijn politieke, filosofische, ideologische of religieuze overtuiging en seksuele geaardheid en het recht op overleg omtrent de verblijfsvoorwaarden bij Residentiële en Semi-residentiële Voorzieningen.
- * Het recht op een vrij besteedbaar bedrag ten laste van de Vlaamse overheid.
- * Het recht op een menswaardige behandeling.
Zo mag tijdelijke afzondering of tijdelijke vrijheidsbeperking slechts plaatsvinden onder bepaalde voorwaarden en dienen de Voorzieningen hieromtrent over uitgeschreven procedures te beschikken.
- * Het recht om klachten te uiten.

In principe kunnen de minderjarigen de opgesomde rechten zelfstandig uitoefenen. Zij kunnen hierbij eventueel gebruik maken van hun recht op bijstand. Het recht om in te stemmen met de jeugdhulp en het toegangsrecht tot het dossier kunnen evenwel slechts zelfstandig worden uitgeoefend in het geval de minderjarige, rekening houdend zijn leeftijd en maturiteit, in staat is tot een redelijke beoordeling van zijn belangen. Vanaf de leeftijd van 12 jaar wordt de minderjarige vermoed in staat te zijn tot een redelijke beoordeling van zijn belangen.

De minderjarigen zullen in afwachting van de installatie van de Toegangspoort Integrale Jeugdhulp voorzien voor 1 januari 2008 de opgesomde rechten kunnen inroepen ten aanzien van het Vlaams Fonds, die tot op die datum mede instaat voor de toegang tot en toeleiding naar de jeugdhulp.

7.11.4. INFORMATIE

Integrale Jeugdhulp heeft een eigen website, waar alle basisinformatie en basisdocumenten inzake Integrale Jeugdhulp terug te vinden zijn: <http://www.jeugdhulp.vlaanderen.be>

7.12. HET STEUNPUNT EXPERTISENETWERKEN

7.12.1. SITUERING

Het Steunpunt Expertisenetwerken (SEN) werd op initiatief van het Vlaams Fonds opgericht; het is erkend en gesubsidieerd door het Vlaams Fonds. Het is een vzw die wordt bestuurd door vertegenwoordigers van gebruikersverenigingen en koepels van Voorzieningen. Twee ambtenaren van het Vlaams Fonds nemen als waarnemer deel aan de vergaderingen van de Raad van Bestuur van het SEN.

De taak van het Steunpunt is de kennisontwikkeling en kennisdoorstroming te ondersteunen met als hoofddoel: de deskundigheid van professionelen van Voorzieningen en Diensten te verhogen, in het werken met personen die behoren tot één van de volgende drie doelgroepen:

- * personen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH);
- * personen een verstandelijke handicap en ernstig probleemgedrag;
- * personen met autisme.

7.12.2. WERKING

In oktober 2002 had de officiële stichtingsvergadering plaats. 2003 was dus het eerste volledige werkingsjaar.

Zowel de Raad van Bestuur als de Stuurgroepen van de drie Cellen hebben zeer actief vergaderd tijdens de tweede helft van 2003. Deze activiteiten werd in goede banen geleid door de coördinator (Guy Bruyninckx), die vanaf 1 mei in functie trad. Na deze aanwerving werd snel een aanwervingsprocedure opgestart voor een halftijdse medewerker voor administratieve ondersteuning. Deze procedure werd echter in de koelkast gestopt toen bleek dat de Administratie Welzijn en Gezondheid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie een halftijdse medewerker kon ter beschikking stellen. Of dit gratis aanbod op termijn een voordeel zal opleveren moet nog afgewacht worden; tot nu heeft het vooral voor vertraging gezorgd want de aanwerving heeft begin 2004 nog steeds niet plaatsgevonden, terwijl het volume administratief werk steeds maar oploopt.

Tijdens het jaar 2003 werden lokalen van het Vlaams Fonds gehuurd in het hoofdgebouw in de Sterrenkudelaan. Gedurende de tweede helft van het jaar werd de optie naar voren geschoven kantoren te huren in Haasrode. Deze oplossing werd intussen verlaten voor een andere mogelijkheid in Brussel.

Op 27 maart had een massaal bijgewoonde inleidende en informatieve vergadering plaats in de lokalen van het Vlaams Fonds. Op 29 april werd een volgende bijeenkomst per subdoelgroep georganiseerd met op de agenda de samenstelling van de Stuurgroepen voor een eerste periode van 4 jaar. Intussen kwamen de verschillende Stuurgroepen zeer regelmatig samen, en werd het jaarplan 2004 en hun luik van het vijfjarenplan uitgewerkt. Hierbij legt elke Stuurgroep zoals verwacht eigen accenten. Vooral in de Stuurgroepen NAH en Gedragsproblemen denkt men in de richting van netwerkvorming door provinciale samenwerkingsverbanden.

Een belangrijke opdracht is de ontwikkeling van een webstek. Hiervoor wordt samengewerkt met de vzw E-clips uit Kortrijk. In 2003 gingen de eerste planingsvergaderingen door, en momenteel is men volop bezig met de invulling per doelgroep van de verschillende luiken.

7.12.3. FINANCIHEEL

De vereniging krijgt 500.000 euro per jaar aan subsidies, wat per halfjaarlijkse schijf wordt uitbetaald. De uitgaven zullen analytisch geboekt worden over 4 posten: 1 per doelgroep en het coördinaat. Aangezien 2003 het echte startjaar was, en het SEN nog niet op volle kracht functioneerde, werden niet alle subsidies aangewend.

LUCCA (motorische handicap)

In de kribbe kan Lucca volledig zijn gangetje gaan.

Zijn favoriete bezigheden zijn boekjes kijken en puzzeltjes maken.

HOOFDSTUK 8

VERSLAG OVER MIDDELEN EN MENSEN

TABEL 8.1: AANTAL DAGEN AFWEZIGHEID OPGEDEELD NAAR REDEN

Theoretische aantal werkdagen	78.791	100%
Afwezig ingevolge:		
deeltijdse prestaties	2.935	3,73
gecontingeerd verlof	1.766	2,24
detachering/opdracht	1.692	2,15
loopbaanonderbreking	4.297	5,45
SUBTOTAAL	10.690	13,57
ziekte	4.946	6,28
bevallingsverlof	691	0,88
ouderschapsverlof	22	0,03
TOTAAL	16.349	20,75

TABEL 8.2: PERSONEEL

2003		januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Gemiddelde
statutairen	hoofdbestuur	157	158	158	158	158	158	159	159	159	160	160	162	159
	prov. afd. Antwerpen	24	24	24	23	23	23	25	25	26	26	27	28	25
	prov. afd. Oost-VI	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
	prov. afd. West-VI	22	22	22	22	22	23	23	23	23	23	23	23	23
	prov. afd. VI-Brab	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
	prov. afd. Limburg	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
	Subtotaal	267	268	268	267	267	268	271	271	272	273	274	277	270
contractanten	hoofdbestuur	54	55	56	57	57	57	56	58	59	56	58	62	57
	prov. afd. Antwerpen	11	11	13	13	13	13	12	13	13	13	13	11	149
	prov. afd. Oost-VI	9	9	9	9	9	9	9	8	8	9	9	9	106
	prov. afd. West-VI	7	7	7	7	7	7	7	7	9	9	9	8	91
	prov. afd. VI-Brab	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	48
	prov. afd. Limburg	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	36
	Subtotaal	88	89	92	93	93	93	91	93	96	94	96	97	93
Totaal	355	357	360	360	360	361	362	364	368	367	370	374	363	

8.1. PERSONEEL

8.1.1. PERSONEELSFORMATIE EN PERSONEELS-BEWEGINGEN

De personeelsformatie van het Vlaams Fonds voorziet in 294 statutaire personeelsleden (en 297 statutaire functies). Eind 2003 waren er 277 personen statutair tewerkgesteld. Het volledige kader werd nog niet opgevuld enerzijds om budgettaire redenen; anderzijds was er de uitstapregeling die van kracht werd op 1 juli 2003. De uitstapregeling werd in fases doorgevoerd. Bij de start stapten 17 personeelsleden uit. Uiteindelijk maakten 23 statutaire personeelsleden gebruik van deze uitstapregeling waarbij ze tot de leeftijd van 60 jaar 70% van hun loon, vakantiegeld en eindejaarstoelage behielden. Daarna gaan alle uitstappers verplicht met pensioen.

Hoewel het aantal statutaire personeelsleden in 2003 steeg, kunnen we de volgende verschuivingen noteren:

- * via aanwervingsexamen kwamen 14 personeelsleden statutair in dienst:
 - 4 adjuncten van de directeur (1 adjunct van de directeur was reeds contractueel tewerkgesteld bij het Vlaams Fonds), 1 deskundige en 9 medewerkers (5 van de 9 personeelsleden waren reeds contractueel tewerkgesteld bij het Vlaams Fonds);
- * via de verruimde arbeidsmarkt vond 1 adjunct van de directeur zijn weg naar het Vlaams Fonds en 1 adjunct van de directeur verliet op deze manier het Vlaams Fonds;
- * 4 personeelsleden gingen met pensioen, namelijk 2 hoofdmedewerkers, 1 medewerker en 1 assistent;
- * 1 personeelslid met de graad van medewerker werd op haar eigen verzoek ontslagen;
- * 1 deskundige verliet het Vlaams Fonds nadat hij een stage had doorlopen in de privé sector;
- * 4 medewerkers werden bevorderd tot hoofdmedewerker en 1 assistent tot hoofdassistent;

In welke functies komen de 97 contractuele personeelsleden van het Vlaams Fonds terecht?

- * Enerzijds is er de vervanging van de statutaire personeelsleden die afwezig zijn door, bijvoorbeeld, loopbaanonderbreking of verlof voor opdracht. (Tabel 8.1 geeft een beeld van de afwezigheden binnen het Vlaams Fonds);
- * een aantal medewerkers werd specifiek aangeworven ter vervanging van de statutaire personeelsleden die uitstapten en om het groeiende aantal dossiers in de Provinciale Afdelingen te kunnen verwerken;

- * het Kennis- en Ondersteuningscentrum dat op 1 januari 2002 van start ging werd met 2 adjuncten van de directeur en 2 medewerkers versterkt.

In 2003 werden er 31 contractanten aangeworven; 9 contractanten gingen uit dienst omwille van een andere job of omdat het tijdelijk arbeidscontract bij het Vlaams Fonds afgelopen was.

8.1.2. PERSONEELSSTATUUT

Het stambesluit dat van toepassing is voor verschillende Vlaamse Overheidsinstellingen, kende 4 wijzigingen die een impact hebben op de rechtspositie van het personeel van het Vlaams Fonds:

- * Besluit van de Vlaamse regering van 24 januari 2003: harmonisatie van vergoedingen en toelagen;
- * Besluit van de Vlaamse regering van 31 januari 2003: uitvoering sectoraal akkoord 2001 - 2002;
- * Besluit van de Vlaamse regering van 24 oktober 2003: reis- en maaltijdvergoeding;
- * Besluit van de Vlaamse regering van 5 december 2003: dringende bepalingen.

8.1.3. VERSLAG VAN DE OPDRACHTHOUDER HUMAN RESOURCES MANAGEMENT EN VORMING

8.1.3.1. Human resources management (HRM)

8.1.3.1.1. Personeelsstroom (in- en uitdienst-tredingen, bevorderingen)

In de loop van 2003 werd er, in samenwerking met Jobpunt, een loopbaanexamen voor de overgang naar niveau A georganiseerd waarbij er, voorafgaand aan het examen, een potentieelinschatting gehouden werd. Vier kandidaten van het Vlaams Fonds werden toegelaten tot het examen dat startte in september 2003. Een definitieve uitslag is voorzien voor april/mei 2004.

Het Vlaams Fonds heeft, via een uitstapregeling, in de loop van 2003, 23 personeelsleden (dus ongeveer 9% van de statutaire personeelsleden) zien vertrekken, in meerderheid niveau C. Ook enkele pensioneringen zorgden voor vacatures. De wervingsreserve van niveau C, opgebouwd in 2001, was ondertussen uitgeput.

De Human Resources-cel stelde daarom voor een examen niveau C te organiseren in eigen beheer. Dit had het voordeel dat het Vlaams Fonds zelf de wervingsreserve kan beheren zonder te moeten wachten op keuzelijsten van het ministerie en van andere Vlaamse Openbare Instellingen (VOI's). Een dergelijk examen bood aan de contractanten, tewerkgesteld bij het Vlaams Fonds, ook een grotere kans om binnen de instelling zelf naar een statutaire tewerkstelling over te gaan dan via een algemene wervingsreserve

binnen de Vlaamse Overheid. Het examen resulteerde in de samenstelling van een wervingsreserve met 24 kandidaten waarvan 8 reeds als contractant bij het Vlaams Fonds tewerkgesteld waren. Eind 2003 waren 12 personen aan hun stage begonnen waaronder 6 ex-contractanten.

De uitstapregeling stelde het Vlaams Fonds ook in de gelegenheid om 4 personeelsleden van niveau C de kans te geven hoofdmedewerker te worden en 1 personeelslid van niveau D om hoofdassistent te worden.

In de loop van het jaar werd toch ook een beroep gedaan op wervingsreserves van examens georganiseerd voor het Vlaams Ministerie. Zo werden er 4 adjuncten van de directeur toegelaten tot de stage voor een statutaire benoeming.

Een aantal andere aanwervingen zijn lopende (3 deskundigen, 1 adjunct van de directeur).

VIA (verruimde interne arbeidsmarkt), een mogelijkheid om te rekruteren uit personeelsleden van het Vlaams Ministerie en andere VOI's, dat van start ging in 2002, zorgde ervoor dat 1 vacature (adjunct van de Directeur) werd ingevuld.

2 adjuncten van de directeur (contractanten) verlieten het Vlaams Fonds voor een job met andere perspectieven.

8.1.3.1.2. KOC (Kennis- en Ondersteuningscentrum)

Het Besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 voorzag in de oprichting van een Kennis- en Ondersteuningscentrum binnen het Vlaams Fonds. Dit centrum werd belast met een aantal opdrachten rond technische hulpmiddelen voor gehandicapten. Het besluit bepaalde dat de invulling van het personeelskader in eerste instantie moest gebeuren door overname van het personeel van 2 vzw's (VLICHT en AD-ERGO) die op dat terrein actief waren en waarvan de subsidiëring op 31 december 2001 gestopt werd. Op 1 januari 2002 traden 10 personeelsleden in dienst. Het diensthoofd werd na een assessmentprocedure aangeworven in juli 2003. In samenspraak met dit diensthoofd werden nog 1 medewerker (vervanging), 1 deskundige en 2 adjuncten van de directeur (waarvan 1 vervanging) aangeworven.

8.1.3.1.3. Contractanten

In de loop van 2003 werden naast de aanwervingen van contractanten voor vervangingen (een twintigtal) ook 13 contractanten aangeworven ter vervanging van uitgestapte personeelsleden.

Voor een viertal uitstappers wiens pensionering in de eerste helft van 2004 voorzien was, werd onmiddellijk overgegaan tot statutaire aanwerving.

8.1.3.1.4. BUE (Bottom-Up Evaluatie)

In 2003 werd er geen BUE uitgevoerd omwille van het feit dat het Vlaams Fonds een tevredenheids-enquête, uitgevoerd door een externe firma, liet uitvoeren bij zijn personeel. In deze bevraging werd ook het leidinggeven binnen het Vlaams Fonds geëvalueerd. Voor de resultaten van deze enquête: zie het verslag van de kwaliteitscoördinator.

8.1.3.1.5. MOVI, HRM-netwerk en HRM

In 2003 vergaderde de werkgroep HRM, die een samensmelting is van de vroegere werkgroepen HRM, Evaluatie en Vorming, verder veelal in samenwerking met het Vlaams Ministerie. Deze vergaderingen fungeren als een forum en een bron van informatie rond alle ontwikkelingen binnen de Vlaamse Gemeenschap (nieuw loonbeleid, functieclassificatie, competentie management, BUE enz.).

In dit kader wordt ook een aantal vormingen georganiseerd om een verdere professionalisering van de HR-mensen te bekomen (interviewtechnieken, functieclassificatie op basis van HAY-systeem, competentie management, algemene HR-vorming enz.).

Uit deze werkgroep maar ook via andere kanalen worden HR-professionals gecontacteerd om deel te nemen aan diverse projecten binnen Beter Bestuurlijk Beleid.

8.1.3.1.6. Een proces- en personeelsplan (Pippeg) en een uitstapregeling

Het Vlaams Fonds maakte, met begeleiding van een externe consultant, een Proces- en Personeelsplan op in 2001/2002. Dit betekende dat alle processen en het personeel dat daarvoor nodig is, werden uitgeschreven en geëvalueerd. Het plan was, zoals voorzien, praktisch voltooid toen eind augustus 2002 meegedeeld werd dat de uitstapregeling niet langer aan dit plan gekoppeld was.

Om de uitstapregeling, waar een dertigtal personeelsleden voor in aanmerking kwamen, vlot te laten verlopen en niet te laten vertragen door discussies rond financiële bezwaren rond de voorstellen voor bijkomend personeel werd er voor geopteerd in eerste instantie de bestaande personeelsformatie te laten goedkeuren en de uitstapregeling te realiseren. De uitstapregeling en het begeleidingsplan werden uiteindelijk goedgekeurd voor de uitstap van 23 personeelsleden. Deze uitstap gebeurde tussen 1 juni en 31 december 2003. Het Pippegplan wordt begin 2004 geactualiseerd (enkele kleine aanpassingen en de opname van het KOC) en zal in de eerste helft van 2004 ingediend worden.

8.1.3.2. Vorming

Overzicht van de vormingsactiviteiten in 2003:

* Opleiding inspectie

De inspectiedienst die ISO-gecertificeerd is, heeft een sterk opleidingsplan in dit kader. Regelmatig doen ze een beroep op de vormingsdienst voor het realiseren van een extern vormingsproject.

* Het Vormingsprogramma van het Vlaams Ministerie wordt samen met het managementontwikkelingsprogramma voor topambtenaren (administrateurs) en voor het middenkader (adjuncten en afdelingshoofden) als een constante aangeboden aan het personeel van het Vlaams Fonds.

* Onthaalprogramma voor stagiairs: in 2003 werd een werkgroep stage opgericht (met onder andere deelname van het Vlaams Fonds) om de opleidingen voor stagiairs een nieuw elan te geven. Daar het stambesluit ook geen verplichte items meer oplegt, kon een dynamischer en flexibeler programma aangeboden worden. In 2003 werd in eerste instantie gewerkt aan een programma niveau A, dat een eerste maal werd aangeboden in september 2003. Het werd modulair opgebouwd, zodat stagiairs en hun leidinggevende het meest aangepaste programma kunnen opstellen. Het kan starten in het stagejaar maar eventueel, indien nodig, uitlopen naar een langere inwerk- en opleidingsperiode.

In het najaar werd gestart met de realisatie voor modulaire programma's voor de niveaus C en D. Men verwacht dat deze programma's een eerste maal zullen aangeboden worden in maart/april 2004.

* Klantgerichtheid en klantvriendelijkheid vormen constant aandachtspunten binnen het Vlaams Fonds. Ook dit jaar werden er in verschillende Provinciale Afdelingen cursussen gegeven rond klantvriendelijk onthaal en omgang met moeilijke klanten. Binnen het KOC werd aandacht gegeven aan klantgericht brieven schrijven.

* Evaluatoren

In 2003 werd ervoor gezorgd dat 6 personeelsleden konden deelnemen aan een opleiding die begin 2004 georganiseerd werd binnen MOVI (Management in de Openbare Vlaamse Instellingen). Gelet op de gemiddelde personeelsinstroom zal het nodig zijn om een blijvende samenwerking met andere VOI's te hebben rond deze opleidingen.

* Coaching

In 2002 werd voor de hoofden van de Provinciale Afdelingen en hun afdelingshoofd een tweedaagse

georganiseerd rond Coaching. Nadat BUE op Coaching als aandachtspunt wees, werd in 2003 een gelijkaardige training gegeven voor de andere leidinggevenden niveau A van de Provinciale Afdelingen.

* Vormingsverlof

Er werden in 2003 drie aanvragen behandeld.

* Vorming, MOVI en het Vlaams Ministerie
Binnen de werkgroep HRM van MOVI blijft de samenwerking rond vorming intensief. Naast de samenwerking rond Stage zijn er andere initiatieven rond Opleidingen voor Loopbaanexamens (in samenwerking met Jobpunt). Ook met het Vlaams Ministerie wordt steeds meer samengewerkt, zowel rond vorming als rond strategische vragen zoals de situering van de vormingsverantwoordelijke binnen de instelling en de opleiding van vormings- en HR-verantwoordelijken.

* Interne vorming

In het kader van 'levenslang leren' wordt er rond bepaalde thema's interne vorming gegeven voor geïnteresseerden. Technische opleidingen rond informaticaprogramma's worden continu gegeven door de helpdesk van onze Informaticadienst.

8.2. SOCIALE DIENST

8.2.1. BEHEERSCOMITE SOCIALE DIENST

In 2003 was het beheerscomité van de sociale dienst als volgt samengesteld:

Voorzitter: Iris Ghyselen

Ondervoorzitter: Dora Weckhuysen

Leden:

Vertegenwoordigers van de administratie:

Michel Boffin, Willy De Pauw, Dora Weckhuysen

Plaatsvervangers: Jan Van Rompay,

Monique Uytbroeck, Kurt Van Eeckhoutte

Vertegenwoordigers van de vakbonden:

ACOD: Paul De Cock, William Van Marsenille

Plaatsvervanger: William Van Marsenille

CCOD: Geert De Temmerman

Plaatsvervanger: Kurt Asselman

VSOA: Christine Sermant

Secretaris: Joost Remerie, belast met de administratieve werkzaamheden

Vanaf 1 juli 2003 werd mevrouw Huguette Eylenbosch (vertegenwoordigster van de CCOD) vervangen door de heer Geert De Temmerman; als plaatsvervanger wordt de heer Kurt Asselman aangeduid.

Vergaderingen: in de loop van het jaar 2003 werden 8 vergaderingen georganiseerd.

8.2.2. ACTIVITEITEN

- * De sociale dienst verzekert sociale dienstverlening aan de personeelsleden van het Vlaams Fonds, de gepensioneerden en hun gezinsleden. Deze dienstverlening kan allerlei vormen aannemen. Over het algemeen onderscheiden we drie pijlers:
 - Individuele psychosociale dienstverlening;
 - Financiële tegemoetkomingen;
 - Collectieve dienstverlening.

In 2003 maakten meer en meer personeelsleden gebruik van bovenvermelde tegemoetkomingen en attenties, namelijk:

- * vakantie, culturele en sportevenementen;
- * jeugdwerking: kinderopvang, schooltoezicht, speelpleinwerking, schoolreizen, jeugdvakanties en inschrijvingen hoger onderwijs;
- * 12 personeelsleden ontvingen een geboortegeschenk;
- * 19 personeelsleden kregen een geschenk ter gelegenheid van hun pensionering;
- * 22 langdurig zieke collega's ontvingen een kleine attentie;
- * 4 geschenkbonnen werden uitgereikt naar aanleiding van wedstrijden georganiseerd door het personeelsblad van het Vlaams Fonds: 'Dag Collega';
- * alle personeelsleden kregen een attentie ter gelegenheid van Pasen en Sinterklaas;
- * in 2003 werden er in totaal 8 onderscheidingen 25/35 jaar dienst bij het Vlaams Fonds uitgereikt: 3 personeelsleden kregen een geschenkbond voor 25 jaar dienst en 5 personeelsleden voor 35 jaar dienst;
- * het jaarlijks personeelsfeest was een succes want 280 personeelsleden konden genieten van een feest in Spaanse sferen;
- * 30 senioren namen deel aan de jaarlijkse seniorenuitstap die voor 2003 richting Turnhout ging;
- * 123 kinderen van de personeelsleden werden bedacht met een sinterklaaspremie.

In het jaar 2003 heeft de sociale dienst extra aandacht besteed om het aanbod en de dienstverlening nog verder te optimaliseren, dit ten gunste van de personeelsleden en de senioren, namelijk:

- * participatie door het Vlaams Fonds aan de kinderopvang georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschap;
- * deelname aan de cursus pensioenvoorbereiding, dit naar aanleiding van de geplande uitstapregeling;
- * promotie van het aanbod van de sociale dienst via intranet;
- * keuze van een nieuw logo voor de sociale dienst op basis van een aantal creatieve ontwerpen van personeelsleden;

- * reglementering van de maaltijdcheques werd geoptimaliseerd;
- * actualisatie en verfraaiing van de aanvraagdOCUMENTEN.

In 2004 wil de sociale dienst het volgende van naderbij bekijken of gerealiseerd zien:

- * optimaliseren van de reglementering Sociale Dienst
- * presentatie van de vernieuwde website.

8.2.3. BUDGET VAN DE SOCIALE DIENST

In 2003 beschikte de sociale dienst over 469.368 euro om zijn werking te financieren. Een groot gedeelte van deze middelen diende te worden gependend aan de maaltijdcheques.

8.3. DIENST LOGISTIEK - 2003

De materiële ondersteuning geboden door de dienst Logistiek kan in volgende items uitgesplitst worden:

- * Aankoop, beheren, onderhouden en verkoop onroerend patrimonium;
- * Beheren van de verzekeringen;
- * Beheren en onderhouden technische installaties en rollend materiaal;
- * Prospectie en aanschaf van materiaal, voorraden beheren en inventariseren;
- * Permanente dienstverlening en dienstverlening na aanvraag.

Hieronder sommen we de voornaamste activiteiten op die in 2003 werden uitgevoerd.

Aankoop, beheren, onderhouden en verkoop onroerend patrimonium

In februari 2003 werden de nieuwe lokalen van de Provinciale Afdeling Oost-Vlaanderen in gebruik genomen. De logistieke dienst coördineerde de verhuis, samen met een externe firma en de personeelsleden van de Provinciale Afdeling. Er werd tevens een fietsstalling geplaatst zodat de fiets als alternatief vervoermiddel werd gepromoot.

In oktober 2003 werd de eerste fase van de werkzaamheden aan de lokalen van de Provinciale Afdeling West-Vlaanderen gestart. Deze zullen opgeleverd worden in februari 2004. Deze verbouwwerken werken gedaan in functie van een optimaler gebruik van de beschikbare ruimte en de betere toegankelijkheid, vooral voor de personen met een handicap.

Er werd buiten een platformlift voorzien om de rolstoelgebruikers een vlotte toegang te verschaffen. Samen met deze noodzakelijke werken werd de gelijkvloerse verdieping volledig verfraaid en werd, getiteld op de noodzaak om te werken met een verlaagd plafond, energiebesparende en ergonomisch verant-

woorde verlichting geplaatst. De sanitaire voorziening werd gemoderniseerd en toegankelijk gemaakt voor rolstoelgebruikers.

Eind 2003 werd ook gestart met het opvragen van de prijsofferte voor de tweede fase van de verbouwingen. Hierbij zal het optimaler gebruik van de ruimtes op de 1ste en 2de verdieping gerealiseerd worden door een interne verbinding te realiseren tussen de rechter- en linkerkant van iedere verdieping. Ook zullen de sanitaire voorzieningen gemoderniseerd worden en zal ook hier de verlichting worden aangepast.

In functie van de naambekendheid van het Vlaams Fonds werden aan de gebouwen van de Provinciale Afdeling van Oost- en West-Vlaanderen en van Vlaams-Brabant een verlicht logo geplaatst.

In het hoofdbestuur en de verschillende Provinciale Afdelingen werden regelmatig lokalen aangepast in functie van nieuwe personeelsleden of interne verhuis door reorganisatie.

De oude gebouwen van de Provinciale Afdelingen Oost-Vlaanderen en Antwerpen werden te koop gesteld via het Aankoopcomité van het Ministerie van Financiën. In afwachting van een potentiële koper werden de lokalen en de garages te Antwerpen gedeeltelijk verhuurd.

Beheren van de verzekeringen

De verschillende verzekeringspolissen werden aangepast aan de gewijzigde infrastructuur. Wegens waterschade diende een schadeclaim ingediend voor de Provinciale Afdeling Vlaams-Brabant.

In de Provinciale Afdeling Limburg werd er driemaal ingebroken. In het totaal werden 5 pc's en 3 beeldschermen gestolen. Deze werden door de verzekering vergoed.

In het hoofdbestuur te Brussel werd een rolstoel gestolen niettegenstaande de toegang van het gebouw strikt wordt gecontroleerd. Een reizend ambtenaar werd bestolen van zijn laptop.

Deze 2 diefstallen werden niet vergoed door de verzekering omdat de vrijstelling bij de vergoeding voor de rolstoel hoger was dan de aankoopprijs. De laptop werd volgens de verzekering niet bewaard als een goede huisvader. De nodige richtlijnen werden verstrekt om dergelijke toestanden in de toekomst te vermijden. Tijdens de dienstreizen waren er 8 ongevallen met de wagen waarvoor de omniumverzekering voor dienstreizen werd aangesproken.

Er was geen enkele aangifte van arbeidsongeval, wel van 6 ongevallen naar en van het werk.

Beheren en onderhouden van technische installaties en rollend materieel

De logistieke dienst beschikt over 3 voertuigen: 2 bestelwagens en 1 personenwagen.

Deze voertuigen werden ingeschakeld voor o.a. boodschappen, verhuis van archieven, verhuis naar nieuwe locaties en opvolging van de werken in de verschillende Provinciale Afdelingen, bevoorraden van kantoorbenodigdheden en leveren van meubilair in de Provinciale Afdelingen, vervoer van directieleden. Ook de dienst Informatica maakte regelmatig gebruik van deze voertuigen bij hun dienstopdrachten in de Provinciale Afdelingen.

Het aantal afgelegde kilometers bedroeg 42.116; dit is een stijging met 3% ten overstaan van 2002. Hiervoor werd 3.623 liter brandstof getankt.

Prospectie en aanschaf van materieel, voorraden beheren en inventariseren

De logistieke dienst zorgde voor de prospectie en aanschaf van de nodige kantoorbenodigdheden en andere materialen. De voorraden werden adequaat beheerd en geïnventariseerd. Voor het hoofdbestuur werden 76 en voor de vijf Provinciale Afdelingen 64 bestellingen uitgevoerd. Er werden 17 basispakketten bezorgd aan nieuwe personeelsleden.

In 2003 werd 20.500 kg. wit papier en 10.125 kg. gekleurd papier aangekocht.

Qua materieel werden o.a. oprijgoten, koffiezetapparaten, thermossen, een microgolfoven, conferentieborden, opbergkasten, 2 verplaatsbare airco's, brandblussers, rekenmachines, een elektrische nietmachine, transportcaddies, tuinmeubelen, een buitencamera voor toegangscontrole, een tent voor manifestaties in openlucht, een megafoon, een verstekzaag, een decoupeerzaag... aangekocht. Een nieuwe infostand met ruime aanpasmogelijkheden werd eveneens aangekocht.

Permanente dienstverlening en dienstverlening op aanvraag

In 2003 verzorgde de Logistieke Dienst 1.190 vergaderingen, waarvan 42 voor meer dan 30 aanwezigen. De service bestaat uit verschillende elementen. Allereerst is er de opvolging van het gebruik van de vergaderlokalen en de reservatie van de parkeerplaatsen. Daarna wordt het gevraagde voor elke vergadering afgeleverd. Wat de catering betreft, betekende dit het klaarzetten van koffie, thee en water voor 26.400 personen. Daarnaast werden de vergaderruimten ook telkens voorzien van het gevraagde meubilair en kleine apparatuur. Ook verzorgde de dienst de regelmatige vieringen bij pensioneringen, bij de uitstapregeling en de eedafleggingen. De dienst was ook nauw betrokken bij de organisatie van de Europadag 'Samen Gren-

zen Verleggen' in het kader van het Europees Jaar van personen met een handicap die werd gehouden op 22 november in de Brabantse thal te Haasrode en bij de organisatie van de 'Vlaanderendag' gehouden in het hoofdbestuur en in de Provinciale Afdeling Oost-Vlaanderen op 27 april 2003.

Wegens de extreme hitte werden tijdens de zomer van 2003 flessen mineraalwater ter beschikking gesteld van de personeelsleden.

Ook verleende de dienst zijn volle medewerking voor onder meer het personeelsfeest, de Sinterklaas- en nieuwjaarsbedeling aan het personeel.

De infostand werd opgesteld op volgende evenementen:

- * 14 mei in het Provinciehuis Boeverbos te St.-Andries Brugge;
- * 7 juni in het Kasteel van Schoten;
- * 22 juli, 1, 4 en 6 augustus bij de begeleiding van de Europabus te Brugge, Nieuwpoort, Antwerpen en St.-Niklaas;
- * 6 september de beurs te Willebroek;
- * 4 oktober de beurs in Brugge;
- * 22 november naar aanleiding van de Europadag te Haasrode.

Tijdens dit laatste evenement werd de nieuwe infostand van het Vlaams Fonds in gebruik genomen.

Voor het fotokopiewerk wordt verwezen naar de hierna vermelde gegevens van de laatste jaren. Sinds de oprichting van het Vlaams Fonds ging het aantal kopieën stelselmatig naar omhoog. Tijdens het jaar 1999 bereikte men een piek van 6.160.235 kopieën. Vergelijken met het jaar 2000 was dit 147,2%.

Jaar	Totaal aantal kopieën	Evolutie in %
2000	4.184.248	100,0
2001	4.119.926	98,5
2002	3.789.973	90,6
2003	4.218.528	100,8

Ondanks de blijvende sensibilisering van het personeel voor een verantwoord papier- en kopiegebruik en de verdere uitbreiding van het overmaken van gegevens via de interne website en internet stellen we terug een stijging vast van het aantal kopieën. De diensten met een jaarverbruik van meer dan 200.000 kopieën zijn: het Bestuur Individu Gerichte Prestaties (BIP), de Staf en Secretariaat, de Juridische Dienst, de Boekhouding en alle Provinciale Afdelingen. Voor de dienst Bestuur Collectief Gerichte Prestaties (BGCP) en de cel PAB werd de kaap van 100.000 exemplaren ruim overschreden.

Opvallend meerverbruik werd gerealiseerd door de Boekhouding (+63%) en de Provinciale Afdeling

Vlaams-Brabant (+83%). De Provinciale Afdeling West-Vlaanderen ging helemaal tegen deze trend in en verminderde zijn aantal met een derde.

Van het personeelsblad 'Dag Collega' werden ieder kwartaal 450 exemplaren gekopieerd.

Voor frankeerkosten werd een totale som van 238.145 euro uitbetaald, hetzij voor het Hoofdbestuur 75.859 euro en de Provinciale Afdelingen 162.285 euro. Het aantal verzonden brieven bereikte een totaal van 200.322 (70.680 voor het Hoofdbestuur en 130.037 voor de Provinciale Afdelingen), hetzij 174.542 gewone (67.707 voor het Hoofdbestuur waaronder 3.341 prior werden verzonden en 106.835 voor de Provinciale Afdelingen waaronder 6.257 priorverzendingen) en 25.780 aangetekende zendingen (2.973 voor het Hoofdbestuur en 22.807 voor de Provinciale Afdelingen).

Het oud papier en karton werd regelmatig gescheiden opgehaald, ook vanuit de Provinciale Afdelingen, en naar de papierfirma overgebracht. Er werd 2.560 kg wit papier en 6.000 kg. gekleurd papier en karton vervoerd naar deze firma.

Regelmatig werd ook oud ijzer, glas en piepschuim naar het containerpark vervoerd.

Tot slot dient opgemerkt dat de grote waaier aan werkzaamheden van de Logistiek werd uitgevoerd met een bezetting van 67% t.o.v. het normale personeelsbestand vanwege een paar langdurig afwezige collega's.

8.4. PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK / MILIEU

Het Vlaams Fonds kon in 2003 beschikken over een Preventieadviseur Arbeidsveiligheid, die voor 80% werd vrijgesteld voor opdrachten inzake preventie en bescherming op het werk en inzake milieu. Hij stelde de maandelijks verslagen op van de interne preventiedienst. Als externe dienst Preventie en Bescherming op het Werk zorgt IDEWE voor de arbeidsgeneeskunde. Indien nodig kan op deze externe dienst ook een beroep gedaan worden voor ergonomie, psychosociale aspecten en ondersteuning arbeidsveiligheid. Deze dienst heeft de verslagen opgesteld van de bezoeken aan de arbeidsplaatsen en van het medisch toezicht.

De interne dienst bestaat uit 6 afdelingen. Het Hoofdbestuur en de verschillende Provinciale Afdelingen hebben elk een basisoverlegcomité. De beslissingen omtrent preventie en bescherming op het werk die een weerslag hebben op de ganse instelling, worden steeds voor advies voorgelegd aan het Tussenoverlegcomité.

Rekening houdend met de instructies van het ministerie van Arbeid en Tewerkstelling werkten er in 2003 bij het Vlaams Fonds 331 fulltime equivalenten (329 in 2001) en werden 553.432 arbeidsuren gepresteerd (550.088 in 2002). Er werden 4.917 uren gepresteerd door jobstudenten en 20.850 door externe werknemers. Er was geen ongeval op de plaats van tewerkstelling en 6 personeelsleden hadden een ongeval op de weg naar of van het werk. 2003 kon worden afgesloten zonder dodelijke ongevallen.

In 2003 werd er vooral aandacht gegeven aan het creëren van een ergonomische kantooromgeving met bijzondere aandacht voor het beeldschermwerk (aankoop van flatscreens, laptophouders, documentenhouders, ergonomisch verantwoorde bureaustoelen). Andere belangrijke maatregelen die getroffen werden, zijn de aanpassingswerken van de Provinciale Afdeling Oost-Vlaanderen en de verbouwingen in de Provinciale Afdeling West-Vlaanderen, de vaccinatie - op vrijwillige basis - tegen griep. De verplichte keuringen van toestellen en installaties werden uitgevoerd. Qua bijscholing heeft de Preventieadviseur de vergaderingen van MOVI (cel Preventie & Veiligheid en cel Milieu) bijgewoond. De leden van het EHBO-team kregen de voorziene herhalingscursus. De personeelsleden ontvingen onder andere info omtrent pesten op het werk, het gebruik van elektrische apparaten en het niet-trekken aan elektrische kabels. In de personeelskrant verscheen telkens een bijdrage van de Preventieadviseur. De totale uitgave in het kader van preventie en bescherming op het werk is moeilijk correct weer te geven vermits de uitgaven dikwijls verspreid liggen over verschillende budgetten. Toch mag deze uitgave, zonder rekening te houden met de aanpassingskosten van het nieuwe gebouw te Gent en de verbouwingkosten van het gebouw in Brugge, geraamd worden op 64.600 euro.

Het Vlaams Fonds beschikt over een globaal preventieplan, dat het vertrekpunt was voor het jaaractieplan - preventie en bescherming op het werk - 2004. Hierin zijn 5 grote actiepunten voorzien, namelijk:

- * onthaal nieuwe personeelsleden;
- * ergonomie;
- * algemene veiligheid;
- * milieu;
- * psychologische belasting.

In 2003 werd aandacht geschonken aan het milieu door het geproduceerde afval te sorteren. Zo wordt reeds het glas, de plastic flessen, het wit papier en ander papier afzonderlijk opgehaald van het restafval. Ook werd in een werkgroep de mogelijkheden om papier te besparen besproken.

De Preventieadviseur volgde een opleiding om een milieurisico-analyse te kunnen opstellen.

Eind 2003 werd een milieurisico-analyse uitgevoerd. Dit was de aanleiding om een jaaractieplan - milieu - op te stellen.

Volgende punten werden hierin opgenomen:

- * maatregelen treffen om te voldoen aan alle milieureglementeringen;
- * maatregelen treffen om aan de eisen van een milieuzorgsysteem niveau 1 te voldoen;
- * starten met maatregelen te treffen om op termijn te voldoen aan de eisen van een milieuzorgsysteem niveau 2.

8.5. EMANCIPATIEAMBTENAAR

In de overheidssector werd met de aanstelling van de Emancipatieambtenaren - voor het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de VOI's gebeurde dit met de invoering van het Besluit van de Vlaamse regering van 19 december van 1990 - een instrument gecreëerd om de uitvoering van een Gelijke Kansenbeleid gestalte te geven.

Het doel van het Gelijke Kansenbeleid is niet enkel goed voor de ontwikkeling van vrouwen en mannen maar ook voor de evolutie van een organisatie. Door eenieders capaciteiten beter aan te wenden kan het Gelijke Kansenbeleid een positieve bijdrage leveren aan het realiseren van de doelstellingen van het V.F.S.I.P.H.

Een tiental jaren geleden sprak men van emancipatie terwijl vandaag de terminologie is uitgebreid tot gelijke kansen, gender, mainsteaming en diversiteit. Al deze begrippen verwijzen naar verhoudingen tussen groepen mensen in onze maatschappij. Het gaat om evenwichten of onevenwichten tussen mannen en vrouwen, allochtonen en autochtonen, personen met een handicap en niet-gehandicapte personen.

De Emancipatieambtenaar waakt over:

- * het nastreven van genderneutraliteit bij het opmaken van competentieprofielen, wervingscampagnes, advertenties en dergelijke;
- * het behoud van ons doelgroepenbeleid, vooral inzake tewerkstelling gehandicapten (9 à 10% van de personeelsleden van het VF zijn gehandicapten);
- * het nastreven van de aanwerving van allochtonen (startbanen en andere);
- * de genderneutraliteit van het vormingsaanbod;
- * de samenstelling van de besluitvormende organen en adviesorganen;
- * het objectief onderzoek van klachten inzake discriminatie op basis van geslacht, handicap of allochtone afkomst.

De Emancipatieambtenaar neemt deel aan de VOICE (Vlaamse overheidsinstellingen commissie emancipatie) die de contactpersonen groepeert uit de Vlaamse openbare instellingen. De Emancipatieambtenaren vergaderen ongeveer tweemaandelijks samen met de dienst Emancipatiezaken van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Rond de genderproblematiek heeft het Vlaams Fonds steeds hoog gescoord: uiteraard is er steeds een grote aandacht geweest voor de tewerkstelling van onze doelgroep: 9 à 10% van het personeel heeft een handicap.

Hierna wordt een overzicht gegeven van de verhouding man/vrouw in 2003 en 2004 (tabel 8.3).

Het V.F.S.I.P.H. vertoont een klassiek profiel van een zuivere administratie: meerderheid van vrouwen in niveau C en D en mannen in niveau A.

Opvallend is ook dat de mannen het meeste opleidingen volgen. Deze opleidingen zijn doorgaans duurder dan deze gevolgd door de vrouwen.

De vrouwen nemen ook het merendeel van het deeltijds werken voor hun rekening.

Contractuelen, met uitzondering van informatici zijn hoofdzakelijk vrouwen.

Dit overzicht geeft weer hoe de verhouding man/vrouw eruit ziet bij de Leidend Ambtenaar, Adjunct Leidend Ambtenaar, Afdelingshoofd, Teamverantwoordelijke en potentiële afdelingshoofden (tabel 8.4).

In 2003 waren er 5 contractuele allochtonen aan het werk.

TABEL 8.3:

Januari 2003				
Statutair	Contractueel		Contractueel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
A1 + 2	40	33	8	11
A2	1	0	2	1
B	15	11	2	6
C	47	87	2	35
D	6	23	4	15
TOTAAL	109	154	18	68

Januari 2004				
Statutair	Contractueel		Contractueel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
A1 + 2	38	32	8	12
A2	1	0	2	1
B	14	10	2	5
C	44	82	5	49
D	7	20	3	18
TOTAAL	104	144	20	85

TABEL 8.4:

Januari 2003	Januari 2004			
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
Leidend Ambtenaar	1		1	
Adj. Leidend Ambtenaar	1	1	1	1
Afdelingshoofd	3		3	
Teamverantwoordelijke	14	12	14	13
TOTAAL	19	13	19	14
Potentiële afdelingshoofden	40	30	36	32

Het Vlaams Fonds voert een gezinsvriendelijke politiek. De prikklokregeling is zeer soepel en wordt verder versoepeld via responsabilisering van leidinggevenden en personeelsleden. Personeel kan bijvoorbeeld zonder specifieke reden te moeten opgeven 30 uren per jaar bonus opgebruiken om een soepeler overgang thuis-werk-situatie te realiseren (soepelheid tijdens stamtijden).

Het project Telewerken van de inspectie is omgezet in definitieve werking.

Kinderopvang is bij het V.F.S.I.P.H. een materie die behoort tot het takenpakket van de Sociale Dienst. Aangezien een eigen organisatie voor het V.F.S.I.P.H. niet haalbaar is, werd ervoor geopteerd om in de mate van het mogelijke aan te sluiten bij de kinderopvang georganiseerd door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De doelstelling bestaat erin om van emancipatiezaken een geïntegreerd deel van het personeelsbeleid te maken. Erover waken dat het Gelijke Kansen Principe recht wordt aangedaan moet een reflex worden bij eenieder die met personeelszaken en Human Resources Management bezig is. Enkel op deze manier is het mogelijk om van Gelijke Kansen een vanzelfsprekendheid te maken die door elk personeelslid als dusdanig wordt aanvaard en ervaren.

8.6. KWALITEITSCOÖRDINATOR

In 2000 zijn we binnen het Vlaams Fonds gestart met het planmatig werken aan kwaliteit en prestatiemeting, met als doel om de diensten die de samenleving en de mensen met een handicap van ons verwachten zo efficiënt en klantgericht mogelijk aan te bieden en om onze prestaties en het halen van targets permanent te bewaken. De Kwaliteitscoördinator begeleidt en coördineert de diverse initiatieven in samenspraak met de Directie en in samenwerking met op projectmatige basis geselecteerde stuur- of werkgroepen. Hierna een kort overzicht van de belangrijkste activiteiten in 2003.

TEVREDENHEIDSONDERZOEK

Het Vlaams Fonds doet sedert 2001 jaarlijks een tevredenheidsonderzoek, iedere keer bij een andere doelgroep. Na drie jaar hervatten we de cyclus om na te gaan hoe de tevredenheid bij die verschillende groepen evolueert (vervolgonderzoek). In 2001 zijn de mensen met een handicap bevraagd, in 2002 de voorzieningen en in 2003 het eigen personeel. Dit laatste tevredenheids-onderzoek werd gecombineerd met een onderzoek naar het welzijn van het personeel (stressklachten, asociaal gedrag, gezondheidsgerelateerd gedrag, loyaliteit).

Met het oog op onafhankelijkheid naar de te enquêteren groep en het inzetten van de vereiste competenties outsourcen we een deel van de werkzaamheden aan een extern onderzoeksbureau. In 2003 waren dit er twee: ICMA International voor het gedeelte 'tevredenheid' en ISW (een spin-off bedrijf van de KUL en de UCL) voor het gedeelte 'welzijn en stress'. Deze partners geven ons advies bij de voorbereiding van het project, doen de bevragingen en analyseren de resultaten. Het opstellen van de vragenlijst gebeurt in nauwe samenwerking tussen het Vlaams Fonds zélf en de externe partners.

De vraagstelling bij het personeel ging over de volgende aspecten: de eigen job, de organisatie van het werk, de direct leidinggevende, de evaluatie, de Directie en het beleid, de werkmiddelen, de communicatie, de fysieke werkomgeving, de arbeidsvoorwaarden, de persoonlijke ontwikkeling, de mobiliteit, de sfeer, de klantgerichtheid, de toekomstperspectieven, de veiligheid en tot slot de welzijnsthema's zoals hierboven vermeld. In totaal hebben 312 personeelsleden meegewerkt aan het onderzoek (een responspercentage van 95%): dat geeft ons een goed beeld van de sterktes en zwaktes die door het personeel gepercipiëerd worden in de organisatie. Wegens de vele signalen die het onderzoek oplevert en het belang van diepgaande analyse, goede communicatie en nazorg (gerichte interventies, verbeteracties...), zal het Vlaams Fonds in 2004 geen nieuw tevredenheidsonderzoek uitvoeren (cfr. de driejarige cyclus waarvan sprake in de aanhef van dit punt), maar extra aandacht besteden aan de follow-up van het in 2003 gerealiseerde onderzoek. Pas in 2005 hervatten we de cyclus.

In dit jaarverslag geven we hierna enkele hoofdlijnen en opmerkelijke vaststellingen van de resultaten van de personeelsenquête.

Op de globale parameter 'algemene tevredenheid' (7.3 op 10, het gemiddelde in België is 7.2) scoort het Vlaams Fonds goed, en ook op vele deelaspecten net iets beter dan de modale onderneming in België.

Bij de meeste personeelsleden blijkt er een vrij goede balans te zijn tussen jobeisen en controlemogelijkheden. Anderzijds behoren personeelsleden uit bepaalde diensten tot een mogelijke risicogroep qua werkdruk en stress. Deze diensten verdienen extra aandacht.

De fysieke werkomgeving, de werkmiddelen, de veiligheid van de personeelsleden, de sociale voordelen en de verloning zijn sterke troeven in het Vlaams Fonds.

De rol van de direct leidinggevende is cruciaal aangezien die persoon een sterke impact heeft op de tevredenheid en het welbevinden van de personeelsleden. Goede coachingsvaardigheden en ondersteunend leidinggeven zijn belangrijke troeven voor iedere organisatie. De onderzoeksbureaus waarmee wij hebben samengewerkt adviseren ons deze groep leidinggevendenden te screenen en verder te bekwamen in deze vaardigheden. Zij signaleren ons ook een aantal andere aandachts- of verbetergebieden:

- * de personeelsleden hechten veel belang aan een uitdagende en afwisselende maar ook een beheersbare jobinhoud, waarin zij creatief kunnen zijn en beslissingsruimte hebben. De tevredenheidsscores zijn wat dat betreft niet over de gehele lijn positief. Ook over de organisatie van het werk heeft een aantal personeelsleden wat kritische opmerkingen en suggesties;
- * nogal wat personeelsleden hebben het gevoel dat het management niet echt weet wat er leeft op de werkvloer: dat is echter een perceptie die in de meeste personeelstevredenheidsonderzoeken aan de oppervlakte komt;
- * de communicatie binnen het Vlaams Fonds blijft een aandachtspunt. De ingezette middelen en de genomen maatregelen om de interne communicatie te verbeteren, worden blijkbaar gepercipieerd als onvoldoende adequaat. In het aansluitende actieplan zal terzake moeten gepeild worden naar de meest aangewezen verbeterpunten;
- * de persoonlijke ontwikkeling van de personeelsleden vraagt om meer aandacht en het human resources- en personeelsbeleid geniet bij vele personeelsleden nog niet het vertrouwen of de goodwill die wenselijk is;
- * in een beperkt aantal diensten bestaat duidelijk grote ontevredenheid over meerdere aspecten die in de vraagstelling aan bod kwamen: voor die diensten zal wellicht een speciale, oplossingsgerichte interventie of coaching nodig zijn.

We kijken uit naar een succesvol actieprogramma in 2004 als gevolg van deze eerste tevredenheidsenquête bij het personeel. We zijn van mening dat het onderzoek voldoende inzichten biedt en een verdere aanzet kan zijn tot een nog betere werkbeleving en een verhoogd welzijn van de personeelsleden.

In 2003 vonden uiteraard ook nog een aantal follow-upactiviteiten plaats naar aanleiding van de resultaten van het tevredenheidsonderzoek bij de voorzieningen in 2002. Wat communicatie betreft, is er een verslag op de externe website geplaatst, ontvingen alle voorzieningen een e-mail, werd een presentatie gehouden voor de Raad van Bestuur en zijn er infosessies geor-

ganiseerd naar het eigen personeel van het Vlaams Fonds. Met een drietal diensten/cellen binnen de afdeling Collectief Gerichte Prestaties en de dienst ICT vonden in de loop van het jaar ook een nadere bespreking en analyse plaats over de leerpunten die we kunnen halen uit bepaalde minder goede scores en werd er gewerkt aan oplossingen of bijstellingen.

BALANCED SCORECARD

Het Vlaams Fonds hanteert een meetsysteem om objectief na te gaan en te bewaken hoe we als organisatie presteren. De meetgegevens zijn in dat model onderverdeeld in vier aandachtsgebieden: (1) de maatschappij, (2) de klanten, (3) de interne processen en (4) innoveren en leren. Voor ieder van die vier gebieden is bepaald wat belangrijk is om succesvol te zijn (succesfactoren) en hoe je dat kunt meten (indicatoren). Als de trend van een indicator positief is (als de norm of de target gehaald wordt), verschijnt er een groen licht. Oranje is een knipperlicht en als het écht niet goed gaat staat het licht op rood. De BSC-stuurgroep (uitgebreide Directieraad) bekijkt en interpreteert twee keer per jaar de prestatie-indicatoren, en kan eventueel beslissen tot acties of tot beleidsignalen aan de politiek verantwoordelijken.

De lage frequentie van de rapportering met betrekking tot de prestatie-indicatoren heeft te maken met de lage frequentie van de metingen. Dat laatste is het gevolg van:

- * de optie in het Vlaams Fonds om te werken met een 'maatschappelijk perspectief' (i.p.v. het klassieke financiële perspectief), waarin vooral beleidsinformatieve indicatoren zitten (waarvan de korte termijnschommelingen minder relevant of moeilijker meetbaar zijn);
- * het feit dat vele indicatoren nog op manuele tellingen of manuele berekening/verwerking van bijvoorbeeld jaarstatistieken berusten.

De gegevensverzameling voor het actualiseren van de indicatoren heeft in 2003 normaal plaatsgevonden. Ook was er de intentie om de balanced scorecard van het Vlaams Fonds te toetsen aan die van andere organisaties met het oog op upgradering, verfijning en/of herwerking van het instrument. In 2003 is dat gebeurd met één andere instelling, waar wij hebben kennis genomen van hun specifieke werkwijze en benadering. Voor onszelf hebben we daar bepaalde leerpunten uit getrokken. In 2004 volgt nog minstens één andere vergelijkende toetsing.

Meer algemeen heeft het Vlaams Fonds het in z'n planning opgenomen om de indicatoren en streefwaarden grondig en kritisch te herbekijken, te optimaliseren, te saneren en aan te vullen: in 2004 zal

deze ingrijpende operatie worden aangevat in nauwe samenhang met het opstellen en negotiëren van een beheersovereenkomst tussen het politieke niveau en het toekomstige agentschap (in het kader van de implementatie van Beter Bestuurlijk Beleid).

ZELFDIAGNOSE (EFQM)

Met het EFQM-model kun je periodiek jezelf als organisatie beoordelen door scores te geven op een brede waaier aan 'uitleendheidscriteria': hoe ver staan we op een aantal essentiële en internationaal erkende kwaliteitsmaatstaven, welke vorderingen maken we, waar zitten de knelpunten? Deze zelfdiagnose-oefening doet het Vlaams Fonds één keer per jaar.

In 2003 zijn de oorspronkelijk 70 subcriteria en de vraagstelling volledig op punt gesteld, herwerkt en beter geformuleerd (er zijn nu nog 55 subcriteria, verdeeld over 9 aandachtsgebieden). Ook is voor de eerste keer, in samenwerking met ICT, een systeem van directe televoting toegepast, wat het voorbereidende werk voor de Directie tot nul heeft herleid.

Op 5 december 2003 heeft het Vlaams Fonds voor de vierde keer het EFQM - self assessment gedaan. De Directie zal in 2004 de resultaten evalueren en de prioriteiten qua verbeteracties vaststellen, ook rekening houdend met de resultaten uit andere metingen (BSC, tevredenheidsonderzoek, evaluatie verbeteracties).

VERBETERACTIES

Met een eenvoudige verbetermethode (zevenstappenplan) proberen we concrete problemen aan te pakken die zich voordoen binnen onze organisatie, vaak met repercussies op de externe omgeving. Eerst wordt er een groep van 4 à 5 gemotiveerde mensen samengebracht die vanuit hun job betrokken zijn bij het probleem. Ieder verbeterteam begint met een analyse van de bestaande situatie: omschrijf zo goed mogelijk het probleem, verzamel gegevens over het probleem en leg de prioriteiten vast. Daarbij hou je niet alleen rekening met eigen meningen of ervaringen, maar ga je ook documentatie verzamelen en navraag doen bij een bredere groep mensen om de probleempceptie en de verbeteringsuggesties in kaart te brengen. Conform het zevenstappenplan gaat een verbeterteam, nadat het probleem goed is afgebakend, methodisch op zoek naar mogelijke oorzaken en, daaraan gekoppeld, mogelijke oplossingen. Deze werkwijze leidt uiteindelijk tot een verbetervoorstel dat, eenmaal goedgekeurd en doorgevoerd, in een latere fase nog een evaluatie en een eventuele bijsturing behoeft.

MOTIVERING VAN BESLISSINGEN AAN MENSEN MET EEN HANDICAP

We hebben vastgesteld dat de verwoording van de motivering in individugerichte beslissingen niet optimaal is. Het loopt met name fout in ongunstige beslissingen, vooral bij weigeringen op basis van het criterium 'handicap' en in beslissingen met betrekking tot hulpmiddelen. Vaak is het moeilijk voor de personen met een handicap (of hun familie) om de beslissing te begrijpen, maar ook ambtenaren van het Vlaams Fonds zélf en juristen in of advocaten van het Vlaams Fonds signaleren dat zij moeilijkheden ondervinden bij het opstellen of het verdedigen van beslissingen. Om dit probleem aan te pakken is in het najaar 2002 een verbeterteam van start gegaan met als opdracht een voorstel uit te werken tot verbetering van de verwoording van de motivering van beslissingen, opdat:

- * de klant de beslissing naar inhoud en vorm beter begrijpt en vollediger is ingelicht;
- * de ambtenaar minder moeite heeft met het opstellen van de beslissingsmotieven;
- * de juristen en advocaten de beslissingen beter kunnen verdedigen in het geval van een geschil.

De verbeteractie, onder leiding van de Kwaliteitscoördinator, is in 2003 verdergezet. Het eindverslag, met diverse voorstellen tot verbetering, is voorgelegd aan en goedgekeurd door de Directie. In 2004 volgt een follow-up in samenspraak met de afdeling Individuele Prestaties.

KLACHTENBEHANDELING IN HET VLAAMS FONDS

Er is in 2003 een verbeterteam samengesteld, gecoacht door de Kwaliteitscoördinator, met als opdracht, op basis van de regelgeving en de omzendbrief, de ontwikkeling van:

- * vooreerst een heldere definitie van het begrip 'klacht' (met alle aspecten die daarbij horen, wanneer is het een klacht en wanneer niet enz.);
- * een duidelijke omschrijving van alle andere begrippen, functies en principes die bij de klachtenbehandeling horen, zoals klachtencoördinator, klachtenbehandelaar, onontvankelijkheid, onverengbaarheden, ombudsnormen en dergelijke;
- * tenslotte een in korte bewoordingen neergeschreven en duidelijke procedure voor de klachtenbehandeling in het Vlaams Fonds.

Om een goede doorstroming naar de centrale klachtenregistratie te verzekeren is het ook mogelijk een helder en eenvoudig klachtenformulier elektronisch ter beschikking te stellen aan alle personeelsleden, dat hen kan structureren om de meest essentiële registratiegegevens op te nemen op het ogenblik dat zij geconfronteerd worden met een klacht.

De Directie zal in het voorjaar 2004 het verbetervoorstel bespreken, eventueel amenderen en tenslotte goedkeuren. Daarna zal de verantwoordelijke voor de klachtencoördinatie een info- en sensibiliseringsronde doen bij de diverse diensten van het personeel, zodat iedereen alert(er) is op mogelijke klachten en ook op de hoogte is van de diverse criteria, de verantwoordelijkheden, de procedurestappen enzoverder. Alle informatie zal ook op het intranet ter beschikking worden gesteld.

TERUGDRINGEN VAN HET PAPIERVERBRUIK

In 2003 zijn er een paar samenkomsten geweest met mensen uit diverse diensten om te brainstormen over dit onderwerp. De ideeën en suggesties met betrekking tot het economischer omspringen met papier en mogelijke alternatieven zijn in kaart gebracht. Daaruit blijkt o.a. het volgende:

- * er zijn al heel wat papierbesparende initiatieven genomen in diverse diensten (onder andere de dienst Boekhouding, Dagprijzen...) en ook heeft de Preventieambtenaar reeds sensibiliseringsacties gelanceerd, die in de toekomst zullen worden voortgezet;
- * dat blijkt trouwens uit het sterk teruglopende aantal fotokopies op jaarbasis de laatste vier jaar, van 6,16 miljoen naar 3,78 miljoen. Vergelijk met de minder spectaculaire toename van het aantal outprints in dezelfde periode, namelijk van 0,94 miljoen naar 1,59 miljoen;
- * toch blijft er nog heel wat te realiseren, zowel op het vlak van het aanbieden / lezen van informatie als wat de opslag betreft;
- * daarvoor denken we uiteraard vooral aan elektronische alternatieven. De mogelijkheden van intranet, website, e-mail, P-schijf, cd-rom, tapes, enz. dienen ten volle benut en beschikbaar gesteld;
- * naast papierbesparing kunnen de voordelen van elektronische info onder meer ook zijn: beter bereikbaar, makkelijker te actualiseren, besparing van fysieke klasseerruimte;
- * daarnaast zou het nuttig zijn een inventaris op te stellen per dienst van het overbodige of buitensporige papierverbruik en meteen na te kijken welk alternatief er mogelijk is.

In 2004 wordt dit thema hernomen.

EVALUATIE ONTHAALPROCEDURE

NIEUWE PERSONEELSLEDEN

De Kwaliteitscoördinator deed in 2003 een evaluatie van de verbeteractie uit 2001 rond het thema 'onthaal van nieuwe collega's'. Het resultaat van die verbeteractie was een stappenplan en een set van afspraken tussen diverse diensten met als doel de vlotte verwelcoming en integratie van nieuwe personeelsleden. De evaluatie is gebaseerd op korte interviews met de tijdens anderhalf jaar (vanaf juli 2001 tot december 2002) in dienst getreden nieuwe personeelsleden. Het betreft 40 mensen, waarvan 38 (=95%) het vragenlijstje hebben beantwoord.

De resultaten van deze evaluatie zijn verwerkt, voorgelegd aan de directie en de diensthoofden en nader besproken met een aantal direct betrokkenen met het oog op bijsturing van de procedure en van de informatieverstrekking.

ANNA (CVI-patient - centraal visuele inperking)

"Als Meester Bert een verhaal vertelt, lijkt het alsof ik er in meedoe."

HOOFDSTUK 9

DE DIENST BOEKHOUDING

In 2003 ging de aandacht van de dienst Boekhouding vooral uit naar diverse technische nieuwigheden. Een aantal van deze nieuwigheden werden reeds in 2002 opgestart.

Het betreft o.m. de IMMO-module. Met deze tool werd de boekhoudkundige 'inventaris' van de eigen investeringen van het Vlaams Fonds geautomatiseerd (inventaris van de roerende en onroerende vastliggende middelen). Hiermee worden de opmaak, de bewegingen in inventaris (aankopen, verkopen, buitengebruikstellingen,...) alsook de afschrijvingen zowel in de IMMO-module als in het PIA-boekhoudpakket geïnformatiseerd beheerd. Naar de toekomst toe zal dit een serieuze tijdsbesparing meebrengen. Deze module werd reeds in de loop van 2002 geanalyseerd en geparametreerd teneinde over een vlot werkend systeem van inventarisbeheer te beschikken bij de afsluiting van het boekjaar 2002. Begin 2003 werd de IMMO-module nog uitgebreid getest m.b.t. de afschrijvingen, de diverse uitboekingen (verkopen, buitengebruikstellingen, schroot) alsook de link naar PIA5. Uiteindelijk kon de inventaris 2002 (in te dienen bij de Vlaamse minister van Begroting vóór 15 maart 2003) volledig met de IMMO-module opgemaakt worden.

In de loop van 2003 werd de IMMO-module nog verder 'gefinetuned', zodat vanaf 2004 deze tool in 'real time' volgens de nieuwe procedures kan lopen en gekoppeld wordt aan de economaats-module.

Inderdaad, in de loop van 2003 werd de ECO-module geparametreerd en voor zover mogelijk gebruiksklaar gemaakt door de dienst boekhouding. Deze tool zal in de loop van 2004 - waar mogelijk in overleg met de betrokken diensten - verder verfijnd worden. De ECO-module biedt talrijke voordelen. Zo worden op het niveau van de artikelkeuze bij opmaak van de bestelbon automatisch de correcte budgettaire, algemene rekeningen en kostensoorten ingevuld, daar waar deze vandaag door de gebruikers (van de diensten logistiek, informatica, documentatie, ...) gekozen dienen te worden en handmatig moeten ingevuld worden. Dit zal resulteren in een snelle en eenvoudige invoer met een minieme kans op foutieve keuzes en bijhorende tijdrovende correcties door de dienst boekhouding. Tevens wordt via de link met de IMMO-module (zie hoger) de boekhoudkundige inventaris automatisch bijgewerkt zodra een factuur m.b.t. tot een inventarisgoed wordt ingevoerd in de ECO-module. Uiteindelijk kan op termijn ook stockbeheer vanuit deze module worden aangereikt.

Ook voor het personeelsbeheerssysteem Easypay dat vanaf 2004 wordt opgestart, heeft de boekhouding al heel wat voorbereidend werk verricht. Voortaan zullen de personeelsgegevens meer geautomatiseerd én individueel worden geboekt. Hierdoor zal het opzoeken van verschillen ingevolge regularisaties, het opvolgen van recuperaties en ook het imputeren van de diverse componenten van de personeelskosten op een vlotte wijze kunnen gebeuren.

In de rand moet hier tevens vermeld worden dat de boekhouding actief heeft meegewerkt aan het analyseren, implementeren en praktisch begeleiden van een nieuwe betaalinterface voor de uitbetaling van de voorschotten voor de Residentiële sector (nieuwe Voorschotten en Afrekeningen-module gebouwd in Feniks) zodat een aantal elementen - waardevol voor de kostprijsanalyse - voortaan beter kunnen worden opgevolgd. Deze (betaal)interface in Feniks zal in de loop van 2004 in principe ook voor andere materies in gebruik worden gesteld. In het luik 'Financiën' van deze betaalinterface heeft de boekhouding een belangrijke taak op te volgen (testen, boekhoudkundige parametrisering/sturing, praktische implementatie, derdenbeheer), een proces dat uiteindelijk in 2004 zal afgerond worden.

In de loop van 2003 is de 'finetuning' van PIA 5 verder uitgewerkt, ondermeer de verdere afwikkeling van de euroversie van het boekhoudpakket (proces verloopt in diverse fasen). Tevens werd vanaf augustus een nieuwe rapporteringstool in gebruik genomen teneinde op een snelle manier een actuele maandelijkse begrotingsuitvoering (incl. nog te boeken stukken) te kunnen rapporteren.

De vrij zware parametrisering van zowel het boekhoudpakket PIA als de interface JULIUS diende ook in 2003 meerdere malen te worden aangepast en uitgebreid ingevolge nieuwe of gewijzigde reglementeringen die in de loop van het jaar van kracht werden. Het parameterbeheer blijft een zeer delicate en vooral tijdrovende onderneming temeer daar naar rapportering toe de bestaande en de nieuwe gegevens duidelijk en overzichtelijk moeten worden weergegeven. Bovendien dienen de parameters in het boekhoudpakket en de interface synchroon te lopen en moet steeds gewaakt worden over de link met het datawarehouse-systeem.

Tenslotte wordt benadrukt dat ondanks de 'informatisering' de boekhouding nog tal van werkzaamheden verricht die in de marge moeten gebeuren en een vrij belangrijk pakket blijven vertegenwoordigen: de personeelskosten en regularisaties welke vanaf 2000 via

een elektronische betalingssysteem worden betaald, en tot en met eind 2003 door de boekhouding zelf nog manueel werden ingeboekt, de kasoperaties, het boeken van de financiële rekeningen, het boeken van de gewone terugvorderingen, de opvolging en aanzuivering van de uitgekeerde voorschotten ter controle van de ingebrachte afrekeningen, het opvolgen van de functionele uitgaven via de bestelbonprocedure,....

Een vooruitblik naar de toekomst toont dat de dienst boekhouding ook in 2004 voor een aantal interessante uitdagingen staat. Naast de finalisering van de IMMO- en de ECOMODULES, zal vooral de opstart van het personeelsbeheerssysteem Easypay (boekhoudkundig luik) en de ingebruikname van de nieuwe (betaal)interface Feniks de aandacht van de boekhouding opeisen.

Verder zal het boekhoudpakket PIA5 nog uitgebreid worden met een aantal nieuwigheden zoals de hergroepering van derden, de automatische aanmaak van evenwichtsboekingen bij de manuele afpunting, afpunting multi-centralisatoren.

In de rand te vermelden: voor het eerst werd de begrotingsuitvoering ook bezwaard door een begrotingsrichtlijn van de Minister van Financiën, genomen in augustus teneinde het uitgavenritme af te remmen (zie ook Hoofdstuk 12 'Het Vlaams Fonds financieel bekeken in 2003'). Niet alle sectoren waren onderworpen; posten zoals personeelsuitgaven en contractueel repetitieve uitgaven enz. werden niet onderworpen, alsook statutaire posten waar de subsidiëring overwegend betrekking heeft op loonkosten. Niettemin heeft de praktische uitvoering van deze begrotingsrichtlijn tot heel wat extra werk geleid op de boekhouding. Ook in 2004 zal de praktische toepassing van de begrotingsrichtlijn 2004 nog tot veel bijkomend werk leiden. Dergelijke begrotingsrichtlijn heeft tot gevolg dat de realisaties met extra aandacht moeten worden opgevolgd teneinde de maandelijkse uitgavenlimieten niet te overschrijden; vaak dienen globale ordonnantielijsten en elektronische betaalbestanden te worden gesplitst.

Ten slotte is er de nakende invoegetrede van het Vlaamse comptabiliteitsdecreet (met een aantal ingrijpende gevolgen voor de boekhouding). Ook op dit vlak zullen een aantal voorbereidende maatregelen moeten worden getroffen. Eén van deze ingrepen is de wijziging van de indiendatum voor de algemene rekeningen: die wordt vervroegd van 15 maart naar 1 maart.

ANDRÉ (mentale handicap)

“Werken op de boerderij, een rust die ik niet meer kan missen”

HOOFDSTUK 10

VERSLAG VAN DE DIENST INFORMATICA

10.1. ALGEMEEN

De dienst Informatica streeft permanent naar het optimaal aligheren van de informaticadienstverlening op het beleid van het Vlaams Fonds en op het resultaatgericht management van de organisatie.

Daarbij worden een aantal strategische opties voor ogen gehouden:

Op het vlak van de dienstverlening:

- * De informaticadienstverlening, die de continuïteit van de bedrijfsvoering van het Vlaams Fonds ondersteunt, dient steeds voorrang te genieten.
- * Bij het ontwikkelen van nieuwe applicaties en het onderhouden van bestaande applicaties dient voldoende aandacht besteed te worden aan de niet-informatica-aspecten, zoals het verbeteren van de bedrijfsprocessen, het aanpassen van de organisatiestructuren en het hiervoor noodzakelijke veranderingsbeheer.
- * Op technologisch vlak dient gestreefd te worden naar beheersbaarheid en eenvoud, door uniformiteit na te streven en de bedrijfsstandaarden beperkt in aantal te houden.

Op het vlak van de klantenrelaties:

- * De communicatie binnen het Vlaams Fonds en met de buitenwereld dient zoveel mogelijk langs digitale weg te gebeuren.
- * De dienstverlening dient te gebeuren volgens het dienstencentrumconcept.
- * Actieve deelname in overlegstructuren op de diverse niveaus binnen en buiten de organisatie.

Op het vlak van innovatie:

- * Uitbouwen van een flexibele ICT-architectuur die het mogelijk maakt om op een soepele manier in te spelen op veranderingen in het werkveld.
- * Er dient een excellent HRM-beleid gevoerd te worden om in een markt van schaarste van ICT-expertise de beste mensen te behouden en aan te trekken.

10.2. DOELSTELLINGEN VOOR 2003 EN REALISATIES

10.2.1. CONTINUÏTEIT VAN DE BESTAANDE DIENSTVERLENING VERZEKEREN

Voor het onderhoud van de operationele applicaties en de ondersteuning van deze applicaties, werd een strak contingent van hiervoor beschikbare dagen nageleefd teneinde de ontwikkeling van nieuwe en flexibele bedrijfsapplicaties mogelijk te maken. Binnen dit contingent werd ook de wetswijziging voor de kinderbijlageregeling in de residentiële en semi-residentiële zorgsector doorgevoerd.

10.2.2. ONTWIKKELING VAN EEN NIEUW, FLEXIBEL EN TOEKOMSTGERICHT INFORMATIESYSTEEM

Eind 2003 werd Feniks operationeel voor de afhandeling van de dossiers die in 2004 worden opgestart. Feniks is de naam van het project dat het inschrijven en ten laste nemen van personen met een handicap ondersteunt. Dit project werd gerealiseerd met behulp van de nieuwste technologieën, ter vervanging van de bestaande, verouderde applicaties. Dit project, maar ook alle andere nieuwe projecten, maken daarbij gebruik van een helder gedefinieerde technische en businessarchitectuur, waardoor het toekomstig onderhoud en de nieuwe ontwikkelingen een stuk sneller kunnen worden gerealiseerd.

In de loop van 2003 werd tevens het – via de website van het Vlaams Fonds – elektronisch inschrijven van een persoon met een handicap gerealiseerd. Ook de applicatie om op het Rijksregister maar via de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid allerhande gegevens op te vragen over de persoon met een handicap, werd gefinaliseerd en later geïntegreerd binnen Feniks.

Op het vlak van het berekenen van de voorschotten in de residentiële en semi-residentiële sector, werden realisaties neergezet waardoor de administratie aan efficiëntie en effectiviteit kan winnen.

Op basis van de klantentevredenheidsenquête die het Vlaams Fonds voerde bij de voorzieningen in 2003, werden de verbeterpunten gedefinieerd voor de registratie van de tewerkstelling en het berekenen van de anciënniteiten in de sector van de residentiële en semi-residentiële zorg.

10.2.3. UP TO DATE HOUDEN VAN DE ICT-INFRASTRUCTUUR

Jaarlijks gebeurt er een update van de ICT-infrastructureur teneinde niet te 'verarmen'. Zo ook in 2003. Er werd voorzien in een beveiliging tegen stroompannes van alle systemen in de twee computerzalen. Eén derde van het totale pc-park werd vervangen (in functie van de driejaarlijkse afschrijving van pc's). De voorbereiding voor migratie naar Windows2000 werd ingezet. IP-telephony werd verder ontwikkeld en gerealiseerd in de Provinciale Afdelingen van het Vlaams Fonds. Samen met de Preventieadviseur werd de toegangscontrole ontwikkeld voor het Hoofdbestuur, rekening houdende met de nieuwe tijdsregistratie-software. Daarbij werd gekozen voor EasyAccess als toegangscontroleprogramma, zodat een optimale integratie mogelijk is met de EasyPay-productsuite. In het bijzonder werd ook EasyPay (loonberekening) en EasyTime (tijdsregistratie) geïmplementeerd.

10.2.4. BELEIDS- EN MANAGEMENTONDERSTEUNING

De rapportering met betrekking tot de inschrijving van de persoon met een handicap en met betrekking tot de individuele materiële bijstand, werd in 2003 volledig overgezet van de oude, door de leverancier niet meer ondersteunde technologie, naar Cognos-technologie. Met betrekking tot de centrale wachtlijstwerking is het ontwikkelen en bijsturen van de rapportering een continu proces geweest. En de weddedrift werd aan de hand van een steekproef in kaart gebracht voor de residentiële en semi-residentiële sector, ter ondersteuning van de begrotingsopmaak.

Het ontwikkelen van de benodigde rapportering werd opgevolgd en aangestuurd vanuit de zogenaamde Informatieteams. Zo kwam de permanente cel voor de centrale wachtlijstwerking in 2003 regelmatig bijeen om de rapportering te duiden en nieuwe noden aan te geven. Het Informatieteam Subsidiëring Zorg bracht de weddedrift in kaart. Het Informatieteam Financiën heeft de toepasbaarheid van het rapporteringssysteem voor de budgetopvolging aangetoond. En de Cel Zorgstrategische Planning heeft de link gemaakt tussen enerzijds de centrale wachtlijstwerking en anderzijds de databank waarin de inschrijvingen worden bijgehouden.

10.2.5. AANDACHT VOOR DE NIET-INFORMATICA- ASPECTEN BIJ INFORMATISERING

Deze aandacht wordt structureel verankerd in de Informatieteams, reeds eerder vernoemd. Maar Informatieteams brengen niet alleen informatienoden in kaart met betrekking tot beleids- en managementrapportering. Ze brengen ook bedrijfsprocessen en mogelijke procesverbeteringen in kaart, zodat de nodige garanties geboden worden met betrekking tot kwaliteit van de gegevens én een efficiënte en effectieve dossierafhandeling.

Zo tekende de Cel Zorgstrategische Planning twee bedrijfsprocessen uit, namelijk het toekomstige Zorgvraagregistratieproces (in het kader van de zorgregie, de zorgbemiddeling, de zorgafstemming en de zorgplanning) en het Cliëntregistratieproces. Deze operationele processen staan in functie van het invullen van zowel operationele behoeften, als informatiebehoeften. Het Informatieteam Voorschotten & Afrekeningen kwam regelmatig bijeen om de nieuwe ontwikkelingen aan te sturen met betrekking tot het berekenen van de voorschotten in de residentiële en semi-residentiële sector. Het Informatieteam Feniks en het Informatieteam Erkende Voorzieningen inventariseerden de informatienoden waarmee rekening dient gehou-

den te worden bij de ontwikkeling van de nieuwe databanken. De Werkgroep Feniks kwam periodiek bijeen om de nieuwe ontwikkelingen in het Feniks-project op te volgen en aan te sturen.

10.3. INGEZETTE MIDDELEN

10.3.1. PERSONEEL

Het personeelsverloop in 2003 was laag, lager dan in vergelijkbare ICT-omgevingen. Dit heeft te maken met de toepassing van de volgende Human Resources Management-principes:

- * flexibele uur- en verlofregeling;
- * positief mensbeeld: een vertrouwensrelatie is de basis van alle samenwerking;
- * grote autonomie waarbij op output gestuurd wordt en waarbij de medewerkers grote zelfrealisatiemogelijkheden hebben;
- * aanbod van een technologisch interessant kader;
- * een fout van een medewerker wordt niet aanzien als falen, maar als een investering om het beter te doen;
- * aandacht voor menselijke relaties: elke medewerker is een interne klant!

Eind 2003 bestond het personeelsbestand van de dienst informatica uit 25 voltijdse medewerkers, waaronder 12 statutaire en 13 externe.

De externe personeelsleden werden door middel van 'bodyshopping'-overeenkomsten betrokken uit drie verschillende firma's of organisaties: ORDIGES, LACO en JCS.

10.3.2. OPLEIDING

Op een permanente manier werden in 2003 opleidingen Bureautica georganiseerd ten behoeve van de eigen personeelsleden (reeds in dienst en nieuw aangeworven). De aandacht ging evenals vorig jaar voornamelijk uit naar het gebruik van het intranet, e-mail en de elektronische agenda. Daarnaast werden nieuwe cursussen ontwikkeld met gevorderde aspecten in het gebruik van Word en Excel.

10.3.3. MATERIEEL

Het informatieplan voorziet in een afschrijvingsperiode van drie jaar voor het kleine materiaal (pc's, schermen en printers) en vijf jaar voor de servers en het netwerkmateriaal. Zoals reeds aangegeven, werd in die optiek in 2003 één derde van het pc-park vervangen. Zo ook waren er een aantal andere initiatieven, die reeds aangegeven werden in de bespreking van het up-to-date houden van de ICT-infrastructuur.

10.4. VISIE OP DE TOEKOMST

10.4.1. KORTE EN MIDDELLANGE TERMIJN

Voor 2004 situeren de informaticaprioriteiten zich op de volgende vlakken:

- * Onderhoud en ondersteuning inzake de operationele applicaties teneinde de continuïteit te waarborgen.
 - Verder naleven van een strak contingent van dagen voor alle onderhoudswerkzaamheden en vragen naar operationele ondersteuning, teneinde de ontwikkeling van nieuwe en meer flexibele informatiesystemen mogelijk te maken.
- * Ontwikkelen van nieuwe, flexibele en toekomstgerichte informatiesystemen.
 - 'Feniks' werd dan wel operationeel eind 2003 voor de nieuwe dossiers vanaf 2004, de oude databanken dienen in 2004 nog gemigreerd te worden teneinde de oude applicaties (voor de afhandeling van dossiers tot en met 2003) uit te schakelen;
 - het luik Afrekeningen voor de residentiële en semi-residentiële sector dient te worden geïmplementeerd binnen de nieuwe applicatie Voorschotten & Afrekeningen. Tevens dient werk te worden gemaakt van operationele rapportering, de implementatie van een 'beheertool' en herberekening van voorschotten. Tot slot zal worden onderzocht of de personeelsvoorschotten en personeelssupplementen moeten worden geïnformatiseerd, en zo ja, hoe;
 - de nieuwe ontwikkelingen van de laatste jaren zullen in 2004 worden geconsolideerd: dit omvat het opstellen van documentatie, uitwerken van testscenario's voor nieuwe ontwikkelingen, opstellen van procedures voor ontwikkeling, installaties en testen, 'refactoring' van de programmacode...;
 - inzake e-government zal het elektronisch Multi Disciplinair Verslag worden geïmplementeerd. Met behulp van digitale certificaten en encryptietechnieken zal het voor de multidisciplinaire teams mogelijk worden om op een beveiligde, elektronische manier hun verslagen door te geven naar het Vlaams Fonds. De papieren stroom zal worden afgeschaft. Tegelijk zal de basis worden gelegd voor het nieuwe PAB-inschalingsverslag en het adviesrapport;
 - de voorbereidingen zullen worden getroffen voor het ontwikkelen van webapplicaties ter ondersteuning van het toekomstige zorgvraagregistratieproces.
- * Beleids- en managementondersteuning door middel van rapportering.
 - Koppelen van gegevens van de inschrijvingen met die van de wachtlijsten en de cliëntregistratie;
 - rapportering op de wachtlijstgegevens van 31 december 2003 en van 30 juni 2004;
 - operationele en managementrapportering inzake Individugerichte Prestaties voorzien op de nieuwe databanken waarvan Feniks gebruik maakt;
 - de vergelijking maken tussen de tewerkstellingsgegevens uit enerzijds de Permanente Personeels Registratie-module en anderzijds de dagprijsmodule;
 - verdere uitbreiding van het beleidsinformatiesysteem in functie van de prioriteiten zoals die aangegeven worden door de Informatieteams en het Informaticacomité.
- * Verder uitbouwen van de Informatieteams
 - evaluatie van de tewerkstellingsregistratie en de anciënniteitsberekening in de zorgsector en uitzetten van de krijtlijnen voor nieuwe webapplicaties ter ondersteuning van deze tewerkstellingsregistratie en anciënniteitsberekening;
 - er zal tevens een Informatieteam worden opgezet nadat de Vlaamse regering het besluit betreffende de registratie van de zorgvragen, de zorgbemiddeling, de zorgafstemming en de planning van de zorg en de bijstand tot sociale integratie van personen met een handicap heeft goedgekeurd. Dit Informatieteam zal het nieuwe zorgvraagregistratieproces en de invulling van de informatiebehoeften verder vormgeven en de informaticaontwikkelingen aansturen;
 - in functie van nieuwe ontwikkelingen op het terrein is het niet uitgesloten dat hiervoor ook nog andere Informatieteams worden opgestart.
- * Systeemitbating: door middel van een politiek van niet-verarming (jaarlijkse update van de ICT-infrastructuur), de capaciteit en de performantie van de ICT-systemen waarborgen.
 - in het licht hiervan wordt ook dit jaar één derde van het totale pc-park vervangen;
 - er is een upgrade van de WAN voorzien van 256kb/s naar 2Mb/s evenals een upgrade van de SAN;
 - er is een migratie gepland van de server waarop de toepassingen voor Erkenningen, Subsidiëring van de Beschutte Werkplaatsen en de Subsidiëring van de Residentiële en Semi-Residentiële Sector draaien;

- LotusNotes zal worden geïmplementeerd ter vervanging van Openmail en OpenTime;
- er is een migratie gepland van ASU naar SAMBA;
- evenals een migratie naar Windows2000 samen met de installatie van LotusNotes;
- er is een upgrade voorzien van het netwerk van het Hoofdbestuur om de uitrol van IP-telephony in het Hoofdbestuur mogelijk te maken;
- daarna zal in het Hoofdbestuur IP-telephony worden geïmplementeerd;
- tot slot zal de installatie van de toegangscontrole in 2004 afgerond worden.

10.4.2 VERLOOP VAN HET BESLISSINGSPROCES

Prioritisering, planning, bijsturing en budgetopvolging van de ICT-aangelegenheden gebeurt via het Informaticacomité.

10.4.3 EXTERNE RELATIES

De Informaticadienst zal verder blijven participeren in MOVI, met als doel permanent contact te houden met collega-organisaties inzake de evoluties met betrekking tot ICT. Ook in het Clusterteam Welzijn & Volksgezondheid zal het Vlaams Fonds verder haar rol spelen met betrekking tot e-government.

10.5. BESLUIT

De ICT-infrastructuur is up-to-date, de continuïteit van de bedrijfsapplicaties is verzekerd en er werd werk gemaakt van een nieuwe ICT-architectuur. Deze architectuur legt de basis voor de nieuwe bedrijfsapplicaties, die alle geïmplementeerd worden met een flexibele technologie (Java). Hierdoor wordt een lagere onderhoudskost gegenereerd en wetswijzigingen of veranderingen in de bedrijfsprocessen kunnen gerealiseerd worden met een hogere 'time to market'. Zo worden de voorwaarden gecreëerd om snel te kunnen inspelen op het veranderende overheidslandschap en op het e-governmentgebeuren.

DEELNEMER AAN DE SPECIAL OLYMPICS (Syndroom van Down)

"Paardrijden, mijn grootste hobby. Wie had ooit gedacht dat ik Olympisch atleet kon worden?"

HOOFDSTUK 11

VERSLAG VAN DE JURIDISCHE DIENST

11.1. EVOLUTIE VAN DE WETGEVING

Sinds 1996 beschikt het Vlaams Fonds over de gecoördineerde teksten inzake de vigerende reglementering. Deze teksten worden regelmatig geactualiseerd en kunnen geraadpleegd worden via de website van het Vlaams Fonds (www.vlafo.be).

11.1.1. DE INSTELLING 'VLAAMS FONDS'

Besluit van de Vlaamse regering van 6 december 2002 houdende diverse maatregelen inzake de herkenbaarheid van de financiering door het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een handicap (BS van 21 januari 2003).

Krachtens de bepalingen van dit besluit dienen de erkende en gesubsidieerde voorzieningen via hun briefpapier en door het aanbrengen van een vermelding aan de gevel van het hoofdgebouw kenbaar te maken dat zij door het Vlaams Fonds erkend en gesubsidieerd zijn. De voorzieningen beschikken over een termijn van twee jaar om aan deze bijkomende erkenningsvoorwaarde te voldoen.

Besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 tot verlenging van het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest betreffende de integratie van personen met een handicap (BS van 21 januari 2003).

Door dit besluit wordt het in 1998 afgesloten samenwerkingsakkoord verlengd tot midden 2005.

Besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 betreffende de erkenning en subsidiëring van een steunpunt voor kennisbeheer en netwerkvorming met betrekking tot de hulp- en dienstverlening aan specifieke subdoelgroepen van personen met een handicap (BS van 29 januari 2003).

Door dit besluit wordt het SEN (Steunpunt Expertisenetwerken) erkend en gesubsidieerd; deze vzw bundelt de knowhow inzake (in het huidige stadium) opvang en begeleiding van personen met een niet aangeboren hersenletsel, personen met autisme en personen met een verstandelijke handicap en bijkomende gedragsproblemen.

11.1.2. INDIVIDUGERICHTTE REGELGEVING

Individuele materiële bijstand

Besluit van de Vlaamse regering van 14 februari 2003 betreffende de indeplaatsstelling van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een handicap (BS van 26 augustus 2003).

Dit besluit geeft uitwerking aan de decreetswijziging van 19 juli 2002 die het residuair karakter van de tenlasteneming door het Vlaams Fonds beter omschrijft en het subrogatierecht invoert.

Protocol van 31 maart 2003 betreffende de invoering van een vereenvoudigde procedure voor de toekenning van een terugbetaling van of een tegemoetkoming voor hulpmiddelen wat betreft rolstoelen, tussen de federale overheid en de overheden bevoegd inzake hulpmiddelen voor personen met een handicap, krachtens artikelen 127 tot 140 van de Grondwet. – Beleid ten gunste van personen met een handicap (BS van 26 november 2003).

Tenlasteneming van de kosten van een rolstoel behoort in eerste instantie tot de bevoegdheid van de ziekteverzekering; tussenkomsten van het Vlaams Fonds zijn ten deze suppletief. Door dit protocol wordt gepoogd deze tweestappenprocedure voor de aanvragers te vereenvoudigen.

Arbitragehof – Uittreksel uit arrest nr. 110/2003 van 22 juli 2003 inzake de prejudiciële vraag betreffende artikel 2 van de bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 tot vaststelling van de criteria, voorwaarden en refertebedragen van de tussenkomsten in de individuele materiële bijstand voor de sociale integratie van personen met een handicap, gesteld door de Arbeidsrechtbank van Gent.

Het Arbitragehof sprak zich niet ten gronde uit daar het uitleggen van uitvoeringsbesluiten niet tot haar bevoegdheid behoort.

11.1.3. COLLECTIEF GERICHTE REGELING

11.1.3.1. Integrale jeugdhulp

Besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 betreffende de integrale jeugdhulp (BS van 29 januari 2003).

Dit besluit geeft uitwerking aan het decreet van 19 juli 2002 betreffende integrale jeugdhulp; het stelsel wordt gedeeltelijk en experimenteel ingevoerd in een aantal gemeenten uit drie pilootregio's (de gerechtelijke arrondissementen Gent, Antwerpen en Tongeren-Hasselt).

11.1.3.2. Kwaliteit

Besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 betreffende de erkenning en subsidiëring van organisaties belast met de ondersteuning van voorzieningen voor sociale integratie van personen met een handicap bij de implementatie van de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen (BS van 22 januari 2003).

Met het oog op deze ondersteuning worden drie organisaties erkend en gesubsidieerd tot 31 december 2002: de vzw VLAMAB, het Verbond van Sociale Ondernemingen en het Vlaams Welzijnsverbond.

Decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen (BS van 10 november 2003).

Door dit decreet worden de bestaande decreten van 25 februari 1997 (verzorgingsvoorzieningen) en 29 april 1997 (welzijnsvoorzieningen) samengesmolten.

11.1.3.3. Programmatie

Besluit van de Vlaamse regering van 18 juli 2003 houdende verscheidene maatregelen tot wijziging van de programmatie voor de voorzieningen op het vlak van de sociale integratie van personen met een handicap (BS van 15 september 2003).

Met het oog op het voeren van een uitbreidingsbeleid worden de programmatiecijfers voor een aantal werkvormen van voorzieningen aangepast.

11.1.3.4. Tewerkstelling

Koninklijk Besluit van 2 april 2002 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 18 december 2000, gesloten in het Paritair Comité voor de beschutte werkplaatsen en de sociale werkplaatsen, betreffende de carendag (BS van 2 april 2003).

Koninklijk Besluit van 14 februari 2003 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst, gesloten op 20 februari 2001 in het Paritair Subcomité voor de opvoedings- en huisvestingsinrichtingen van de Vlaamse Gemeenschap en goedgekeurd op 13 maart 2001 in het Paritair Comité voor de opvoedings- en huisvestingsinrichtingen en -diensten, betreffende de vrijstelling van arbeidsprestaties met behoud van loon vanaf de leeftijd van 45 jaar in het kader van de eindeloopbaan (BS van 20 mei 2003).

Koninklijk Besluit van 17 februari 2003 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve

arbeidsovereenkomst van 30 mei 2002, gesloten in het Paritair Comité voor de beschutte werkplaatsen en de sociale werkplaatsen, tot oprichting van een Fonds voor bestaanszekerheid voor de sociale werkplaatsen en tot vaststelling van zijn statuten (BS van 19 mei 2003).

Koninklijk Besluit van 11 maart 2003 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 10 september 2001, gesloten in het Paritair Comité voor de beschutte werkplaatsen en de sociale werkplaatsen, inzake het recht op zorgkrediet, afgesloten in uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social-profitsector van 29 maart 2000 (BS van 19 mei 2003).

Koninklijk Besluit van 11 juni 2003 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 17 juni 2002, gesloten in het Paritair Subcomité voor de gezondheidsinrichtingen en -diensten, tot invoering van een stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking in de autonome revalidatiecentra 'NOK' of 'PSY' niet geïntegreerd in een ziekenhuis (BS van 7 augustus 2003).

Koninklijk Besluit van 11 juli 2003 tot oprichting van paritaire subcomités voor de beschutte werkplaatsen en de sociale werkplaatsen en tot vaststelling van hun benaming en hun bevoegdheid (BS van 05.09.2003).

Besluit van de Vlaamse regering van 18 juli 2003 tot vaststelling van de criteria, de voorwaarden en de nadere regelen volgens welke subsidies worden verleend met betrekking tot het VESOC-actieplan (Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité) 2003 'evenredige arbeidsdeelname en diversiteit' (BS van 3 september 2003).

Dit besluit stelt criteria vast voor de evenwaardige deelname van diverse risicogroepen aan de arbeidsmarkt; één van deze risicogroepen zijn de 'arbeidsgehandicapten', wat wel ruimer is dan louter de bij het Vlaams Fonds ingeschreven personen met een handicap met een vraag om tewerkstelling.

Koninklijk Besluit van 8 april 2003 tot opheffing van de artikelen 34, 120, 121, 122 en 123 van het Koninklijk Besluit van 25.11.1991 houdende de werkloosheidsreglementering en tot wijziging van de artikelen 27, 40, 41, 78 en 131 bis van hetzelfde besluit (BS van 30 april 2003).

Ministerieel Besluit van 8 april 2003 tot wijziging van artikel 1 van het Ministerieel Besluit van 26 november

1991 houdende de toepassingsregelen van de werkloosheidsreglementering en tot opheffing van 'Afdeling V. – Het begrip gemiddeld dagloon voor de mindervalide werknemer', bevattende het artikel 72, van Hoofdstuk XIV van hetzelfde besluit (BS van 30 april 2003).

Door deze beide besluiten wordt de specifieke werkloosheidsregeling voor 'mindervalide werknemers' opgeheven en wordt deze doelgroep geïntegreerd in de algemene werkloosheidsregeling.

Besluit van de Vlaamse regering van 5 september 2003 houdende de herverdeling van de budgetten voor het begrotingsjaar 2003 ter uitvoering van het Vlaams intersectoraal akkoord voor de social-profitsector 2000-2005 (BS van 17 oktober 2003).

Deze herschikking van de begroting was noodzakelijk om de nodige middelen vrij te maken voor loonharmonisering, aanvullend verlof, arbeidsduurvermindering voor zware beroepen, DAC-regularisatie en jobcreatie, omkadering en management (Vlaams Intersectoreel Akkoord).

11.1.3.5. Vrijtijdsbesteding

Besluit van de Vlaamse regering van 10 juli 2003 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 3 mei 2002 tot vaststelling van de voorwaarden en modaliteiten van erkenning en subsidiëring van organisaties inzake aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap (BS van 24 oktober 2003; erratum BS van 7 november 2003).

Door dit besluit wordt een vergissing bij het formuleren van de erkenningsvoorwaarden voor vrijetijdsprojecten rechtgezet.

11.1.3.6. Zorg

Besluit van de Vlaamse regering van 10 oktober 2003 tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1998 betreffende de erkenning en subsidiëring van diensten voor beschermd wonen voor personen met een handicap (BS van 27 november 2003).

Dit Besluit werd aangepast om te voldoen aan de noden van personen met een zeer dringende zorgbehoefte.

11.1.4. Varia

Wet van 26 juni 2000 houdende instemming met het Aanvullend Protocol bij het Europees Sociaal Handvest ter invoering van een systeem van collectieve klachten, gedaan te Straatsburg op 9 november 1995 (BS van 24 juli 2003).

Besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 houdende wijziging van het Besluit van de Vlaamse regering van 22 september 1993 houdende de modaliteiten tot invoering van het centraal thesauriebeheer voor de Vlaamse Openbare Instellingen (BS van 28 januari 2003).

Koninklijk Besluit van 17 januari 2003 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst, gesloten op 20 februari 2001 in het Paritair Subcomité voor de opvoedings- en huisvestingsinrichtingen van de Vlaamse Gemeenschap en goedgekeurd op 13 maart 2001 in het Paritair Comité voor de opvoedings- en huisvestingsinrichtingen en –diensten, betreffende managementondersteuning en omkaderende functies (BS van 2 april 2003).

Wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding (BS van 17 maart 2003; errata, BS van 13 mei 2003).

Door deze wet zal het voormelde centrum een rol kunnen spelen als personen met een handicap via gerechtelijke weg een einde willen stellen aan bestaande discriminaties.

Decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden (BS van 22 augustus 2003).

Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 (BS 22 augustus 2003).

Deze beide decreten maken deel uit van het horizontaal weefsel waarbinnen de hervorming Beter Bestuurlijk Beleid zal passen.

11.1.5. KRUIMELVOORZIENINGEN

Onder deze noemer worden een aantal wettelijke bepalingen opgesomd die een onrechtstreekse invloed hebben op het beleid inzake sociale integratie van personen met een handicap.

Wet van 26 februari 2003 tot wijziging van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een kruispuntbank van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer en tot uitbreiding van haar bevoegdheden (BS van 26 juni 2003).

Koninklijk Besluit van 28 maart 2003 tot uitvoering van de artikelen 47, 56 septies en 63 van de samen-

geordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders en van artikel 88 van de programmawet van 24 december 2002 (BS van 23 april 2003).

Dit Besluit betreft de verhoogde gezinsbijslag ten voordele van kinderen met een handicap.

Ministerieel Besluit van 15 mei 2003 tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie (BS van 16 mei 2003).

Ministerieel Besluit van 15 mei 2003 tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan de residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie (BS van 16 mei 2003).

Koninklijk Besluit van 11 juli 2003 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 8 april 1976 houdende regeling van de gezinsbijslag ten voordele van de zelfstandigen (BS van 5 september 2003).

Dit besluit betreft de verhoogde kinderbijslag ten gunste van kinderen met een handicap.

Ministeriële omzendbrief betreffende de parkeerplaatsen voorbehouden voor personen met een handicap (BS van 25 april 2003).

11.2. VERSLAG OVER DE ACTIVITEITEN VAN DE JURIDISCHE CEL

De Juridische Cel is in hoofdzaak belast met volgende opdrachten:

- * de opmaak en de toelichting van de regelgeving met betrekking tot de werkzaamheden van het Vlaams Fonds; omtrent de resultaten wordt verwezen naar het hoofdstuk Evolutie van de Wetgeving;
- * de officieuze coördinatie van de regelgevende teksten op de website van het Vlaams Fonds;
- * de adviesverlening in alle materies en dossiers met juridische inslag aan de toezichtoverheden, de beleidsorganen en de diensten van het Vlaams Fonds;
- * de organisatie van en het toezicht op de werking van de Adviescommissie en het waarnemen van het secretariaat;
- * de schriftelijke belangenbehartiging van het Vlaams Fonds voor de rechtsprekende instanties, inzonderheid de Arbeidsgerechten;
- * de juridische invordering van schuldvorderingen van het Vlaams Fonds;
- * de adviesverlening aan de Provinciale Afdelingen en aan de persoon met een handicap bij de afhandeling van zorgvragen waarbij tenlasteneming

gebeurd is of kan gebeuren door andere vergoedingsdebiteurs; dit vanuit de residuaire positie en het subrogatierecht van het Vlaams Fonds zoals vervat in artikel 6 van het oprichtings-decreet; de uitoefening van het subrogatierecht via minnelijke of gerechtelijke weg;

- * de redactie van samenwerkingsakkoorden met een ander Gewest en de juridische opvolging van de implementatie van deze akkoorden;
- * de medewerking aan studieopdrachten met betrekking tot juridische onderwerpen.

11.2.1. DE ADVIESCOMMISSIE

Wanneer een aanvraag om inschrijving en bijstand gunstig beoordeeld wordt door de Provinciale Evaluatiecommissie, stelt het Vlaams Fonds onmiddellijk een positieve beslissing op.

Een geheel of gedeeltelijk ongunstige beoordeling wordt onder de vorm van een voornemen tot beslissing aan de persoon met een handicap meegedeeld, wanneer deze beoordeling niet louter op een zuiver reglementaire grond rust, maar ook op een appreciatie-recht van de Provinciale Evaluatiecommissies en de Administratie.

Tegen deze voorgenomen negatieve beslissing kan per aangetekende brief, binnen de maand van de ontvangst van het voornemen, een verzoek tot heroverweging ingediend worden.

De verzoekschriften worden behandeld binnen de zestig dagen na het indienen ervan, door één van de Kamers van de Adviescommissie (ook Heroverwegingscommissie genoemd), ingesteld bij het decreet van 15 juli 1997.

Volgens zijn wens kan de persoon met een handicap of zijn vertegenwoordiger gehoord worden door de Kamer van de Heroverwegingscommissie. De Adviescommissie stelt vast dat in de loop der jaren steeds meer van deze mogelijkheid gebruik gemaakt wordt.

De Heroverwegingscommissie brengt een advies uit. De Leidend Ambtenaar neemt de uiteindelijke beslissing. In beginsel wordt hierbij het advies na heroverweging gevolgd. De Leidend Ambtenaar kan afwijken indien de Adviescommissie:

- * zich manifest vergist heeft omtrent feitelijke dossiergegevens of ze miskend heeft;
- * onvoldoende rekening gehouden heeft met dossiergegevens die redelijkerwijs moeten in overweging genomen worden bij de adviesverlening, gelet op de doelstellingen van de regelgeving, de maatschappelijke context en de budgettaire grenzen;
- * formele en duidelijke regelgeving, die geen ruimte laat voor interpretatie, miskend heeft.

Wanneer de Leidend Ambtenaar de intentie heeft om van het voorgestelde advies af te wijken, zal hij hiervoor informeel advies inwinnen bij de leden van het Bureau, alvorens een definitieve beslissing te nemen.

In 2003 is de Leidend Ambtenaar slechts in één dossier afgeweken van het advies van de Adviescommissie. Het betrof een dossier waarin een bepaald hulpmiddel niet kon toegekend worden omwille van de residuaire positie van het Vlaams Fonds.

De cijfergegevens kan u langs twee invalshoeken bekijken.

Eenzijds kan u tabel 11.1 in dit hoofdstuk raadplegen. Deze tabel biedt een overzicht van de verzoeken tot heroverweging die werden ingediend in 2003, met een opsplitsing per onderwerp.

In hoofdstuk 2 geeft tabel 2.6 anderzijds een overzicht van de adviezen die de Adviescommissie in 2003 uitbracht. Hier wordt het aantal gunstige en ongunstige adviezen met een opsplitsing naargelang het zorgdomein weergegeven en becommentarieerd. Deze cijfers worden geplaatst naast de cijfers van de vijf vorige jaren en er wordt een vergelijking tussen 2003 en 2002 gemaakt.

De samenstelling van de Adviescommissie

De Adviescommissie telt drie vaste Kamers. Gelet op de noodwendigheden kunnen steeds bijkomende Kamers ingesteld worden.

Elke Kamer bestaat uit zeven leden, waaronder een jurist, een geneesheer, een psycholoog of pedagoog, een maatschappelijk werker, twee deskundigen en een ambtenaar van het Vlaams Fonds. De deskundigen kunnen een kinesist, logopedist of ergotherapeut zijn, een deskundige in de professionele integratie of een deskundige in de hulpmiddelentechniek.

Binnen elke kamer zijn de specialisaties Zorg, Individuele Materiële Bijstand en Tewerkstelling verenigd, zodat elke Kamer over om het even welk verzoek tot heroverweging een advies kan uitbrengen.

De voorzitters en de leden van de Adviescommissie en hun plaatsvervangers worden aangeduid door de minister bevoegd voor Welzijn. De ambtenaren worden voorgedragen door de Leidend Ambtenaar, maar eveneens aangeduid door de minister. De secretaris wordt aangeduid door de Leidend Ambtenaar van het Vlaams Fonds.

TABEL 11.1: OVERZICHT VAN HET AANTAL INGEDIENDE HEROVERWEGINGSVERZOEKEN IN 2003 PER ONDERWERP

Tewerkstelling en opleiding	152
Tegemoetkoming in de kosten van opname in een voorziening/ambulante begeleiding	137
Individuele materiële hulp	353
Totaal	642

11.2.2. DE ARBEIDSGERECHTEN

Tegen definitieve beslissingen van het Vlaams Fonds betreffende inschrijving en tenlasteneming van de bijstand tot sociale integratie, kan de persoon met een handicap in beroep gaan bij de Arbeidsgerichten. Het gaat dan om negatieve beoordelingen voortvloeiend uit een toepasselijke reglementering die geen appreciatieruimte laat, of om negatieve voornemens die ook na heroverweging van de Adviescommissie definitief negatief blijven of nog om negatieve voornemens die definitief negatief worden omdat de aanvrager geen gebruik maakte van de mogelijkheid tot heroverweging.

Ingediende beroepen tegen beslissingen van het Vlaams Fonds

De aanvrager beschikt over een termijn van 1 maand vanaf de kennisgeving van de definitieve beslissing van het Vlaams Fonds om hiertegen beroep in te stellen. Dit doet hij door een verzoekschrift neer te leggen op de Griffie van de Arbeidsrechtbank.

Het Arbeidsauditoraat, zo wordt het Openbaar Ministerie bij de Arbeidsrechtbank genoemd, stelt het Vlaams Fonds in kennis van het neergelegde verzoekschrift.

In 2003 werden 174 beroepen tegen beslissingen van het Vlaams Fonds bij de Arbeidsgerichten ingediend. In 2002 waren dat er 190.

In tabel 11.2 werden de beroepen gerangschikt naar gelang het voorwerp van de betwisting.

Vonnissen van de arbeidsrechtbanken

De Juridische Cel stelt, na ontvangst van het verzoekschrift, conclusies op waarin aan de Arbeidsauditeur en de Rechtbank wordt uitgelegd waarom de door het Vlaams Fonds genomen beslissing de juiste is op grond van de toepasselijke reglementering. Tevens maakt de Juridische Cel een administratief dossier over.

De tegenpartij, namelijk de aanvrager en het Vlaams Fonds argumenteren dan schriftelijk over en weer en wanneer beide partijen uitgeargumenteed zijn, wordt de zaak door de advocaten van het Vlaams Fonds en de tegenpartij gepleit op een door de Rechtbank vastgestelde datum, waarna de Rechtbank de zaak in raad neemt en een vonnis volgt op latere datum.

Het Vlaams Fonds heeft in 2003 afschrift ontvangen van 177 vonnissen van de Arbeidsrechtbanken. In 2002 waren dat er 169.

Indien het verzoekschrift buiten de beroepstermijn van 1 maand toekwam op de Griffie van de Arbeidsrechtbank, is het mogelijk dat de rechtbank het beroep 'onontvankelijk' verklaart.

Als de Rechtbank het beroep 'gegrond' vindt, dan stelt zij de persoon die het beroep instelde in het gelijk. Dit betekent dat de Rechtbank de beslissing van het Vlaams Fonds vernietigt en zegt wat het Vlaams Fonds wel had moeten beslissen.

Oordeelt de Rechtbank daarentegen dat het beroep 'ongegrond' is, dan zegt zij met andere woorden dat de beslissing van het Vlaams Fonds terecht genomen werd en stelt zij de aanvrager dus in het ongelijk.

TABEL 11.2: OVERZICHT VAN HET AANTAL INGEDIENDE BEROEPEN BIJ DE ARBEIDSRECHTBANK IN 2003 PER ONDERWERP

Over het al dan niet behoren tot de doelgroep van het decreet	14
Over de verblijfsvoorwaarden	0
Over de aanvangsdatum van tenlasteneming	0
Over tewerkstelling en opleiding	14
Over tenlasteneming van opname in voorzieningen/ambulante begeleiding	15
Over individuele materiële hulp	126
Over persoonlijke-assistentiebudget	4
Diversen, bijvoorbeeld verplaatsingskosten	1
Totaal	174

De Rechtbank kan zich ook niet uitspreken over de gegrondheid of de ongegrondheid maar zeggen dat de zaak 'doorgehaald' is of 'akte verlenen van de afstand van geding' of zeggen dat het beroep 'zonder voorwerp' is geworden.

Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer de aanvrager inmiddels toch een gunstige beslissing heeft gekregen van het Vlaams Fonds of wanneer hij tijdens de procedure overleden is en het beroep geen nut meer heeft.

In tabel 11.3 worden de ontvangen vonnissen weergegeven per soort uitspraak en per onderwerp.

Ingestelde beroepen bij het Arbeidshof

Wanneer de partijen het niet eens zijn met het vonnis van de Arbeidsrechtbank, kunnen ze in beroep gaan bij het Arbeidshof.

Het Vlaams Fonds stelde in 2003 tegen zeven eindvonnissen en één tussenvonnis van de Arbeidsrechtbanken hoger beroep in bij de Arbeidshoven: het ging telkens om beslissingen inzake Individuele Materiële Bijstand.

Drie vonnissen werden aangevochten door personen met een handicap: tweemaal betrof het beslissingen inzake Individuele Materiële Bijstand, éénmaal ging het om het al dan niet behoren tot de doelgroep van het Vlaams Fonds.

Arresten

In 2003 ontving het Vlaams Fonds 21 arresten van Arbeidshoven. In 2002 waren dat er 12.

* In 11 van deze 21 arresten werd uitspraak gedaan over het hoger beroep dat door de persoon met een handicap aangetekend werd tegen een vonnis van de Arbeidsrechtbank.

Slechts 1 keer werd het hoger beroep van de persoon met een handicap gegrond verklaard; het arbeidshof oordeelde dus dat de persoon met een handicap terecht beroep had aangetekend tegen het vonnis dat de beslissing van het Vlaams Fonds bevestigde.

Meer bepaald vond het betreffende arbeidshof dat de persoon met een handicap wel degelijk de noodzaak, gebruiksfrequentie en doelmatigheid van de door hem gevraagde lattenbodem en matras in functie van zijn handicap, had aangetoond.

De overige 8 keren werd het hoger beroep van de persoon met een handicap ongegrond verklaard.

Meer bepaald oordeelden de betreffende Arbeidshoven dat:

- * de persoon met een handicap niet bewijst dat een faxtoestel noodzakelijk is voor zijn sociale integratie en dat hij niet de nodige elementen aanbrengt die toelaten de noodzaak, gebruiksfrequentie, werkzaamheid en doelmatigheid van dit toestel in functie van de handicap te beoordelen;
- * de persoon met een handicap niet bewijst dat de plaatsing van een zonnewering noodzakelijk is en een meerkost vormt in functie van zijn handicap;
- * de persoon met een handicap de bevindingen van de gerechtsdeskundige niet weerlegt, met name dat zijn psychiatrische problematiek domineert op zijn mentale handicap zodat hij voorlopig niet behoort tot de doelgroep van de woonvormen van het

TABEL 11.3: OVERZICHT VAN DE VONNISSEN 2003 PER SOORT UITSPRAAK EN PER ONDERWERP

	Behoren tot de doelgroep	Opname in voorziening	Tewerkstelling opleiding	Individuele Materiële Bijstand	Persoonlijke-assistentiebudget	Diversen	Totaal
Ontvankelijk en gegrond	18	5	6	25	2	1	57
Ontvankelijk en ongegrond	18*	6	1	40	2	7	74
Ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond	3	2		9	1		15
Onontvankelijk	1	2	3	2			8
Zonder voorwerp/afstand van geding/ buiten de zaakstelling	4	1	1	16		1	23
Totaal	44	16	11	92	5	9	177

* Aanvraag ingediend na 65 jaar: 3

Vlaams Fonds, doch dat de huidige opvang in een psychiatrische instelling uit de gezondheidssector het meest aangewezen is;

- twee aangevochten beslissingen van het Vlaams Fonds inzake rolstoelen rechtsgeldig zijn;
- de beroepstermijn die het Vlaams Fonds hanteert, wel degelijk 1 maand bedraagt, zodat het beroep tegen een beslissing waarbij een traplift werd geweigerd, door de eerste rechter terecht onontvankelijk werd verklaard wegens laattijdigheid;
- de door het Vlaams Fonds gehanteerde leeftijdsgrens van 65 jaar wel degelijk rechtsgeldig is, zoals reeds bevestigd werd door het Hof van Cassatie en het Arbitragehof;
- het Vlaams Fonds wat betreft personen ouder dan 65 jaar die reeds ingeschreven waren vóór hun 65ste, terecht de materiële bijstand beperkt tot de kosten die rechtstreeks verband houden met de handicap die vastgesteld werd vóór de leeftijd van 65 jaar en op grond waarvan zij vóór die leeftijd werden ingeschreven.

1 beroep van de persoon met een handicap werd onontvankelijk verklaard.

Meer bepaald oordeelde het Hof dat de persoon met een handicap beroep had aangetekend tegen het vonnis van de Arbeidsrechtbank buiten de beroepstermijn. Het betrof een vonnis waarbij de beslissing van het Vlaams Fonds tot niet-tenlasteneming van de aanpassingskosten van een wagen, werd bevestigd.

1 keer deed de persoon met een handicap afstand van geding.

Dit omdat hij beroep had aangetekend tegen de beslissing van het Vlaams Fonds waarbij hem een tegemoetkoming in de kosten van een elektronische scooter werd geweigerd en hij inmiddels vergoeding voor deze scooter bekwam.

* De overige 10 arresten werden gewezen ingevolge het hoger beroep dat ingesteld werd door het Vlaams Fonds.

- 5 keer werd het hoger beroep van het Vlaams Fonds gegrond verklaard: dit wil zeggen dat het vonnis van de arbeidsrechtbank door het Arbeidshof hervormd werd en de beslissing van het Vlaams Fonds uiteindelijk rechtsgeldig bevonden werd.

Meer bepaald bestempelden de betreffende Arbeidshoven een sprekende bloeddrukmeter als medisch diagnostisch materiaal dat tot de bevoegdheid van het RIZIV behoort en een pruik als een prothese waarvoor het RIZIV eveneens uitsluitend bevoegd is.

Nog volgens de betreffende Arbeidshoven is een tribike met hulpmotor wel opgenomen in de bijlage bij het (vorige) Hulpmiddelenbesluit, namelijk onder de vorm van een aanpassing aan een orthopedische driewieler en is een automatische transmissie wel opgenomen in de referentielijst bij het (huidige) Hulpmiddelenbesluit zodat beide zorgvragen terecht niet werd voorgelegd aan de bijzondere Bijstandscommissie en bovendien werd respectievelijk de uitzonderlijke behartenswaardigheid / zeer uitzonderlijke zorgbehoefte niet aangetoond.

TABEL 11.4. OVERZICHT VAN DE ARRESTEN 2003 PER SOORT UITSPRAAK EN PER ONDERWERP

beroep tegen vonnis arbeidsrechtbanken	behoren tot de doelgroep	opname in voorziening	tewerkstelling opleiding	individuele materiële bijstand	TOTAAL
Ontvankelijk en gegrond				6	6
Ontvankelijk en ongegrond	1*	1	1	9	12
ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond				1	1
onontvankelijk				1	1
zonder voorwerp/afstand van geding/buiten de zaakstelling				1	1
Totaal	1	1	1	18	21

* aanvraag ingediend na 65 jaar

Een Arbeidshof achtte de weigering van het Vlaams Fonds tot tegemoetkoming in de kosten van een antidecubitusmatras terecht, nadat de erfgenamen van de inmiddels overleden persoon met een handicap niet langer aandrongen om deze tegemoetkoming te bekomen.

- 1 keer verklaarde het Arbeidshof het hoger beroep van het Vlaams Fonds gedeeltelijk gegrond.

Meer bepaald trad het betreffende Hof het advies van de gerechtsdeskundige bij dat het toiletverhoog, verzorgingsbed, gaanstok en backfriend wel noodzakelijk zijn in functie van de handicap maar dat de antidecubitusmatras met kussen enkel nuttig doch niet noodzakelijk is omdat de aanvrager geen risicokandidaat is voor decubitus.

- 4 keer werd het door het Vlaams Fonds aangekende hoger beroep ongegrond verklaard.

Twee keer oordeelde het Arbeidshof dat de kosten van het antidecubituskussen van twee aanvragers die in een residentiële voorziening verblijven, gesubsidieerd door het Vlaams Fonds, wél dienen ten laste genomen te worden, omdat het Hulpmiddelenbesluit hieromtrent niets bepaalt, omdat de reglementering niet vermeldt hoe de subsidies door de voorziening moeten besteed worden, omdat niet wordt bepaald wat tot de basisuitrusting van een voorziening behoort en tenslotte omdat dergelijk kussen strikt persoonlijk en individueel is.

In een ander arrest besliste een Arbeidshof dat het Vlaams Fonds wél diende tussen te komen in de kosten van een hoog-laag-werkstoel voor een aanvrager die werkt in een apotheek van een bejaardentehuis, vermits het een aanpassing van een arbeidspost betreft, de stoel in kwestie niet buiten de werkomgeving wordt gebruikt en niet courant gebruikelijk is in deze arbeidstak, zodat de werkgever niet verplicht kan worden hem ter beschikking te stellen.

Tenslotte besliste een Arbeidshof dat de betreffende aanvrager wél recht had op een tegemoetkoming voor een elektronische scooter omdat hij niet viel onder de omschrijving van Categorie 5, zoals die op het ogenblik van de aangevochten beslissing geformuleerd werd (inmiddels gewijzigd) in de Rolstoelenreglementering van het Vlaams Fonds.

In tabel 11.4 worden de hoger inhoudelijk besproken 21 arresten schematisch weergegeven per onderwerp en per soort uitspraak.

U zult opnieuw bemerken dat de meeste arresten betrekking hebben op beslissingen inzake Individuele Materiële Bijstand.

11.2.3. UITGAVEN VOOR GESCHILLEN

In 2003 gaf het Vlaams Fonds 87.920 euro uit voor betwiste zaken. In 2002 werd 98.123 euro uitgegeven.

De uitgaven voor geschillen omvatten de erelonen en kosten van de advocaten die het Vlaams Fonds vertegenwoordigen bij de afhandeling van de geschillen, de erelonen en kosten van de experten aangesteld door de arbeidsrechtbanken, en de gerechtskosten.

De daling van de uitgaven in 2003 ten opzichte van 2002, dit niettegenstaande de stijging van het aantal eindvonnissen en arresten, kan toegeschreven worden aan het feit dat de erelonen en kosten van de door de Arbeidsrechtbanken aangestelde deskundigen sinds 2002 onmiddellijk na ontvangst van hun afrekening betaald worden. Voorheen werd het eindvonnis of het eindarrest afgewacht. Dit had tot gevolg dat de daling van de uitgaven in 2002 ten aanzien van 2001 minder groot was dan uitgaande van de daling van het aantal eindvonnissen en arresten in 2002 ten aanzien van 2001 kon worden verwacht. Anderzijds heeft deze wijziging in handelswijze voor wat de uitgaven voor het jaar 2003 betreft tot gevolg dat er een daling is van de uitgaven ondanks de stijging van het aantal eindvonnissen en arresten.

NIELS-JAN (autist)

"Uren ben ik aan mijn ruimtetuig bezig geweest... Het krijgt een ereplaats op mijn kast."

HOOFDSTUK 12

HET VLAAMS FONDS FINANCIËEL BEKEKEN

In dit hoofdstuk presenteren wij – zoals in de voorgaande jaarverslagen – het concrete cijfermateriaal over de uitvoering van de begroting 2003. Wij zullen achtereenvolgens toelichten:

- * de inkomsten in 2003;
- * de uitgaven in 2003;
- * het resultaat voor 2003;
- * de thesaurie.

Om een cijfermatige vergelijking met de gegevens van 2002 te vergemakkelijken hebben wij hetzelfde tekststramien aangehouden. Meer gedetailleerde gegevens over de uitvoering van de begroting vindt u in de tabellen verder in dit hoofdstuk.

12.1. VOORAF ENKELE TOELICHTINGEN MET BETREKKING TOT DE REKENING- STELSELS VAN HET VLAAMS FONDS

Met het Besluit van de Vlaamse regering van 21 mei 1997 betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse Openbare Instellingen, heeft de Vlaamse Gemeenschap aan de diverse Vlaamse Openbare Instellingen vanaf 1998 een uniform budgettair en economisch boekhoudplan opgelegd. Ook de rapportering en de jaarrekening moeten vanaf 1998 worden voorgelegd onder de vorm bepaald in voornoemd besluit. Reeds vóór 1997 had het Vlaams Fonds evenwel ook al een budgettair en bedrijfseconomisch geïntegreerde boekhouding. De rekeningen werden echter gepresenteerd volgens het gebruikelijke Financieel Verslag en de aanrekeningregels en richtlijnen gebaseerd op de wet van 16 maart 1954. In het vooruitzicht van het nog goed te keuren Compatibiliteitsdecreet worden naar de toekomst toe weerom aanpassingen verwacht. Ondertussen wordt met de bestaande boekplannen verder gewerkt. Deze zijn als volgt opgevat:

12.1.1. HET BEGROTINGSPLAN

Bij de implementatie van het boekhoudpakket PIA 3 in 1995 werd, vooruitlopend op het Besluit van de Vlaamse regering van 21 mei 1997, het rekeningstelsel van de begrotingsboekhouding reeds zoveel mogelijk ingedeeld conform de Benelux Economische Classificatie, die gebaseerd is op het ESER (Europees Stelsel van Economische Rekeningen). Vanaf het boekjaar 1999 volgen de Vlaamse Openbare Instellingen voor hun budgettaire uitgaven- en ontvangstenrekeningen de ESR-classificatie (Europees Systeem van Rekeningen) in plaats van de eerder vermelde ESER-classificatie. De belangrijkste wijziging situeert zich vooral op het vlak van de tegemoetkomingen aan de instellingen voor minder-validen. In de ESR-classificatie worden deze beschouwd

als sociale uitkeringen in natura (ESR-code 34.32: 'Inkomensoverdrachten aan de gezinnen - Uitkeringen in natura'), aangezien deze tussenkomsten tot doel hebben het aandeel ten laste van de gezinnen te verlichten. De overige (rechtstreekse) tegemoetkomingen ten gunste van de minder-validen vallen onder de ESR-code 34.31: 'Inkomensoverdrachten - Geldelijke uitkeringen'.

In het rekeningstelsel van de begrotingsboekhouding van het Vlaams Fonds hebben de statutaire materies een eigen functionele indeling (weliswaar met een link naar de ESR'95-code). Vooral voor de voogdijoverheid en het Vlaams Fonds zelf heeft deze functionele indeling meer inhoud dan de louter statistische waarde van de ESR'95-classificatie.

12.1.2. HET ALGEMEEN BOEKHOUDPLAN

Ook het rekeningstelsel van de algemene, economische boekhouding werd in 1995 reeds zoveel mogelijk gebaseerd op de classificatie van het Minimaal Algemeen Rekeningstelsel (MAR) zoals vooropgesteld in de wet van 17 juli 1975. Het rekeningstelsel van de algemene boekhouding omvat de klassen 1 tot en met 7, inclusief de klasse 0 (orderekeningen). Ook hier geeft het Besluit van de Vlaamse regering van 21 mei 1997 op sommige codes echter een andere of verdere detaillering, zodat ook het economische plan sinds 1998 lichtjes werd aangepast of aangevuld, teneinde te kunnen rapporteren volgens het rekeningstelsel van het boekhoudbesluit voor de Vlaamse Openbare Instellingen.

12.2. UITVOERING VAN DE BEGROTING 2003 VAN HET VLAAMS FONDS

Zoals bepaald in artikel 10 van het Besluit van de Vlaamse regering van 21 mei 1997 moet de jaarrekening uiterlijk op 15 maart van het daaropvolgende jaar worden overgemaakt aan de Vlaamse regering. Derhalve moeten de rekeningen vóór deze datum aan de Raad van Bestuur worden voorgelegd; de rekeningen 2003 werden door de Raad op 9 maart 2004 vastgesteld en goedgekeurd.

Hierna volgt een korte bespreking van de begrotingsuitvoering 2003. Voor een uitgebreidere toelichting met betrekking tot de rekeningen en de begrotingsuitvoering 2003 wordt verwezen naar de Jaarrekening 2003 en het document Commentaar bij de Begrotingsuitvoering 2003.

12.2.1. ONTVANGSTEN IN 2003

Begrote en gerealiseerde ontvangsten

Eind 2003 bedraagt het totaal van de geboekte ontvangsten van het Vlaams Fonds 997,6 miljoen euro.

In het aanpassingsblad tot de begroting 2003 werden de begrote ontvangsten (1.005,8 miljoen euro) voor

99,2% gerealiseerd. Inclusief de overdracht uit voorgaande jaren, namelijk 13,853 miljoen euro, werd dus een minderontvangst van 8,2 miljoen euro genoteerd. Deze minderontvangsten betreffen voornamelijk:

- * De terugvorderingen inzake de statutaire materie globaal bekeken geven genet een minderontvangst van ongeveer 7,2 miljoen euro, vooral onder invloed van terugvorderingen bij de afrekening van statutair uitbetaalde voorschotten in casu de Residentiële Sector (-5,2 miljoen euro) en in de sector Tewerkstelling (-2,1 miljoen euro), naast diverse kleinere posten waarvoor meer ontvangen werd dan begroot;
- * verkoop van gebouwen (-0,9 miljoen euro) aangezien de verkoop van de gebouwen van de Provinciale Afdelingen in Antwerpen en Gent in 2003 nog altijd niet is gerealiseerd;
- * terugvorderingen van investeringsbijdragen van instellingen: -0,1 miljoen euro;
- * aflossing van waarborgen en borgtochten: -54 duizend euro (diversen afhankelijk van de realisaties op de tegenpost langs de uitgavenzijde).

Niettemin werden op sommige posten ook meerontvangsten (133 duizend euro) geboekt, voornamelijk op de volgende post:

- tegemoetkoming VDAB: + 132 duizend euro.

Tabel 12.1. geeft een overzicht van de geraamde en gerealiseerde ontvangsten. Elk van de vermelde begrotingsposten zullen wij daarna afzonderlijk bespreken.

Werkingsstoelagen van de Vlaamse gemeenschap

In 2003 heeft het Vlaams Fonds 953,1 miljoen euro ontvangen aan dotaties van de Vlaamse gemeenschap, waaronder 3,6 miljoen euro in het kader van het Vlaams Social Profit Akkoord (VIA-werkdruk (Vlaams Intersectoraal Akkoord) en anomalieën). Verder werd een subsidie van 6,5 miljoen euro ontvangen, komende uit de winstverdeling van de Nationale Loterij. Als gevolg van het Lambermontakkoord worden de subsidies komende van de Nationale Loterij sinds 2002 via de Vlaamse overheid aan de instellingen uit de sociale en culturele sector toegekend. Het betreft zowel subsidies voor werkingstoelagen als investeringstoelagen.

De toelagen van de Vlaamse Gemeenschap maken samen 95,5% uit van het totaal van de ontvangsten en vormen daarmee de voornaamste bron van inkomsten voor het Vlaams Fonds.

Andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse Gemeenschap en van het buitenland

De VDAB stelde 1,9 miljoen euro ter beschikking voor het personeel dat met een Gesco-statuut tewerkgesteld is in de voorzieningen die door de dienst Zorg worden gesubsidieerd.

TABEL 12.1: OVERZICHT VAN DE GERAAMDE EN GEREALISEERDE ONTVANGSTEN IN 2003 (IN EUR)

	aanpassingsblad 2003		realisaties 2003		uitvoering % BB 2003
		%		%	%
dotaties (toegelaten VI. gemeenschap)	953.102.254,00	94,8	953.102.180,94	95,5	100,00
				100,0	
Basisdotatie	908.016.082,00		908.016.000,00	95,3	100,00
Investeringsdotatie	13.246.000,00		13.246.000,00	1,4	100,00
Indexprovisie	6.951.000,00		6.951.000,00	0,7	100,00
Vlaams Social Profit akkoord	3.591.161,00		3.591.170,00	0,4	100,00
Aanv. dotatie (weershouden nieuw beleid)	14.800.000,00		14.800.000,00	1,6	100,00
Dotatie subsidies Nationale Loterij	6.498.011,00		6.498.010,94	0,7	100,00
Andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse gem. + het buitenland	1.742.332,00	0,2	1.874.549,55	0,2	107,59
				100,0	
Tegemoetkomingen van de VDAB (a)	1.742.332,00		1.874.549,55	100,0	107,59
Opbrengsten uit beleggingen	1.443.000,00	0,1	1.443.402,68	0,1	100,03
Diverse ontvangsten	35.654.995,00	3,5	27.337.684,24	2,7	76,67
Overgedragen saldi voorgaande jaren	13.852.586,00	1,4	13.852.585,75	1,4	100,00
Overgedragen budgettair overschot	13.852.586,00		13.852.585,75		100,00
Opname reserve aankopen gebouwen	0,00(b)		0,00(c)		0,00
TOTAAL	1.005.795.167,00	100,0	997.610.403,16	100,0	99,19

(a) Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)

(b) saldo op 1/1/2003 geraamd als beweging

(c) gerealiseerde beweging (in de loop van 2003 werden op de 'reserves voor aankoop gebouwen' geen bewegingen genoteerd)

Opbrengsten uit beleggingen

In 2003 werd 1,4 miljoen euro opbrengsten uit beleggingen toegewezen door het C.F.O. (Centraal Financieringsorgaan) van de Vlaamse Gemeenschap. Het betreft de intresten voor 2002 die traditioneel pas in het derde kwartaal van het daaropvolgende jaar officieel worden bekendgemaakt en geboekt.

Diverse ontvangsten

Globaal werd 27,3 miljoen euro aan ontvangsten geboekt op diverse begrotingsposten. Dit is 2,7% van het totaal van de ontvangsten. Het betreft hoofdzakelijk terugvorderingen van statutaire uitgaven (26,6 miljoen euro), waaronder:

- * de terugvorderingen in de Residentiële Sector: globaal genomen werd hiervoor slechts 18,5 miljoen euro teruggevorderd, vooral onder invloed van de dagprijsafrekeningen 2000 en voorgaande jaren en het effect hiervan op de voorschotten van het lopend jaar, alsook ingevolge terugvorderingen RSZ in toepassing van de reglementering loonrecyclage (regularisatie 1999 en voorgaande jaren);
- * de terugvorderingen in de sector Tewerkstelling: deze bedragen ongeveer 5,8 miljoen euro; het betreft hoofdzakelijk de traditioneel hoge, negatieve afrekeningen van de voorschotten toegekend in het derde kwartaal van het voorgaande jaar (verlofperiode); de realisaties op deze ontvangstenpost liggen evenwel lager dan verwacht ingevolge de herneming van het aantal gepresteerde uren in de sector, het aantal werkelijk te subsidiëren uren ligt hoger dan het aantal uren op basis waarvan de voorschotten destijds werden uitbetaald, wat derhalve resulteert in lagere terugvorderingen;
- * voor Sociale Omkadering werd 0,6 miljoen euro teruggevorderd onder andere ingevolge afrekeningen inzake PAB-dossiers (persoonlijke-assistentiebudget), alsook regularisaties van uitgekeerde tegemoetkomingen in het kader van de oude IMB-reglementering (Individuele Materiële Bijstand);

* inzake afrekeningen van voorschotten toegekend in 2002 worden de volgende terugvorderingen genoteerd:

- 0,6 miljoen euro voor de geregementeerde en niet-geregementeerde toelagen (vooral betreffende de Europees Sociaal Fonds-projecten Professionele Integratie);
- 0,5 miljoen euro voor de Ambulante Sector;
- 0,3 miljoen euro voor de Centra voor Beroepsopleiding (CBO) ingevolge de negatieve afrekeningen van voorschotten Lonen en Sociale Lasten uitgekeerd aan de CBO's (voor het tweede halfjaar 2002 en voor het eerste semester van 2003);
- 0,2 miljoen euro in het kader van Integratieonderzoeken, vooral voor de Centra voor Ontwikkelingsstoornissen (COS).

Overgedragen saldi voorgaande jaren

De per 1 januari 2003 overgedragen middelen uit voorgaande jaren bedroegen 13,853 miljoen euro. Het betreft enkel het uit 2002 overgedragen budgettair overschot. Per 31 december 2002 werden de Reserves voor Aankoop Nieuwe Gebouwen volledig opgenomen. Dit is evenwel abstractie gemaakt van de mogelijk Te Realiseren Verkopen van Gebouwen / Toe te Voegen Bedragen in deze Reserves. Deze verkopen zijn echter niet gerealiseerd in 2003 en zullen in de Begroting 2004 opnieuw worden ingeschreven. Een eventuele opname uit deze reserves wordt in principe altijd op 31 december ingeboekt. In 2003 worden dus op de Reserves voor Aankoop Gebouwen geen bewegingen genoteerd.

Vergelijking met de ontvangsten in 2002

Evenals vorig jaar kan een zinvolle vergelijking gemaakt worden tussen twee volledige werkingsjaren. Tabel 12.2 geeft een duidelijk overzicht van de verschillen tussen beide jaren voor elk van de hierboven genoemde posten.

TABEL 12.2: VERGELIJKING VAN DE INKOMSTEN IN 2002 EN 2003 (IN EUR)

	2002	2003	wijziging (+/-) %
Dotaties (Werkingsstoelagen Vlaamse gemeenschap)	907.700.450,00	953.102.180,94	5,0
Andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse gemeenschap	1.707.896,47	1.874.549,55	9,8
Beleggingen	2.302.973,17	1.443.402,68	-37,3
Diverse ontvangsten	43.456.864,94	27.337.684,24	-37,1
TOTAAL (excl. saldi voorgaande jaren)	955.168.184,58	983.757.817,41	3,0
Overgedragen saldi voorgaande jaren	25.386.142,74	13.852.585,75	-45,4
• Overgedragen budgettair overschot	23.581.801,81	13.852.585,75	-41,3
• Opname reserve aankopen gebouwen *	1.804.340,93	0,00	-100,0
TOTAAL (incl. saldi voorgaande jaren)	980.554.327,32	997.610.403,16	1,7

* vanaf 2000 wordt enkel de beweging opgenomen

Globaal stegen de ontvangsten in 2003 met 17,1 miljoen euro in vergelijking met de ontvangsten van het begrotingsjaar 2002. Deze stijging van de ontvangsten met 1,7% is voornamelijk het gevolg van de hogere werkings- (+ 36,5 miljoen euro) en investeringsdotatie (+ 8,9 miljoen euro onder andere ingevolge een gedeelte komende van de winstverdeling van de Nationale Loterij). Exclusief de overgedragen saldi vertoonden de ontvangsten in 2003 een toename van 28,6 miljoen euro.

Enkele opmerkelijke verschillen ten opzichte van de ontvangsten in 2002 zijn:

- * de ontvangsten uit de dotaties en andere aanvullende toelagen van de Vlaamse Gemeenschap (953,1 miljoen euro) stegen met 5,0% t.o.v. 2002. Deze stijging is het gevolg van de aanvullende werkingstoelagen toegekend voor 2003, onder invloed van de verhoogde basis- en investeringsdotatie;
- * een stijging van 9,8% voor de andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse gemeenschap, ingevolge hogere tegemoetkomingen van de VDAB;
- * een daling op de post Opbrengsten uit Beleggingen (-37,3% ten opzichte van 2002);
- * een daling van 37,1% voor de post Diverse Ontvangsten, voornamelijk ingevolge de lagere terugvorderingen voor de Residentiële Sector en de Beschutte Tewerkstelling.

12.2.2. UITGAVEN IN 2003

Voorafgaandelijke opmerking

In augustus 2003 werd een begrotingsrichtlijn uitgevaardigd door de Minister van Financiën en Begroting om de uitgavendrift van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Openbare Instellingen, waaronder het Vlaams Fonds, af te remmen. Krachtens deze begrotingsrichtlijn werd op de niet vrijgestelde uitgavenposten 3% ingehouden in de Begroting 2003. Evenwel niet alle sectoren waren onderworpen aan de richtlijn: posten zoals personeelsuitgaven en contractueel repetitieve uitgaven werden vrijgesteld, alsook statutaire posten waar de subsidiëring overwegend betrekking heeft op loonkosten.

Begrote en gerealiseerde uitgaven

In 2003 gaf het Vlaams Fonds 996,0 miljoen euro uit. Dit is 99% van de uitgaven geraamd op 1.005,8 miljoen euro in het Bijblad 2003, wat neerkomt op een niet-realisatie van ongeveer 9,8 miljoen euro.

De minderuitgaven situeren zich vooral op de uitgavenpost Investeringsstoelagen. De aanvullende toelagen 2003 (6,5 miljoen euro - waarvan in principe ongeveer de helft bestemd is voor werking), komende van een deel van de winsten van de Nationale Loterij, werden gezien de laattijdige toekenning niet meer in 2003 uitgekeerd.

TABEL 12.3: OVERZICHT VAN DE GERAAMDE EN GEREALISEERDE UITGAVEN IN 2003 (IN EUR)

	aanpassingsblad 2003		realisaties 2003		uitvoering % BB 2003
		%		%	%
Statutaire uitgaven	979.367.841,00	97,4	971.675.756,55	97,6	99,21
				100,0	
Kosten ten behoeve van het integratieproces	6.444.095,00		6.436.298,14	0,7	99,88
Revalidatie	2.635.008,00		2.634.839,18	0,3	99,99
Opleiding	9.632.028,00		9.626.286,19	1,0	99,94
Tewerkstelling	(204.701.089,00)		(204.435.012,85)	(21,0)	(99,87)
• Tewerkstelling CGP	172.235.384,00		172.389.329,44	17,7	100,09
• Tewerkstelling IGP	32.465.705,00		32.045.683,41	3,3	98,71
Sociale Omkadering	(30.994.228,00)		(30.953.179,13)	(3,2)	(99,87)
• Individuele Materiële Bijstand (IMB)	18.611.160,00		18.591.312,37	1,9	99,89
• Persoonlijke-assistentiebudget (PAB)	12.383.068,00		12.361.866,76	1,3	99,83
Residentiële sector	655.004.237,00		655.004.181,35	67,4	100,00
Ambulante sector	36.337.985,00		36.328.107,39	3,7	99,97
Diverse gereguleerde en niet gereguleerde toelagen	10.385.251,00		10.287.774,09	1,1	99,06
Investerings	23.204.695,00		15.941.030,23	1,6	68,70
Inkomensoverdrachten aan de VDAB	29.225,00		29.048,00	0,0	99,39
Functionele uitgaven	26.427.326,00	2,6	24.289.237,32	2,4	91,91
				100,0	
Personeelsuitgaven	15.510.560,00		15.306.644,16	63,0	98,69
Uitgaven werkingskosten en diversen	10.312.699,00		8.982.593,16	37,0	87,10
Aankoop gebouwen	604.067,00		0,00	0,0	0,00
TOTAAL	1.005.795.167,00	100,0	995.964.993,87	100,0	99,02

Wat de statutaire uitgaven betreft, bedragen de minderuitgaven slechts 0,5 miljoen. Ingevolge het Geconsolideerd Bijblad 2003 werden de nog beschikbare kredieten binnen de statutaire uitgavenposten herschikt ten voordele van Individuele Materiële Bijstand en de Residentiële Sector. De minderuitgaven op de statutaire uitgavenposten, waarvan het krediet werd verminderd in het Geconsolideerd Bijblad, moeten dan ook genuanceerd worden (in werkelijkheid hoger). De minderuitgaven op de statutaire uitgavenposten betreffen vooral:

- * de sector Open Tewerkstelling (vooral CAO 26):
- 0,3 miljoen euro;
- * het persoonlijke-assistentiebudget (PAB):
- 21 duizend euro;
- * de Gereguleerde en Niet-gereguleerde toelagen: - 97 duizend ingevolge de lagere realisaties voor ESF-projecten (Europees Sociaal Fonds) inzake Professionele Integratie en Niet-gereguleerde toelagen.

Voor de functionele uitgaven werden de volgende minderuitgaven genoteerd:

- * de personeelskosten werden voor 204 duizend euro niet gerealiseerd;
- * voor de werkingsuitgaven werd 463 duizend euro minder gerealiseerd onder andere ingevolge nog niet geleverde of gefactureerde bestellingen van goederen en diensten;
- * voor nog af te boeken vermoedelijk oninvorderbare terugvorderingen inzake uitgekeerde (investerings) toelagen met betrekking tot het verleden, bleef de situatie in 2003 ongewijzigd en werd dus 439 duizend euro niet gerealiseerd.

Tabel 12.3. geeft een beknopt overzicht van de begroting en van de gerealiseerde uitgaven. De zogenaamde statutaire uitgaven bedragen 97,6% van de gerealiseerde uitgaven. De realisaties voor de Residentiële Sector en de sector Tewerkstelling vertegenwoordigen respectievelijk 67,4% en 21,0%, of het gros van het statutair uitgavenpakket. Slechts 2,4% werd aan werking gespendeerd; dit zijn de functionele uitgaven (inclusief de personeelskosten) van het Vlaams Fonds zelf.

Vergelijking met de uitgaven in 2002

Tabel 12.4 geeft de vergelijking weer van de uitgaven (opgesplitst naar statutaire of functionele aard) in 2002 en 2003.

Niettegenstaande de hoger geschetste minderuitgaven, stegen de realisaties in 2003 met 3,0% ten opzichte van 2002. Dit betekent dat in het afgelopen boekjaar 29,4 miljoen euro meer werd uitgegeven! Rekening houdend met het 40%-gedeelte (21,0 miljoen euro) van de voorschotten voor december met betrekking tot de Residentiële Sector zouden de uitgaven in 2003 zelfs 50,4 miljoen euro meer bedragen dan in 2002.

Inderdaad, wegens onvoldoende kredieten konden de voorschotten van december slechts ten belope van 60% uitbetaald worden aan de voorzieningen. De resterende 40% werd uitgekeerd op de eerste werkdag van januari 2004 met imputatie op de begroting 2004. De instellingen zullen in 2004 een éénmalige rentetoeelage van 5% ontvangen op het niet ontvangen gedeelte van het voorschot van december (cf. de beslissingen van de Vlaamse regering dd. 28 november 2003). Ingevolge de beperkte krediettoename in de begroting 2003 voor de Residentiële Sector (het initiële krediet bleef zelfs op het niveau van 2002 behouden, inclusief de kredieten voor Nieuw Beleid), stegen de uitgaven voor de Residentiële Sector in 2003 slechts met 5,2 miljoen euro.

Voor de Beschutte Tewerkstelling wordt een toename van de uitgaven met 6,2 miljoen euro vastgesteld vooral ingevolge de heropleving van het aantal te subsidiëren arbeidsuren.

Aan de Ambulante Sector werd 4,3 miljoen euro meer uitbetaald, onder andere ingevolge de uitbreiding (toename van het aantal plaatsen) inzake de ambulante diensten (vooral Thuisbegeleiding en Begeleid Wonen).

De uitgaven voor het persoonlijke-assistentiebudget (PAB) kenden een stijging van 4,2 miljoen euro, onder andere ingevolge de toekenning van nieuwe PAB-budgetten.

Inzake Individuele Materiële Bijstand (IMB) werd 3,3 miljoen euro meer uitgegeven dan in 2002.

TABEL 12.4. VERGELIJKING VAN DE UITGAVEN IN 2002 EN 2003 (IN EUR)

	2002	2003	wijziging (+/-) %
Statutaire uitgaven	940.315.125,94	971.675.756,55	3,3
Functionele uitgaven	26.231.682,18	24.289.237,32	-7,4
(aankoop gebouwen)	(2.468.131,04)	(0,00)	(-100,0)
(andere werkingskosten)	(23.763.551,14)	(24.289.237,32)	(2,2)
TOTAAL	966.546.808,12	995.964.993,87	3,0

OVERZICHT 2003 INZAKE DE TEGEMOETKOMINGEN AAN PERSONEN MET EEN HANDICAP, INSTELLINGEN EN BEDRIJVEN, PER VOORZIENING (IN EUR)

(ESR - CODE = EC)	aan gezinnen geldelijke uitk. (EC 34.31)	aan gezinnen uitk. in natura (EC 34.32)	aan instellingen (EC 33 + EC 52.1)	aan bedrijven (EC 32)	TOTAAL	%
TEWERKSTELLING						
a. Beschutte tewerkstelling						
• Onderhoudstoelagen	0,00	675,86	0,00	0,00		
• Tegemoetkoming loon en sociale lasten	0,00	129.587.657,34	0,00	0,00		
• Tegemoetkoming kaderpersoneel	0,00	19.448.191,59	0,00	0,00		
• Tegemoetkoming Arbeidsgeneeskunde	0,00	0,00	0,00	0,00		
• Aanpassing van de arbeidspost	0,00	4.765,00	0,00	0,00		
• Investeringsstoelagen (incl. nat. loterij)	0,00	0,00	903.923,97	0,00		
• Reis- en verblijfkosten	40.820,66	0,00	0,00	0,00		
• VIA-Anomaliën	0,00	1.033.681,09	0,00	0,00		
• Dac-loonkost	0,00	208.640,12	0,00	0,00		
• Subsidie zwakke werknemers	0,00	20.049.002,58	0,00	0,00		
	40.820,66	170.332.613,58	903.923,97	0,00	171.277.358,21	17,63
b. Open tewerkstelling						
• CAO 26	0,00	0,00	0,00	23.200.184,93		
• Vlaamse inschakelingspremie	0,00	0,00	0,00	7.750.045,08		
• Aanpassing arbeidspost	76.165,09	0,00	0,00	265.641,03		
• Arbeidsgereedschap + werkkledij	529.081,21	0,00	0,00	0,00		
• Reis- en verblijfkosten	224.566,07	0,00	0,00	0,00		
	829.812,37	0,00	0,00	31.215.871,04	32.045.683,41	3,30
c. Arbeidstrajectbegeleiding	0,00	2.015.895,20	0,00	0,00		
	0,00	2.015.895,20	0,00	0,00	2.015.895,20	0,21
SOCIALE OMKADERING						
• IMB	18.591.312,37	0,00	0,00	0,00		
• PAB	12.361.866,76	0,00	0,00	0,00		
	30.953.179,13	0,00	0,00	0,00	30.953.179,13	3,19
GEREGLEMENTEERDE EN NIET-GEREGLEMENTEERDE TOELAGEN	0,00	1.680.934,64	8.606.839,45	0,00		
	0,00	1.680.934,64	8.606.839,45	0,00	10.287.774,09	1,06
TOTAAL	32.126.362,70	883.521.468,88	24.783.005,93	31.215.871,04	971.646.708,55	100,00
%	3,31	90,93	2,55	3,21	100,00	
Inkomstenoverdrachten aan de V.D.A.B.					29.048,00	
ALGEMEEN TOTAAL					971.675.756,55	

EVOLUTIE INZAKE KOSTEN VOOR ONDERZOEKEN (BOEKJAAR 2002/2003) (IN EUR)

onderzoeken	2002	2003
Multidisciplinaire onderzoeken		
• gewone MDV (oude reglementering)	1.310.869,61	5.820,13
• gewone MDV (nieuwe reglementering)	619.710,00	2.953.459,97
MDV inschaling PAB	1.680,00	79.344,03
Onderzoeken i.o.v. PEC	1.671,24	1.272,22
ALGEMEEN TOTAAL ONDERZOEKEN	1.933.930,85	3.039.896,35
Verplaatsings- en verblijfkosten	56,96	97,29
ALGEMEEN TOTAAL (INCL. VERPL. EN VERBLIJF)	1.933.987,81	3.039.993,64

Globaal gezien stegen de uitgaven voor de Diverse Gereguleerde en Niet-gereguleerde Toelagen met 2,6 miljoen euro, vooral ingevolge de uitbetaling van aanvullende werkingstoelagen, afkomstig van een deel van de winsten van de Nationale Loterij 2002.

In een aantal sectoren wordt echter een daling van de uitgaven ten opzichte van 2002 vastgesteld:

In de sector Open Tewerkstelling werd 0,8 miljoen euro minder uitbetaald dan in 2002, onder invloed van de lagere uitgaven voor CAO26. Ingevolge (interne) personeelsbewegingen (Beter Bestuurlijk Beleid en uitstapregeling) werd tijdelijk een vertraging in de uitvoering van de CAO26-dossiers vastgesteld.

Vergeleken met het jaar 2002 daalden de realisaties voor Opleiding binnen een CBO met 153 duizend euro, vooral ingevolge schommelingen in de tegemoetkomingen Aanvullend Loon alsook in de reis- en verblijfskosten (afhankelijk van de individuele dossiers).

De functionele uitgaven (exclusief aankoop gebouwen) stegen met 2,2% vergeleken met vorig jaar; er werd 0,5 miljoen euro meer uitgegeven dan in 2002, vooral onder invloed van de hogere personeelsuitgaven.

De opgaande lijn van de uitgaven werd, voor sommige sectoren althans, ook positief beïnvloed door de snellere materiële uitbetalingmogelijkheden van het Vlaams Fonds.

12.2.3. RESULTAAT VOOR 2003

Het Vlaams Fonds boekte, louter voor de verrichtingen 2003 zelf, een budgettair mali van ongeveer 12,207 miljoen euro. Dit mali wordt verklaard door het verschil tussen de gerealiseerde uitgaven (996,0 miljoen euro) en de gerealiseerde ontvangsten (nl. 983,8 miljoen euro) exclusief de overgedragen middelen uit voorgaande jaren.

Het werkelijke economisch resultaat (mali) voor de verrichtingen 2003 komt uit op 34 miljoen euro, voornamelijk onder invloed van de per 31 december 2003 ingeboekte provisies (waaronder het 40%-tekort voor de voorschotten van december inzake de Residentiële Sector), de afboekingen van Toe te Rekenen Lasten/Opbrengsten per 31 december 2002 die reeds het voorbije jaar in het economisch resultaat werden verrekend, en de traditionele bewegingen met betrekking tot het Vastliggend (inventaris goederen).

Wanneer de beschikbare middelen van voorgaande jaren, zijnde 13,853 miljoen euro, budgettair worden in rekening gebracht (conform art. 55 van het Besluit van de Vlaamse regering van 21 mei 1997) bekomt men een globaal positief begrotingsresultaat van 1,645 miljoen euro.

Tegenover het beschikbare saldo van 1,645 miljoen euro moeten evenwel de hangende verplichtingen en uitstaande verbintenissen per 31 december 2003 gesteld worden. Deze werden, exclusief de vastleggingen voor investeringen en IMB-korven, globaal geraamd op 141,1 miljoen euro in lasten en 51,3 miljoen euro in opbrengsten. Hiervan zijn vermoedelijk voor respectievelijk 75,5 miljoen euro en 12,1 miljoen euro aan stukken ontvangen bij het Vlaams Fonds op het moment van de jaarafsluiting. Deze stukken kunnen om praktische redenen budgettair niet meer binnen de begroting 2003 worden verwerkt, maar werden wel bedrijfseconomisch in de jaarrekening 2003 opgenomen. De overige hangende verplichtingen werden in de orderekeningen opgenomen.

Na overdracht van het negatief economisch resultaat per 1 januari 2003, bedraagt eind 2003 het gecumuleerd negatief economisch resultaat -61,458 miljoen euro (verlies) en wordt het boekjaar 2003 afgesloten met een negatief patrimonium van -53,838 miljoen euro. De tegenwaarde van de vastliggende waarden bedraagt hierbij 7,620 miljoen euro.

12.3. THESAURIE

Vooraf dient vermeld te worden dat de bankrekeningen van de Vlaamse Openbare Instellingen vanaf 1993 centraal beheerd worden door het Centraal Financieringsorgaan (CFO). In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse regering van 24 juli 1998 werd de centrale kassiersfunctie voor de Vlaamse openbare instellingen vanaf 1 januari 1999 toegewezen aan de KBC. Zoals alle Vlaamse Openbare Instellingen houdt het VFSIPH (Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap) dus alle financiële rekeningen bij de KBC sedert 1 januari 1999.

Per 31 december 2003 werden de dotaties reeds voor 98% gestort door het CFO aan het Vlaams Fonds. De dotaties uit de winstverdeling van de Nationale Loterij (8,3 miljoen euro waarvan 1,3 miljoen euro nog voor 2002), alsook de indexprovisie (6,95 miljoen euro) moeten nog volledig door het CFO aan het Vlaams Fonds worden gestort. De financiële rekeningen van het Vlaams Fonds vertonen per 31 december 2003 dan ook een negatief saldo van 8,5 miljoen euro.

Rekening houdend met de nog te storten dotaties en met de afloop 2003 (crediteuren, debiteuren), zou er uiteindelijk nog slechts 1,352 miljoen euro (na aftrek van de dubieuze debiteuren) per 31 december 2003 op de financiële rekeningen staan.

DETAILS VAN DE UITGAVEN INZAKE SCHOOLOPLEIDING EN BEROEPSOPLEIDING BOEKJAAR 2003 (IN EUR)

	rechtstreekse uitgave		beroepsopleiding					ALGEMEEN TOTAAL	
	schoolorpleiding (a)		V.D.A.B.	CENTRA VL. FONDS	TOTAAL				
SCHOOL- EN BEROEPSOPL. (EXCL. SOC. OMK.)	263.695,56	6.977,90	0,00	8.238,00	0,00	3.175,04	9.318.772,94	9.337.163,88	9.600.859,44
Uitkeringen en aanvullend loon	0,00	6.229,30	0,00	6.235,76	0,00	2.801,98	1.068.067,46	1.083.334,50	1.083.334,50
Opleidingskosten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8.098.198,22	8.098.198,22	8.098.198,22
Reiskosten	263.695,56	0,00	0,00	0,00	0,00	373,06	40.853,24	41.226,30	304.921,86
Verblijfkosten	0,00	748,60	0,00	0,00	0,00	0,00	9.587,82	10.336,42	10.336,42
Sociale lasten	0,00	0,00	0,00	2.002,24	0,00	0,00	102.066,20	104.068,44	104.068,44
Aanpassing arbeidspost	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SUBTOTALEN SOCIALE ONMKADERING	20.091,02	275,73	0,00	0,00	0,00	0,00	5.060,00	5.335,73	25.426,75
Schoolgeld en/of opleidingskosten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.060,00	5.060,00	5.060,00
Leerboeken en didactisch materieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Spec. verplaatsings- en verblijfkosten	20.091,02	275,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	275,73	20.366,75
Divers materiaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergoedingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kosten in het buitenland	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ALGEMENE TOTALEN VAN DE RECHTSTREEKSE UITGAVEN	283.786,58	7.253,63	0,00	8.238,00	0,00	3.175,04	9.323.832,94	9.342.499,61	9.626.286,19
ONRECHTSTREEKSE VERSTREKKINGEN									
Toelagen aan centra voor beroepsopleiding									
Toelagen voor onderhoud	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings-toelagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.852,11	1.852,11	1.852,11
ALGEMENE TOTALEN	283.786,58	7.253,63	0,00	8.238,00	0,00	3.175,04	9.325.685,05	9.344.351,72	9.628.138,30

(a) + (b) = (c)

SAMENVATTING VAN HET BEDRAG DER TEGEMOETKOMINGEN INZAKE SOCIALE HULP, VOORZIEN
IN DE BESLISSING HOUDENDE VASTSTELLING VAN HET INTEGRATIEPROCES - BOEKJAAR 2003 (IN EUR)

1. KOSTEN VOOR ONDERZOEKEN	0,00
Verplaatsings- en verblijfkosten	0,00
2. BEROEPSORIËTERING	0,00
Verplaatsings- en verblijfkosten	0,00
Divers sociale hulp	0,00
3. SCHOOLOPLEIDING	20.091,02
Schoolgeld	0,00
Didactisch materiaal, leerboeken	0,00
Kosten in het buitenland	0,00
Divers materieel	0,00
Reis- en verblijfkosten	20.091,02
4. BEROEPSOPLEIDING	5.335,73
Kosten van opleiding	5.060,00
Schoolgeld	0,00
Didactisch materiaal en leerboeken (afloop)	0,00
Verblijf- en verplaatsingskosten	275,73
Divers materiaal	0,00
Kosten in het buitenland (opleiding)	0,00
Vergoedingen	0,00
5. TEWERKSTELLING	265.386,73
Verplaatsingskosten om naar werk te zoeken	0,00
Verplaatsingskosten naar het werk	
• Niet beschutte werkgelegenheid	224.566,07
• Beschutte werkgelegenheid	40.820,66
6. INDIVIDUELE MATERIËLE BIJSTAND (BVR 31.07.92 + BVR 13.07.01)	18.591.312,37
Aanpassing woning	6.051.176,07
Mobiliteit	3.334.509,35
Communicatie	1.721.406,16
Speciale bedden	932.257,87
Anti-decubitis	471.668,30
Liften	1.135.862,81
Toilet-wc stoelen	45.360,37
Douchestoelen	112.544,24
Incontinentiemateriaal	1.820.092,49
Hard- en software	1.066.600,39
Relaxzetel	657.664,79
Pedagogische begeleiding	75.887,86
Aangepaste stoel/tafel	102.499,92
Hulpmiddelen dagelijks leven	190.851,43
BBC	872.422,54
Andere (inclusief beloning)	507,78
7. PAB	12.361.866,76
Personeelskosten	11.744.240,01
Werkingskosten	617.626,75
Rechtstreekse betalingen aan zorgconsulenten	0,00
8. ANDERE VORMEN VAN SOCIALE HULP	219.826,03
Afloop oude reglementering	0,00
Beloningen	0,00
Reiskosten in het raam van beroepsprocedure	0,00
Ten laste nemen van assignatiekosten	193,47
Recuperaties van toestellen	0,00
Uitkering budgethoudersverenigingen	219.632,56
Gadgets	0,00
ALGEMEEN TOTAAL SOCIALE HULP	31.463.818,64

DETAIL VAN DE UITGAVEN INZAKE DE SECTOR 'ZORG' - BOEKJAAR 2003 (IN EUR)

	WERKING ZORG	INVESTERINGSTOELAGEN	TOTALEN
Residentiële sector			
Internaten	174.935.044,19	2.088.469,82	177.023.514,01
Semi-internaten	57.349.334,19	265.103,32	57.614.437,51
Observatiecentra	14.337.808,04	72.537,90	14.410.345,94
Tehuizen Niet-werkenden	228.228.469,63	3.659.611,74	231.888.081,37
Nursing	82.058.208,81	697.243,44	82.755.452,25
Tehuizen Werkenden	24.813.331,33	338.519,16	25.151.850,49
Kort Verblijven	3.634.467,11	33.995,83	3.668.462,94
Plaatsingen Gezin	7.712.258,32	0,00	7.712.258,32
Dagcentra	60.675.806,17	1.979.202,01	62.655.008,18
Buitenland	404.345,48	0,00	404.345,48
Anderstalige gebieden	0,00	0,00	0,00
Residentiële Sector - Diverse toelagen	855.108,08	0,00	855.108,08
TOTAAL RESIDENTIËLE SECTOR	655.004.181,35	9.134.683,22	664.138.864,57
Ambulante sector			
Thuisbegeleiding	9.250.405,09	0,00	9.250.405,09
Begeleid wonen	13.478.654,92	0,00	13.478.654,92
Zelfstandig wonen	7.784.696,48	0,00	7.784.696,48
Beschermd wonen	5.366.204,63	0,00	5.366.204,63
Andere (CAB)	235.136,25	0,00	235.136,25
Ambulante Sector - Diverse toelagen	213.010,02	0,00	213.010,02
TOTAAL AMBULANTE SECTOR	36.328.107,39	0,00	36.328.107,39
ALGEMEEN TOTAAL ZORG	691.332.288,74	9.134.683,22	700.466.971,96

TOELAGEN - UITBETAALDE TOELAGEN - ALLE INSTELLINGEN SAMEN - EVOLUTIE 2001-2003 (IN EUR)

AARD DER UITGAVEN	2001	2002	2003
1. Onderhoudstoelagen			
Centra revalidatie	2.025.806,76	2.555.438,87	2.634.839,18
Centra beroepsoriëntering	0,00	0,00	0,00
Centra beroepsopleiding	0,00	0,00	0,00
BW	1.073.192,15	3.499,69	675,86
SUBTOTAAL	3.098.998,91	2.558.938,56	2.635.515,04
2. Werkingstoelagen 'zorg'			
Residentiële sector	617.370.760,31	649.780.011,97	655.004.181,35
Ambulante sector	26.599.477,49	32.054.565,53	36.328.107,39
SUBTOTAAL	643.970.237,80	681.834.577,50	691.332.288,74
3. Investeringsstoelagen			
Centra revalidatie (incl. nationale loterij)	1.423.129,06	595.993,51	501.321,89
Centra beroepsoriëntering (incl. nationale loterij)	0,00	22.761,86	109.627,59
Centra beroepsopleiding	48.846,63	11.112,57	1.852,11
BW (incl. nationale loterij)	1.547.080,11	488.655,85	903.923,97
SUBTOTAAL	3.019.055,80	1.118.523,79	1.516.725,56
4. Investeringsstoelagen 'zorg'			
Residentiële sector (incl. inrichtende machten + nat. loterij)	8.125.370,19	9.553.476,21	14.423.064,67
Ambulante sector (incl. nationale loterij)	15.486,48	0,00	1.240,00
SUBTOTAAL	8.140.856,67	9.553.476,21	14.424.304,67
GLOBALAAL BEDRAG DER TOELAGEN	658.229.149,18	695.065.516,06	709.908.834,01

OVERZICHT VAN DE STATUTAIRE UITGAVEN - VERGELIJKING 2002-2003 (IN EUR)

BOEKJAAR 2002				
	rechtstreekse uitgaven ten voordele van personen met een handicap	toelagen aan inst. (onderhouds-, werkings- en investeringstoelagen)	TOTALEN	%
Kosten voor onderzoeken	1.933.987,81	0,00	1.933.987,81	0,20
Onderzoeken COS	1.871.601,92	0,00	1.871.601,92	0,19
Beroepsoriëntering	1.449.092,81	22.761,86	1.471.854,67	0,15
Beroepsoriënteringsonderzoek Ad-Ergo	0,00	0,00	0,00	0,00
Functionele revalidatie	0,00	3.151.432,38	3.151.432,38	0,32
Schoolopleiding	326.392,79	0,00	326.392,79	0,03
Beroepsopleiding	9.498.154,84	11.112,57	9.509.267,41	0,98
Tewerkstelling	198.955.983,35	492.155,54	199.448.138,89	20,53
Sociale omkadering:	23.471.908,39	0,00	23.471.908,39	2,42
IMB (BVR 31.07.92 + BVR 13.07.01)	15.270.747,25	0,00	15.270.747,25	1,57
PAB	8.201.161,14	0,00	8.201.161,14	0,84
Assignatiekosten	318,32	0,00	318,32	0,00
Tegemoetk. aan de zorg instellingen				
• ambulante sector (inclusief CAB)	0,00	32.054.565,53	32.054.565,53	3,30
• residentiële sector (incl. inrichtende machten)	0,00	659.333.488,18	659.333.488,18	67,86
Gereguleerde en Niet-gereguleerde toelagen	7.722.231,44	0,00	7.722.231,44	0,79
Totaal	245.229.671,67	695.065.516,06	940.295.187,73	96,77
%	26,08	73,92	100,00	
Inkomstenoverdracht aan de V.D.A.B.	0,00	0,00	20.256,53	
ALGEMEEN TOTAAL (assignatiekosten inbegrepen)	245.229.671,67	695.065.516,06	940.315.444,26	

OVERZICHT VAN DE STATUTAIRE UITGAVEN - VERGELIJKING 2002-2003 (IN EUR)

BOEKJAAR 2003				
	rechtstreekse uitgaven ten voordele van personen met een handicap	toelagen aan inst. (onderhouds-, werkings- en investeringstoelagen incl. nat. loterij)	TOTALEN	%
Kosten voor onderzoeken	3.039.993,64	0,00	3.039.993,64	0,31
Onderzoeken COS	2.037.485,57	0,00	2.037.485,57	0,21
Beroepsoriëntering	1.348.940,14	109.627,59	1.458.567,73	0,15
Expertverslagen	9.878,79	0,00	9.878,79	0,00
Functionele revalidatie	0,00	3.136.161,07	3.136.161,07	0,32
Schoolopleiding	283.786,58	0,00	283.786,58	0,03
Beroepsopleiding	9.342.499,61	1.852,11	9.344.351,72	0,96
Tewerkstelling	204.434.336,99	904.599,83	205.338.936,82	21,13
Sociale omkadering:	30.953.179,13	0,00	30.953.179,13	3,19
IMB (BVR 31.07.92 + BVR 13.07.01)	18.591.312,37	0,00	18.591.312,37	1,91
PAB	12.361.866,76	0,00	12.361.866,76	1,27
Assignatiekosten	193,47	0,00	193,47	0,00
Tegemoetk. aan de zorg instellingen				
• ambulante sector (inclusief CAB)	0,00	36.329.347,39	36.329.347,39	3,74
• residentiële sector (incl. inrichtende machten)	0,00	669.427.246,02	669.427.246,02	68,90
Gereguleerde en niet gereguleerde toelagen	10.287.774,09	0,00	10.287.774,09	1,06
Totaal	261.738.068,01	709.908.834,01	971.646.902,02	100,00
%	26,94	73,06	100,00	
Inkomstenoverdracht aan de V.D.A.B.	0,00	0,00	29.048,00	
ALGEMEEN TOTAAL (assignatiekosten inbegrepen)	261.738.068,01	709.908.834,01	971.675.950,02	

OVERZICHT 2003 INZAKE DE TEGEMOETKOMINGEN AAN PERSONEN MET EEN HANDICAP, INSTELLINGEN EN BEDRIJVEN, PER VOORZIENING (IN EUR)

	aan gezinnen geldelijke uitk. (ESR - CODE = EC) (EC 34.31)	aan gezinnen uitk. in natura (EC 34.32)	aan instellingen (EC 33 + EC 52.1)	aan bedrijven (EC 32)	TOTAAL	%
KOSTEN VOOR ONDERZOEKEN						
Multidisciplinaire onderzoeken	0,00	3.038.624,13	0,00	0,00		
Bijkomende onderzoeken i.o.v. PEC	0,00	1.272,22	0,00	0,00		
Reis- en verblijfskosten	97,29	0,00	0,00	0,00		
Onderzoeken COS	0,00	2.037.485,57	0,00	0,00		
	97,29	5.077.381,92	0,00	0,00	5.077.479,21	0,52
BEROEPSORIENTERING						
Beroepsoriënteringsonderzoeken	0,00	1.348.940,14	0,00	0,00		
Expertverslagen	0,00	9.878,79	0,00	0,00		
Onderhoudstoelagen	0,00	0,00	0,00	0,00		
Investeringsstoelagen (incl. nat. loterij)	0,00	0,00	109.627,59	0,00		
Reis- en verblijfskosten	0,00	0,00	0,00	0,00		
	0,00	1.358.818,93	109.627,59	0,00	1.468.446,52	0,15
FUNCTIONELE REVALIDATIE						
Onderhoudstoelagen	0,00	2.634.839,18	0,00	0,00		
Investeringsstoelagen (incl. nat. loterij)	0,00	0,00	501.321,89	0,00		
	0,00	2.634.839,18	501.321,89	0,00	3.136.161,07	0,32
SCHOOLOPLEIDING						
Leerboeken en didactisch materiaal	0,00	0,00	0,00	0,00		
Overige leveringen en kosten	0,00	0,00	0,00	0,00		
Speciale verplaatsings- en verblijfskosten	20.091,02	0,00	0,00	0,00		
Kosten in het buitenland	0,00	0,00	0,00	0,00		
Verplaatsingskosten	263.695,56	0,00	0,00	0,00		
	283.786,58	0,00	0,00	0,00	283.786,58	0,03
BEROEPSOPLEIDING						
Aanvullend loon, sociale lasten + premies	17.269,28	0,00	0,00	0,00		
Leerboeken en didactisch materiaal	0,00	0,00	0,00	0,00		
Overige leveringen en kosten	0,00	0,00	0,00	0,00		
Bijzondere verplaatsings- en verblijfskosten	275,73	0,00	0,00	0,00		
Verplaatsings- en verblijfskosten	1.121,66	0,00	0,00	0,00		
Aanpassing arbeidspost	0,00	0,00	0,00	0,00		
Onderhoudstoelagen	0,00	0,00	0,00	0,00		
Investeringsstoelagen	0,00	0,00	1.852,11	0,00		
Kosten van beroepsopleiding	0,00	9.323.832,94	0,00	0,00		
	18.666,67	9.323.832,94	1.852,11	0,00	9.344.351,72	0,96
TEGEMOETK. AAN DE ZORG INSTELLINGEN						
Ambulante voorzieningen:						
• tegemoetkomingen	0,00	36.092.971,14	235.136,25	0,00		
• investeringstoelagen	0,00	0,00	1.240,00	0,00		
Residentiële sector:						
• tegemoetkomingen	0,00	655.004.181,35	0,00	0,00		
• investeringstoelagen						
(incl. inrichtende machten + nat. loterij)	0,00	0,00	14.423.064,67	0,00		
	0,00	691.097.152,49	14.659.440,92	0,00	705.756.593,41	72,64

DECREET dd. 27 juni 1990

BENAMING	wetgeving	budgettaire Art.	prestaties	ART. 52,1*			ART. 52,2*			ART. 52,3*		
				sociale hulp	sub-totaal individuele	%	onderhoud werking zorg	investerings-toelagen (incl. laterij) nat. laterij	sub-totaal collectieve	%	ALGEMEEN TOTAAL	%
I. KOSTEN VOOR ONDERZOEKEN			5.077.479,21	0,00	5.077.479,21	1,94	0,00	0,00	0,00	0,00	5.077.479,21	0,52
a) Gewone onderzoeken	BVR 24.07.1991 - BVR 13.07.2001 - BVR 19.07.2002	832.01	3.039.993,64	0,00	3.039.993,64	1,16	0,00	0,00	0,00	0,00	3.039.993,64	0,31
b) Onderzoeken COS	BVR 16.06.1998 - BVR 15.07.2002	832.03	2.037.485,57	0,00	2.037.485,57	0,78	0,00	0,00	0,00	0,00	2.037.485,57	0,21
II. BEROEPSORIENTERING			1.358.818,93	0,00	1.358.818,93	0,52	109.627,59	109.627,59	0,02	1.468.446,52	0,15	
a) Gewone beroepsoriëntering	BVR 13.04.1999 - BVR 30.03.2001 - BVR 10.07.2001	832.02	1.348.940,14	0,00	1.348.940,14	0,52	109.627,59	109.627,59	0,02	1.458.567,73	0,15	
b) Expertverslagen	KB 24.06.1998 - BVR 13.07.2001	832.04	9.878,79	0,00	9.878,79	0,00	0,00	0,00	0,00	9.878,79	0,00	
III. OPLEIDING			9.600.859,44	25.426,75	9.626.286,19	3,68	0,00	1.852,11	0,00	9.628.138,30	0,99	
a) Schoolopleiding	BVR 20.07.1994	832.21	263.695,56	20.091,02	283.786,58	0,11	0,00	0,00	0,00	283.786,58	0,03	
b) Beroepsopleiding	BVR 22.04.1997 - BVR 30.03.2001 - BVR 10.07.2001	832.22	9.337.163,88	5.335,73	9.342.499,61	3,57	0,00	1.852,11	0,00	9.344.351,72	0,96	
IV. TEWERKSTELLING			204.168.950,26	265.386,73	204.434.336,99	78,11	675,86	903.923,97	0,13	205.338.936,82	21,13	
a) Open	BVR 05.04.1995 - BVR 18.12.1998	832.32	31.821.117,34	224.566,07	32.045.683,41	12,24	0,00	0,00	0,00	32.045.683,41	3,30	
b) Beschutte	BVR 19.12.1996 - BVR 13.07.2001	832.31	170.331.937,72	40.820,66	170.372.758,38	65,09	675,86	903.923,97	0,13	171.277.358,21	17,63	
c) Arbeidstrajectbegeleiding	BVR 18.12.1998 - BVR 30.03.2001 - BVR 10.07.2001	832.34	2.015.895,20	0,00	2.015.895,20	0,77	0,00	0,00	0,00	2.015.895,20	0,21	
V. TEGEMOETK. AAN DE ZORG INST.			0,00	0,00	0,00	0,00	691.332.288,74	14.424.304,67	99,42	705.756.593,41	72,64	
a) Residentiële sector (incl. inricht. machten)	KB 30.03.1973 - BVR 19.07.2002	832.5	0,00	0,00	0,00	0,00	691.332.288,74	14.423.064,67	94,30	669.427.246,02	68,90	
b) Ambulante sector (incl. CAB)	BVR 17.12.1996 - BVR 13.07.2001											
	BVR 31.07.1990 - BVR 18.12.1998											
	BVR 20.07.1994 - BVR 03.05.2002											
	BVR 19.07.2002 - BVR 10.10.2003	832.6	0,00	0,00	0,00	0,00	36.328.107,39	1.240,00	5,12	36.329.347,39	3,74	
VI. GERELEMENTEERDE EN NIET-GERELEMENTEERDE TOELAGEN			10.068.141,53	219.632,56	10.287.774,09	3,93	0,00	0,00	0,00	10.287.774,09	1,06	
a) GERELEMENTEERDE EN NIET-GERELEMENTEERDE TOELAGEN	BVR 08.06.1999 - BVR 19.01.1999											
	BVR 18.12.1998 - BVR 26.04.1995											
	BVR 10.11.1998 - BVR 06.10.1998											
	BVR 04.05.1999 - BVR 17.07.2000											
	BVR 08.12.2000 - BVR 10.07.2001											
	BVR 03.05.2002 - BVR 08.11.2002											
	BVR 13.12.2002 - BVR 10.07.2003	832.7	10.068.141,53	219.632,56	10.287.774,09	3,93	0,00	0,00	0,00	10.287.774,09	1,06	
VII. SOCIALE ONTKADERING			0,00	30.953.179,13	30.953.179,13	11,83	0,00	0,00	0,00	30.953.179,13	3,19	
a) Individuele materiële bijstand	BVR 31.07.1992 - BVR 20.07.1994											
	BVR 13.07.2001 - BVR 19.07.2002	832.41	0,00	18.591.312,37	18.591.312,37	7,10	0,00	0,00	0,00	18.591.312,37	1,91	
b) PAB	BVR 15.12.2000 - BVR 19.07.2002	832.42	0,00	12.361.866,76	12.361.866,76	4,72	0,00	0,00	0,00	12.361.866,76	1,27	
VIII. CENTRA VOOR FUNCTIONELE REVALIDATIE			0,00	0,00	0,00	0,00	2.634.839,18	501.321,89	0,44	3.136.161,07	0,32	
TOTAAL	832.0 tot 832.7 + 852.1		230.274.249,37	31.463.625,17	261.737.874,54	100,00	693.967.803,78	15.941.030,23	100,00	971.646.708,55	100,00	
%			23,70	3,24	26,94	100,00	71,42	1,64	100,00	100,00		
IX. INKOMSTENOVERDRACHTEN AAN DE V.D.A.B.			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29.048,00		
ALGEMEEN TOTAAL			230.274.249,37	31.463.625,17	261.737.874,54	97,13	693.967.803,78	15.941.030,23	97,13	971.675.756,55		

COLOFON

Voorwoord:

1. Verslag van de organisatie	Voorzitter Raad van Bestuur: Gui Abrahams
2. Verslag van de inschrijvingsprocedure	Administrateur-generaal: Jef Foubert
3. Individuele materiële bijstand	Jan De Gline
3. Kennis- en Ondersteuningscentrum	Willy De Pauw
3. Hulp bij opleiding en tewerkstelling	Anne Ruyssveldt
3. Persoonlijke-assistentiebudget	Willy De Pauw
4. Zorg: residentiële voorzieningen	Bart Michiels
4. Zorg: ambulante diensten	Jean-Marie Van Hove
4. Zorg: revalidatiecentra	Heidi Verhoeven
4. Zorg: kwaliteitsdecreet	Willy De Pauw
4. Zorg: investeringen	Evert Wuyts
5. Opleiding en tewerkstelling	Willy De Pauw
5. Opleiding en tewerkstelling: investeringen	Ruth Van Assche
6. Inspectie en Europese Cel	Hugo Vangeel
7. Stafdiensten: Voorlichtingsdienst	Paul Aesloos
7. Stafdiensten: Begroting	Nadine Frison
7. Stafdiensten: Centrale Wachtdienst	Gerda Geenen
7. Stafdiensten: Studieopdrachten	Maurice Verbeiren
7. Stafdiensten: Studiecél	Wouter Coeck
7. Stafdiensten: Bijzondere subsidies	Tine Roels
7. Stafdiensten: Inclusief beleid	Jan Stevens
7. Stafdiensten: Kinderrechten	Jos Theunis
7. Stafdiensten: Internationale activiteiten	Herman De Lange
7. Stafdiensten: Eretkens	Wouter Ottevaere
7. Stafdiensten: Medische Cel	Herman De Lange
7. Stafdiensten: Integrale Jeugdhulp	Jos Theunis
7. Stafdiensten: Steunpunt	Luc Dewilde
8. Mensen en Middelen: personeel	Marc Cloet
8. Mensen en Middelen: HRM	Gerald Van Vlem
8. Mensen en Middelen: Sociale Dienst	Rudi Kennes
8. Mensen en Middelen: Logistiek	Catherine Molleman
8. Mensen en Middelen: Preventie & Bescherming	Rudi Kennes
8. Mensen en Middelen: Emancipatiezaken	Rudi Kennes
8. Mensen en Middelen: Kwaliteitszorg	Anna Vanermen
9. Boekhouding	Laurent Bursens
10. Informatica	Paul Kempeneers
11. Juridische dienst: evolutie wetgeving	Nadia Antonis
11. Juridische dienst: juridische cel	Jan Stevens
12. Vlaams Fonds financieel bekeken	Anna Vanermen
	Jan Stevens
	Peter Dupan
	Denise Stryckmans
	Joost Remerie
	Michel Boffin
	Michel Boffin
	Chantal Masselus
	Patrick De Bock
	Dora Weckhuysen
	Nathalie De Brandt
	Danny De Wulf
	Dirk Dons
	Paul Kempeneers
	Anna Vanermen
	Bieke Paredis
	Dora Weckhuysen

NUTTIGE ADRESSEN

Hoofdbestuur

Sterrenkundelaan 30
1210 Brussel
tel: 02/225.84.11
fax: 02/225.84.05

Provinciale Afdeling Antwerpen

Potvlietlaan 5
2600 Berchem
tel: 03/270.34.40
fax: 03/270.34.41
e-mail: Antwerpen@vlafo.be

Provinciale Afdeling Limburg

Ilgatlaan 7
3500 Hasselt
tel: 011/27.43.54
fax: 011/28.51.09
e-mail: Hasselt@vlafo.be

Provinciale Afdeling Vlaams-Brabant

Brouwersstraat 3
3000 Leuven
tel: 016/31.12.11
fax: 016/31.12.29
e-mail: Leuven@vlafo.be

Provinciale Afdeling Oost-Vlaanderen

Kortrijksesteenweg 788
9000 Gent
tel: 09/269.23.11
fax: 09/269.23.39
e-mail: Gent@vlafo.be

Provinciale Afdeling West-Vlaanderen

Residentie 'Iris'
Magdalenastraat 20
8200 Brugge
tel: 050/39.09.21
fax: 050/39.36.80
e-mail: Brugge@vlafo.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

JEF FOUBERT

V.F.S.I.P.H.

STERRENKUNDELAAN 30

1210 BRUSSEL

CONCEPT EN VORMGEVING DE BLAUWE PEER NV

FOTOGRAFIE CHRISTOPHE VANDER EECKEN

